

STORTINGET

Dokument 15:11

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1501–1650
02.03.–18.03.2025**

Innhold

1501. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. avtaler med private helseaktører innen kvinnehelse, besvart av helse- og omsorgsminister	11
1502. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. en stillingsannonse på Finn for den nyopprettede stillingen som direktør for brukeropplevelser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	12
1503. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. verna vassdrag, besvart av energiminister	13
1504. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. fordelingen av asylsøkere som kommer uten identifikasjonspapirer i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	13
1505. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. kompensasjonsordning for oljepionerane, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	14
1506. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. immunterapi (PD-1/PD-L1), ofte omtalt som “fast-track-ordningen”, besvart av helse- og omsorgsminister	15
1507. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. fast-track-ordningen for immunterapi, besvart av helse- og omsorgsminister	16
1508. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. bygninger og installasjoner som er fredet av Riksantikvaren og lokalisert på forsvarsanlegg som er i aktiv bruk av Forsvaret, besvart av forsvarsminister	17
1509. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. organisasjonseigde kulturhus, besvart av kultur- og likestillingsminister	18
1510. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. jernbaneforbindelsen Oslo–Stockholm, besvart av samferdselsminister	18
1511. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. Akershus sine unike muligheter for å øke matberedskapen, besvart av landbruks- og matminister	19
1512. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. midler for planlegging av Fagernes sør–Hande, besvart av samferdselsminister	20
1513. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. veiprosjekter som ikke har prioritet i NTP, besvart av samferdselsminister	21
1514. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. ny praksis fra og med årene 2023/2024 som innebærer at Sjøfartsdirektoratet i behandlinga av bemanningskrav krever økt bemanning på ferger og hurtigbåter, besvart av fiskeri- og havminister	22
1515. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. strekningen E6 Sørrelva-Borkamo, besvart av samferdselsminister	23
1516. Fra stortingsrepresentant Emilie Mehl, vedr. godkjenning av nye tørråtemidler mot resistent tørråte, besvart av landbruks- og matminister	24
1517. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. handlingsplan for lindrande behandling og omsorg, besvart av helse- og omsorgsminister	26
1518. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. utvikling i døgnplassar for palliasjon, besvart av helse- og omsorgsminister	27
1519. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. rapporteringsomfanget til kommunane knytt til ordninga med ressurskrevjande tenester, besvart av kommunal- og distriktsminister	30
1520. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. prosjektet Dokka Læringsverksted, besvart av kunnskapsminister	30
1521. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Norsk Tipping, besvart av kultur- og likestillingsminister	31
1522. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. tiltak for gjeldshåndtering som del av regjeringens selvmordsforebyggende arbeid, besvart av helse- og omsorgsminister	32
1523. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Traumeavdelingen på Ullevål, besvart av helse- og omsorgsminister	33
1524. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. saken om oljepionerene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	34
1525. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. droner ved sprøyting i vanskelig tilgjengelige områder, besvart av landbruks- og matminister	34
1526. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. omsetningsgrensen, besvart av finansminister	35
1527. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. oppdatering av lovverk for å bedre sikre utsatte for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	36

1528. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. reisevei til PCI-behandling for pasienter fra Nordland, besvart av helse- og omsorgsminister.....	37
1529. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. heldøgns omsorgsplasser i eldreomsorgen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	38
1530. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. behovet for å kjøpe inn europeiske varer og tjenester som følge av ustabile relasjoner til USA og Kina, besvart av næringsminister	42
1531. Fra stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland, vedr. dei tre første direktiva av 4. energimarknads-pakken, besvart av energiminister	42
1532. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. netthinnekontroller, besvart av helse- og omsorgsminister	43
1533. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. økt opprustning og produksjon av våpen og forsvars-materiell i Norge, besvart av forsvarsminister	45
1534. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. Gatehospitalene, besvart av helse- og omsorgsminister	45
1535. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. plantevernmidlene, besvart av landbruks- og matminister ...	47
1536. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. æreskriminalitet, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	48
1537. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. soningstilhøva ved Ålesund Fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	49
1538. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsminister	50
1539. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. revisjon av den nordiske skatteavtalen, besvart av finansminister.....	51
1540. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. skatt, besvart av finansminister.....	52
1541. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. Helse Nord, besvart av helse- og omsorgsminister	53
1542. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. sårbarhetsanalyse for Nord-Norge, besvart av landbruks- og matminister	54
1543. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Lotteritilsynet, besvart av kultur- og likestillingsminister	55
1544. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. utenlandske leger, besvart av helse- og omsorgsminister	55
1545. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. trafikksikkerhetstiltak, besvart av samferdselsminister.....	56
1546. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Ålfotbreen nasjonalpark, besvart av klima- og miljø-minister	57
1547. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. statsforvaltarne i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	59
1548. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. forskjellen i saksmengde pr. påtalejurist i de ulike politi-distriktene i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	59
1549. Fra stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland, vedr. kva regjeringa vil gjera for å sikra låge og stabile straumprisar til små og mellomstore bedrifter med variabel/sesongavhengig straumforbruk eller forbruk under ein million KWh årleg, besvart av energiminister	60
1550. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. oversikt over hvor mange syriske flyktninger i Norge som har vendt tilbake til Syria siden 8. desember, besvart av justis- og beredskapsminister	61
1551. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. stor prisvekst innenfor fergedrift i landet, besvart av samferdselsminister.....	62
1552. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. vurdere å inkludere tang- og tarehøstere i sjømannsfradraget, besvart av finansminister.....	63
1553. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimaforskning på Svalbard, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	64
1554. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. staten Norges eierandeler i Kongsberg Gruppen, besvart av næringsminister.....	65
1555. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. produksjonskapasiteten av luftvern i Kongsberg Defence & Aerospace, besvart av forsvarsminister	65
1556. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. miljølokket over E18 på Strand, besvart av samferdsels-minister	66
1557. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. avslag på søknad fra Stiftelsen Rettferd om tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak for 2025, besvart av justis- og beredskapsminister.....	66
1558. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. lovendringer for å sikre at foreldelsesfristen av fordringer, besvart av justis- og beredskapsminister	68

1559. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. FOT-rutene, besvart av samferdselsminister	68
1560. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. status for ny skatteavtale mellom Norge og USA, besvart av finansminister	69
1561. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. helhetlig energi- og klimaplan, besvart av energiminister	70
1562. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. lærernormen, besvart av kunnskapsminister	71
1563. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. funksjonshemmede barn over 18 år, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	72
1564. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. voldsbølgen i Syria, besvart av utenriksminister	73
1565. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. egnede framtidsretta arenaer for skytterbevegelsen, besvart av kultur- og likestillingsminister	73
1566. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. lovforslaget om lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister	74
1567. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. digitalmarkedsdirektivet - (EU) 2019/790, besvart av kultur- og likestillingsminister	75
1568. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. helikopterselskapenes selvpålagte krav på norsk sokkel, besvart av energiminister	76
1569. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. kryssningsspor langs eksisterende trase mellom Stokke og Sandefjord, besvart av samferdselsminister	77
1570. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. Misjonssambandet, besvart av kunnskapsminister	77
1571. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. russiske sjøfolk som har fått dispensasjon fra nasjonalitetskravet, besvart av fiskeri- og havminister	79
1572. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. utlokaliseringa av statlege arbeidsplassar, besvart av kommunal- og distriktsminister	79
1573. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. normprisrapporteringa, besvart av finansminister	80
1574. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. tilgjengelig sanitært tilbud på Trollstigen og Gudbrandsjuvet, besvart av samferdselsminister	81
1575. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. leveranser av satellittdata for å understøtte Ukrainas forsvarskamp fra norsk romindustri, besvart av utenriksminister	82
1576. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. EKS-anbefalingen for styrking av politiets helikopterberedskap, besvart av justis- og beredskapsminister	83
1577. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. kinesiske el-busser på norske veier, besvart av statsminister	84
1578. Fra stortingsrepresentant Eivind Drivenes, vedr. søknadsprosesser, besvart av klima- og miljøminister	85
1579. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. politistasjonen på Sørumsand, besvart av justis- og beredskapsminister	85
1580. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. Norges samarbeid med regimet i Rwanda, besvart av utviklingsminister	86
1581. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. sammenslåingen av Spordrift og Bane Nor knyttet til konsulentbruk, besvart av samferdselsminister	87
1582. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Trønderbanen, besvart av samferdselsminister	88
1583. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. frakt av dieseltank, besvart av samferdselsminister	88
1584. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. salg av nullutslippstunge kjøretøy, besvart av samferdselsminister	89
1585. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. lånesøknaden, besvart av helse- og omsorgsminister	90
1586. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. renseanlegg, besvart av kommunal- og distriktsminister	91
1587. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. formuesskatt, besvart av finansminister	92
1588. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. Sparebankutvalget, besvart av finansminister	93
1589. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. Sparebankene, besvart av finansminister	94
1590. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. Nammo, besvart av energiminister	95
1591. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. nedlegging av DPS-plassar, besvart av helse- og omsorgsminister	96
1592. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. styrkje sparebankane, besvart av finansminister	97

1593. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. regelverk for kinesiske bussar, besvart av samferdselsminister.....	98
1594. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. olje sluppet ut i Nordsjøen fra Equinors Njord A-plattformen, besvart av fiskeri- og havminister.....	99
1595. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Statskog, besvart av klima- og miljøminister	100
1596. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. sak om juridisk definisjon og ein registreringsløsning for ideelle tilbydarar, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	101
1597. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. avvikling av fem skoler i Oslo, besvart av kunnskapsminister.....	102
1598. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. dialog og mogleg endring for skular godkjent innunder Privatskulelova kap. 6A, besvart av kunnskapsminister	103
1599. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. valgdistriktene, besvart av kommunal- og distriktsminister	104
1600. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. fordelingen av mandater mellom valgdistriktene ved neste valg, besvart av kommunal- og distriktsminister	104
1601. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. optikerbransjen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	105
1602. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Handlingsplanen for universell utforming, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	106
1603. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. konsesjonsbehandling, besvart av energiminister	107
1604. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. sjøberedskap i Asker og Bærum, besvart av justis- og beredskapsminister.....	108
1605. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Statens vegvesens Gjennomføringsplanen for 2022-2027, besvart av samferdselsminister	109
1606. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Ny fremtid for Nationalteatret, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	109
1607. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. topplederlønninger i staten, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	110
1608. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. tilskot til kulturbygg, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	111
1609. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. plan for å styrke Cyberforsvaret på Jørstadmoen i tråd med forpliktelsene i langtidsplanen, besvart av forsvarsminister	112
1610. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. den frie tilgangen til sosiale medier og andre nettsider, gjennom digitale enheter utdelt av skolen, besvart av kunnskapsminister.....	113
1611. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. forenklinger i regelverket om bærekraftsrapportering fra selskaper, besvart av finansminister	114
1612. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. desentralisert sykehusstruktur på Helgeland, besvart av helse- og omsorgsminister.....	115
1613. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. anskaffelse innenfor tverrfaglig spesialisert rehabilitering i Helse Sør-Øst, besvart av helse- og omsorgsminister	116
1614. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. drosjeløyve for selskaper som tilbyr guidede opplevelsesturer der små grupper transporteres med private biler eller minibusser, besvart av samferdselsminister.....	117
1615. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. fordelingen mellom VTO og VTA-S og den geografiske fordelingen av plasser i begge tiltakstyper, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	118
1616. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. tilgang på kompetanse og kvalifisert arbeidskraft, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	121
1617. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. bruksbegrensninger på Sola flystasjon, besvart av forsvarsminister	123
1618. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. virkemiddelbruken for å øke opptaket av CO ₂ i skog, besvart av landbruks- og matminister.....	123
1619. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. utlysning av anbud på rammeavtaler for å dekke Forsvarets behov for arktiske stridsrasjoner, besvart av forsvarsminister	124
1620. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. Palla Pharma, besvart av helse- og omsorgsminister	125

1621. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. skattesatser for sekundær-, fritids- og primærboliger, besvart av finansminister	126
1622. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Norsk e-Fuel, besvart av energiminister	127
1623. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. klagesaka på Miljødirektoratet si vraking av Kvåsfossen i Agder, besvart av klima- og miljøminister	128
1624. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. bygningsenergidirektivet, besvart av energiminister	129
1625. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kjernekraftmeldinger, besvart av energiminister	129
1626. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. F-35, besvart av forsvarsminister	130
1627. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. anslag på trend-BNP for fastlands-Norge, strukturelt oljekorrigert budsjettunderskudd, besvart av finansminister	131
1628. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. norsk forsvarsindustri muligheter til å bli tildelt kontrakter under EUs nye låneordning for forsvarsinvesteringer som Kommisjonen har foreslått, besvart av forsvarsminister	131
1629. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. belønningsordninger for lavt sykefravær, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	132
1630. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. ledere i statens lederlønssystem som i 2025 vil motta ei lønn som ligger over henholdsvis 1,9 millioner kroner, 2 millioner kroner og 2 057 177 kroner, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	133
1631. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. toalettfasiliteter for yrkessjåfører om vinteren, besvart av samferdselsminister	133
1632. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. kvinners opplevelse av fødsel og barsel, besvart av helse- og omsorgsminister	134
1633. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. personer med førerhund og taxi, besvart av samferdselsminister	135
1634. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. varekategoriene, besvart av finansminister	136
1635. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. fordelingen av mandater mellom valgdistriktene, besvart av kommunal- og distriktsminister	136
1636. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. hurtigladere, besvart av energiminister	137
1637. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. fordelingen av mandater mellom valgdistriktene basert på innbyggertall, besvart av kommunal- og distriktsminister	138
1638. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. fordelingen av mandater mellom valgdistriktene basert på innbyggertall, besvart av kommunal- og distriktsminister	139
1639. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. tarenæringen, besvart av fiskeri- og havminister	140
1640. Fra stortingsrepresentant Per Olav Tyldum, vedr. fordelingen av mandater mellom valgdistriktene basert på innbyggertall, besvart av kommunal- og distriktsminister	141
1641. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. kjøretøyavgiftene, besvart av finansminister	142
1642. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. flyttbare bygg til soldatene i Ukraina, besvart av forsvarsminister	142
1643. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. fordelingen av mandater mellom valgdistriktene basert på innbyggertall, besvart av kommunal- og distriktsminister	143
1644. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. tilsette i Statkraft som i 2024 hadde ei inntekt som var høyere enn inntekta til statsministeren, besvart av næringsminister	144
1645. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. genmodifisert mat, besvart av helse- og omsorgsminister	145
1646. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. arbeidstidsbestemmelsene, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	145
1647. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. prosjektet E18 Retvet-Vinterbro, besvart av samferdselsminister	148
1648. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. forsvarlig ambulansetilbud i Troms, besvart av helse- og omsorgsminister	149
1649. Fra stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud, vedr. hvem som har ansvaret for vedlikehold av jernbanebrua ved Burum, besvart av samferdselsminister	150
1650. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. fiskekvoter, besvart av fiskeri- og havminister	151

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1501 - 1650) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Amundsen, Per-Willy (FrP)	1508
Aydar, Seher (R)	1591, 1632
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1546, 1616, 1623
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1540
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1523, 1524, 1601, 1602
Borch, Sandra (Sp)	1541, 1542, 1638, 1648
Drivenes, Eivind (Sp)	1578
Elvenes, Hårek (H)	1555, 1556, 1628
Eskeland, Liv Kari (H)	1525, 1584, 1605, 1636
Fagerås, Mona (SV)	1510, 1582
Farahmand, Mahmoud (H)	1627
Fasteraune, Bengt (Sp)	1600, 1609
Fiskaa, Ingrid (SV)	1505
Foss, Ingunn (H)	1548
Funderud, Kjerstin Wøyen (Sp)	1539, 1588, 1589, 1649
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1545, 1579, 1593, 1647
Gulati, Himanshu (FrP)	1543, 1544
Hagerup, Margret (H)	1535
Halleland, Terje (FrP)	1568, 1617, 1618
Haltbrekken, Lars (SV)	1553, 1561, 1603
Hansson, Rasmus (MDG)	1533, 1575
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	1511
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	1530
Hjemdal, Silje (FrP)	1501, 1536
Hoksrud, Bård (FrP)	1529, 1532, 1613, 1614
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1551, 1559, 1637, 1650
Jørgensen, Geir (R)	1631
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1537, 1547
Klinge, Jenny (Sp)	1538
Klungland, Lisa Marie Ness (Sp)	1531, 1549
Kristjánsson, Mímir (R)	1629
Larsen, Erlend (H)	1569, 1576
Lie, Kathy (SV)	1566, 1567
Limi, Hans Andreas (FrP)	1558, 1560, 1604, 1634
Listhaug, Sylvi (FrP)	1571, 1577
Lund, Tobias Drevland (R)	1620, 1621
Lysbakken, Audun (SV)	1513
Lønseth, Mari Holm (H)	1527
Marhaug, Sofie (R)	1594, 1595
Mehl, Emilie (Sp)	1516
Moflag, Tuva (A)	1611
Molberg, Anna (H)	1642, 1646
Mossleth, Siv (Sp)	1515, 1528, 1599

Moxnes, Bjørnar (R)	1619, 1626
Myhrvold, Ole André (Sp)	1565, 1587
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1624, 1625
Njåstad, Helge André (FrP)	1557, 1615
Nyholt, Hege Bae (R)	1610
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1502, 1563
Orten, Helge (H)	1574
Pettersen, Tage (H)	1521, 1522, 1606
Pollestad, Geir (Sp)	1592, 1644, 1645
Raja, Abid (V)	1570
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1562
Sande, Erling (Sp)	1514, 1519, 1572, 1573, 1643
Schou, Ingjerd Schie (H)	1580
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1509, 1608, 1635
Steffensen, Roy (FrP)	1641
Stensland, Sveinung (H)	1506, 1507, 1526, 1552, 1639
Stordalen, Morten (FrP)	1581, 1583
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1512, 1520, 1597, 1598
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1622
Toppe, Kjersti (Sp)	1517, 1518, 1596, 1612
Trellevik, Ove (H)	1503
Tyldum, Per Olav (Sp)	1640
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1534, 1564
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1554, 1585, 1607, 1630
Wiborg, Erlend (FrP)	1504, 1550, 1586, 1633
Wold, Morten (FrP)	1590

STORTINGET

Dokument 15:11

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1501

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 14. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan helseministeren redegjøre for hva som er inngått av avtaler med private helseaktører innen kvinnehelse siden lanseringen av Ventetidsløftet, og kan helseministeren garantere for at RHF-ene og HF-ene vil inngå avtale med private tilbydere som har ledig kapasitet de nærmeste månedene slik at kvinner slipper å stå ett og et halvt år i kø for plager og skader de kan ha hatt svært lenge gjennom å øremerke midler til dette?

BEGRUNNELSE:

For januar 2025 var ventetiden for påbegynt helsehjelp for landet samlet over nivået for januar 2024. Helseministeren har uttalt at resultatene langt fra er tilfredsstillende og bedt umiddelbart om å øke bruken av offentlig og privat kapasitet.

Ser man på sykdommer og plager som kun rammer kvinner, er ventetidene også svært lange.

Eksempelvis må kvinner vente 64 uker for operasjon av fremfall av underlivsorganer på Universitetssykehuset Nord-Norge, 62 uker på Oslo universitetssykehus og 55 uker på Stavanger universitetssykehus. For bare noen dager siden var ventetiden på Haukeland universitetssykehus oppgitt til hele 84 uker. Nå står ventetiden som «Ikke oppdatert».

Svar:

De regionale helseforetakene har utarbeidet kapasitanalyser som viser hvor mye aktiviteten må øke fram

mot juni 2025 for å nå styringsmålene for ventetidene. Ved utgangen av januar lå de regionale helseforetakene samlet sett bak sine egne planer for å nå målet. Helse Vest RHF har hatt en aktivitet i tråd med egne kapasitetsberegninger, men ligger bak innen enkelte fagområder. Det er også stor variasjon mellom helseforetak, private ideelle sykehus og fagområder i alle regioner. Siden alle regioner samlet sett ligger bak egne planer, må aktiviteten samlet økes betydelig de nærmeste månedene.

For å være sikker på at målene nås, har jeg vært tydelig overfor de regionale helseforetakene at det er behov for å gjøre korrigerende tiltak tidlig i 2025. De regionale helseforetakene skal øke aktiviteten slik at ventetidsmålene nås og det skal gjøres ved utstrakt bruk av kvelds- og helgepoliklinikker der personell som ønsker å jobbe mer får muligheten til det innen områder med ventetidsutfordringer, økt bruk av avtalespesialister og økt kjøp fra private ved at eksisterende avtaler med private utnyttes ytterligere eller utvides, og ved at det raskt inngås nye avtaler der det vil ha størst effekt for å redusere ventetidene. For å utnytte all tilgjengelig kapasitet vil det også være behov for samarbeid på tvers av helseforetak og sykehus. I tillegg er det viktig at det fremdeles jobbes aktivt med tiltak som vil øke kapasiteten og effektiviteten også på lengre sikt, som for eksempel bedre arbeids- og oppgavedeling, fjerning av tidstyver, økt bruk av ny teknologi og digitale løsninger, behovsstyrt poliklinikk og digital hjemmeoppfølging, reduksjon av unødvendige kontroller, samt styrket langsiktig samarbeid med private aktører.

I foretaksmøte 19. februar i de regionale helseforetakene ble budskapet over formalisert.

For å følge utviklingen tett utover vinteren og våren 2025 skal Helse- og omsorgsdepartementet ha ukentlige møter med regionale helseforetak så lenge det er nødvendig for å få kontroll på situasjonen. I møtene rapporteres det på regionalt nivå og helseforetaksnivå/sykehusnivå, slik at det klart kommer frem hvilke helseforetak/sykehus og fagområder som har størst utfordringer.

De regionale helseforetakene har pekt på hvilke fem fagområder som har flest ventende og lengst ventetider i den enkelte region. Når det gjelder kvinnesykdommer er det Helse Vest og Helse Midt-Norge som har pekt ut dette fagområdet.

Helse Vest RHF har opplyst følgende om fagområdet kvinnesykdommer: Det er planlagt styrket samarbeid med avtalespesialister og styrket samarbeid med privat ideelt sykehus i egen region og det planlegges for kjøp av tjenester fra private aktører innen kvinnesykdommer. Helse Midt-Norge har opplyst at de i februar i år har inngått ny avtale innenfor brystdiagnostikk som er gjeldende fra 17. februar, med en ramme på 5,8 mill. kroner i 2025. Helse Midt-Norge RHF har også opplyst at de planlegger for økt kapasitet i egen regi for å ta igjen etterslepet innenfor fagområdet kvinnesykdommer.

De regionale helseforetakene har sørge-for-ansvar for spesialisthelsetjenester i sin region. Det er opp til foretakene å vurdere hvordan de på kort og lang sikt sørger for nødvendig kapasitet, enten i egen regi eller ved kjøp

av tjenester. Jeg vil understreke at det er de regionale helseforetakenes egne kapasitetsanalyser knyttet til fagområder med flest ventende og lengst ventetider som legges til grunn for ventetidsarbeidet. Det er de regionale helseforetakene, som kjenner forholdene regionalt og lokalt, som beslutter for eksempel hva som skal kjøpes av private tjenester. Dette må skje innenfor rammen av de behovene helseforetakene har, kapasitetsanalysene og innenfor rammen av anskaffelsesreglementet. De private bør bidra der de mest effektivt kan få ned ventetidene.

Stortingsrepresentant Hjemdal viser til at ventetiden for «fremfall (prolaps) av underlivsorganer, operasjon» ved Haukeland universitetssykehus på helsenorge.no ikke er oppdatert. Jeg gjør oppmerksom at alle som venter på helsehjelp i spesialisthelsetjenesten inngår i statistikken over ventetid ventende og ventetid påbegynt helsehjelp, også om forventet ventetid på helsenorge.no ikke er oppdatert for alle behandlinger.

Forventet ventetid slik det framgår på helsenorge.no er maksimal ventetid for de lavest prioriterte pasientene på de ulike behandlingsstedene. Forventede ventetider må forstås som veiledende og skal være et grunnlag for å velge mellom behandlingssteder. Pasienter med samme diagnose kan oppleve ulike ventetider, avhengig av sykdommens alvorlighetsgrad og andre faktorer som er spesielle for den enkelte.

SPØRSMÅL NR. 1502

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 17. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mange direktører er det i NAV per dags dato, og hvor mye får rekrutteringsselskapet Jefferson Wells betalt for å håndtere rekrutteringen til stillingen?

BEGRUNNELSE:

Den 24. februar 2025 publiserte NAV en stillingsannonse på Finn for den nyopprettede stillingen som direktør for brukeropplevelser. Rekrutteringsselskapet Jefferson Wells har fått i oppdrag å håndtere rekrutteringen til stillingen.

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at det nå er ni direktører som rapporterer til Arbeids- og velferdsdirektøren.

Det er opprettet tre nye direktørstillinger i forbindelse med ny organisering av Arbeids- og velferdsdirektoratet fra 1. mai 2025, i tillegg til de ni opprinnelige.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at rekrutteringsprosessen ikke er ferdig, og det er dermed ikke kjent hva som blir endelig kostnad for dette oppdraget. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at de i gjennomsnitt har brukt i underkant av 245 000 kroner inkl. mva. på de siste rekrutteringsoppdragene for direktører. Direk-

toratet legger til grunn at den pågående rekrutteringsprosessen også vil ligge i dette prisleiet.

SPØRSMÅL NR. 1503

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 17. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kor stor del av Noregs areal er verna vassdrag, og kor mykje av dette er verna etter naturmangfoldloven?

Svar:

Ifølge NVE viser kartanalyser at verneplan for vassdrag omfatter 32 pst. av landarealet i Norge. Dette inkluderer

hele nedbørfeltet. Arealet av vassdragene som sådan, med tilhørende 100-metersbelte, vil være betydelig mindre.

Miljødirektoratet har beregnet at om lag 26 pst. av areal i verneplan for vassdrag med nedbørfelt også er vernet etter naturmangfoldloven.

I tillegg til områder som er vernet, er flere av vassdragene i verneplanen utpekt som nasjonale laksevassdrag. 42 av 52 nasjonale laksevassdrag er helt eller delvis i vernede vassdrag.

SPØRSMÅL NR. 1504

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan er fordelingen av asylsøkere som kommer med vs. uten identifikasjonspapirer i Norge over tid, og hvordan er tilsvarende tall i resten av Europa?

BEGRUNNELSE:

Det er en stor utfordring at mange asylsøkere kommer til Norge uten gyldig identifikasjon. Det er flere grunner til at folk kommer til Norge uten gyldig identifikasjon, noen kan komme fra land der slik dokumentasjon knapt eksisterer, noen kan ha blitt fratatt dette før eller under reisen til Norge og Europa, mens andre bevisst velger å kvitte seg med dette før en ankommer Norge.

Svar:

Politiets utlendingsenhet (PU) opplyser at det ikke kan hentes statistikk fra politiets saksbehandlingssystem over asylsøkere som var i besittelse av ID-dokumenter på tidspunktet for søknad om beskyttelse.

I tabellen nedenfor, som er mottatt fra PU via Politidirektoratet, er det derfor lagt til grunn at asylsøkere som er registrert med tidspunkt for innlevering av ID-dokumentasjon innen to døgn fra tidspunktet for fremsettelse av asylsøknad, også var i besittelse av disse dokumentene på søknadstidspunktet. Erfaringsmessig kan det være unøyaktigheter når det gjelder registrering av tidspunkt for innlevering av ID-dokumentasjon. Det kan også være marginale avvik mellom ankomsttallene hentet fra politiets systemer og UDIs offisielle ankomsttall. Tallene i tabellen kan derfor være unøyaktige.

Tabellen inneholder informasjon for perioden 1. januar 2022 til 9. mars 2025. Tabellen omfatter ikke personer registrert som ukrainske borgere. Ukrainske borgere legger som hovedregel frem ID-dokumenter i forbindelse med søknad om beskyttelse.

År - søknad om beskyttelse	Innlevert id-dokument ved søknad om beskyttelse		Ikke innlevert id-dokument ved søknad om beskyttelse		Antall søknader om beskyttelse
	Antall	Andel	Antall	Andel	
2022	223	5 %	4126	95 %	4349
2023	587	13 %	3799	87 %	4386
2024	1012	24 %	3155	76 %	4167
2025	208	44 %	269	56 %	477
Samlet	2030	15 %	11349	85 %	13379

Politiet har ikke tilgang til tilsvarende tall for andre europeiske land. Utlendingsdirektoratet har opplyst at de heller ikke de har det.

SPØRSMÅL NR. 1505

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa
Besvart 11. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan statsråden lova å fremma forslag om ei særskilt kompensasjonsordning for oljepionerane i løpet av våren 2025?

til grunn planleggast no av departementet. Det jobbast også med å anslå dei økonomiske konsekvensane.
Eg vil fremme eit forslag til Stortinget om ei kompensasjonsordning for oljepionerane når dette arbeidet er gjennomført.

GRUNNGJEVING:

I desember 2024 vedtok Stortinget samrøystes å be regjeringa leggja fram ei særskilt kompensasjonsordning for oljepionerane.
For oljepionerane hastar det å få denne kompensasjonsordninga på plass. Mange er allereie døde av helseplagene dei har blitt påført i arbeidet, og fleire står i fare for å døy den nærmaste tida. Det er sterk uro blant oljepionerane over at saka kan dra endå meir ut i tid.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobbar nå med å utforme ei særskilt kompensasjonsordning for oljepionerane og legg oljepionerkommisjonens anbefalingar til grunn i dette arbeidet. Alt det praktiske førearbeidet, mellom anna administrative og tekniske løysingar, arbeidsmedisinsk apparat, samt regelverksarbeidet som må ligge

SPØRSMÅL NR. 1506**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 14. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan forsvarer statsråden at 300 alvorlig syke pasienter uten godkjent behandlingstilbud må vente på full metodevurdering for å få livsviktig behandling, og vil statsråden iverksette evaluering av “fast-track”-ordningen da flere pasienter ser ut til å vente unødvendig lenge på behandling?

BEGRUNNELSE:

Den 11. desember 2023 innførte Beslutningsforum en ny ordning for hurtig innføring av immunterapi (PD-1/PD-L1), ofte omtalt som “fast-track-ordningen”. Formålet er å bidra til raskere pasienttilgang til nye immunterapeutiske legemidler og/eller indikasjoner. Ordningen er ment å adressere den økende saksbehandlingstiden i forvaltningen, samtidig som den imøtekommer pasientenes krav om raskere tilgang til nye behandlingstilbud.

Ordningen innebærer at selskap som velger å delta, unngår en ellers tidkrevende metodevurderingsprosess mot å akseptere en terskelverdi før legemidlene blir inntatt i en anbudsprosess. Deretter vil legemiddelet med laveste pris bli prioritert brukt i spesialisthelsetjenesten, eller rangert, dersom legemidlene ansees som “like nok”.

Bransjeavisen Health Talk rapporterte nylig at en leverandør med flere godkjente indikasjoner for sitt immunterapeutiske legemiddel, som hittil har valgt å stå utenfor ordningen, tilbød en avtale som kunne gi raskere tilgang til immunterapi for fire kreftformer – men fikk avslag.

Leverandøren sendte i fjor høst inn et forslag til Sykehusinnkjøp om en alternativ prisavtale, som ville gitt «fast-track»-pris for fire indikasjoner der norske pasienter ikke har andre alternativer for immunterapi. Saken ble videreformidlet til Bestillerforum for vurdering, men ble stoppet i et interregionalt møte for fagdirektørene i de regionale helseforetakene. Begrunnelsen var at «prisen under pristaket skal gjelde for alle eksisterende og nye indikasjoner i avtaleperioden». Dette ville medføre at prisen måtte reduseres betydelig for alle indikasjoner som produktet allerede har fått godkjent.

Kreftforeningen uttrykker bekymring på vegne av norske pasienter som rammes av beslutningen og etterlyser mer innsikt i om fast-track-ordningen kan ha negative slagsider. De mener det er på tide at ordningen evalueres, slik at det kan bli en ordentlig diskusjon om den er innrettet på en god måte.

Det rapporteres om at disse fire behandlingene er aktuelle for omkring 300 pasienter med alvorlige diagnoser som i dag ikke har tilgang på annen immunterapibehandling.

Svar:

PD-1 og PD-L1 hemmere er legemidler som hjelper immunsystemet med å bekjempe kreftceller. Ordningen for forenklet prosess for vurdering av nye indikasjoner for PD-1 og PD-(L)1-hemmere (PD-(L)1-ordningen) ble besluttet innført i system for Nye metoder 11. desember 2023. Bakgrunn for opprettelsen av ordningen var rapporten «Raskere saksbehandling for legemidler i Nye metoder», utarbeidet i 2021 av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra daværende Statens legemiddelverk, Sykehusinnkjøp HF og de regionale helseforetakene. Arbeidsgruppen hadde som mandat å foreslå tiltak for raskere saksbehandling. Rapporten påpekte viktige utfordringer for systemet mht. kapasitet i saksbehandlingen. Det ble registrert at antall nye legemidler og indikasjon-utvidelser som er aktuelle for metodevurdering ville øke og at trenden er spesielt tydelig innen kreftlegemidler. I 2021 var 44 prosent av legemiddelsakene i Nye metoder legemidler/indikasjon-utvidelser innenfor kreftområde. I 2024 var andelen 52 prosent.

Som et tiltak for å redusere antall metodevurderinger og frigjøre kapasitet, innførte Nye metoder PD-(L)1-ordningen. Ved innføring av ordningen var det allerede gjort mange kostnadseffektivitetsvurderinger for disse legemidlene, og erfaringene tilsier et kostnadsnivå som kunne brukes til indikasjon-utvidelser framover. Legemidler som inngår i ordningen, og som får nye indikasjoner godkjent i løpet av ordningens varighet, blir dermed besluttet innført til en forhåndsbestemt avtalepris uten forutgående metodevurdering. Når leverandøren anmoder om vurdering av nye indikasjoner for legemidler som er med i denne ordningen, vil det gis oppdrag om kun prisnotat hos Sykehusinnkjøp HF. Per januar 2025 er seks PD-(L)1-legemidler innmeldt i ordningen. Bestillerforum har totalt gitt 18 oppdrag om kun prisnotat til Sykehusinnkjøp HF siden oppstart av ordningen. Dette inkluderer ti saker der tidligere oppdrag om metodevurdering ble omgjort til prisnotat, og åtte nye oppdrag om kun prisnotat (per januar 2025). Saksbehandlingstiden for disse sakene har vært svært kort.

Jeg kan ikke uttale meg om enkeltsaker i pågående forhandlinger mellom industrien og system for Nye

metoder. Jeg registrerer samtidig at det er viktig at ordningen evalueres mht. måloppnåelsen og behov for ev. tilpasninger som kan redusere ev. ulemper ved ordningen. De regionale helseforetakene har tidligere varslet at de vil

evaluere ordningen på egnet tidspunkt og har kontinuerlig dialog med referansegruppen til Nye metoder – der industrien er representert - for å sørge for utveksling av erfaringer og tilbakemeldinger til systemet.

SPØRSMÅL NR. 1507

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 13. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Mener helseministeren at “fast-track”- ordningen er frivillig, basert på den foreliggende informasjonen?

BEGRUNNELSE:

Da fast-track-ordningen for immunterapi ble innført 11. desember 2023, ble den presentert som en frivillig ordning der legemiddelselskaper selv kunne velge om de ville delta. Formålet var å bidra til raskere pasienttilgang til immunterapi og nye indikasjoner, samtidig som den skulle redusere saksbehandlingstiden i forvaltningen.

Health Talks nylige artikler avdekker imidlertid forhold som reiser spørsmål ved ordningens reelle frivillighet:

En leverandør som tidligere har valgt å stå utenfor ordningen, forsøkte å tilby en delvis deltakelse med fire spesifikke indikasjoner der norske pasienter mangler behandlingsalternativer. Dette ville gitt raskere tilgang til immunterapi for pasienter med disse kreftformene.

Leverandøren sendte et forslag til Sykehusinnkjøp om en alternativ prisavtale for disse fire indikasjonene, men fikk avslag med begrunnelsen at “prisen under pristaket skal gjelde for alle eksisterende og nye indikasjoner i avtaleperioden.”

Avslaget indikerer et “alt eller ingenting”-prinsipp, der leverandører må inkludere alle sine produkter og indikasjoner under fast-track-ordningen til en felles pris, eller stå helt utenfor.

Dette setter legemiddelselskaper i en vanskelig posisjon: Enten må de akseptere en betydelig prisreduksjon for alle indikasjoner de allerede har fått godkjent, eller så må de stå helt utenfor ordningen - selv når de ønsker å tilby løsninger for pasientgrupper uten alternativer.

Konsekvensen er at omkring 300 pasienter med alvorlige diagnoser nå står uten tilgang til potensielt livsviktig immunterapi, til tross for at leverandøren var villig

til å tilby behandling for disse indikasjonene innenfor fast-track-ordningens pristak.

Situasjonen reiser fundamentale spørsmål om ordningens faktiske frivillighet, fleksibilitet og evne til å oppfylle sitt opprinnelige formål: å sikre best mulig behandlingstilgang for norske pasienter. Kreftforeningen har understreket behovet for en evaluering av ordningen for å vurdere om den er optimalt innrettet for å tjene pasientenes interesser.

Svar:

Metoder som innføres i den offentlige helse- og omsorgstjenesten skal oppfylle prioriteringskriteriene nytte, ressursbruk og alvorlighet. For vurderinger på gruppenivå, f.eks. ved innføring av legemidler i spesialisthelsetjenesten, vil man med en metodevurdering kunne vurdere om nytten av legemiddelet står i rimelig forhold til ressursbruken, der større ressursbruk aksepteres jo høyere alvorlighetsgraden av tilstanden er.

Det skal sannsynliggjøres at prioriteringskriteriene er oppfylt, også ved forenklete vurderinger i system for Nye metoder. Bakgrunnen for ordningen for forenklet prosess for vurdering av nye indikasjoner for PD-1 og PD-(L)1-hemmere (PD-(L)1-ordningen), var flere års erfaring med metodevurdering av disse legemidler, som tilsier et kostnadsnivå som kunne brukes til indikasjonutvidelser framover. Forutsetningen for deltagelse i ordningen, og forenklet vurdering, er at leverandøren tilbyr en pris som er innenfor pristaket for kostnadseffektivitet. Dersom leverandøren ikke ønsker å delta i ordningen, er det fremdeles mulig å få sine produkter vurdert innført, men da gjennom et vanlig løp for metodevurdering, som kan sannsynliggjøre at prioriteringskriteriene er oppfylt ved innføring. Dette sørger for at prioriteringskriteriene fortsatt skal legges til grunn ved vurdering om innføring i spesialisthelsetjenesten.

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker der det er pågående forhandlinger og/eller vurderinger i systemet. Jeg viser imidlertid til mitt svar til skriftlig spørsmål nr. 1506 fra stortingsrepresentant Stensland i samme sak, der jeg gjør

rede for bakgrunnen for opprettelse av ordningen og påpeker at ordningen skal evalueres av de regionale helseforetakene på egnet tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1508

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 12. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren fremskaffe en oversikt over bygninger og installasjoner som er fredet av Riksantikvaren og lokalisert på forsvarsanlegg som er i aktiv bruk av Forsvaret, samt redegjøre for i hvilken grad slik fredning er fordyrende, tidskrevende eller på annen måte til hinder for Forsvarets virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til disse sakene i Nye Troms som vekker grunnlag for bekymring:

<https://www.nyetroms.no/andreas-tegnet-dystert-bilde-av-bosituasjonen-pa-skjold-og-fikk-stotte-fra-flere-hold-/s/28-163-32439>

<https://www.nyetroms.no/innvilger-dispensasjon-for-a-renovere/s/28-163-30541>

<https://www.nyetroms.no/far-lov-til-a-rive-dette-bygget-men-ikke-uten-forbehold/s/28-163-31915>

Svar:

Forsvaret benytter i dag 338 bygg og anlegg som er fredet. Disse er fordelt på 48 etablissement og omfatter kun bygg som er i bruk av Forsvaret innenfor aktive forsvarsanlegg. Tallet omfatter ikke de nasjonale festningsverk, bygg med tomgangsleie eller boliger som i hovedsak ligger utenfor leir.

Regjeringen har gjennom langtidsplanen satt en klar ambisjon om å få det vi har til å virke. For sektorens eiendom, bygg og anlegg betyr det å fornye og redusere vedlikeholdsetterslep. Denne målsetning ses i sammenheng med en rekke stortingsmeldinger siden 1980-tallet som stadfester sektorens samfunnsoppdrag om å forvalte den kulturhistoriske eiendomsporteføljen.

Det påhviler alle statlige sektorer å ta vare på sine egne kulturminner, og Forsvaret har lang tradisjon for å håndtere dette samtidig som operative hensyn er ivare-

tatt. Å ta i bruk det vi har, innebærer også samfunnsøkonomiske og miljømessige gevinster. Etter min vurdering ivaretar forsvarssektoren bygningsvern på en god og helhetlig måte, som ikke kommer i konflikt med Forsvarets operative behov og forsvarsløftet for øvrig.

Rehabilitering og fornyelse av bygg med vern medfører imidlertid at særskilte hensyn må ivaretas. Noen eksempler på dette fremkommer av stortingsrepresentantens spørsmål. Ved enkelte tilfeller kan det bli mer kostbart og arbeidene kan ta noe lengre tid. Dette gjelder også mht. drift og vedlikehold.

Samtidig opplever forsvarssektoren forståelse hos kulturmiljømyndigheten for at Forsvarets behov må vektlegges. Forsvarsbygg arbeider kontinuerlig med interne prosesser og dialog med kulturminnemyndigheten for å sikre at vernehensyn ikke bidrar til unødige forsinkelser i prosjektene. Riksantikvaren har som øverste myndighet innenfor kulturmiljøforvaltningen et sterkt fokus på at «bruk er det beste vern». Det innebærer at det gis aksept for å gjøre tilpasninger i fredete bygninger dersom det er nødvendig for å legge til rette for fortsatt bruk. Riksantikvaren har i tillegg i flere sammenhenger bekreftet at fredning av forsvarssektorens kulturminner ikke skal være til hinder for operative hensyn.

SPØRSMÅL NR. 1509**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 14. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Kan statsråden opplyse om kor mange organisasjonseigde kulturhus, her definert som kulturhushus eigd av lag og organisasjonar utan offentleg eigarskap, som har søkt om støtte gjennom desentralisert ordning for tilskot til kulturbygg dei siste 5 åra, og kva den samla søknadssummen frå desse husa var i same periode?

Svar:

Anleggsregisteret som vert nytta i forvaltninga av den desentraliserte ordninga opererer med eit breitt spekter av kulturarenaer. Desse kategoriane er i avgrensa grad eigna til å synleggjere eigarskap for prosjekt som har søkt og fått tildelt midlar gjennom ordninga. Kategorien «fleirbruk-slokale» omfattar eit breitt spekter av kulturarenaer, som mellom anna samfunnshus, grendehus, kulturhus og infrastruktur i tilknytning til skular. Vi har ikkje kategorien «privat organisasjonseigd kulturhus».

Basert på uttrekk frå Anleggsregisteret og namn på kulturbygget, kan det likevel seiast at det i dei siste 5 åra har

vore ein nedgang i tildelinga til utvalde typar kulturbygg, med mindre tildelingar til kulturhus og samfunnshus/ grendehus/ ungdomshus. I 2023 gjekk 16 prosent av midlane i ordninga til samfunnshus/ grendehus/ ungdomshus. Desse er i hovudsak organisasjonseigde hus. Fordi fylka opererer med maks tildelingssum på 2 mill. kroner får mindre prosjekt, som lagseigde hus, innvilga større del av søknadssummen, og blir på denne måten prioritert.

KUD har registrert at det er stor interesse for ordninga. Ordninga er viktig for å sikre kulturarenaer for kulturell verksemd og møtestader over heile landet, både for profesjonell verksemd og for det frivillige feltet. KUD har difor tinga ein gjennomgang av ordninga frå Oslo Economics, som skal leggjast til grunn for utviklinga av ordninga. Gjennomgangen vil om kort tid bli gjort tilgjengeleg på nettsida til Kultur- og likestillingsdepartementet. I oppfølginga av rapporten vil eg vurdere om rapporteringsrutinane bør kategoriserast på ein annan, meir finmaska måte for å synleggjere betre korleis midlane blir brukt. Eg vil og be fylkeskommunane sjå nærare på eigarskap hjå søkjarar til desentralisert ordning i sin region.

SPØRSMÅL NR. 1510**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 13. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er det satt i gang tilleggsutredninger og/eller KVVU-arbeid for jernbaneforbindelsen Oslo–Stockholm, og hva er eventuelle kostnader i 2025 ved å igangsette slikt arbeid?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ble det gjennomført en mulighetsstudie av jernbaneforbindelsen Oslo–Stockholm. Der ble det anbefalt at markedspotensialet for togtilbudet mellom Oslo og Stockholm utredes videre, fortrinnsvis som en konseptvalgutredning (KVVU), og at også effekter for godstrafikk og regionale reiser, samt tekniske løsninger og mulige kostnadsreduserende tiltak, inngår i utredningen.

I NTP 2025-2036 står det at:

“Regjeringen vil gå i dialog med svenske myndigheter om en ev. videre utredning av jernbaneforbindelsen.”

Svar:

Jernbanedirektoratet og Trafikverket gjennomførte i 2022 en mulighetsstudie for Oslo–Stockholm. Mulighetsstudien viser at en ny jernbanetrase på deler av strekningen vil kunne gi et betydelig bedre tilbud mellom Oslo og Stockholm, men at investeringskostnadene vil være høye. Jernbanedirektoratet anbefalte at en videre utredning av strekningen gjennom en KVVU, burde sees i sammenheng

med øvrig behov for utredningsarbeid som ble identifisert i NTP 2025-2036.

Som del av oppfølgingen av NTP 2025-2036, fikk Jernbanedirektoratet i 2024 i oppdrag å gjennomføre en fjerntogstrategi. I strategien skal det vurderes hvilken rolle toget bør ta for å dekke transportbehovene i et 2050-perspektiv. Som del av dette arbeidet vurderes også de fire grensekryssende strekningene, inkludert Oslo-Stockholm. I lys av utfordringsbildet, vurderer fjerntogstrategien hele fjerntogstilbudet i sammenheng. Det vil på bakgrunn av de helhetlige analysene gis anbefaling om hvilken rolle jernbanen bør ta i de ulike markedene

og hvor behovet for videre utredningsarbeid er størst. På svensk side har Trafikverket satt i gang en traseutredning for Nobelbanen mellom Örebro og Kristinehamn.

Samferdselsdepartementet avventer beslutning om en eventuell KVVU for Oslo-Stockholm til etter at fjerntogstrategien er ferdigstilt våren 2026. KVVUer som Jernbanedirektoratet gjennomfører har erfaringsmessig en kostnad på 5-10 millioner kroner, avhengig av kompleksitet. Dersom en KVVU skal gjennomføres i samarbeid med Trafikverket, vil dette kunne innebære en deling av kostnader.

SPØRSMÅL NR. 1511

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 14. mars 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Det er krig i Europa og verden blir mer usikker dag for dag.

MDG lurer dermed på hvordan regjeringen vil bruke Akershus sine unike muligheter for å øke matberedskapen for hele landet i en krevende tid?

BEGRUNNELSE:

Med krig i Europa, sabotasje på infrastruktur, uforutsigbar ledelse i det hvite hus og usikkerhet når det gjelder hvordan andre hendelser vil påvirke Norge, bør vi planlegge for hvordan vi sikrer et robust og godt samfunn. I tillegg påvirker også klimaendringene dyrkningsmuligheter, forsyningssikkerhet og infrastruktur mer og mer for hvert år, og det er stor usikkerhet for hvordan dette vil utvikle seg i årene som kommer.

På 1940-tallet og i andre krevende historiske perioder var det mer vanlig at mange i områdene rundt Oslo hadde kjøkkenhager eller at man kunne reise til slekt som drev gård, og slik spe på et magert kosthold. I dag har færre som bor i Akershus slike muligheter. I Akershus bor man tettere og befolkningen i Osloregionen har mangedoblet seg, noe som gjør oss mer sårbare. Dyrkingskunnskapen i befolkningen er sterkt svekket og overlatt til eksperter. I en normalsituasjon er dette kanskje rasjonelt, men dette bidrar til økt sårbarhet nå dersom det skulle bli en situasjon hvor matforsyning er mer usikker.

Det er veldig ulikt hva som finnes av skolehager, og de fleste i befolkningen har lite kunnskap om hvordan man kan dyrke egne grønnsaker. En generell styrk-

ing av norsk selvforsyning innen landbruket er viktigere enn noen gang, men det vil også være viktig å støtte opp om hagebruk, parseller, andelslag, urban dyrking og annet som i en gitt situasjon kan skaleres opp og kobles til frøbanker og utstyrsutlånsordninger. Det er viktig å opprettholde dyrkingskunnskapen i befolkningen, som kan supplere kostholdet vårt om det skulle bli behov. Det bør også vurderes hvordan mindre offentlige arealer kan tilgjengeliggjøres for dette.

Selv om det ikke er noen hovedsak, vil vi også minne om at slike dyrkingsprosjekter også vil ha en positiv funksjon for livskvalitet, folkehelse og støtte til annet biologisk mangfold.

Svar:

Representanten Haug har viktige poenger i sitt spørsmål og sin begrunnelse: Matberedskapen er viktig for å sikre trygghet i en urolig tid.

Regjeringen har sikkerhet og beredskap som sin viktigste prioritering. Økt satsing på matsikkerhet er en naturlig del av dette. Det er avgjørende at befolkningen har tilgang til nok og trygg mat.

Regjeringen har satset tungt på norsk jordbruk, og vi vil utvikle norsk matproduksjon videre. I meld 11 St (2023-2024) Strategi for auka sjølforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmulighetene i jordbruket, ble det satt høye ambisjoner for økt selvforsyning. Gode inntektsmuligheter i jordbruket er en forutsetning for å opprettholde jordbruk i hele landet, øke

selvforsyningen og beredskapen. Det er avgjørende at vi produserer varer som forbrukeren etterspør.

I meld. 9 St (2024-2025) [Totalberedskapsmelding-en](#) Forberedt på kriser og krig går det frem at styrking av forsyningssikkerheten, herunder matvaresikkerheten er en av regjeringens prioriteringer.

Det går frem at velfungerende handelssystemer og ivaretaking av produksjonsgrunnlaget er viktig for å sikre Norges matforsyning.

I meldingen står det også at:

«Dagens matvareforsyning utfordres i situasjoner hvor vi ikke kan opprettholde tilstrekkelig importtilgang av mengde og utvalg matvarer.»

Jeg er enig med representanten Haug i at det er verdifullt at flest mulig har god og praktisk kunnskap om matproduksjon. At både unge folk og voksne har kunnskap om planter og dyr, er verdifullt for samfunnet på mange områder, også i et beredskapsperspektiv. Kjøkkenhager, skolehager og markedshager kan spille en viss rolle i matforsyningen. For å bygge forståelse for matproduksjon er også det verdifullt. I det videre vil jeg derfor redegjøre for ulike initiativer som bygger opp under dette.

Den nasjonale strategien for urbant landbruk ble lagt fram i 2021, og i løpet av de siste fire årene har vi sett en økning i urbane landbruksprosjekter landet rundt. Flere kommuner har endret sine prioriteringer og praksis, og de gode eksemplene inspirerer til stadig nye prosjekter, enten det er parselhager, andelslandbruk, skolehager, spiselige byrom eller andre dyrkingsprosjekter. Som

en oppfølging av den nasjonale strategien har NIBIO laget en [veileder for urbant landbruk i arealer som er åpne for allmenheten](#). De har også laget et landsdekkende [grønn-strukturkart](#) som gir detaljert informasjon om grønne arealer, og som kan brukes til å identifisere mulige dyrkingssarealer. Landbruksdirektoratet er i ferd med å utarbeide en veileder for urbant landbruk i kommunal arealplanlegging.

Organisasjoner som får støtte fra landbruks- og matdepartementet (f.eks. 4H, Norges Vel, Hageselskapet, Norsk landbruksrådgivning, Økologisk Norge) bidrar på ulike måter gjennom blant annet besøksgårder og kunnskapsformidling. Økologisk Norge har laget en veileder for skolehage og en veileder for andelslandbruk. I perioden 2020-2023 har Økologisk Norge bidratt til etablering av 40 skolehager gjennom prosjektet Dyrk framtida - flere skolehager i Norge, og er i gang med etableringen av 45 nye fram mot 2026. De har også bidratt til etablering av mer enn 120 andelslandbruk hvor rundt 10 000 personer er aktivt med.

Framveksten av [Markedshager i Norge](#), og virksomheter som for eksempel [Pådriv](#), [MATTAK](#) og [U.REIST](#) er også med på å styrke kompetansen og øke integreringen av dyrking i bolig- og stedsutviklingsprosjekter.

Regjeringen legger stor vekt på beredskap og har som mål å øke selvforsyningen av mat. I tillegg er det et stort engasjement for småskala matproduksjon som gir mange mulighetene til å delta og bygge kunnskap. Dette gjelder i Akershus, så vel som i resten av landet.

SPØRSMÅL NR. 1512

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 14. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

E16 Fagernes sør-Hande er i ny NTP ett av ti utviklingsprosjekt på «innbytterbenken». Denne E16-strekka har en ÅDT på 10 600 kjøretøy som går gjennom byen Fagernes og regionsenteret i Valdres. Realisering av prosjektet vil gi økt trafikkikkerhet, bedre trafikkavvikling, samt trygging av skolebarn og andre myke trafikanter som daglig går og krysser langs E16. Både byen Fagernes og regionsenteret i Valdres er nå delt i to av en europavei.

Vil statsråden i RNB 2025 sørge for midler for planlegging av Fagernes sør-Hande?

BEGRUNNELSE:

E16 er den mest vintersikre hovedvegen mellom store deler av Østlandet og Bergen der store utbygginger er ferdigstilt. Samtidig har det på den smale gjenstående vegen mellom Fagernes og Hande bare i vinter vært et titalls utforkjøring med vogntog og andre store kjøretøy.

Med økt fokus på beredskap og logistikk, er dessuten transportårene vest-øst viktigere enn noen gang, som til stadighet blir dratt frem i forsvars- og beredskapssammenheng.

I Innst. 439 S (2023-2024) fra Transport- og kommunikasjonskomiteen om NTP våren 2024 står følgende:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil vise til merknader til kap. 15.8.3, der det blant annet fremkommer at føringen for bruken av planleggingsmidler ikke er til hinder for mindre ressurskrevende og nødvendig planleggingsarbeid for prosjekter i utviklingsporteføljen. Disse medlemmer viser til at dette blant annet kan være som en del av forarbeidet til neste rullering av Nasjonal transportplan, samt for å gjøre nødvendige planavklaringer opp mot andre igangsatte infrastrukturprosjekter for å sikre best mulig helhetlige løsninger.»

Det er tre alternativer som nå båndlegger store areal i Fagernes sentrum:

1. Eksisterende E16
2. Gjeldende kommunedelplan fra 2014 (som fortsatt vil båndlegge areal til ny kommunedelplan for E16 foreligger)
3. En mulighetsstudie fra 2022 som SVV mener og tror vil være mest aktuell å gå for, ut fra dagens situasjon

Statens Vegvesen sier at de ikke kan prioritere planleggingsmidler til prosjekt som ikke er inne i NTP. Og samtidig så kommer ikke prosjektet inn i NTP når prosjektet ikke er planlagt. Fagernes sør-Hande trenger nå politiske føringer via statsbudsjettet. Nord Aurdal kommune står og nå midt oppe i revidering av kommunedelplan for Fagernes–Leira, der vegvesenet og kommunens planlegging bør samkjøres slik at kommunedelplan for E16 gjennom Fagernes blir landa.

Det er tverrpolitisk enighet om dette prosjektet. Kommunestyret har og vedtatt utgreiing av bompengefinansiering for prosjektet. SVV har signalisert ca. 20 mill. kroner for planlegging av en ny kommunedelplan for E16 her.

Svar:

Jeg vil ikke nå forskuttere hva som kommer i revidert nasjonalbudsjett, men svarer på generelt grunnlag om status for prosjektet og planlegging.

Statens vegvesen har fått føringer om å tilpasse planleggingsaktiviteten slik at det er mulig å starte de prioriterte prosjektene i Statens vegvesens planportefølje i første seksårsperiode og gjennomføre planporteføljen på tolv år. Samtidig er Statens vegvesen gitt føringer om å tilpasse planleggingsaktiviteten til den til enhver tid gjeldende innfasing av de økonomiske rammene i Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 (NTP), slik at det ikke brukes unødig mye ressurser på planlegging sett opp mot hva det er rom for å gjennomføre av tiltak. For tidlig planlegging medfører risiko for at planer blir foreldet før byggestart og kan derfor være dårlig bruk av samfunnets ressurser.

Planporteføljen er i sin helhet prioritert foran prosjektene lagt til utviklingsporteføljen, som E16 Fagernes – Hande. Det er innenfor de økonomiske rammene det er lagt opp til i NTP i utgangspunktet ikke rom for å realisere noen av prosjektene i Statens vegvesens utviklingsportefølje i sin nåværende form i tolvårsperioden. Det vil likevel kunne være aktivitet på strekningene i perioden. Eksempelvis kan det være aktuelt å løse noen av utfordringene ved vurdering av rimeligere løsninger, bruk av ny teknologi, eller forsterket drift og vedlikehold. Statens vegvesen kan altså arbeide med denne typen tiltak på strekningene, men det vil være begrenset rom for planlegging og ressurskrevende optimalisering av prosjektene.

Også prosjektene i utviklingsporteføljen er prosjekter vi ønsker å gjennomføre, men de har altså, etter en grundig prosess som også Senterpartiet var en del av, ikke blitt prioritert først. Dersom det kommer fram ny informasjon kan selvfølgelig politiske prioriteringer endres, men mitt utgangspunkt er å styre på grunnlag av Nasjonal transportplan 2025-2036 og Stortingets behandling av denne.

SPØRSMÅL NR. 1513

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 17. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke veiprosjekter som ikke har prioritet i NTP brukes det planleggingsmidler på, og hvilke summer er avsatt for dette i 2025?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:1240 (2024-2025) opplyser ministeren at det i 2025 er planlagt brukt 55 millioner kroner i planleggingsmidler på Hord-

fast-prosjektet, til tross for at det ikke har prioritet i NTP. Jeg lurer derfor på om det er andre prosjekter som ikke har prioritet, men hvor det likevel brukes midler i år, og hvor mye det er snakk om.

Svar:

Mål, økonomiske rammer og portefølje av utbyggingsprosjekter i Meld. St 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036 samt innpassing av Stortingets vedtak i saken, jf. omtale i Prop. 1 S (2024–2025) på s. 25, er utgangspunktet for Statens vegvesens planleggingsaktivitet. Statens vegvesen er gitt føringer om å tilpasse planleggingsaktiviteten slik at det er mulig å starte de særskilt prioriterte prosjektene i første seksårsperiode og gjennomføre planporteføljen på tolv år. Det er også gitt føringer om å tilpasse planleggingsaktiviteten til den til enhver tid gjeldende innfasing av planen, slik at det ikke brukes unødig mye ressurser på planlegging sett opp mot hva det er rom for å gjennomføre av tiltak, jf. nærmere omtale i kapittel 13.8 i Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036.

For de prioriterte prosjektene gjelder føringen i Nasjonal transportplan 2025–2036 om at dersom prosjektene ikke endres, gjennom optimalisering eller annen ny informasjon, skal disse gjennomføres først. Målet er at disse kan starte første seksårsperiode. Systemet med porteføljestyring gir fleksibilitet i den videre oppfølgingen. Gjennomføringen av porteføljene vil avhenge av ressursbruken i det enkelte budsjettår.

Innenfor avsatt ramme til investeringer er det Statens vegvesen som vurderer behovet for midler til pågående planarbeid og grunnerverv gjennom året. I

Prop. 1 S (2024–2025) for Samferdselsdepartementet er det oppgitt midler til planlegging og grunnerverv dersom anslåtte utgifter til et prosjekt overstiger 25 mill. kr i løpet av budsjettåret.

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 1240 av 14. februar. Her fremkommer det at Statens vegvesen pr. februar 2025 har anslått en ressursbruk på Hordfast på om lag 55 mill. kr i 2025. Om lag halvparten av dette er knyttet til arbeid utført i 2024, men der utbetalingen skjer i 2025. Som kjent er det i Nasjonal transportplan 2025–2036 lagt opp til å fullføre reguleringsplanarbeidet for Hordfast.

Samferdselsdepartementet har fått opplyst fra Statens vegvesen at det pr. februar 2025 også er lagt opp til planleggingsaktivitet på følgende prosjekter som ikke ligger i planporteføljen i NTP, i tillegg til Hordfast:

- E18 Ramstadsletta–Nesbru
- E10 Fiskebøl–Nappstraumen
- E39 Julbøen–Molde (Møreaksen)
- Rv. 5 Kaupanger–Loftenes
- E39 Knarvik–Ostereidet
- E39 Vegsund–Breivika
- E39 Byrkjelo–Sandane
- E39 Fjøsanger–Arna (Ringvei øst)
- E39 Byrkjelo–Svarstad
- E8 Storskreda–Kantornes
- E39 Bokn–Bømlafjorden

Det er foreløpig anslått at disse arbeidene vil summere seg til om lag 90 mill. kr i 2025. Dette inkluderer arbeid utført i 2024 der betalingen skjer i 2025. For at planene skal være av nytte i fremtiden legger vi opp til at Statens vegvesen skal slutføre påbegynte planleggingsprosesser. Dette er riktig og god ressursbruk.

SPØRSMÅL NR. 1514

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 14. mars 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Flere rederi melder om en ny praksis fra og med årene 2023/2024 som innebærer at Sjøfartsdirektoratet i behandlingen av bemanningskrav krever økt bemanning på ferger og hurtigbåter.

Kan statsråden redegjøre for bakgrunnen for denne praksisendringen, herunder bekrefte eller avkrefte hvor-

vidt det er gjort endringer i lover og forskrifter i denne perioden som forklarer denne endrede praksisen?

BEGRUNNELSE:

Flere rederi reagerer på det de opplever som en endret praksis i vedtak fattet av Sjøfartsdirektoratet om økt bemanning på ferjer og hurtigbåter.

Rederiene viser til at de har søkt om minste sikkerhetsbemanning som før, men at direktoratet ofte overprøver rederienes vurderinger, uten å selv gjøre noen nytte-kostvurderinger. Dette er en ny praksis. Vedtak om økt sikkerhetsbemanning skjer samtidig som det er et faktum at sikkerheten har blitt vesentlig bedre de siste 10 årene, med færre ulykker. Direktoratet underbygger dette gjennom å selv planlegge færre og enklere tilsyn på grunn av gode resultater i risikovurderinger.

Denne praksisendringen vil kunne ha store konsekvenser for det enkelte rederi og ikke minst for brukerne av transporttilbudene langs hele kysten.

Når det kreves økt bemanning i den størrelsesorden som de nye vedtakene tilsier, vil rederiene få betydelig økte kostnader, det samme vil oppdragsgiver, fylkeskommunene, få.

I tillegg melder flere rederi om at de sliter med personellmangel allerede før krav om økt bemanning, med andre ord vil nye krav medføre færre avganger og dårligere regularitet.

Summen av overnevnte vil med andre ord etter alle solemerker gi et dyrere og dårligere tilbud til de som benytter seg av tjenesten.

Svar:

Jeg er kjent med at rederiene opplever utfordringer knyttet til fastsettelse av minste sikkerhetsbemanning på ferger og hurtigbåter. Nærings- og fiskeridepartementet har for tiden flere klager om bemanningssertifikater til behandling. Klagesakene gjelder både fartøy som allerede har bemanningssertifikat og søker Sjøfartsdirektoratet om fornyelse av dette / justert bemanning, og nybygg som skal ha bemanningssertifikat for første gang. I sakene mener rederiene blant annet at Sjøfartsdirektoratet har endret vurderingsgrunnlaget når de fastsetter bemanningen, og at dette har ført til økte krav til minste sikkerhetsbemanning.

Alle skip, uavhengig av krav til bemanningssertifikat, skal være bemannet på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Sjøfartsdirektoratet fastsetter sikkerhetsbemanningen etter en skjønnsmessig helhetsvurdering, på bakgrunn av forslag fra rederiene og uttalelser fra skipsfører/tillitsvalgte. Rederienes forslag skal inneholde bestemte stillingsbetegnelser og kvalifikasjonskrav mv. som er nødvendig for å ivareta skipets og de ombordværendes sikkerhet, samt hindre forurensing av det marine miljø. Videre skal forslaget dekke samtlige aktuelle operasjoner, oppgaver og funksjoner for sikker drift av fartøyet, men også legge til rette for størst mulig grad av trivsel om bord både i arbeid og fritid.

Regelverket om fastsetting av bemanning har ikke blitt endret. I 2022 gjorde imidlertid Sjøfartsdirektoratet endringer i sine saksbehandlingsrutiner, som blant annet har ført til vedtak som i større grad synliggjør vurderingsgrunnlaget for fastsettelsen av minste sikkerhetsbemanning. Direktoratet har også innrettet tilsynsvirksomheten sin i tråd med tilbakemeldingene fra Riksrevisjonen (Dokument 3:9 (2022-2023)), for å bedre kunne avdekke dårlige arbeids- og levevilkår hos sjøfolkene. Mangel på hvile, utilstrekkelig bemanning og arbeidspress blant sjøfolkene vil generelt påvirke sikkerheten negativt. Effekten av økt kontroll er ofte økte krav til bemanning.

Sakene om minste sikkerhetsbemanning er kompliserte. Partene har ulike synspunkter på hva som utgjør en forsvarlig bemanning om bord, og hvilke hensyn som er relevante når bemanningssertifikatet skal fastsettes. Sjøfartsdirektoratet skal ivareta en rekke hensyn i vurderingen, blant annet sikkerheten til fartøyet og de ombordværende, arbeids- og levevilkår, og det marine miljøet. Jeg har samtidig forståelse for næringens utfordringer med å få tak i tilstrekkelig mannskap, og at krav om økt bemanning derfor blir ekstra krevende.

Til slutt vil jeg informere om at departementet prioriterer å få avklart klagesakene om minste sikkerhetsbemanning som er til behandling.

SPØRSMÅL NR. 1515

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 14. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Under Stortingets behandling av NTP står følgende flertallsmerknad: Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeid-

derpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, viser til at denne strekningen er den som har dårligst standard på strekningen E6 Saltfjel-

let-Fauske og har stått for tur lenge, det er derfor nødvendig å komme i gang med utbygging.

Hvordan vil ministeren følge opp flertallet?

BEGRUNNELSE:

Strekningen E6 Sørrelva-Borkamo på ca. 20 km har meget dårlig standard, og står igjen som en ulykkesbelastet flaskehals uten gulstripe mellom en ellers gjennomgående E6 med en ensartet standard fra Rognan og gjennom Helgeland god kvalitet. Det er 90-sone både nord og sør for strekningen, som også er en del av den nybygde Kjernfjelltunnel på Rv77 som sto ferdig i 2019 og som går over til Sverige i øst.

Da NTP 2014-2023 ble vedtatt i 2013 var både E6 Sørrelva - Borkamo og tunnel Kjernfjellet inne i planen, med gjennomføring av begge prosjektene i perioden 2018-2023. Der sto det spesifisert at prosjektene skal samordnes. Det ble vedtatt oppstart med bygging av Kjernfjelltunnelen i 2016, og denne ble ferdigstilt i 2019. Dessverre har ikke dette blitt fulgt opp med oppstart av prosjektet Sørrelva – Borkamo, som ble flyttet over til Nye Veiers portefølje av Høyre-regjeringen. I byggeprosessen med Kjernfjelltunnelen ble imidlertid tunnelmassene som skal brukes ved utbyggingen av Sørrelva - Borkamo lagt ut langs veien der de skal benyttes. Det er derfor allerede gjort vesentlig forberedende arbeid for gjennomføring av dette prosjektet. Hele strekningen Sørrelva-Borkamo er ferdig regulert. Alle reguleringsplanene kvalitetssikret og gjennomgått også av Nye Veier AS som hadde styrevedtak på oppstart av strekningen før den ble foreslått tilbakført, og det kreves ingen endringer eller justeringer. E6 Sørrelva-Borkamo er delt i tre reguleringsplaner:

- E6 Hestbrinken (Storjord) - Borkamo, vedtatt 2017
- E6 Viskis - kryss Rv77 Storjord, vedtatt 2015
- E6 Sørrelva - Viskis, vedtatt 2020

Det haster å komme i gang med prosjektet siden deler av strekningen var regulert allerede i 2015 og 2017.

I tillegg er det bygd sikringsgjerde for rein ved jernbane som er en direkte følge av planlagt utbedring av E6-prosjektet. Som en del av prosjektet med bygging av Kjernfjelltunnelen ble det bygd ca. 800 m ny E6 der Rv77 møter E6, dette var en del av reguleringsplan for Rv77 Tjernfjell. Denne nybygde del av E6 ligger midtveis på strekningen Sørrelva-Borkamo, og forsterker inntrykket av lite sammenhengende standard på veien.

Svar:

Jeg er godt kjent med den dårlige veistandarden på strekningen E6 Sørrelva-Borkamo. Det er behov for utbedring til en tilfredsstillende standard, som ikke har store standardsprang. Det foreligger vedtatt reguleringsplaner på strekningen. For delstrekningen E6 Viskis - Storjord vil Statens vegvesen be kommunene om å fornye planvedtaket da ekspropriasjonsvedtak foreldes etter 10 år. De planlagte tiltakene vil gi en betydelig forbedring av trafiksikkerheten.

I Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 er prosjektet prioritert som en del av Statens vegvesens planportefølje. I Prop. 1 S (2024-2025) har regjeringen gitt føringer for den videre oppfølgingen av planporteføljen etter Stortingets behandling av transportplanen, jf. Innst. 439 S (2023-2024). Enkelte prosjekter i planporteføljen er gitt særskilt prioritert, dvs. at disse prosjektene skal prioriteres først. Målet er at samtlige prosjekter i planporteføljen, inkludert E6 Sørrelva -Borkamo, skal gjennomføres i løpet av planperioden. I Nasjonal transportplan 2025-2036 er systemet med årlig porteføljeprioritering for planporteføljen videreført. Statens vegvesen skal årlig presentere en porteføljeprioritering som viser Statens vegvesens forslag til gjennomføringsrekkefølge for porteføljen, basert på gitte kriterier, og føringer som er gitt i Prop. 1 S (2024-2025). Jeg vil vise til at første porteføljeprioritering vil foreligge våren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1516

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Emilie Mehl

Besvart 14. mars 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Mattilsynet har varslet avslag på søknad om godkjenning av nye tørråtemidler mot resistent tørråte. Potetbønder,

industri og landbruk er svært bekymret for situasjonen foran årets potetseong. Tørråte utvikler stadig nye

genotyper med resistens mot tillatte virkestoffer i tørråtepreparater, og sprer seg til flere land i Europa.

Vil landbruksministeren umiddelbart sørge for at det gis dispensasjon til nødvendige midler for å bekjempe resistente genotyper av tørråte, slik det ble gitt i 2024 da Senterpartiet satt i regjering?

BEGRUNNELSE:

Potettørråte har et enormt skadepotensiale, og landbruket må få nødvendige virkemidler for å håndtere denne smitten. Å sikre at potetbønder har de riktige verktøyene i verktøykassen sin er viktig for norsk matsikkerhet og beredskap, samt for økonomien til den enkelte gårdbruker.

Tørråte genotypen EU43_A1 er resistent mot mandipropamid, som er et virksomt stoff i tre av de godkjente midlene landbruket har for å beskytte potetåkrene sine mot tørråtesmitte.

Potetbøndene står da igjen med to tillatte sprøytemidler for preventiv tørråtebehandling. Begge disse er i samme virkestoffgruppe, og resultatet blir at det også bygges opp resistens mot disse. Det er mange flere genotyper med ulike resistenser ute i Europa, og det er bekymring i næringa for at dagens regelverk bidrar til enda mer tørråtesmitte i Norge av nye genotyper.

Resistente plantesykdommer er et stort problem som krever gode løsninger. En god strategi for å unngå utvikling av resistens er å blande og veksle mellom preparater med ulik virkemåte når man behandler åkeren. Andre genotyper (f.eks. EU 36, EU37, EU41 og EU46) med resistensproblematikk er påvist i land i nordlig del av Europa, og vi må være forberedt på at disse genotypene kan spre seg over til Norge i løpet av de kommende årene.

Resistensen har fått bygge seg opp fordi man over tid har hatt en for smalspektret tørråtebehandling. Det haster derfor med å godkjenne dispensasjon for nye tørråtemidler, slik at dette kan være klart til sesongen i 2025.

Landbruket fikk til 2024 sesongen midlertidig godkjenning for 1 år på to midler for å avhjelpe den krevende situasjonen med genotypen EU43. I 2024 ble det lagt en nasjonal strategi for tørråtebehandling hvor disse to midlene var en viktig del av strategien. Målet var å redusere risikoen for utvikling, samt spredningen av nye resistente genotyper. Dette hadde god effekt, og 2024 sesongen hadde, på tross av en svært fuktig avslutning, mindre påvist resistent tørråte enn i 2023. Det er viktig at bøndene også kan være forberedt før årets sesong kommer i gang.

Svar:

Regjeringen har ambisjoner om å øke selvforsyningen i Norge, i dette er potetproduksjonen sentral.

Resistensproblematikk er dessverre en utfordring i potetdyrking i Norge, som i flere andre land. Jeg er opptatt

av at vi framover fortsatt arbeider for å redusere avhengigheten av kjemiske plantevernmidler og arbeider for å utvikle og ta i bruk alternative plantevernstrategier. Alternative strategier er viktig ut fra helse og miljøhensyn, men vil også være sentralt for å opprettholde produksjonen når tilgangen på trygge plantevernmidler blir mindre. Jeg mener at det vil være avgjørende for at vi kan nå målene om økt norsk produksjon, samtidig som målene om redusert risiko for helse og miljø ved bruk av plantevernmidler skal nås.

Mattilsynet er ansvarlig for vurdering og godkjenning av plantevernmidler som skal benyttes i Norge.

Mattilsynet har informert om at søknader om ordinær godkjenning av de to plantevernmidlene representanten viser til ble avslått i 2010 og 2011. Årsakene til avslagene var at det ble konkludert med at de aktive stoffene som inngår i disse to plantevernmidlene hadde en rekke uheldige egenskaper som akkumulering i jord, giftighet for jordlevende organismer og svært langsom nedbryting.

Da plantevernmiddelregelverket ble tatt inn i EØS avtalen i 2015, fikk Norge en tilpasning som tillot å opprettholde avslag på godkjenning av aktive stoffer som var godkjent i EU etter tidligere regelverk, siden norske myndigheter anså at det tidligere regelverket ikke gav tilstrekkelig beskyttelse av helse og miljø. Regelverket fra 2009 inneholdt imidlertid vesentlig bedre beskyttelse. Når disse stoffene eventuelt ble revurdert og godkjent i EU, etter nye kriterier etter forordning 1107/2009, ville denne godkjenning også ligge til grunn for vurdering av preparater for bruk i Norge.

Alle de aktive stoffene i de aktuelle preparatene er nå under revurdering i EU.

Mattilsynet opplyser om at Norsk Landbruksrådgiving har søkt om bruk av plantevernmidlene mot tørråte på grunn av nødsituasjon for plantehelsen i 2025. Mattilsynet innvilget tilsvarende søknad for bruk i 2024, men påpekte samtidig at dersom det var behov for disse plantevernmidlene i fremtiden, måtte det søkes om ordinære godkjenninger. Mattilsynet har ikke mottatt ordinære søknader om godkjenning av disse to plantevernmidlene.

Begrunnelsene for søknadene om bruk i nødsituasjon både i 2024 og 2025, er at det har kommet en ny tørråtegenotype. Denne genotypen er resistent mot ett av de aktive stoffene (mandipropamid), som inngår i et av de godkjente plantevernmidlene som er på markedet i Norge. Når det gjelder unntaksmuligheten knyttet til nødsituasjoner, der det åpnes for bruk av et plantevernmiddel som ikke er godkjent, er det visse vilkår i det EØS-harmoniserte regelverket som må oppfylles.

Søknadene er ennå ikke ferdigbehandlet. Mattilsynet har mottatt en uttalelse fra Norsk landbruksrådgiving angående de varslede avslagene, som de nå vurderer. Jeg har tillit til at Mattilsynet gjør gode vurderinger og

Mattilsynet har informert om at svar vil foreligge om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1517

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre greie for status for Stortingets vedtak om at regjeringa skulle lage ein forpliktande handlingsplan for lindrande behandling og omsorg, og korleis dette og dei andre stortingsvedtaka i Innst. 73 S (202-2021) er fulgt opp?

GRUNNGJEVING:

I eit tid der pasienter med kroniske og alvorlege diagnoser kan bli skremt av debatten om aktiv dødshjelp, er det viktigare enn nokon gong å ha fokus på det lindrande arbeidet og tilbodet om dette i heile landet. Ved behandling av St. meld. 24 (2019-2020) gjorde Stortinget eit klart vedtak om ein eigen handlingsplan for å sikre ei tydeleg prioritering av det palliative tilbodet, blant anna med ein forpliktande handlingsplan og ein gjennomgang av finansieringsordningane, og å etablere ein eigen påbyggingsspesialitet i palliativ medisin.

Svar:

I svaret gjengis vedtakene i Innst. 73 S (2020-2021) og hvordan disse er fulgt opp:

I Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen forpliktende handlingsplan for lindrende behandling og omsorg og fremlegge den for Stortinget på egnet måte.

I forbindelse med behandlingen av Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg. Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve, fattet Stortinget følgende vedtak 17. november 2020:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen forpliktende handlingsplan for lindrende behandling og omsorg og fremlegge den for Stortinget på egnet måte.»

Planen skulle blant annet sikre:

- at sykehusene har en plan for å forhindre overbehandling mot livets slutt.

- at helseforetakene har en plan for hvordan de i et samarbeid med kommunene kan forhindre uverdige transporter av pasienter i livets slutfase.
- at ingen som mottar hjelp fra helsetjenesten, i den grad det er mulig, skal dø alene eller være alene i livets slutfase. Dette målet gjelder også i pandemier og tilsvarende kriser.
- bedre samarbeid om den alvorlig syke pasienten ved at det opprettes samarbeidsavtaler mellom kommuner og sykehus om felles utvikling og bruk av pasienttilpassede forløp innenfor palliasjon og ved å involvere pasientorganisasjonene i arbeidet.
- en plan for å styrke kompetansen til å ivareta menneskers åndelige og eksistensielle behov, slik at pasienter og pårørende sikres helhetlig behandling og omsorg.

Stortingets vedtak ble fulgt opp i Prop. 1 S. (2020-2021), del III, kapittel 9, gjennom omtale av status for tiltak i tråd med Stortingets anmodning og kommende planer for arbeidet med å styrke palliasjonsfeltet. De fem områdene Stortinget foreslo i ny handlingsplan er i all hovedsak en videreutvikling av innsatsområder og tiltak som inngår i stortingsmeldingen. Innenfor de fem områdene finnes det nye og pågående tiltak, både som en del av stortingsmeldingen om lindrende behandling og omsorg, og som en del av pågående arbeid i spesialisthelsetjenesten og i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

II Stortinget ber regjeringen ta en gjennomgang av finansieringsordningen, slik at måten veiledning og ambulerende virksomhet finansieres på for spesialisthelsetjenestens palliative team, ikke blir et hinder for å oppnå gode oppfølgingsløp.

Vedtaket ble fulgt opp gjennom å gi Helsedirektoratet i oppdrag gjennom tildelingsbrevet for 2021 å vurdere om finansieringsordningene understøtter ønsket kvalitet og faglig utvikling knyttet til veiledning og ambulerende virksomhet for spesialisthelsetjenestens palliative team. På denne bakgrunn ble det gjort enkelte endringer i regelverket for innsatsstyrt finansiering fra 2022, slik at

ordningen bedre skulle understøtte palliativ behandling i tjenesten.

III Stortinget ber regjeringen sørge for at Lukas Hospice i Malvik sikres forutsigbar finansiering i prosjektperioden.

Prøveperioden for Lukas Hospice Malvik var definert til å være fra 2019 til 2023. Lukas stiftelsen mottok øremerket tilskudd til drift og etablering over flere år. Som en del av områdegjennomgangen av enkeltstående tilskudd til navngitte mottakere, vedtok Stortinget ved behandling av Prop. 1 S (2022–2023), jf. Innst. 11 S (2022–2023) å avvikle en rekke tilskudd øremerket til navngitte mottakere i 2023, inkludert tilskuddet til Lukas Hospice Malvik. Samtidig vedtok Stortinget at vedtaket 153 (2020–2021), som erstatte rapporteringen på vedtak 93 (2021–2023), jf. Innst. 11 S (2021–2022) og Innst. 141 S (2021–2022), opphevet, jf. Innst. 11 S (2022–2023) og Innst. 186 S (2022–2023). Lukas Hospice Malvik mottok tilskudd fra den søknadsbaserte ordningen Lindrende enheter i 2023.

Regjeringen følger opp tiltakene i st.meld. 24 (2019–2020), som inneholder tiltak som bidrar til mer åpenhet om døden og tiltak som skal bidra til at mennesker med behov for lindrende behandling ivaretas på en helhetlig måte. Mange av tiltakene er ferdigstilt og nye verktøy og arbeidsformer er tatt i bruk, blant annet modeller for hjemmetid og hjemmedød, nasjonale faglige råd om forhåndssamtaler og planlegging ved begrenset forventet levetid og ulike e-læringsløsninger

IV Stortinget ber regjeringen etablere palliativ medisin som en påbyggingsspesialitet – en tilleggsutdannelse for legespesialister som gir en formalisering av kompetanse i palliativ medisin med status som egen spesialitet. Som en følge av dette må det opprettes kliniske utdanningsstillinger

Befolkningen over hele landet skal ha tilgang til god lindrende behandling og omsorg når livet går mot slutten. For regjeringen er det viktig å sikre et likeverdig tilbud med god kvalitet som er tilpasset behovene i hele landet. For å kunne gi et helhetlig tilbud er både breddekompetanse og spesialisert avansert kompetanse innen fagfeltet nødvendig. Dette for å sikre at befolkningen har et helhetlig tilbud som dekker bredden i behovet for fagkompetanse innen palliasjon. Som kjent er mangel på helsepersonell en stor utfordring. Derfor må helsepersonellens tid og kompetanse brukes på en måte som ivaretar befolkningens behov.

Det skal utvikles og etableres et helhetlig opplæringstilbud i palliasjon. Opplæringstilbudet skal ivareta behovet for breddekompetanse i palliasjon, ved blant annet å legge vekt på slik kompetanse i de større medisinske spesialitetene. Behovet for spesialisert avansert kompetanse i palliasjon skal deretter tilpasses dette og ivaretas i det nye opplæringstilbudet. Det innebærer at den spesialisert avanserte kompetansen og den høye kvaliteten som ligger i dagens kompetanseområde skal ivaretas og videreutvikles. Den pågående forsøksordningen med palliasjon som kompetanseområde skal opprettholdes inntil det helhetlige opplæringstilbudet er etablert.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å etablere et opplæringstilbud i palliasjon i samråd med de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene har derfor fått et oppdrag som speiler oppdraget til Helsedirektoratet. Helse- og omsorgsdepartementet er i dialog med nevnte aktører. Relevante aktører skal involveres i arbeidet. Samlet vil denne tilnærmingen til behovene for både bredde- og spesialisert avansert kompetanse sikre at alvorlig syke og døende mennesker kan få god oppfølging i helse- og omsorgstjenestene som er tilpasset den enkeltes behov for lindrende behandling og omsorg.

SPØRSMÅL NR. 1518

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 14. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gjere greie for utvikling i døgnsplassar for palliasjon sidan Stortingsmelding nr. 24/2020 blei vedtatt av Stortinget, fordelt på alle helseregionar, og vil statsråden sikre at døgnplassar ved Harstad sykehus ikkje blir lagt ned?

GRUNNGJEVING:

Viser til vedtak i UNN HF om å avvikle lindrande eining ved Harstad sykehus og meiner at det er eit overordna politisk ansvar å hindre at døgnplassar innan palliasjon på offentlege sjukehus vert bygd ned av kortsiktige økonomiske omsyn.

Svar:

Jeg kan forsikre om at regjeringen vil fortsette å arbeide for å sikre god lindrende behandling og omsorg for alle når livet går mot slutten. Alvorlig syke og døende mennesker skal få god oppfølging i helse- og omsorgstjenestene. Lindrende behandling og omsorg er en del av det lovpålagte ansvaret til både sykehusene og kommunene, og for meg og regjeringen er det viktig å sikre et likeverdig tilbud i hele landet. Vi vil først legge vekt på breddekompetanse i palliasjon. Deretter kan dette inngå i en høysp-

esialisert spisskompetanse i palliasjon. Mangel på fagfolk er den største utfordringen helse- og omsorgstjenestene står overfor. Da må vi sørge for at fagfolkene vi har tilgjengelig og har kompetansen som kan ivareta befolkningens behov i størst mulig grad.

For å få en oversikt over utviklingen i døgnplasser for palliasjon siden stortingsmelding nr. 24 (2019-2020) ble lagt fram, har jeg bedt om en oversikt fra de regionale helseforetakene over utvikling av palliative senger fra 2020 og fram til i dag:

Helse Sør-Øst

Helse Sør-Øst RHF har innhentet informasjon fra helseforetakene og fra Lovisenberg Diakonale Sykehus og Diakonhjemmets sykehus.

Utvikling i antall palliative senger i Helse Sør-Øst:

	2020 barn	2024 barn	2020 voksne	2024 voksne
Antall palliative senger	2	2	76	79

Ifølge Helse Sør-Øst RHF er det kun Vestre Viken HF og Sykehuset i Vestfold HF som har egen palliativ seng for barn. I øvrige helseforetak har barn og unge med behov for palliasjon opphold i ordinære sengeposter, og bistand fra palliative team med spesialkompetanse. Barne- og ungdomsklinikken ved Oslo universitetssykehus HF har barnepalliasjon som satsingsområde med flere dedikerte ansatte/ressursteam. Disse driver med palliasjon fleksibelt på alle sengeposter, ikke minst på klinikkens Avanserte Hjemmesykehus. Sykehuset i Vestfold HF har eget famili-erom for barn og familie som har behov for hospitalisering i perioder ved livets slutt.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at Sykehuset Innlandet HF og Diakonhjemmets Sykehus ikke har egne palliative senger. Her gis pasientene tilbud i øvrige avdelinger. Samtlige helseforetak/sykehus har personell med kompetanse innen palliasjon. Personellet nyttes til inneliggende pasienter i sykehuset etter behov. Helseforetak/sykehus som har palliative senger, svarer også at det er fleksibilitet mellom palliative senger og vanlige senger i sengepostene, slik at antallet palliative senger kan utvides ved behov.

Helse Vest

Helse Vest RHF rapporterer at det i helseforetakene i dag er 16 faste døgnplasser for palliasjon og at dette er en økning siden 2020. Dette tallet gjelder egne plasser for palliasjon. Palliative pasienter blir i tillegg til plassene som er gitt tall på her, ivaretatt på sengeposter ut fra problemstilling for innleggelse. Helse Vest RHF understreker at det er viktig å ha tilgang på egne plasser for palliasjon, men at tallet på egne senger for dette, ikke nødvendigvis

er et godt mål på hele tilbudet. Helse Vest RHF opplyser at i tråd med moderne anbefalinger for palliasjon gis det lindrende behandling også på ulike avdelinger der pasienten allerede er innlagt, og/ eller hjemme, i samarbeid med primærhelsetjenesten. Ifølge Helse Vest RHF er en viktig og stor del av tilbudet for palliative pasienter lindrende behandling i den kommunale tjenesten og hjemme, ofte i et samarbeid mellom spesialist- og primærhelsetjenesten.

Helse Vest viser til følgende fordeling av egne døgnplasser (senger for palliasjon i regionen per 2025:

Helse Bergen har ti døgnplasser i 2025. Helse Vest RHF opplyser at Helse Bergen overtok driften av sengeposten ved Sunniva senter, Haraldsplass fra mars 2022, og at de i perioden mars til mai 2022 drev sengeposten ved Haraldsplass Diakonale Senter med fem senger. Disse sengene ble ikke erstattet da de ble flyttet til Helse Bergen. I perioden juni 2022 til januar 2023, var kapasitet i Helse Bergen fire senger, fra januar 2023 til oktober 2023 var kapasitet fem senger. Siden det ble flyttet inn i nye lokaler i Glasblokkene i slutten av oktober 2023 har tallet vært ti senger.

Helse Stavanger har fire døgnplasser hittil i 2025. Disse plassene er etablert etter 2022 og det planlegges for en femte plass i nytt sykehusbygg fra 2025.

Helse Førde har to døgnplasser i 2025. Antall plasser er redusert fra tre til to i forbindelse med flytting til nybygg, Livabygget, i 2024. Etter et halvt år vurderer helseforetaket dette som et tilstrekkelig antall.

Helse Fonna har ingen egne døgnplasser i 2025. Det blir etablert egne plasser for palliasjon som en del av kreftavdelingen nybygg/ byggetrinn 2 ved Haugesund sjukehus.

Helse Midt-Norge

Oversikt over palliative senger ved helseforetakene i Helse Midt-Norge i 2020 og i 2025 (i dag):

	2020	2025
Helse Møre og Romsdal	9	12
St. Olavs hospital	29 (35)*	32 (38)*
Helse Nord-Trøndelag	Ingen dedikerte	Ingen dedikerte
Totalt Helse Midt-Norge	38 (44)*	44 (50)*

*8 senger er palliative senger i kommunalt helsehus for pasienter som ikke er registrert ferdigbehandlet ved St. Olavs hospital.

Helse Nord

I Helse Nord er det kun Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN) som har hatt dedikerte senger for palliasjon i denne perioden.

2020: 4 senger ved medisinsk avdeling UNN Harstad

2021: 3 senger ved medisinsk avdeling UNN Harstad

2022: 3 senger ved medisinsk avdeling UNN Harstad

2023: 3 senger ved medisinsk avdeling UNN Harstad

2024: 2 senger ved kreftavdelingen UNN Tromsø + 3 senger ved medisinsk avdeling UNN Harstad

2025: 2 senger ved kreftavdelingen UNN Tromsø + 3 senger ved medisinsk avdeling UNN Harstad. Døgnplassene i Harstad vil omorganiseres til team fra sommeren 2025.

Helse Nord RHF opplyser at de to døgnplassene som ble etablert ved kreftavdelingen i Tromsø i 2024 har regionsfunksjon. Kreftavdelingen i Tromsø har etter søknad blitt godkjent som utdanningssted for leger som vil oppnå kompetanseområdet i palliasjon. Ved sengeenheten i Harstad har det ikke foregått slik spesialistutdanning.

Ifølge Helse Nord RHF skjer omorganiseringen i Harstad etter en prosess i omstillingsprogrammet «Vi fornyer UNN» med begrunnelsen at et palliativt dagtilbud er bedre tilpasset opptaksområdet for UNN Harstad enn en sengeenhhet med døgndrift. Dette kan gjøre at den spesialiserte kompetansen kan komme flere pasienter til nytte når arbeidsmåten endres. Endring av tilbudet fra sengeenhhet til team er også en tilpasning til hva som finnes ved de fleste sammenlignbare sykehus i regionen. Helse Nord RHF opplyser at det fortsatt vil være mulig å legge inn pasienter med komplekse behov i medisinsk eller kirurgisk sengepost for utredning og behandling med støtte fra spesialisert kompetanse i lindrende team.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for lindrende behandling og omsorg og som må vurdere hvordan de samlede ressursene best mulig kan benyttes. Jeg forutsetter at de regionale helseforetakene sørger for å ha personell med tilstrekkelig kompetanse innen palliasjon og organiserer det palliative tilbudet slik at det i størst mulig grad ivaretar befolkningens behov.

SPØRSMÅL NR. 1519**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 12. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Vil helseministeren foreta seg noko for å redusere rapporteringsomfanget til kommunane knytt til ordninga med ressurskrevjande tenester?

GRUNNGJEVING:

Frå fleire parti på Stortinget er det den siste tida kome ønske om å redusere styringstrykket norske kommunar opplever frå staten. Omfanget av detaljstyring, rapporteringar og dokumentasjon har auka og bind no store ressursar i norske kommunar som kunne vore brukt til å yte tenester til innbyggjarane. Samtidig er det ein vanskeleg ressurs-situasjon i mange kommunar og mange kommunar har også utfordringar knytt til rekruttering. I rundskrivet frå Helsedirektoratet IS-4/2025 av 9.januar 2025 er det spesifisert at administrative kostnader skal trekkast ifrå. Dette er eit nytt krav samanlikna med det gjeldande rundskrivet frå 2021.

Svar:

Stortinget vedtok å innføre ei øymerka tilskotsordning for ressurskrevjande tenester på Helse- og omsorgsdepar-

tementet sitt budsjett frå 2004. Målet for ordninga er at den skal legge til rette for at kommunane kan gi eit godt tenestetilbod til mottakarar som har krav på omfattande helse- og omsorgstenester. I 2004 løyvde Stortinget 1,2 milliardar kroner til ordninga. Sidan 2004 har det vore nokre endringar i ansvaret for og innretninga på ordninga, og i 2025 er det budsjettert med ca. 14,6 milliardar kroner i ordninga. I regelverket heiter det at kommunar som gir ressurskrevjande helse- og omsorgstenester til enkeltmottakarar, kan søke om delvis refusjon av direkte lønsutgifter knytt til desse tenestene. Direkte lønsutgifter er løna til tilsette som arbeider i direkte interaksjon med tenestemottakarane. Utgifter til administrasjon fell derfor utanfor tilskotsordninga. Dette har ligge fast sidan ordninga vart oppretta, og rundskrivet av i år har derfor ikkje eit nytt krav på dette punktet samanlikna med tidlegare rundskriv. I ei øymerka ordning på ca. 14,6 milliardar kroner må det stillast krav om at kommunane rapporterer korrekt. Ordninga blir forvalta av Helsedirektoratet som kvart år gjer vurderingar av om rapporteringa kan gjerast meir effektivt samstundes som rapporteringa blir korrekt. Det er mellom anna satt ut eit prosjekt som ser nærare på sentrale definisjonar i ordninga, jf. også Riksrevisjonen sin etterlevingsrevisjon frå hausten 2024.

SPØRSMÅL NR. 1520**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 12. mars 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Prosjektet Dokka Læringsverksted ønskes gjennomført etter den såkalte forsøksloven, som åpner for at for eksempel kommuner gjennom forsøk kan ta over oppgaver som vanligvis hører til fylkeskommunen. Her ønsker kommunen å sikre elevene i Land-regionen et nærskoletilbud med næringslivet tett påkobla den videregående opplæringen, med fleksible og alternative opplæringsløp.

Hvilken fordel ser statsråden i tett samarbeid med næringsliv og videregående opplæring, blant annet ved alternative opplæringsløp og nytenkning?

BEGRUNNELSE:

Søknad om forsøket ble sendt til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) 7. mars, og i tilfellet med Nordre Lands prosjekt er også kunnskapsdepartementet (KD) med på å beslutte om det skal sette i gang forsøk.

Kuben videregående i Oslo jobber på en måte som likner mye på det Dokka Læringsverksted vil få til, blant annet med tverrfaglige prosjekter der også flere klassetrinn kan jobbe sammen.

Innlandet fylkesting har gjort vedtak om å vurdere alternative opplæringsløp for å innfri kompetansebehov i alle deler av fylket enten ved 0+4, 1+3, eller 2+2-løp.

Kunnskapsdepartementet har tidligere lyst ut midler til forsøk i tråd med tillitsreformen, der alternative måter å organisere opplæringsløp og eventuelle dispensasjoner fra Opplæringsloven kunne vært vurdert.

Flertallet i Stortinget påpekte i Innst. 442 (2022-2023) flere steder verdien av nye og alternative måter å tilby blant annet videregående opplæring på, for å sikre elever et fullverdig opplæringstilbud.

Kunnskapsministeren svarte i spørretimespørsmål til meg 12. februar:

“Stortinget har bestemt at det er den enkelte fylkeskommune som beslutter hvordan strukturen skal se ut i sitt fylke, men generelt vil jeg understreke at det innenfor dagens lovverk finnes et ganske stort handlingsrom for å lage fleksible modeller der det trengs.”

Svar:

Fylkeskommunen har ansvaret for dimensjoneringen av videregående opplæring. I ny opplæringslov er det slått fast at fylkeskommunen ved planleggingen og utbyggingen av de videregående opplæringstilbudet skal legge stor vekt på hvilken kompetanse samfunnet trenger. Jeg har tiltro til at fylkeskommunene løser dette på en god måte

og i samarbeid med både næringsliv og kommuner i sin region.

Den nasjonalt fastsatte tilbudsstrukturen og fag- og timefordelingen danner de overordnede rammene for dimensjoneringen av det videregående opplæringstilbudet. Men gjennom fleksibiliteten i fag- og timefordelingen har fylkeskommunene allerede i dag handlingsrom til å tilby alternative opplæringsmodeller, uten at de må søke om forsøk for det. Ut fra lokale behov og ønsker kan fylkeskommunen opprette for eksempel yrkesfaglige opplæringstilbud som veksler mellom opplæring i skole og bedrift på en annen måte enn det som er fastsatt i tilbudsstrukturen. For eksempel kan det være at alle fire årene er i bedrift i samarbeid med skole eller ett år i skole og tre i bedrift. Slike modeller forutsetter imidlertid at lærebedriftene er villige til å ta et opplæringsansvar tidligere i opplæringsløpet med yngre elever/lærlinger. For en del lærebedrifter kan det være utfordrende at vekslingslevnene er såpass unge, og at opplæringsmodellen krever mer av lærebedriften

Som det påpekes gjøres dette allerede mange steder, både i Oslo og i mange fylkeskommuner rundt i landet. Jeg synes det er positivt at Innlandet også vurderer alternative opplæringsløp dersom de ser behov for dette.

Kommunal- og distriktsdepartementet vil, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet, behandle søknaden om forsøk på vanlig måte. Jeg kan derfor ikke uttale meg om denne søknaden nå.

SPØRSMÅL NR. 1521

Innlevert 2. mars 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 17. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at spillere hos Norsk Tipping som ikke har fått det de har betalt for blir tilstrekkelig kompensert?

BEGRUNNELSE:

Norsk Tipping er i en særstilling i Norge. De har et monopol på å tilby pengespilltjenester til den norske befolkningen, og med det følger det et visst ansvar, både når det kommer til trygghet for spillere, ærlighet og særlig at man leverer et produkt i tråd med forventningene.

Når vi nylig kunne lese i VG at Norsk Tipping gjennom lang tid har hatt en feil i systemet som har gitt en

skjevfordeling i trekningsmekanismen for blant annet Eurojackpot, men kan også gjelde andre spill hos Norsk Tipping, er forventningene det offentlige har til Norsk Tipping brutt. Feilen har gjort at spillere ikke har fått det produktet de har betalt for, da vinnerjansene i spill hos Norsk Tipping har vært betydelig mindre enn det som har blitt opplyst, og det som kunne være forventet hos den enkelte spiller.

Når personer ikke har fått produktet de har betalt for, er det normalt at man får en form for kompensasjon for dette, enten ved at man får produktet i den form som forventes, eller at man får refundert pengene man har brukt. Dette bør også gjelde for Norsk Tipping.

Norsk Tipping har flere muligheter for å kompensere for feilen de har gjort. De kan tilbakebetale innsatsen til spillerne som ikke har fått de mulighetene som har blitt lovet, eller de kan gjennomføre ekstra trekninger og utbetalinger for perioden feilen har vært gjeldende.

Uavhengig av metodikk, er det klart for meg at denne feilen bør rettes opp i. Ikke bare for at man skal sørge for at personer får produktet de har krav på, men for å sørge for at den store tilliten Norsk Tipping er gitt av både norske myndigheter og den norske befolkningen består.

Svar:

Det er svært beklagelig at det har blitt avdekket feil i gjennomføringen av trekningen til den nasjonale premien i spillet Eurojackpot. Saken er til behandling i Lotteritilsynet, som fører tilsyn med pengespillregelverket.

I henhold til aksjeloven er det selskapets styre og daglig leder som har ansvaret for forvaltningen av selskapet. Spørsmålet gjelder selskapets håndtering av sine kunder. Dette er en side ved selskapets forretningsmessige drift og er følgelig noe selskapet selv må svare for. Jeg har forelagt spørsmålet for Norsk Tipping, som svarer følgende:

«Ved trekning av nasjonal tilleggspremie i Eurojackpot har de som har spilt via andelsbank, andelslag og spillelag (syndikatspill) hatt større vinnnersannsynlighet i det nasjonale tilleggsspillet enn de som har spilt alene, ikke har spilt syndikatspill. Samtlige spillere har deltatt i trekning av nasjonal tilleggspremie, men altså med noe lavere vinnnersannsynlighet for enkeltspillere. Kundene som har spilt på Eurojackpot har deltatt som forutsatt i hovedspillet. Av innsatsen på kr 25 i spillet går for tiden 1-2 kroner til trekningen av nasjonal premie.

Norsk Tipping tar dette på største alvor og jobber med å avklare hva som er rotårsaken til denne tekniske svikten for den nasjonale tilleggspremien. Informasjon om den tekniske feilen har selskapet informert løpende om til våre kunder via vår nettside når vi ble klar over feilen.

På det nåværende tidspunkt har ikke Norsk Tipping svar på alle sider av denne saken. Kundene vil få svar på håndteringen av feilen i tilleggstrekkningen så snart saken er mer kartlagt av selskapet og av internrevisjonen som undersøker saken. Det er først etter det Norsk Tipping kan ta stilling til hvordan feilsituasjon skal avsluttes overfor de kundene som er berørt.

Norsk Tipping behandler innkomne kundeklager fortløpende og behandler disse i henhold til gjeldende kundevilkår og spilleregler.

Lotteritilsynet fører tilsyn med Norsk Tipping og holdes sammen med Kulturdepartementet orientert om selskapets arbeid med å finne rotårsaken til at den tekniske feilen oppsto. Kundene vil også bli orientert om dette.»

SPØRSMÅL NR. 1522

Innlevert 5. mars 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 17. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Når vil helse- og omsorgsministeren presentere tiltak for gjeldshåndtering som del av regjeringens selvmordsforebyggende arbeid?

BEGRUNNELSE:

Vi vet at det er en dokumentert sammenheng mellom betalingsvansker og selvmord. Det er ikke gjennomført studier i Norge, men en nylig studie fra nabolandet Sverige viser at én av fem med betalingsproblemer har forsøkt å ta sitt eget liv.

Flere aktører med kjennskap til spesielt utsatte mennesker har etterlyst at gjeldshåndtering blir del av det selvmordsforebyggende arbeidet til myndighetene, blant

andre professor emeritus og helsepsykolog, Arne Holte, psykolog Ingvild Stjernen Tisløv, Rådet for psykisk helse og refinansieringsbanken Bluestep Bank og Bank 2.

Også Stortinget har etterlyst dette. I desember 2023 vedtok Stortinget i vedtak nr. 124 følgende: Stortinget ber regjeringen sikre at tiltak for å avdekke og håndtere gjeldsproblematikk og økonomiske problemer får en plass i det selvmordsforebyggende arbeidet.

Det er positivt og på høy tid at Helse- og omsorgsdepartementets adresserer dette i budsjettokumentet for 2025, hvor det står:

Tiltak for å avdekke og håndtere gjeldsproblematikk og økonomiske problemer må ha en plass i det selvmordsforebyggende arbeidet. Regjeringen vil prioritere dette i 2025.

Svar:

Representanten tar tak i en viktig og kjent problemstilling. Som et ledd i arbeidet med nevnte anmodningsvedtak har Helse- og omsorgsdepartementet initiert kontakt med andre departement berørt av problemstillingen, for å sikre at brede og treffende tiltak blir utviklet innen dette området. Utkvittering av anmodningsvedtaket vil bli fremmet for Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1523

Innlevert 5. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 19. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at Traumeavdelingen på Ullevål skal komme ut av bemanningskrisen de står i?

BEGRUNNELSE:

Traumeavdelingen på Ullevål mangler nesten halvparten av overlegene skriver NRK 5. mars 2025. Noen mener dette skyldes dårlig sykehusledelse, og problemet har vart over tid. Avdelingen har et nasjonalt ansvar ved store hendelser, og over tre millioner nordmenn sogner til denne avdelingen, så dette har store konsekvenser for vår beredskap.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har via Helse Sør-Øst RHF fått opplyst at det over noe tid har pågått en prosess ved Oslo universitetssykehus HF for å sikre god drift av traume-funksjonen. Sykehuset har hatt utfordringer med å rekruttere og beholde spesialister med nødvendig kompetanse. Helse Sør-Øst RHF og Oslo universitetssykehus HF opplyser at beredskapen for større ulykker og alvorlige skader ivaretas av et stort antall helsepersonell med utdanning og erfaring innen traumatologi. Det er et eget vaktlag med traumeteamledere som er til stede på sykehuset hele døgnet, hele året, og som leder et team bestående av mange yrkesgrupper som tar imot pasienter. Departementet får opplyst at rekruttering og bemanning av denne funksjonen er stabil og velfungerende.

Videre får departementet opplyst at bakvaktene innen traumatologi tilkalles ved spesielt vanskelige problemstillinger. Det er denne ordningen som har vært

Til orientering går planperioden for Handlingssplan for forebygging av selvmord ut ved utgangen av året. Helse- og omsorgsdepartementet vil i denne forbindelse motta Helsedirektoratets forslag til det videre arbeidet med selvmordsforebygging. Basert på denne leveransen vil Helse- og omsorgsdepartementet vurdere hvordan det videre arbeidet innen dette viktige feltet bør følges opp.

omtalt i media og hvor det har vært utfordringer med å sikre stabil rekruttering for å fylle funksjonen ved sykdom og avgang. Oslo universitetssykehus HF opplyser at det per i dag er fem overleger som dekker denne vaktfunksjonen, mens det helst skal være ni. Det betyr at de som i dag går i denne bakvaktordningen må ta flere vakter.

Oslo universitetssykehus HF opplyser at de fleste av overlegene som inngår i bakvaks-ordningen i traumatologi har kombinerte stillinger med hovedarbeidsfelt innen andre kirurgiske spesialiteter, som gastrokirurgi og karkirurgi. Videre opplyser helseforetaket at de arbeider målrettet med løsninger som skal sikre bedre rekrutteringsgrunnlag og flere kvalifiserte kirurger inn i denne vaktordningen. Departementet er nylig orientert om at sykehuset de siste ukene har gjennomført endringer som i stor grad løser de grunnleggende utfordringene som har gjort det vanskelig å rekruttere til bakvaksstillingene innen traumatologi. Dette medfører at antallet traumeoverleger i løpet av én til to måneder vil øke fra fem til syv. Dette antallet vil sikre en mer stabil beredskap. Endringene som nå er gjort gir et godt grunnlag for videre arbeid med å sikre nyrekruttering for ytterligere to stillinger. Oslo universitetssykehus HF vurderer at den akutte utfordringen nå er løst, men vil arbeide videre for å sikre at traumeberedskapen videreføres med samme kompetanse.

Forsvarets sanitet og Oslo universitetssykehus HF har nylig gått sammen for å skape et forsterket samarbeid om totalberedskapen i Norge. Forsvarets sanitet skal i første omgang bidra med åtte stillinger til traumemiljøet ved universitetssykehuset, og samarbeidet vil på sikt bidra til et mer bærekraftig og robust tjenestetilbud. Samarbeidet vil dessuten bidra til en nyttig gjensidig kompetanseoppbygging hos begge samarbeidspartene.

Jeg vil på vanlig måte følge opp utviklingen i saken, og har tiltro til at det jobbes med sikte på å finne gode og stabile løsninger. Traumefunksjonen ved Oslo universitetssykehus HF er av stor betydning både lokalt, region-

alt og nasjonalt. Jeg forutsetter at Helse Sør-Øst RHF og Oslo universitetssykehus HF fortsatt sikrer at befolkningen opplever trygghet – og at sykehuset fortsatt skal være rustet til å håndtere alvorlige traumer og krisesituasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1524

Innlevert 5. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 11. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er status på saken om oljepionerene, og kan statsråden bekrefte at kompensasjonen til disse kommer senest i RNB?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet i des. 2024 saken om kompensasjonsordning for oljepionerene, hvor det ble vedtatt en ordning.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobber nå med å utforme en kompensasjonsordning for oljepionerene, og legger oljepionerkommisjonens anbefalinger til grunn i dette arbeidet. Alle praktiske forberedelser, blant annet administrative og tekniske løsninger, arbeidsmedisinsk apparat, samt regelverksarbeidet som må ligge til grunn planlegges nå av departementet. Det jobbes også med å anslå de økonomiske konsekvensene.

Jeg vil fremme et forslag til Stortinget om en kompensasjonsordning for oljepionerene når dette arbeidet er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1525

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 17. mars 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hva skal til for at norsk jordbruk kan ta i bruk droner ved sprøyting i vanskelig tilgjengelige områder, slik at bruken av sprøytemidler kan optimaliseres og forbruket mulig reduseres?

BEGRUNNELSE:

I dag brukes åker- og tåkesprøyter ved sprøyting av plantevernmidler i norsk jordbruk. I Norge er bruk av droner ikke tillatt, med unntak av i forskning. Teknologien for sprøyting er i stadig utvikling, og leverandørene av droner

har testet og fått godkjent bruk av droner i andre land. Det hevdes at det i en del tilfeller vil det være bedre å bruke droner. Det gjelder f.eks. i bratte områder med frukt, hvor det er betydelig vanskeligere å oppnå jevn spredning med tåkesprøyter.

Svar:

Regelverket på plantevernmiddelområdet er en del av EØS-avtalen. Reglene for både godkjenning og bruk av plantevernmidler er gjennomført i forskrift om plantevernmidler. Hovedregelen innebærer et forbud mot spred-

ning av plantevernmidler fra luftfartøy, inkludert droner. Regelverket åpner imidlertid for å tillate slik spredning hvis det gir klart færre ulemper for helse og miljø, sammenliknet med spredning fra bakken. Plantevernmiddelet som skal spres med drone, må være godkjent til denne bruken. Det finnes enkelte unntak for bruk til forskning og nødsituasjoner.

Mattilsynet har opplyst om at de hittil ikke har mottatt søknad om ordinær godkjenning av et plantevernmiddel til dronebruk.

Det finnes ulike droner og det er også ulike teknologier for spredning. Det er i dag kunnskapsmangler på flere områder når det gjelder bruk av droner til spredning av plantevernmidler, for eksempel knyttet til uønskede miljøeffekter, spredningsmønstre og effektivitet.

Det er også behov for utvikling av regelverket, kriterier, tekniske spesifikasjoner og standardisering for å kunne åpne for trygg bruk av droner.

Jeg har fått opplysninger om at bruk av droner til spredning av plantevernmidler kan bli et tema i møter i EUs arbeidsgruppe for bærekraftig bruk av plantevernmidler fremover. Mattilsynet følger arbeidet i EU tett og er også i dialog med blant annet Norsk institutt for bioøkonomi om kunnskapsbehov på området.

Vi ser at droneteknologien er i rask utvikling i jordbruket og det pågår nå flere prosjekter. Bruk av ny teknologi, herunder bruk av droner, kan spille en viktig rolle når det gjelder bl.a. presisjonssprøyting. Droner kan også være aktuelle å bruke i krevende terreng, slik som representanten Eskeland peker på. Ikke minst ut fra hensyn til helse, miljø og sikkerhet kan droner potensielt være nyttige i bratt terreng.

Avslutningsvis vil jeg minne om at regjeringen arbeider med en ny stortingsmelding om droner og ny luftmobilitet som også vil omtale bruk av droner til spredning av plantevernmidler.

SPØRSMÅL NR. 1526

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 20. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva vil det anslagsvise provenytapet av å øke omsetningsgrensen for elev-, ungdoms- og studentbedrifter være (Ta utgangspunkt i omsetningsgrense på hhv. 150 000 kroner, 180 000 kroner og 200 000 kroner)?

BEGRUNNELSE:

Omsetningsgrensen for elev- ungdoms- og studentbedrifter er i dag på 140 000 kroner og den har vært uendret siden minst 2017. Slike pedagogisk program gir mange unge muligheten til å tilegne seg kunnskap og ferdigheter om bedriftsetablering, få arbeidsrelevant praksis og samarbeide med andre innenfor eget utdanningsløp.

Svar:

Spørsmålet berører potensielt både skatteplikt og plikt til å betale merverdiavgift. Det generelle utgangspunktet er at inntekter av virksomhet er skattepliktige. Etter de alminnelige reglene i merverdiavgiftsloven oppstår det registreringsplikt dersom det drives næringsvirksomhet og den avgiftspliktige omsetningen overstiger 50 000 kroner i løpet av en tolv måneders periode. Det finnes ingen

særskilte beløpsgrenser for henholdsvis skatte- og merverdiavgiftsplikt for elev-, ungdoms- og studentbedrifter.

For spørsmålet om skatteplikt følger det av Skatte-ABC punkt S-15.3.4.29 at elev-/ungdoms-/studentbedrifter tilsluttet Ungt Entreprenørskap i utgangspunktet anses som skattefrie, fordi slike bedrifter normalt ikke har erverv til formål. Formålet er læring. Omsetningen som en slik bedrift har i sin levetid (innenfor et skoleår), vil normalt realisere læringsformålet. Etter skatteloven er resultatet derfor at beløpsgrensen for økonomisk virksomhet som utløser skatteplikt (70 000 kroner per inntektsår, eller 140 000 kroner samlet for bedrifter som drives i to inntektsår), normalt bare vil være relevant når bedriften drives utenfor rammene satt av Ungt Entreprenørskap. Departementet har ikke oversikt over omfanget av dette.

For merverdiavgift er det i forvaltningspraksis lagt til grunn at omsetning fra ungdomsbedrifter i regi av Ungt Entreprenørskap normalt ikke kan anses å ha skjedd innenfor rammen av næringsvirksomhet, og at det derfor ikke oppstår plikt til å registrere seg i Merverdiavgiftsregisteret. Begrunnelsen, ifølge Merverdiavgiftshåndboken, er at en ungdomsbedrift først og fremst er utviklet som et pedagogisk og praksisrettet virkemiddel for elever i vide-

regående skole, og at dette utgjør en integrert del av undervisningen uten å ha næring som formål.

Det er på denne bakgrunn ikke klart hvordan provenyet det spørres om skal beregnes. Departement-

et har heller ikke et datagrunnlag som er egnet for slike beregninger.

SPØRSMÅL NR. 1527

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 17. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden i inneværende periode komme til Stortinget med forslag til lovendringer som oppfølging av de viktige anbefalingene i NOU 2024: 13 Lov og frihet — Negativ sosial kontroll, æresmotivert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, psykisk vold og ufrivillig utenlandsopphold – juridiske problemstillinger og forslag til regelverksendringer?

BEGRUNNELSE:

Høyre i regjering nedsatte et lovutvalg som skulle komme med anbefalinger til oppdatering av lovverk for å bedre sikre utsatte for negativ sosial kontroll, æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, for å nevne noe. Utvalget fremla sin rapport i juni 2024, og fremmet flere konkrete lovendringsforslag. Flere av forslagene er helt nødvendige for å gi utsatte det rettsvernet de har krav på. Høringsfristen var i oktober 2024.

Undertegnede mener det haster å få gjennomført lovendringer for å bedre utsattes rettsvern.

Svar:

Alle skal leve frie liv i Norge. Fri fra tvang, negativ sosial kontroll og trusler er en av de viktigste prioriteringene for Arbeiderparti-regjeringen. Det finnes ingen kompromisser på vår frihet. Til våren vil vi derfor legge frem en ny handlingsplan mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold for å styrke innsatsen ytterligere.

Arbeiderparti-regjeringen har iverksatt flere tiltak her og nå, men vi har også en bred og langsiktig tilnærming. Det handler både om å prioritere integreringstiltak og voldsforebygging, samtidig som at alle instanser i samfunnet må ha kunnskap om temaet og at usatte kan få tilbud om hjelp. Vi som myndigheter har et ansvar. Voksne som jobber med barn og unge har et ansvar for å melde fra og avverge alvorlige overgrep. Men det ligger også et stort an-

svar på foreldre og familiemedlemmer som utøver dette mot barn og unge. Disse må i større grad ansvarliggjøres enn i de gjør i dag, og jeg vil derfor legge frem en handlingsplan med konkrete tiltak, sånn at flere kan bli sjef i eget liv.

På vegne av regjeringen mottok jeg, som arbeids- og inkluderingsminister, lovutvalgets utredning, NOU 2024:13 Lov og frihet, i juni 2024. Lovutvalget har vurdert om gjeldende regelverk gir et tilstrekkelig godt rettsvern for utsatte, eller om det er behov for endringer.

Utredningen inneholder viktige avklaringer og forslag som skal bidra til å styrke rettsvernet for barn, unge og voksne utsatt for negativ sosial kontroll og æresmotivert vold. Dette vil utgjøre et viktig bidrag i arbeidet med å sikre at alle i Norge kan leve frie liv, uten å bli utsatt for negativ sosial kontroll, vold eller tvang. Utvalgets utredning har vært på høring og fått generelt bred støtte. Forslagene vil bli behandlet videre både i mitt eget departementet og i samarbeid med de andre særlig berørte departementene.

Det er viktig for regjeringen å gjøre mer for å forebygge og bekjempe negativ sosial kontroll og æresmotivert vold. Utredningen hjelper oss i dette arbeidet. Lovutvalget har blant annet foreslått en tiltakspakke for utsatte som er utsatt for, eller står i fare for å bli utsatt for et ufrivillig utenlandsopphold. Min reise til Somalia i fjor høst bekreftet at det er vanskelig å hjelpe barn i det øyeblikket de er ute av Norge. Vi må gjøre mer for å forhindre at barn og ungdom sendes ut av landet, eller holdes tilbake i utlandet, mot sin vilje.

Jeg mener at vi må gjøre mer for å forhindre at barn sendes ut av Norge. Derfor mener jeg at vi må vurdere å innføre et utreiseforbud i saker der det er mistanke om at barn sendes ut mot sin vilje. Lovutvalget anbefalte et slikt utreiseforbud og at det skal være straffbart for foreldre å bryte et slikt forbud. Det mener jeg vi også må vurdere.

Regjeringen vil denne våren legge frem en ny handlingsplan mot negativ sosial kontroll og æresmotivert

vold med konkrete tiltak for å styrke innsatsen ytterligere.

Oppfølging av forslagene i NOU 2024:13 vil være en viktig del av den nye planen.

SPØRSMÅL NR. 1528

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 14. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ministeren vil ikke ta ansvar for at pasienter fra Nordland får mye lengre reisevei til PCI-behandling enn anbefalt og enn nødvendig selv om ministeren vet at trombolyse som alternativ ikke hjelper for 50-60 % av pasientene. Ministeren vise til en rapport og faglige vurderinger uten å ha oppfattet at denne rapporten er full av feil som er avslørt av både Helse Nord og folk med faglig kompetanse.

Hva skal egentlig til for å få heldøgns PCI-senter i Bodø?

BEGRUNNELSE:

Å pålegge pasienter lang transport og forsinket behandling, når et PCI-tilbud allerede finnes nærmere, strider mot prinsippet om likeverdig helsehjelp. Kortest mulig reisetid til nærmeste PCI-senter er viktig fordi hjertemuskel dør minutt for minutt ved et infarkt.

Dersom manglende hjertekirurgi er grunn nok til å frakte pasienter fra Helgeland og Salten til Tromsø, og dermed påføre hjertepasienter i Nordland en mye lengre transporttid enn anbefalt, ja, da må vel praksisen endres ved mange andre PCI-sentre i Norge.

I Stavanger, Arendal og ved Ahus er det PCI-sentre. Disse sykehusene har ikke hjertekirurgi. Pasientene fraktes likevel ikke videre til PCI-behandling ved et sykehus hvor det er hjertekirurgi. En kan spørre seg hva grunnen er til at Helse Nord gjør andre faglige vurderinger for nordlandspasientene enn hva Helse Vest gjør for pasientene i Stavanger? Skulle pasientene som trenger PCI-behandling i Stavanger vært sendt 160 km i luftlinje (208 km langs vei) til Haukeland, siden Haukeland har hjertekirurgi?

Men pasientene fra Mosjøen som trenger PCI-behandling skal i hovedsak sendes 488 km i luftlinje (740 km langs vei) til Tromsø, sier Helse Nord. Blir du syk ved vakt-skifte, kan du påregne mye lengre tid før du er fremme.

De nye prosedyrereglene som Helse Nord viser til er tvunget igjennom etter dissens fra Nordlandssykehuset og Helgelandssykehusets representanter. Prosedyrene sier at:

Akutt PCI-behandling skal i hovedsak finne sted i Tromsø, men kan også gjøres i Bodø på dagtid på hverdager.

Det forsvarlige for pasientene ville vært å revidere retningslinjene (rådene) slik at det sto:

Akutt PCI-behandling skal hovedsakelig finne sted ved nærmeste PCI-senter.

Helse Nord bør nå se at den evalueringsrapporten de har brukt som begrunnelse for styrevedtaket om virksomhetsoverdragelse og det som nå skjer ved PCI-senteret i Bodø, har mistet troverdigheten. Rapporten påsto at det var høyere dødelighet i Bodø. Det er tilbakevist av en intern gransking i Helse Nord. Rapporten pekte også på kommunikasjonsproblemer. Statsforvalteren i Nordland har påpekt at Helse Nord har satt pasientsikkerhet i fare ved å planlegge forsinket behandling for hjertepasienter. Helse Nord har brutt loven på flere punkter ved å ikke sørge for forsvarlig PCI-behandling i tide.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar til representanten Mossleth i denne saken, blant annet mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 1026. I svaret går det fram at styret i Helse Nord RHF har vedtatt at invasiv kardiologi i Helse Nord skal være faglig, organisatorisk og administrativt samlet i ett senter, ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF. Senteret har to driftssteder, et døgntilbud og et dagtilbud lokalisert ved Universitetssykehuset i Nord-Norge HF, og et dagtilbud lokalisert ved Nordlandssykehuset HF.

Universitetssykehuset i Nord-Norge HF tok fra nyttår over ansvaret for PCI-virksomheten i Bodø, og driftet dagtilbudet i Bodø og døgntilbudet i Tromsø. Det er drift ved PCI-laben i Bodø alle hverdager på dagtid for de samme pasientkategorier som også før har hatt et tilbud i Bodø. Pasientene transporteres til Tromsø hvis komplikasjonsfaren er stor. Nordlandssykehuset i Bodø har ikke kompetanse og mulighet for å håndtere større komplikasjoner under PCI, ifølge Helse Nord RHF. Akutte PCI-prosedyrer på kveld, natt og i helgene utføres i Tromsø.

Representanten Mossleth skriver at jeg ikke tar ansvar for tilbudet til pasientene i Nordland og spør hva som skal til for å få heldøgns PCI tilbud i Bodø. Det er Helse Nord RHF som har sørge for-ansvaret for pasientene i helseregionen og som har ansvar for at det gis forsvarlig helsehjelp. Styret i Helse Nord har som nevnt vedtatt at

Universitetssykehuset i Nord Norge HF skal drifte et dagtilbud lokalisert i Bodø og et døgntilbud i Tromsø. Jeg legger til grunn at pasientene i Helse Nord får et godt og forsvarlig tilbud. Samtidig er dette en sak som departementet holder seg løpende orientert om.

SPØRSMÅL NR. 1529

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 20. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vi trenger flere sykehjemsplasser for å møte fremtidens utfordringer.

Hvor mange heldøgns omsorgsplasser i eldreomsorgen er ferdigstilt, netto tilvekst og brutto, hvert år siden 2013?

BEGRUNNELSE:

Oversikten skal fordeles på sykehjemsplasser og omsorgsboliger, samt om det er nybygg eller rehabilitering, og i hvilket statsbudsjett tilsagnet til de ferdigstilte omsorgsplassene ble gitt.

Svar:

Eldre skal få bo i egen bolig så lenge de ønsker, og eldre skal ha en meningsfull hverdag der de kan velge selv hvordan dagene fylles. Eldre skal også være trygge på at tjenestene er der ved behov, og at man får en sykehjemsplass hvis behovet for det oppstår. Det handler om trygghet i hverdagen for eldre og deres pårørende.

Regjeringen vil bidra til at vi har det mangfoldet av botilbud som vi trenger. Det handler både om sykehjemsplasser og omsorgsboliger, men også om å legge til rette for andre boformer og tilpasning i eksisterende boliger. Det er et sterkt ønske fra norske kommuner at vi jobber sammen om dette. Med en tilsagnsramme i 2025 på 3,25 mrd. kroner har vi gjennom investeringstilskuddet lagt til rette for tilsagn om tilskudd til om lag 1 500 heldøgns omsorgsplasser.

Formålet med investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser å stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstje-

nester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse.

Husbanken hentet ut en oversikt over antall ferdigstilte plasser som har fått utbetalt tilskudd per år fra 1.1.2013 til 28.2.2025, og dette er fremstilt i tabellen til slutt i dette svaret. Her fremkommer det hvilket år plassene fikk tilsagn om tilskudd, og oversikten er fordelt på plasser i institusjon og heldøgns omsorgsplasser. Videre viser oversikten totalt antall plasser, uavhengig av om det er tilskudd med krav om netto tilvekst eller plasser uten krav.

Representantens spørsmål omfatter data i mange dimensjoner. Husbankens rapporteringssystemer er primært innrettet for å gi detaljert informasjon om gitte tilsagn det enkelte år. Av den grunn har det ikke vært mulig å innhente tall for alle parameterne som etterspørres.

Av totalt 20 178 heldøgns omsorgsplasser som det er utbetalt tilskudd til fra 2013 til dags dato, er det registrert 15 612 plasser i nybygg. Dissen tallene omfatter både plasser med krav om netto tilvekst og plasser uten binding. De resterende 4 566 plassene er i kategorien oppgradering, og kan også omfatte nybygg der dette for eksempel er tilbygg. Tabellen under viser utbetalte tilskudd fordelt mellom tilskudd til nybygg og oppgradering (rehabilitering). Alle kombinasjonsprosjekter av oppføring av nybygg og oppgradering, er også regnet som «oppgradering».

Tiltak	Omsorgsbol.	Institusjonspl.	Sum plasser
Nybygg/oppføring	7 165	8 447	15 612
Oppgradering	2 051	2 515	4 566
Sum	9 216	10 962	20 178

Frem til 2017 var det ingen registrering av om prosjekter som fikk investeringstilskudd ville innebære netto tilvekst i antall plasser. I budsjettårene 2019-2022 ble det gitt tilsagn om tilskudd til 2 362 plasser med krav om at netto tilvekst skal opprettholdes i en ti-års periode. Gjennom kommunenes egenrapportering har Husbanken registrert 4 834 heldøgns omsorgsplasser som netto tilvekst. Dette er altså betraktelig flere enn det er gitt tilsagn til med krav om netto tilvekst. Husbanken har ikke data som kan fordele innrapporterte tall for netto tilvekst på omsorgsboliger og sykehjem.

Av Husbankens tilsagn om investeringstilskudd i perioden 2013-2024 er 78,4 % tiltenkt personer over 67 år. Husbanken har ikke fordeling per aldersgruppe for utbetalte tilskudd.

Heldøgns omsorgsplasser ferdigstilt 2013 – 02.2025

Som angitt over viser tabellen til slutt i dette svaret (på neste side) totalt antall plasser ferdigstilte etter utbetalingsår, uavhengig av om tilskuddet er med krav om netto tilvekst eller ikke, fordelt på tilsagnsår.

År utbetaling	År tilsagn	Antall boenheter i alt	Antall omsorgsboliger	Antall sykehjemsplasser
2013	2008	19	6	13
	2009	266	88	178
	2010	231	149	82
	2011	518	325	193
	2012	204	105	99
	2013	33	24	9
2014	2009	84	8	76
	2010	54	49	5
	2011	168	102	66
	2012	584	232	352
	2013	405	205	200
	2014	56	56	
2015	2010	25	25	
	2011	137	7	130
	2012	217	58	159
	2013	691	225	466
	2014	515	416	99
	2015	71	40	31
2016	2012	60		60
	2013	184	152	32
	2014	760	334	426
	2015	266	235	31
	2016	24	22	2
2017	2013	54	54	
	2014	930	190	740
	2015	954	348	606
	2016	328	230	98
	2017	14	14	
2018	2013	7	7	
	2014	192	24	168
	2015	889	398	491
	2016	581	282	299
	2017	258	132	126
	2018	25	12	13
2019	2015	164	127	37
	2016	592	213	379
	2017	825	541	284
	2018	170	115	55
	2019	17	4	13
2020	2015	33	20	13

År utbetaling	År tilsagn	Antall boenheter i alt	Antall omsorgsboliger	Antall sykehjemsplasser
	2016	637	148	489
	2017	714	227	487
	2018	501	347	154
	2019	77	36	41
	2020	15	7	8
2021	2016	12	12	
	2017	545	192	353
	2018	541	241	300
	2019	641	391	250
	2020	56	45	11
2022	2016	196	196	
	2017	142		142
	2018	431	154	277
	2019	559	223	336
	2020	385	294	91
	2021	218	126	92
	2022	44	43	1
2023	2017	231		231
	2018	388	8	380
	2019	252	97	155
	2020	476	181	295
	2021	310	123	187
	2022	27	21	6
	2023	3	3	
2024	2018	256	60	196
	2019	242	56	186
	2020	164	42	122
	2021	126	93	33
	2022	132	117	15
	2023	111	43	68
	2024	5	5	
2025	2020	17	17	
	2021	47	28	19
	2022	19	19	
	2023	48	42	6
	2024	5	5	
		20 178	9 216	10 962

SPØRSMÅL NR. 1530**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 17. mars 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

På grunn av den raskt endrede sikkerhetssituasjonen og mulig handelskrig i verden kan behovet for å kjøpe inn europeiske varer og tjenester øke som følge av ustabile relasjoner til USA og Kina.

Mener regjeringen at statlige, fylkeskommunale og kommunale etater bør kjøpe inn en større andel europeiske varer og tjenester enn i dag, og vil regjeringen gjøre det enklere for offentlige myndigheter som ønsker å kjøpe inn mer fra europeiske leverandører å gjøre dette gjennom å utarbeide en veileder via DFØ?

Svar:

Regjeringen er oppmerksom på den raskt endrede sikkerhetssituasjonen og de potensielle konsekvensene av ustabile handelsrelasjoner med USA og Kina. Norge har en grunnleggende interesse i velfungerende markeder og regelbasert handel. Jeg jobber målrettet for å beskytte norske arbeidsplasser mot handelskrig. Dette er et arbeid jeg prioriterer svært høyt.

Norge er bundet av EØS-avtalen og andre internasjonale avtaler som forplikter oss til å sikre ikke-diskriminering i offentlige anskaffelser. Dette innebærer at leverandører, både norske og utenlandske, har rettigheter etter anskaffelsesregelverket. Over gitte terskelverdier har

leverandører fra EU/EØS-land og andre land som Norge har inngått avtaler med, krav på å bli behandlet likt med norske leverandører i konkurranser om offentlige anskaffelser. Dette sikrer ikke bare rettferdig konkurranse og likebehandling, men også effektiv bruk av samfunnets ressurser. Dette er grunnleggende prinsipper i det norske anskaffelsesregelverket.

Jeg er opptatt av å opprettholde gode handelsforbindelser med andre europeiske land og leverandører fra disse landene. Ifølge en rapport om offentlige anskaffelser i 2022 som Oslo Economics leverte til Anskaffelsesutvalget i 2023 (OE-rapport 2023-51), er omtrent 90 prosent av den samlede verdien av offentlige anskaffelser i Norge over EØS-terskelverdiene. Det innebærer at europeiske leverandører har rettigheter til å delta i konkurranse om en svært stor del av den samlede kontraktsverdien knyttet til offentlige anskaffelser i Norge.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har utarbeidet veiledere som blant annet hjelper offentlige oppdragsgivere med anskaffelsesprosessen og å sikre at europeiske leverandører har lik tilgang til offentlige kontrakter som norske leverandører. Blant annet er det utarbeidet veiledere som klargjør hvilke leverandører som har rettigheter etter regelverket, og hva dette innebærer. Jeg vurderer fortløpende om ytterligere veiledningstilbud er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 1531**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland****Besvart 17. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Etter at Ap har innført dei tre første direktiva av 4. energimarknadspakken, kva konkrete grep vil regjeringa gjera i forhold til dei fem siste?

Svar:

«Ren energi-pakken» ble vedtatt i EU i 2018 og 2019, og består av åtte rettsakter. Regjeringen har besluttet at fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet skal tas inn i EØS-avtalen. Disse tre direktivene er uproblematisk, og handler verken om kraftmarkedet eller om å avgjøre suverenitet. Tvert imot støtter de opp om våre politiske prioriteringer om mer fornybar kraft og energieffektivisering. Det er i Norges interesse å innlemme dem i EØS-avtalen.

Når fornybardirektivet, energieffektiviseringsdirektivet og bygningsenergidirektivet med underliggende rettsakter er innlemmet, vil det såkalte EØS-etterslepet på energiområdet være omtrent halvert. Dette er et tydelig signal om at Norge tar våre EØS-forpliktelser på alvor. Det er viktig, også fordi dette ikke er tiden for å skape tvil om EØS-avtalens troverdighet.

EØS-avtalen forplikter oss til å innlemme EU-regelverk i avtalen uten unødig opphold. Men det betyr ikke at vi gjør det ukritisk. Vi må bruke nødvendig tid, og i noen tilfeller sikre oss forståelse for tilpasninger fra EU-siden. Vi er i en situasjon med stor ustabilitet i de europeiske kraftmarkedene, med høye og svært ustabile priser. Dette skyldes økte energipriser som følge av bortfall av russiske gassleveranser til EU og omlegging til et mer fornybart kraftsystem i Europa, i kombinasjon med en kanskje for rask utfasing av kjernekraft. Regjeringen mener derfor ikke det er riktig, slik situasjonen er nå, å knytte oss tettere til det europeiske kraftmarkedet gjennom å ta

inn det øvrige regelverket i «Ren energi-pakken». Det gjelder også i neste stortingsperiode.

Samtidig er Norge en del av det nordiske og europeiske energimarkedet og er omfattet av rammer og regelverk for dette. Markedsregelverket i «Ren energi-pakken» er EØS-relevant, og det er ikke snakk om å benytte reservasjonsretten. I stedet vil vi jobbe sammen med EU og europeiske land om å forbedre energisystemet. Jeg vil påpeke at også EU er opptatt av lavere og mer stabile strømpriser. EU har foretatt endringer i markedsregelverket, og er i ferd med å lansere nye tiltak for å redusere strømprisene og bedre Europas konkurransekraft. Vi vil bidra inn i dette arbeidet. Vi vil også ta initiativ til tett nordisk samarbeid om disse utfordringene.

For øvrig viser jeg til møtet i Stortingets europautvalg 6. mars, der jeg orienterte om den videre prosessen både for «Ren energi-pakken» og annet EØS-regelverk på energiområdet.

SPØRSMÅL NR. 1532

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 18. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

De regionale helseforetakene har siden 2018 hatt store pågående prosesser for å etablere et fullverdig tilbud om netthinnekontroller i sykehusene. I 2025 strider dette både mot sunn fornuft og mot helseministerens styringskrav for å få ned de lange ventetidene og helsekøene på øyehelsefeltet.

Hva er statsrådets egen vurdering av fornuften i dette, gjelder ikke statsrådets styringskrav på øyehelsefeltet, og er de regionale helseforetakene skip som verken vil eller kan snu når statsråden stiller sine styringskrav?

BEGRUNNELSE:

Helseminister Vestre har hatt et nytt foretaksmøte med sykehusene for å gi dem en oppstrammer og gjentar sine krav til styrket samarbeid med private, bedre oppgavedeling, økt bruk av digitale løsninger, reduksjon av kontroller for å få ned ventetidene og helsekøer. Det er vel og bra. Men det ser ut til at Vestres styringskrav ikke gjelder på øyehelsefeltet som har blant de aller lengste ventetidene og helsekøene.

Jeg viser til skriftlig spørsmål (dokument nr. 15:1305 (2024-2025)) der jeg tok opp selskapet Retscreen og deres arbeid med netthinnekontroller med helseministeren. Helseministeren har valgt å svare på mitt spørsmål, ved kun å henvise til Helse Nord, som sier at de skal etablere et fullverdig tilbud for netthinnekontroller i sykehusene, og at det er i tråd med anbefalingene i Program for regelmessige netthinneundersøkelser.

Jeg kan ikke se at dette er riktig. Jeg kan heller ikke se at det er fornuftig. Jeg mener også at det står i motstrid til helseministerens styringskrav. Jeg ber derfor om helseministerens egne vurderinger.

Program for regelmessige netthinneundersøkelser er fra 2018. De regionale helseforetakene har i de påfølgende årene hatt store prosesser for å lage en plan for oppfølging av programmet. De har lagt til grunn at de skal etablere et fullverdig tilbud om netthinnekontroller i sykehusene, og at de sammen skal sørge for å harmonisere planen i hele landet frem mot 2027. Pågående prosesser i de regionale helseforetakene, blir dermed stående i veien for de styringskravene Vestre stiller i 2025 for å få ned ventetidene og helsekøene. Det er som et skip som verken vil eller kan snu.

- Jeg ønsker derfor å høre helseministerens egen vurdering av hva konkret det er i programmet som sier at det skal etableres et fullverdig tilbud for netthinnekontroller i sykehusene.
- Jeg ønsker også å høre helseministerens vurdering av om det er fornuftig i 2025 å bruke knappe ressurser og kapasitet på å bygge opp en tjeneste for «øyeferiske» mennesker i sykehusene på et felt med alt for lange ventetider og helsekøer.
- Jeg ønsker også å høre om helseministeren synes det er fornuftig at «øyeferiske» mennesker må ta fri og reise til og fra sykehusene for å gjennomføre netthinnekontroller heller enn der de bor.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar til representanten Hoksrud om samarbeid og oppgavedeling mellom offentlige og private helsetjenester. Jeg merker meg representantens synspunkt på føringene jeg ga i foretaksmøtet i februar.

Representanten Hoksrud og jeg er enige om at øyesykdommer har for lange ventetider og derfor må prioriteres i Ventetidsløftet. Vi må også forsterke innsatsen med å øke kapasiteten på lengre sikt. Øyesykdommer er et av fagområdene med lengst ventetider i alle fire helseregioner. Det er derfor iverksatt tiltak i alle regionale helseforetak. Helse Nord har for eksempel oppnådd bedring i resultatene med tiltak som innebærer å leie inn øyeleger ved Universitetssykehuset Nord-Norge, Harstad, økt bruk av avtalespesialister og økt bruk av oppgavedeling fra lege til sykepleier og optiker, samt fra sykepleier til helsesekretær.

Jeg er også enig med representanten i at det er grunn til å vurdere om oppgaver kan utføres utenfor sykehus og at vi unngår å benytte høyspesialisert kompetanse til undersøkelser og behandling som annet personell kan utføre. Samtidig må det også vurderes om noen oppgaver kan samordnes på en måte som gir effektiv bruk av personell i sykehusene og samtidig er kostnadseffektivt.

Et mål med Program for regelmessige øyeundersøkelser er å frigjøre kapasitet hos øyeleger. Sentralt i arbeidet er at optikere og helsesekretærer kan ivareta mange oppgaver i programmet som avlaster øyeleger og øyesykepleiere. Arbeidet med oppgavedeling innen dette området vil gi erfaring som kan brukes på andre områder innen øyefaget. Netthinnescreening er også godt egnet for bruk av kunstig intelligens (KI). Bruk av KI i netthinneundersøkelser kan gi sykehusene nyttig kunnskap og kompetanse til bruk innen andre fagområder.

Helse Nord RHF opplyser at Retscreen AS har hatt ca. 3 000 pasienter i sin oppfølging, mens det totalt er ca. 24 000 pasienter med diabetes i regionen. De fleste får allerede regelmessig oppfølging for vurdering av diabetisk retinopati, enten i sykehusene eller hos avtalespesialister. Dette er derfor ikke pasienter som fyller opp ventelistene.

Ved å forenkle forløpet i tråd med programmet, kan øyeleger i sykehus og særlig avtalespesialistene frigjøre tid til annen pasientbehandling.

For å øke tilgjengeligheten er målet å kunne gjøre netthinneundersøkelser alle steder der helseforetakene har tjenester, og evt. også andre steder for å redusere reisevei til undersøkelsen. Det er også viktig å se helheten i oppfølgingen som pasienter med diabetes har med sykehusene, og utnytte muligheten for å samordne netthinneundersøkelsen med andre konsultasjoner. Alle pasienter med diabetes type 1, og også flere med diabetes type 2, følges opp av spesialisthelsetjenesten, og har derfor minst én konsultasjon årlig i sykehus. Det vil også være situasjonen for en andel av øvrige pasienter med diabetes type 2, fordi flere har oppfølging i spesialisthelsetjenesten for annen sykdom. Det er anbefalt å gjennomføre regelmessige netthinneundersøkelser hvert andre år, og det er derfor mulig å samordne disse med andre planlagte konsultasjoner – noe som vil redusere reisebelastningen.

Representanten ber om å få høre «helseministerens egen vurdering av hva konkret det er i programmet som sier at det skal etableres et fullverdig tilbud for netthinnekontroller i sykehusene». Det er ikke beskrevet i programmet at undersøkelser må skje i helseforetakene. I programmet heter det at «hvordan det konkret skal organiseres er opp til hvert enkelt RHF/HF». Samtidig er det viktig å påpeke at det er anbefalt å etablere et helhetlig program for regelmessige netthinneundersøkelser for diabetisk retinopati som er i tråd med anbefalingene.

Det er mulig spørsmålet har bakgrunn i følgende del av mitt svar til representanten Hoksrud 25. februar 2025:

«Videre angir Helse Nord RHF at det totalt er ca. 24 000 personer med diabetes i Nord-Norge, hvilket utløser et behov for ca. 12 000 netthinneundersøkelser årlig i og med at anbefalingen er undersøkelse hvert annet år. Disse følges i dag opp enten i helseforetakene eller hos avtalespesialistene, men målet er ifølge Helse Nord RHF å etablere et fullverdig tilbud i regi av helseforetakene. Dette i tråd med anbefalingene i Program for regelmessige netthinneundersøkelser for diabetisk retinopati.»

Denne formuleringen kan kanskje forstås som at programmet sier at netthinneundersøkelsene skal etableres i sykehusene, men meningen med å bruke uttrykket «i regi av» er at programmet sier at helseforetakene har ansvar for å etablere et helhetlig tilbud til diabetespasientene. Som sagt er det opp til hvert enkelt HF/ RHF å vurdere om det er best å etablere tilbud i eller utenfor sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 1533**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 17. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Verdenssituasjonen gir behov for økt opprustning og produksjon av våpen og forsvarsmateriell i Norge. Samtidig er det viktig at det ikke fører til unødig og forhastet naturnedbygging. Det finnes mange helt og delvis nedlagte industriområder, klargjorte næringsparker og gråarealer som raskere kan klargjøres enn ved å bygge ned natur.

Vil regjeringen sørge for at slike områder nå kartlegges, meldes inn av kommuner og at det raskt skaffes oversikt over egnede områder slik at de kan klargjøres for eventuelle utbygginger?

Svar:

Representanten peker på behovet for økt produksjon av forsvarsmateriell i Norge, uten at det fører til «unødig eller forhastet naturnedbygging». Til tross for at behovet for økt produksjonskapasitet er stort er regjeringen også opptatt av at utbygging skjer på en natur- og miljømessig forsvarlig måte. Det er også et omfattende regelverk som

bidrar til at etablering av nye industriarealer ikke skjer på en måte som fører til unødig naturnedbygging.

Når det gjelder utbygging av ny kapasitet så er det i første rekke bedriftene selv som må identifisere egnede lokaliseringer i dialog med den aktuelle kommunen. I veikart for økt produksjonskapasitet for forsvarsindustrien peker regjeringen på behovet for «å gå i tidlig dialog med industrien og relevante kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter for å bidra til effektiv planlegging av nye industriområder for forsvarsindustrien.» Et eksempel på slik dialog er samarbeidet med Asker kommune i forbindelse med den pågående utvidelsen av dagens produksjonskapasitet og en eventuell etablering av et nytt produksjonsanlegg for Chemring Nobel.

Regjeringen legger ikke opp til noen nasjonal kartlegging av såkalte grå arealer, men viser til veiledning om bruk av arealregnskap ved utarbeiding av kommunale arealplaner. I tillegg vil Kommunal- og distriktsdepartementet utarbeide veiledning om såkalte grå arealer som i løpet av inneværende år vil bli publisert på regjeringens nettsider. Den nevnte veiledningen vil inneholde et forslag til en definisjon av såkalte grå arealer.

SPØRSMÅL NR. 1534**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 17. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

I sitt svar på dok. nr. 15:1405 (2024-2025), hevder helse- og omsorgsministeren at Gatehospitalene er fullfinansiert, men regnskapstallene til Frelsesarmeen viser et underskudd på minst 11 millioner kroner for 2023-2024, kanskje oppimot 16 millioner kroner. Frelsesarmeen har ikke tidligere klaget på tildelingsvedtak, fordi tilgjengelige midler har blitt prioritert til drift fremfor en ressurskrevende klageprosess.

Mener statsråden at Gatehospitalene reelt skal være fullfinansiert, og vil regjeringen dekke underskuddet i 2023-2024?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens beslutning om å endre finansieringen av Gatehospitalene fra direkte tilskudd over statsbudsjettet til en konkurransebasert søknadsordning har skapt store utfordringer. Tidligere kunne man i dialog med Stortinget sikre nødvendig finansiering basert på faktiske behov, men med den nye ordningen har dette blitt vanskeligere. Samtidig ble den siste fasen av utbyggingen av Gatehospitalet i Bergen ikke ivarettatt gjennom økte bevilgninger.

Helse- og omsorgsministeren viser til at Gatehospitalene mottar over 50 % av den samlede tilskuddspotten, men dette betyr ikke at de er fullfinansiert. Frelsesarmeen

har måttet dekke et samlet underskudd på over 16 millioner kroner for 2023-2024.

Tilskuddene har økt i prosent, men denne økningen har i hovedsak kommet som en ekstraordinær pris- og lønnsjustering i august 2023, ikke som en del av en forutsigbar finansieringsmodell. Dette har ført til en situasjon hvor Gatehospitalene ikke har fått en bærekraftig finansiering som sikrer videre drift uten kutt. SSB har beregnet lønnsveksten til 4,3 % i 2025, mens tilskuddsordningen kun er justert med 3 %, noe som fører til en reell reduksjon i finansiering.

Noe av underskuddet ble dekket av tilskuddsmidler tildelt tilbake i 2020, som ble rapportert som ubrukte midler, men som av ulike grunner ikke ble lagt inn i regnskapsrapportering for 2021. Dette har vært en lang prosess, men endte med at Gatehospitalet i Bergen fikk innvilget kr 5 051 782,- til å dekke underskuddet for 2023 og kr 430 018,- for å dekke noe av underskuddet for Gatehospitalet i Oslo. Selv etter dette står Frelsesarmeen igjen med å ha brukt kr 11 102 265,- av egne midler på drift av de to Gatehospitalene i perioden 2023-2024.

Helsedirektoratet har kommunisert at flerårige tilskudd skulle gi forutsigbarhet, men har samtidig åpnet for at søkesum kan justeres ved behov. Dette behovet er dokumentert gjennom Frelsesarmeens regnskapstall og klage til Helsedirektoratet. Likevel er dagens modell uforutsigbar, og tilskuddene utbetales sent, noe som gjør det vanskelig å planlegge driften på en forsvarlig måte.

Regjeringen bør sikre at Gatehospitalene i Bergen og Oslo får en forutsigbar og tilstrekkelig finansiering, slik at de kan opprettholde dagens tilbud uten å måtte kutte i antall plasser, palliativ behandling.

Svar:

Regjeringen mener tilskudd må brukes målrettet og har derfor lagt til rette for en åpen søknadsprosess med kjente og tydelige tildelingskriterier, basert på tilbudets kvalitet. Dette sikrer en mer rettferdig fordeling av felleskapets midler.

Slik det framgår av mine svar på tidligere spørsmål om tilskudd til Gatehospitalet, se spørsmål fra Stortinget nr. 1327 og 1405, er Gatehospitalene i dag fullfinansiert over tilskudds-ordningen Grunntilskudd til institusjonsbaserte tilbud for personer med rusmiddelproblemer og/eller erfaring fra salg og bytte av seksuelle handlinger. I dette ligger at Frelsesarmeen ikke har oppgitt andre inntektskilder for Gatehospitalene.

Statlige tilskuddsordninger har et regelverk som gjelder for alle søkere, og det er saks-behandlingsregler som både tilskuddsforvalter og departementet skal følge. Det er Helse-direktoratet som forvalter den aktuelle tilskuddsordningen, dvs. vurderer søknader og fastsetter nivået på tilskudd på bakgrunn av kriterier som er fastsatt i tilskuddsregelverket. Helse- og omsorgsdepartement-

et er klageinstans for ordningen. Frelsesarmeen har ikke benyttet seg av klageadgangen som det er opplyst om i ordningens regelverk. Med det har de også frasagt seg muligheten til at departementet kan gjøre en egen vurdering av Helse-direktoratets vedtak, herunder utmåling av tilskudd.

Tilleggssvar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1534 fra stortingsrepresentant Dag Inge Ulstein av 17. mars 2025. I svaret mitt framgår det at Frelsesarmeen ikke har benyttet seg av klage-adgangen som det er opplyst om i ordningens regelverk. Riktig formulering er at Frelsesarmeen ikke tidligere har benyttet seg av klageadgangen. Helsedirektoratet har opplyst om at Frelsesarmeen 4. mars sendte inn en klage på årets vedtak om tildeling av tilskudd. Klagen er under behandling hos Helsedirektoratet.

Frelsesarmeen har også påklaget et vedtak om krav om tilbakebetaling fra Helsedirektoratet. Tilbakebetalingskravet knytter seg til ubrukte tilskuddsmidler pålydende 3 589 699 kr som var opparbeidet i Gatehospitalet i Bergen, og som ble benyttet til å dekke underskudd hos Gatehospitalet i Oslo som omfatter et annet tiltak. De ubrukte tilskuddsmidlene ble ikke overført i henhold til krav og vilkår i gjeldende vedtak. For å unngå krysssubsidierting, skal tilskudd heller ikke benyttes på tvers av tiltak. Dette selv om det er tiltak som hører til samme organisasjon. Helsedirektoratet har behandlet klagen og har opprettholdt vedtaket. Klagen er oversendt Helse- og omsorgsdepartementet som klageinstans og er under behandling.

SPØRSMÅL NR. 1535**Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 17. mars 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Ved å bruke roboter med sensor kan en i større grad målrette plantevernmidlene til å sprøyte ugresset og ikke selve kulturen (korn/potet etc.).

Hva skal til for å tilpasse regelverket til denne nye teknologien, slik at doseringen i større grad kan tilpasses?

BEGRUNNELSE:

Dosene med plantevernmiddel som tillates brukt settes bl.a. ut fra rester av midler i kulturen (korn, potet, osv.). Det med bakgrunn i at man sprøyter både kulturen og ugresset. Men for roboter med sensorer er målet at man IKKE sprøyter kulturen, men kun ugresset (punktsprøyting). For å være sikker på at en tar knekken på ugresset vil en gjerne bruke en høyere dose på ugresset enn det som er tillatt på hele feltet. Når en kun sprøyter ugresset vil ikke midlet komme i kontakt med kulturen, og man bør derfor kunne tillatte høyere doser.

Svar:

Utvikling av ny teknologi som kan redusere avhengigheten av kjemiske plantevernmidler er viktig for derigjennom også å redusere risikoen for helse og miljø ved bruk av plantevernmidler.

Regelverket for godkjenning og bruk av plantevernmidler er EØS-harmonisert. En endring av regelverket vil derfor måtte skje i regi av EU. Det er avgjørende at Mattilsynet følger dette arbeidet og spiller inn nødvendige behov for endringer.

Mattilsynet har informert om at de allerede har gjort en vurdering av sprøyteroboten som finnes på markedet i Norge. Risikoen for uønskede helse- og miljøeffekter ved bruk av denne roboten anses til å være lavere enn ved bruk av tradisjonelle bomsprøyter ved ugrasbehandling i grønnsakskulturer. Sprøyteroboten kan derfor brukes til å spre godkjente ugrasmidler som vanligvis spres med en bomsprøyte, så lenge det skjer i henhold til plantevernmiddelets godkjente etikett.

Mattilsynet har ansvar for godkjenning av plantevernmidler som skal brukes i Norge og vilkår for godkjenningen kommer fram av etiketten. Dosene som er godkjente på de ordinære etikettene er effektive, uavhengig om de sprøytes ut med bomsprøyte eller sprøyterobot.

Dersom det er ønskelig med andre bruksvilkår (dose, antall sprøytinger, intervall mellom sprøytinger,

etc.) enn det som er godkjent på plantevernmiddelets etikett, er det mulig å søke om dette.

Spredestyringsprodusenten, i samarbeid med en plantevernmiddelprodusent, kan søke om ordinær godkjenning via vanlig prosedyre. Et annet alternativ er å søke om en utvidelse av bruksområdet, til et allerede godkjent plantevernmiddel, såkalt «minor use». Ved en slik søknad kan Mattilsynet også unntaksvis gjøre tilleggsvurderinger der det søkes om eksempelvis høyere doser.

Mattilsynet har tidligere vurdert og innvilget flere antall doser for bruk av to ugraspreparater med sprøyterobot, enn det som er tillatt på de ordinære etikettene til preparatene.

Dersom det søkes om bruk av høyere doser enn det som er tillatt i opprinnelig godkjenning til spiselige planter, må søker levere dokumentasjon på at restmengden i sluttproduktet (næringsmiddelet eller fôret) er under fastsatt grenseverdier. Begrunnelsen for dette er at plantevernmiddelet kan komme i kontakt med nytteplanten også ved presisjonssprøyting.

SPØRSMÅL NR. 1536**Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 18. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke rutiner eller retningslinjer som følges når barn i Norge utsettes for alvorlig æreskriminalitet, kan statsråden forklare hvorfor ikke rapporten offentliggjøres i sin helhet, og når kan det ev. forventes at hele rapporten er ferdigstilt og tilgjengeliggjøres?

BEGRUNNELSE:

Arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna (Ap) delte nylig i Aftenposten 2. mars 2024 deler av en alvorlig rapport fra Bufdirs kompetanseteam. Rapporten viser en økning i saker knyttet til æresrelatert kriminalitet. De siste tre årene har antallet meldte saker nådd nye rekordnivåer, særlig blant unge med innvandrerbakgrunn som varsler om alvorlige tilfeller av æreskriminalitet.

Det har blitt en praksis at slike rapporter ikke offentliggjøres i sin helhet før i april. I stedet presenteres utvalgte tall før den offisielle lanseringen. Daglig leder i LIM Sarah Gaulin påpekte nylig i Nettavisen at det er uheldig at en så alvorlig rapport om barn som utsettes for grove handlinger kun publiseres stykkevis gjennom lekkasjer før lanseringen.

Svar:

Alle skal leve frie liv i Norge. Frihet fra tvang, negativ sosial kontroll og trusler er en av de viktigste prioriteringene for Arbeiderparti-regjeringen. Det finnes ingen kompromisser på vår frihet. Til våren vil vi derfor legge frem en ny handlingsplan mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold for å styrke innsatsen ytterligere.

Negativ sosial kontroll og æresmotivert vold er et stort problem som rammer for mange i Norge. Ingen av våre barn og unge skal utsettes for dette. Alle som bor i Norge har rett til å leve frie liv og oppleve trygghet i hverdagen.

Regjeringen har iverksatt flere tiltak her og nå, men vi har også en bred og langsiktig tilnærming. Vi vil prioritere integreringstiltak og voldsforebygging, samtidig som vi må sikre at alle instanser i samfunnet har kunnskap om temaet, og usatte kan få tilbud om hjelp. Barn som utsettes for æresmotivert kriminalitet skal bli møtt av ansatte i tjenesteapparatet som har kompetanse til å avdekke, avverge og følge opp. Det gjelder bl.a. skole, helse, barnevern og politi.

For å øke kompetansen i tjenesteapparatet og bistå i enkeltsaker er det opprettet flere særskilte tjenester.

Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold er et nasjonalt tverretattlig team som bistår tjenesteapparatet i hele landet. Mangfoldsrådgivere ved utvalgte skoler har spisskompetanse på negativ sosial kontroll mv., og skal hjelpe barn og unge med råd, veiledning og oppfølging. I tillegg har IMDi et fagteam som bl.a. jobber mot ansatte ved skoler som ikke har mangfoldsrådgivere. Det er også spesialutsendinger for integreringssaker ved enkelte (fire) utenriksstasjoner, som kan yte konsulær bistand overfor personer som utsettes for negativ sosial kontroll, æresmotivert vold, ufrivillige utenlandsopphold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Alle som jobber med barn og unge har et ansvar for å melde fra til barneverntjenesten ved bekymring om vold og overgrep. Bekymring for at barn utsettes, eller står i fare for å utsettes for æresmotivert vold, tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse utløser meldeplikt. Alle har også en plikt til å avverge alvorlige lovbrudd, som de nevnte. Når barn utsettes for alvorlig æresmotivert kriminalitet og situasjonen er akutt og farlig, må politiet kontaktes.

Vi som myndigheter har et ansvar. Men det ligger også et stort ansvar på foreldre og familiemedlemmer som utøver dette mot barn og unge. Disse må i større grad ansvarliggjøres enn de gjør i dag. I handlingsplanen som skal legges fram denne våren vil det fremmes konkrete tiltak som skal bidra til bekjempelse av negativ sosial kontroll og æresmotivert vold, og legge bedre til rette for at flere kan bestemme over eget liv.

I februar ble nøkkeltall fra Kompetanseteamets arbeid i 2024 presentert i Aftenposten. Jeg mener det er viktig og riktig å rette søkelys på at antall saker til teamet øker. Vi ser at innsats over tid og styrking av de særskilte tjenestene på feltet har bidratt til at flere tar kontakt.

Tidligere har Bufdir utarbeidet en årsrapport for Kompetanseteamet mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold og IMDi en årsrapport for mangfoldsrådgiverne og spesialutsendingene for integreringssaker. I år skal direktoratene utarbeide en samlet årsrapport for de særskilte tjenestene. Rapporten vil gi en oversikt over tallgrunnlag og analyser av utviklingstrekk. Rapporten ferdigstilles og vil offentliggjøres i løpet av april 2025.

SPØRSMÅL NR. 1537**Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 14. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Sivilombudet har kome med kraftig kritikk av soningstilhøva ved Ålesund Fengsel, og det går fram av rapporten at mange av problema er knytt til eit utdatert, gammalt bygg utan egna uteområde.

Kva gjer regjeringa for å sørge for fysiske og økonomiske rammer som gjer det mogleg å tette avvika som sivilombudet har påpeika i sin rapport?

GRUNNGJEVING:

Sunnmørsposten skriv i eit oppslag 5 mars 2025 at Sivilombudet har kome med kraftig kritikk av soningstilhøva ved Ålesund fengsel. Ålesund fengsel er eit høgsikkerheitsfengsel for menn med 27 plassert i eit gammalt trengt bygg frå 1800 talet midt i Ålesund sentrum. Dei kritikverdige forholda er sterkt knytt til at fengselet lokala er for dårlege og at fengselet ligg på ei tomt der det ikkje er uteområde som gjer det mogleg å drive fysisk aktivitet og rekreasjon slik fangane har krav på. Anbefalingane frå sivilombudet til forbetring er gitt i 17 punkt der både staten, tilsette, kommunen og spesialisthelsetenesta med ansvar for psykisk helsevern og rus, har ei rolle å spele for å få det til. Om det skal vere mogleg for dei tilsette å skape soningsforhold som held ein kvalitet som er i tråd med sivilombudet sine råd, må rammene som regjeringa gir vere slik at det er mogleg for dei tilsette i dei ulike etatane å gjennomføre dette.

Svar:

God kriminalomsorg er god samfunnstryggleik. Arbeidarpartiregjeringa er derfor opptatt av at kriminalomsorga har gode nok føresetnader til å vareta sitt samfunnsoppdrag og førebyggje ny kriminalitet. Det har over fleire år blitt løyvd midlar til kriminalomsorga. Eg har tillit til at kriminalomsorga prioriterer bruken av midlane på ein god måte.

Kriminalomsorga står overfor fleire utfordringar, mellom anna gamle og ueigna bygg og låg bemanning. Regjeringa har derfor gjennomført og sett i gang fleire tiltak for å gi dei innsette eit godt og tilpassa tilbod, og dette inkluderer fleire byggje- og vedlikehaldsprosjekt. Regjeringa vil og framover halde fram arbeidet med å møte utfordringane i kriminalomsorga.

Det er eit stort vedlikehaldsetterslep i fengselsporteføljen, og mange fengsel er gamle og ikkje eigna for dagens eller framtidens kriminalomsorg, sjølv med betydel-

ege investeringar. Dette var bakgrunnen for at Statsbygg og Kriminalomsorgsdirektoratet i 2023 fekk i oppdrag frå Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet om mellom anna å kartlegge og vurdere den bygningsmessige tilstanden til fengsla og om dei er eigna. I rapporten Fremtidig fengselskapasitet. Vurderinger og anbefalinger fra Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg kjem det fram at 50 prosent av einingane vil ha behov for større tiltak omgåande eller i nær framtid (innan ti år). Fleire av fengsla har i tillegg eit betydeleg funksjonsetterslep med mangelfulle lokale til mellom anna aktivitet og fellesskap for dei innsette. Ålesund fengsel er døme på fengsel der det krevst store endringar for å tilfredsstille krava til ei forsvarleg kriminalomsorg. Regjeringa vil i 2025 gå i gang med utgreiingar av nytt fengsel i Ålesund-området, jf. omtale i Prop. 1 S (2024-2025).

SPØRSMÅL NR. 1538**Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 17. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil helseministeren gå inn for å forenkle måten utfylling og innsending av krav om dekning av pasientreiser kan gå føre seg på i praksis, med sikte på at folk faktisk kan få det dei har krav på utan uforholdsmessig mykje praktikk?

GRUNNGJEVING:

Når pasientar har møtt til time for undersøking eller behandling, blir det så vidt eg forstår registrert i systemet og burde kunne finnast att inne på Helsenorge-nettsida når ein loggar inn der. Men når ein går inn i «pasientreiser» på Helsenorge for å få att pengar, må ein sjølv fylle inn kva datoar reiserekningane skal gjelde for.

Gitt at mange som skal ha att pengar for nettopp pasientreiser er sjuke menneske, og pengane dei skal ha att er noko dei har krav på å få att, er det ikkje urimeleg at systemet legg opp til at det er enklast mogleg å få att desse pengane. Altså at dei skal sleppe å måtte finne ut sjølve kva datoar dei har møtt til timar, når dette kan løysast på anna vis. Det vil derfor vera føremålstenleg og enklast dersom timar ein allereie har møtt til kjem opp automatisk på ei liste når ein loggar inn på Helsenorge-nettsida.

Dessutan burde det vera mogleg enkelt å søkje om å få dekt ein minstetakst utrekna på grunnlag av reiser frå folkeregistrert adresse til behandlingsstaden. Dette burde vera eit enkelt alternativ der ein kunne godta minstetakst utan å måtte fylle inn noko meir. Legane bør for kvar oppmøtt time kunne krysse av for om ein har rett til å køyre sjølv/bli køyrt, slik at ein får ein minstetakst basert på kilometeravstand i dei tilfella (helst også ferje og bom) og busstakst viss ikkje. Slik vil mange som no slit med å fylle ut skjema eller som ikkje har tid til dette - og mange som no gir heilt opp å søkje, enkelt få dekt nettopp ein minstekst. Ei slik enkel løysing må ikkje koma i staden for andre forenklingar i opplegget for å levere krav om dekking av pasientreiser sjølv sagt.

Eg har tidlegare etterspurt om det er mogleg å levere forenkla reiserekning for pasientreiser ved at ein kan søkje om dette samtidig som ein betaler for timar på betalingsautomat der ein har vore til undersøking eller behandling, jamfør skriftleg spørsmål stilt i 2021: Dokument nr. 15:1128 (2020-2021)

Det er ønskeleg at helseministeren i svaret sitt oppdaterer meg om kva som eventuelt har skjedd av forbetringar og forenklingar sidan då, og om løysinga eg skisserte då kan vera aktuell å vurdere igjen no, samt om framlegga over er aktuelle. Eg håpar statsråden vil

påskunde fleire forenklingar, sidan det ikkje er godt nok det som finst i dag.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har vært i kontakt med Pasientreiser HF for å få redegjort for gjeldende relevant regelverk med tilhørende praksis for de forhold stortingsrepresentanten er opptatt av. Det er også gitt orientering om løpende utviklingsarbeid for å forbedre pasientreiseordningen for pasientene.

Pasientreiser HF har vedtaksmyndighet for søknader om reisestøtte. I 2024 ble det gjennomført 3,14 millioner slike reiser fordelt på 345.000 unike brukere.

Totalt ble det sendt inn 1,1 millioner søknader og utbetalt 430 millioner kroner til de som søkte. 91 % av alle søknadene ble mottatt digitalt, via Helsenorge, og 64,1 % av alle vedtak ble fattet automatisk.

Siden 2021 har søknadsprosessen for reisestøtte og fagsystemet som behandler disse søknadene vært kontinuerlig forenklet ifølge Pasientreiser HF. De opplyser at tiltak for å forbedre løsningene er basert på konkrete innspill fra brukerne og at disse tiltakene har gitt positive resultater. Kravet til dokumentasjon er generelt sett redusert for både pasienter og behandlere, språket er forenklet, og forvaltningspraksis for blant annet reisevei er forbedret. Effektene av dette arbeidet er en jevn økning i andelen søknader som mottas elektronisk og andelen vedtak som fattes automatisk. Dette har redusert både saksbehandlingstid og antallet klager på søknader om reisestøtte.

Målbildet på pasientreiseområdet sier at ordningen skal være enkel og tilgjengelig for pasientene. For utviklingen av søknader om reisestøtte er dette formulert som at brukere skal gi og få svar digitalt, og få umiddelbart svar hvis det ikke er behov for skjønn. Videre at rettigheten utløses automatisk.

Det finnes i følge Pasientreiser HF ikke i dag et enhetlig nasjonalt register med informasjon om at pasienter har møtt til behandling i Norge. For å kontrollere oppmøter benytter de registre som er utarbeidet for andre formål, henholdsvis NPR (Norsk pasientregister) og KUHR (Kontroll og utbetaling av helserefusjoner). Dette begrenser muligheten for å kunne presentere en helhetlig liste med behandlingssteder- og datoer for pasienten når de logger seg inn på Helsenorge.

Helseforetaket er imidlertid i dialog med Norsk helsenett SF som drifter Helsenorge.no om muligheten for å få informasjon om oppmøter fra andre tjenester på

deres plattform. Helse Sør-Øst RHF er allerede ute med å lansere løsninger der slike tjenester er integrert mot IT-systemet DIPS Arena. Ulike aktører i primærhelsetjenesten har allerede tatt tjenesten i bruk. Med en slik tjeneste kan pasienter som søker om å få standard kilometersats (minstetakst) for reisen få støtte bare ved å bekrefte at reisen var fra folkeregistrert adresse til behandlingsstedet. Distanseberegning finnes allerede som en del av ordningen i dag.

Helsenorge utvikler plattformen basert på et veikart som søker å koordinere ulike aktiviteter på tvers av ulike interessenter. Pasientreiser sine interesser er ivaretatt i mange områder av dette veikartet, slik at alle parter er oppmerksomme på mulighetene for å forenkle pasientreiseområdet ettersom utviklingen tillater det.

Pasientreiser HF har ingen konkrete planer om å innføre en løsning hvor det kan søkes om reisestønad fra betalingsautomater på behandlingssteder.

Jeg vil avslutningsvis understreke at det er viktig at de regionale helseforetakene og Pasientreiser HF er åpne for innspill fra brukere og at det kontinuerlig arbeides med å videreutvikle og automatisere behandlingen av søknader om reisestøtte. Jeg mener vi fortsatt må jobbe for å forenkle, standardisere og integrere tilganger til nødvendige data. Dette vil sikre oss en pasientreiseordning som fungerer godt for pasientene, og som understøtter de mål vi har for både spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1539

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud

Besvart 17. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Er finansministeren positiv til å igangsette revisjon av den nordiske skatteavtalen, inkludert unntaket for grensegjengerordningen mellom Norge, Sverige og Finland, slik det foreslås i rapporten «Arbeid på tvers i Norden»?

BEGRUNNELSE:

Den nåværende nordiske skatteavtalen og annen skatтелovgivning medfører en rekke ulike utfordringer for mobilitet på arbeidsmarkedet. Et komplekst lovverk med mange nasjonale og bilaterale særregler på kryss og tvers gjør det vanskelig for bedrifter og borgere å navigere, noe som fører til at enkelte grupper får skattemessige ulemper. Alt i alt medfører dette til at arbeidstakere i Norden nøler med å ta arbeid i et annet nordisk land, mens bedriftene nøler med å ansette folk som er bosatt i et annet nordisk land. Det er med andre ord dårlige forutsetninger for å skape et integrert arbeidsmarked med størst mulig mobilitet.

Svar:

Jeg mener rapporten «Arbeid på tvers i Norden» fra 2023 gir nyttige innspill til hvordan den nordiske skatteavtalen og skatteregelverk i Norden kan utgjøre hindringer for mobilitet av arbeidskraft og tettere integrasjon av ar-

beidsmarkedene i Norden. Rapporten foreslår blant annet endringer i den nordiske skatteavtalen som gjelder hvilke land som kan skattlegge lønn- og pensjonsinntekter i grenseoverskridende tilfeller. Rapporten har et særlig fokus på forenklinger for skattyter og arbeidsgiver.

Problemstillingene som tas opp i rapporten om utfordringer ved økt mobilitet og nye arbeidsmønstre, er ikke unike for Norden. De samme temaene er sentrale også i andre europeiske land. Det pågår samtidig et viktig arbeid i OECD for å kartlegge disse problemstillingene. I dette arbeidet ser en på hvordan en kan modernisere internasjonale anbefalinger og regelverk på skatteområdet i tråd med nye arbeidsmønstre og internasjonal utvikling. Arbeidet i OECD er av betydning for den nordiske skatteavtalen, fordi den avtalen bygger på OECDs mønsteravtale.

Jeg mener at dette OECD-arbeidet, som også alle de andre nordiske landene deltar i, er lovende. Resultatet av arbeidet bør kunne forenkle skatteadministrering og gi en mer koordinert anvendelse av skatteavtaleregler, både på nordisk og globalt nivå. Siden OECD-arbeidet vil ha betydning for den nordiske skatteavtalen, anser jeg det ikke som hensiktsmessig å reforhandle den nordiske skatteavtalen nå. Dette har også vært utgangspunktet til de nordiske finansministre, og jeg viser i den sammenheng til brev fra det svenske finansdepartementet 26. juni 2024

til Nordisk råd som redegjør for dette felles standpunktet (vedlagt).

For den såkalte grensegjengerbestemmelsen, viser jeg til at Norge i lang tid har ønsket å erstatte denne med hovedregelen i den nordiske skatteavtalen. Norge og Sverige har pågående samtaler om dette. Grensegjengerbestemmelsen omhandler fordeling av beskatningsrett mellom Finland, Sverige og Norge til lønnsinntekter for personer bosatt i en grensekommune som arbeider i en grensekommune i et annet land.

Jeg nevner ellers at Nordisk råd har bedt om dialog med de nordiske finansministrene om forenkling av den nordiske skatteavtalen, og at det er avtalt med Nordisk råds sekretariat at en slik dialog kan finne sted under det nordiske finansministtermøtet i november i år. Det vil også gi en anledning til å redegjøre for det pågående arbeidet i OECD.

Vedlegg til svar:

Svar på rekommendation A1975/UVU om forenkling av det nordiske skatteavtalet

Efter forslag av Utskottet for tillväxt och utveckling i Norden har Nordiska rådet har med stöd av artiklarna 45 och 56 i Helsingforsavtalet den 9. april 2024 antagit en rekommendation som rekommenderar att de nordiska regeringarna inleder en översyn och revidering av det nordiska skatteavtalet med utgångspunkt från lösningsförslagen i rapporten Arbete över gränserna i Norden – förslag om att förenkla de nordiska skattereglerna med fokus på ökad rörlighet. Visionen om att Norden 2030 ska vara världens mest hållbara och integrerade region ligger fast och är vägledande för det svenska ordförandeskapsprogrammet för Nordiska ministerrådet 2024. I det ligger att det ska vara lätt att arbeta över gränserna i Norden. Här står det klart att goda förutsättningar för hybridarbete

och arbete på distans spelar en viktig roll för en förbättrad rörlighet och integration. De nordiska regeringarna har tagit del av förslagen i rapporten. Det är fråga om förslag om fördelningen av beskattningsrätten enligt skatteavtal liksom även förslag kopplade till ländernas interna lagstiftning. När det gäller förslagen kopplade till skatteavtal pågår viktigt arbete inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), där de nordiska deltar. Diskussionerna rör bl.a. principerna för beskattning av hybridarbete och arbete på distans, vilket inkluderar frågor kopplade till förekomsten av fast driftställe vid arbete i hemmet. Arbetet sker främst i den arbetsgrupp som utvecklar OECD:s modell för skatteavtal, vilken ligger till grund för det nordiska avtalet liksom de nordiska ländernas övriga skatteavtal. OECD arbetet har goda förutsättningar för att skapa en mer enhetlig och tydligare tillämpning av skatteavtalsregler på detta område, inte bara på nordisk nivå, utan även på global nivå. Främst mot bakgrund av det pågående arbetet inom OECD avser inte de nordiska regeringarna att vid denna tidpunkt öppna upp en omförhandling av det nordiska skatteavtalet. På nordisk nivå fortsätter dock arbetet med att förbättra förutsättningarna för arbete över gränserna i Norden. Till exempel har Sverige och Danmark ingått ett nytt Öresundsavtal som syftar till att göra det enklare för pendlare att distansarbeta och ge en bättre fungerande arbetsmarknad i Öresundsregionen. Såväl ansvariga ministrar som regeringstjänstemän träffas också regelbundet och diskuterar frågor kopplade till det nordiska skatteavtalet. I det arbetet kommer bl.a. de förhållanden som rapporten belyser att spela en viktig roll. Det nordiska regeringarna anser härmed att rekommendationen inte kan tillmötesgå.

SPØRSMÅL NR. 1540

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 17. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Mener finansministeren at Norge har adgang til å innføre en slik skatt på utenlandske eiere, og hvilke konsekvenser mener finansministeren det kunne få for kapitaltilgangen til norsk næringsliv, og tror han at en slik skatt på utenlandske investorer, på linje med den som gjelder norske eiere, vil gjøre Norge attraktivt for det internasjonale kap-

italmarkedet, eller kan det oppmuntre investorer utenfor Norge til å kanalisere sine investeringer til andre land?

BEGRUNNELSE:

På Rødts landsmøte ble det fremmet forslag om å fjerne den særnorske formuesskatten på norsk eierskap. Landsmøtet valgte i stedet å gå inn for å innføre formuesskatt

på utenlandske investorer i næringsvirksomhet i Norge, for å i stedet på denne måten å oppnå like rammevilkår for norske og utenlandske eiere, når det gjelder skatt på investeringer i næring.

Svar:

Personer som er (skattemessig) bosatt i Norge, skal i utgangspunktet betale formuesskatt til Norge for all formue både her i landet og i utlandet. Personer som ikke er (skattemessig) bosatt i Norge, har derimot bare en begrenset formuesskatteplikt hit for fast eiendom og løsøre som ligger i Norge og som personen eier direkte. Det samme gjelder for formue i virksomhet som personen deltar i, og som drives/styres fra Norge, for eksempel gjennom et ansvarlig selskap (ANS).

Representanten spør om det er adgang til å innføre formuesskatt også på utenlandske (personlige) eiere i norske aksjeselskaper.

Det er i utgangspunktet ingen juridiske hindringer mot å innføre en slik skatteplikt for utenlandske eiere i skatteloven. Men jeg tror ikke det er en god ide.

Den samlede skatten på henholdsvis norske og utenlandske eiere vil bero på hvordan det enkelte lands skattesystem er innrettet, blant annet når det gjelder skatt på eiendom, formue, arv, selskapsoverskudd og gevinster.

Selv om Norge er ett av få land med formuesskatt, har vi til forskjell fra mange andre land ikke en arveskatt, og eien-
domsskatten vår er relativt lav. Det kan derfor ikke legges til grunn at en norsk formuesskatt på utenlandske eiere av aksjer i norske selskaper, ville gi dem de samme rammevilkårene som norske eiere.

Kapitalmarkedene er velfungerende i Norge, og lønnsomme prosjekter synes samlet sett å ha god tilgang på kapital. Utenlandsk kapital bidrar til å finansiere investeringer i norske selskaper. Innføring av en formuesskatteplikt på utenlandske aksjonærer vil gjøre det mindre lønnsomt for utenlandske personer å investere i næringsvirksomhet Norge. Norske selskapers tilgang på utenlandsk kapital kan dermed bli redusert.

En slik generell formuesskatt på utenlandske fysiske personer vil også være krevende å håndheve for norske skattemyndigheter. Dette gjelder særlig i de tilfeller hvor eieren er bosatt i et land der Norge ikke har avtale om informasjonsutveksling og innfordring. En slik regel vil heller ikke få virkning for aksjonærer bosatt i land som Norge har skatteavtale med hvis avtalen omfatter formuesskatt. Det er fordi disse skatteavtalene gir beskatningsretten til slik formue til bostedslandet. En slik fordeling av beskatningsretten er i tråd med OECDs mønsteravtale.

SPØRSMÅL NR. 1541

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 17. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helse Nord har fått økte økonomiske rammer. Det er fullt mulig å bevare DPS-tilbudet i regionen. Mener statsråden at dette er riktig å legge ned så viktige tilbud i Troms og støtter statsrådets Helse Nord sin beslutning?

BEGRUNNELSE:

Med bekymring ser jeg Helse Nords vedtak om å legge ned 24 døgnplasser ved DPS-ene i Nordreisa, Storsteinnes og Silsand. Sentralisering av dette tilbudet vil for eksempel føre til lengre reisevei, høyere terskel for hjelp, og svekket behandlingstilbud for pasienter i Nord-Troms. For Storsteinnes og Silsand vil reiseveien tilsvarende bli lang, kostbar og gjøre at pasientene får opphold langt hjemmefra.

Denne beslutningen vil øke presset på pårørende, politi og prehospitale tjenester. Akutttilbudet i regionen forsvinner, og det er risiko for flere tvangsinnleggelser. Pasienter og deres familier må ha tilgang til psykisk helsehjelp nær der de bor.

Vi krever at Helse Nord omgjør vedtaket og sikrer videre drift av DPS-ene i Nordreisa, Storsteinnes og Silsand. Regjeringen må følge opp opptrappingsplanen for psykisk helse og styrke desentraliserte helsetjenester i Nord-Troms.

Svar:

Jeg har nylig besvart spørsmål knyttet til omstillingene i psykisk helsevern i Nord-Troms, og viser derfor også til svar på spørsmål 1365 fra representanten Per-Willy

Amundsen og svar på spørsmål 2 fra representanten Marian Hussein i Stortingets spørretime 21. februar.

Pasienter med psykiske lidelser skal ha tilgjengelige tjenester av god kvalitet, i tråd med Opptrappingsplan psykisk helse. For å få til dette er det nødvendig med fagutvikling og det må tas høyde for omstillinger for å oppnå bedre utredning og behandling og best mulig utnyttelse av felles ressurser, herunder helsepersonell. Dette gjelder også i Helse Nord. Lokalisering og dimensjonering av tjenestene er de regionale helseforetakenes ansvar. Det er Helse Nord RHF som må vurdere hvordan de samlede ressursene best mulig kan benyttes og jeg forutsetter at de gjør gode vurderinger av dette.

Ifølge Helse Nord RHF er det behov for omstillinger som tar høyde for mangel på helsepersonell og det er nødvendig å styrke tilbudet til de pasientene som har de mest alvorlige og sammensatte lidelsene. Dette er pasienter som i deler av sitt sykdomsforløp ofte vil være i behov av døgntilbud ved mer spesialiserte sengeposter på sykehusnivå, og som ikke har et godt nok tilbud i dag. Det

vil fortsatt være døgntilbud ved DPSene i regionen, men dette vil over tid samles på noen færre lokasjoner. Helse Nord RHF opplyser at de vil opprettholde den samlede døgncapasiteten både ved UNN HF og i regionen.

En viktig del av omstillingen er at også de desentraliserte tjenestene til pasienter med psykiske lidelser skal styrkes. Ifølge Helse Nord RHF skal polikliniske og ambulante tilbud ved DPSene gjøres mer robuste og fleksible, og UNN HF skal samarbeide med kommunene for å søke om samhandlingsmidler for oppbygging av alternative tilbud. Helse Nord RHF har også etablert tilbud om eBehandling for pasienter med depresjon, panikkklidelse og sosial angst. Dette er et regionalt nettbasert behandlingstilbud til pasienter fra hele region nord. Behandlingen har gode resultater og kan gjennomføres i eget hjem, uten ventetid.

Styrking av de desentraliserte tjenestene skal ifølge helseregionen bidra til å skape et tjenestetilbud som kan gi flere pasienter tilgang til spesialisert helsehjelp, samt bidra til å skape et tjenestetilbud som kan være mer utadrettet, oppsøkende, proaktivt og forebyggende.

SPØRSMÅL NR. 1542

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 17. mars 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Det må utarbeides en sårbarhetsanalyse for Nord-Norge, der man får synliggjort status og behov med hensyn til matberedskap, er statsråden enig i det?

BEGRUNNELSE:

I en verden som er stadig mer urolig og med et klima som er i endring, øker behovet for beredskap. Det anbefales at husholdninger skal lagre både mat, vann og andre nødvendigheter, for å være rustet ved en eventuell krise eller krig. Men er dette nok?

Når det gjelder mat, produseres en stadig mindre andel av det som forbrukes i Nord-Norge lokalt. Parallelt med dette, er det stadig færre unge som ønsker seg inn i jordbruket. I tillegg blir mye av det som produseres i nord fraktet til foredling og lagring i sentrale lager på Østlandet, for så å bli distribuert tilbake til Nord-Norge. Dette skjer primært på jernbane via Sverige til Narvik, eller langs en ikke fergefri E6 gjennom Nordland. Disse forsyningslinjene må kunne beskrives som sårbare. En sårbarhet som, om krisen skulle inntreffe, ikke bare vil ramme fastboende

i Nord-Norge, men ikke minst også Forsvarets personell som skal forsvare oss ved en eventuell krig.

Det eneste lageret vi har av mat i nord, i tillegg til det den enkelte har i sine egne kjøleskap, er det som til enhver tid er i butikk eller om bord på vogntog etter veiene.

Svar:

Representanten Borch tar med sitt spørsmål om matberedskap opp et viktig tema.

Regjeringen har sikkerhet og beredskap som sin viktigste prioritering. Økt satsing på matsikkerhet er en naturlig del av dette. Det er grunnleggende viktig at befolkningen har tilgang til nok og trygg mat.

I meld. 9 St (2024-2025) Totalberedskapsmeldingen Forberedt på kriser og krig går det frem at styrking av forsyningsikkerheten, herunder matvaresikkerheten er en av regjeringens prioriteringer.

Regjeringen varsler i meldingen at den vil gjennomføre en risiko-, sårbarhets- og beredskapsanalyse av norsk matforsyning. Jeg legger til grunn at særskilte for-

hold ved matforsyning i Nord-Norge blir vurdert i analysen.

SPØRSMÅL NR. 1543

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 17. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Er et varsel om vedtak fra et tilsyn (f.eks. lotteritilsynet) det samme som et endelig vedtak eller nok til å konstatere brudd på loven som varselet gjelder, spesielt når saken senere avsluttes med skriftlig begrunnelse om at det ikke lenger er grunnlag for å ilegge vedtak?

BEGRUNNELSE:

Jeg forsøker å få klarhet i om et varsel om et vedtak fra et tilsyn er å anse som et endelig vedtak eller nok til å konstatere brudd på lovbestemmelsen som varselet omhandler.

Svar:

Lotteritilsynet skal føre tilsyn med at pengespillovgivningen overholdes. Selv om enkelte av tilsynets virkemidler har strafferettslig karakter, følger saksgangen alminnelige forvaltningsrettslige regler. Lovbrudd konstateres derfor av tilsynet, på bakgrunn av solid dokumentasjon.

Dersom det foreligger et dokumentert brudd på loven, har det ingen betydning hvilken forvaltningsrettslig form saken tidligere har munnet ut i.

At en sak avsluttes fordi det ikke lenger er grunnlag for å ilegge vedtak, ugyldiggjør ikke det faktum at det opprinnelig er dokumentert et lovbrudd.

SPØRSMÅL NR. 1544

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 17. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte reduksjonen i antall forsøk utenlandske leger med utdanning utenfor EØS får på fagprøven, begrunnelse for reduksjonen, om han er enig i at mangelen på praksisplasser (eventuelt manglede kurs/oppdateringer i faget) spiller en stor rolle i at mange ikke består OSKE-eksamen (praktiske prosedyrer), og om han vil ta initiativ til å se på om antall forsøk for denne gruppen bør økes til tidligere nivå?

BEGRUNNELSE:

I følge foreningen for utenlandske leger utenfor EØS hadde kandidater til fagprøven tidligere mulighet til å ta ek-

samen opptil seks ganger. Dette skal ha nå blitt redusert til tre ganger. Dette skal ha kommet stor overraskelse for legekandidatene det gjelder, ettersom de skal ha betalt 49 000 kroner for å kunne ta eksamen, uten at det tilbys kurs eller oppdateringer i faget, og fordi de mener at flertallet ikke består OSKE-eksamen (praktiske prosedyrer) som følge av mangelen på praksisplasser.

Det skal videre være slik at medisinstudenter ved UiO har lov på et fjerde (dispensasjons-) forsøk på fagprøve.

Jeg vil på generelt grunnlag også vise til behovet som vi har for flere leger i Norge og de siste års diskusjoner om legemangel.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at vi har behov for leger, og vi må legge til rette for at leger med utdanning fra land utenfor EU/EØS får benyttet sin kompetanse i Norge. På oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet leverte Helsedirektoratet i 2023 anbefalinger for å forbedre prosessene som ligger til grunn for godkjenning av utenlandsk utdannet helsepersonell, herunder leger med utdanning fra land utenfor EØS og Sveits. Flere av anbefalingene følges opp.

Fagprøven for leger reguleres i forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits. Da fagprøver og øvrige tilleggskrav ble innført i 2017, ble det satt en grense på tre forsøk. Jeg er kjent med at Universitetet i Oslo tidligere har tilbudt flere forsøk til kandidater som har strøket fagprøven, såkalte konteeksamener, på samme måte som til sine ordinære medisinstudenter. I praksis ga dette de første fagprøvekullene opptil seks forsøk. Dette ble endret slik at universitetets praksis var i tråd med tilleggskravforskriftens grense på tre forsøk. Mens ordinære medisinstudenter ved UiO omfattes av forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, omfattes fagprøvekandidater av forskrift om tilleggskrav. Dette er to ulike regelverk, med ulike formål og målgrupper.

Representanten spør om jeg vil ta initiativ til å se på om antall forsøk bør økes til tidligere nivå. Som det kommer fram over, er antall forsøk uendret når vi ser bort fra nevnte misforståelse. Intensjonen har hele tiden vært at kandidatene skal ha tre forsøk på fagprøven. Helsedirektoratet vurderte i 2023 om antall forsøk på fagprøven bør økes fra tre forsøk. Direktoratet anbefalte da å ikke øke antall forsøk. De viser til at det er kostbart og ressurskrevende å arrangere prøvene, og de vurderte at

tre prøveforsøk er tilstrekkelig for å kunne vise om søker er kvalifisert for yrket eller ikke, sett i sammenheng med øvrige anbefalinger, som inkluderte mer øving og forberedelser før fagprøver. Helsedirektoratet vurderte at det kan være med på å hindre at kvalifiserte kandidater stryker.

Jeg er usikker på hva representanten mener med praksisplasser i denne sammenhengen, men jeg mener, i likhet med Helsedirektoratet, at forberedelser før fagprøven, og særlig før OSKE-delen, kan bidra til at flere består prøven. Selv om fagprøven er ment å teste at kandidatene har tilsvarende teoretiske og praktiske kunnskaper og ferdigheter som kreves for norsk eksamen, og dermed ikke skal fungere som et kurs, er det naturlig at kandidatene har behov for forberedelser og oppfriskning. UiO har tilbudt øvingshelger på Ferdighetssenteret for flere kull. For å sikre at alle får et tilbud, har Helsedirektoratet i tildelingsbrevet for 2025 fått i oppdrag å sørge for at introduksjonskurs tilbys som en del av fagprøven for leger, samt fagprøvene for tannleger og sykepleiere.

Helsedirektoratet har i tildelingsbrevet for 2025 også fått i oppdrag å sørge for at opptaksprøver tilbys som del av fagprøvene. Også dette er i tråd med Helsedirektoratets anbefaling. En opptaksprøve kan fungere som en siling av kandidatene, og kan bidra til at kandidater ikke går opp til fagprøven før de er klare for det. Erfaringer viser at en del stryker på prøven fordi de ikke har gode nok norskkunnskaper, og det er viktig at kandidater som ikke har gode nok norskkunnskaper, ikke bruker opp sine forsøk før de har norskkunnskapene som skal behøves.

Kombinasjonen av introduksjonskurs og opptaksprøver vil trolig bidra til at flere består fagprøvene framover. Tiltak som gjør at flere består på sine tilgjengelig forsøk, vil være mer treffsikkert enn å øke antall forsøk.

SPØRSMÅL NR. 1545

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 14. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å sørge for at det raskt blir gjennomført nødvendige trafikksikkerhetstiltak og andre nødvendige tiltak på E16 mellom Nybakk og Slomarka?

BEGRUNNELSE:

Gjentatte ganger har det vært ulykker og andre alvorlige hendelser på E16 mellom Nybakk og Slomarka. For noen uker var det nok en gang en alvorlig ulykke på strekningen. Diskusjonen om framtidig trasé pågår fortsatt og Nye Veier signaliserer at det vil ta mange år før man eventuelt er i gang med bygging av en ny veg. I mellomtiden øker

problemene på eksisterende vei, som har betydelig og økende trafikk, herunder av tungbiler.

Lokalbefolkningen og andre brukere av vegen har gjennom mange år ventet på en ny og trafikksikker veg. I påvente av en permanent løsning, er det svært viktig at det gjennomføres nødvendige trafikksikkerhetstiltak langs eksisterende veg. Etterslepet av nødvendige vedlikeholds- og utbedringstiltak hva gjelder trafikksikringstiltak og ivaretagelse av beboerne langs vegen må bli iverksatt. Blant annet tiltak knyttet til bruene ved Vormsund og Uvesund, påkjøring ved Uvesund, gjennomføring av planlagt gang- og sykkelveg Neskollen-Funnefoss og støyreducerende tiltak for hus tett inntil vegen.

Svar:

Nye Veier skal bygge ny E16 mellom Kløfta og Kongsvinger. Utfordringene med dagens E16 på strekningen mellom Nybakk og Slomarka er bl.a. trafikksikkerhet, støy og framkommelighet.

I påvente av ny vei utfører Statens vegvesen nødvendige vedlikeholdstiltak på veien. De siste årene er det også gjort noen mindre tiltak for å redusere ulykkes-

risikoen på strekningen. Blant annet er det skiftet ut eller satt opp nytt rekkverk på utsatte steder, og gjennom Opa-kermoen er det gjort mindre trafikksikkerhetstiltak.

Når det gjelder gang- og sykkelvei mellom Neskollen og Funnefoss er det foreløpig ikke igangsatt planlegging for gjennomføring.

Vegvesenet vurderer nå om fartsnivået på deler av strekningen er så høyt at det er nødvendig å sette opp automatisk trafikkkontroll («fotoboks»). I årene som kommer vil det også bli gjort støytiltak på boliger som ligger over tiltaksgrensen for innendørs støy etter forurensningsforskriften.

Det gjøres vurderinger av trafikksikkerhetssituasjonen på hele riks- og europaveinettet, og på de mest ulykkesutsatte strekningene vil det i årene som kommer bli gjennomført målrettede tiltak innenfor det økonomiske handlingsrommet Vegvesenet har til slike formål. E16 vil bli vurdert på lik linje med resten av veinettet.

Statens vegvesen vil fortsette å jobbe for å opprettholde standard og funksjon på veistrekningen inntil ny E16 er på plass.

SPØRSMÅL NR. 1546

Innlevert 9. mars 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 13. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for at Ålfotbreen nasjonalpark i kommunane Bremanger, Kinn og Gloppen i Vestland fylke raskast mogleg kan bli ein realitet?

GRUNNGJEVING:

Etter at styret i Ålfotbreen landskapsvernområde tok initiativ til det, gikk først Miljødirektoratet og deretter Klima- og miljødepartementet i september 2021 vidare med prosessen der ein vil heve vernestatusen på området frå verneområde til nasjonalpark. No har også dei tre berørte kommunane Kinn, Bremanger og Gloppen stilt seg positiv til utgreiing.

Medan andre verneprosessar i Vestland kan vere meir krevjande, til dømes fordi område i dag ikkje er underlagt noko form for vern, så bør prosessen vere mykje lettare for Ålfotbreen landskapsvernområde:

- Området er i dag underlagt ei streng verneforskrift, og ligg tett opp til det vernet som ein nasjonalpark tradisjonelt sett gjev. Denne kan i stor grad vidareførast.

- Potensielle konflikter i området er små, og dei ein kan tenke seg er alle løyselege.

- Grensene ligg i stor grad fast, ein treng berre gjere små justeringar knytt til nokre inngrep t.d. knytt til vasskraftproduksjon, som blir lagt utanom området.

Statsforvaltaren i Vestland, som har fått oppdraget med verneprosessane i Vestland, har opplyst styret i Ålfotbreen landskapsvernområde at verneprosessen knytt til Ålfotbreen er prioritert sist av verneprosessane i Vestland. Samstundes er dette den prosessen som venteleg vil kunne gå raskast og mest knirkefritt, gjerast administrativt effektivt, og kanskje til og med bli ein realitet innan eitt år frå ein faktisk startar opp arbeidet hos statsforvaltaren. Styreleiar i Ålfotbreen landskapsvernområde er no uroa for at det kan ta mange år før nasjonalparken kan bli ein realitet.

Svar:

Jeg er glad for at mange er opptatt av naturen vår og vil bevare områder de bryr seg om.

Med bakgrunn i Meld. St. 14 (2015–2016) pågår det en prosess for å verne mindre områder med verdifull natur i lavlandet. Basert på områder identifisert av Miljødirektoratet som aktuelle for slikt vern, vil dette vernet omfatte inntil 600 km². Det pågår også prosesser for å vurdere utvidelse av eksisterende nasjonalparker og landskapsvernområder, samt opprettelse av nye slike verneområder. I tillegg vurderes det å endre vernekategori for enkelte verneområder fra landskapsvern til nasjonalpark. Regjeringen har i Meld. St. 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur sagt at vi vil vektlegge kommunal aksept ved vern av areal som nasjonalpark eller landskapsvernområde.

Formålet med disse prosessene er vern av områder som skal bidra til å danne økologiske nettverk og gjøre norsk natur mer robust mot klimaendringer, samt å dekke manglene i eksisterende verneområder slik at vi når det nasjonale målet om å ta vare på et representativt utvalg av norsk natur for framtidige generasjoner, og målet om å ta vare på truet natur. Vernet skal også støtte opp om Norges bidrag til globalt mål 3 om bevaring: Norge har gjennom vern eller andre effektive arealbaserte bevaringstiltak bevart minst 30 prosent av Norges landareal inkludert Svalbard og Jan Mayen innen 2030. Tiltakene skal vise variasjonsbredden i norsk natur og Norge skal gjennom bevaringstiltakene bidra til at et globalt representativt utvalg av naturområder blir bevart.

Miljødirektoratet har gitt oppdrag til berørte statsforvaltere om å starte opp verneplanprosesser for eventuelle nasjonalparker i områder det er lokal aksept for vern. Det at styret i Ålfotbreen landskapsvernområde tok initiativ, og at de berørte kommunene Kinn, Bremanger og Gloppen stiller seg positive til en videre prosess, er positivt og helt vesentlig for en videre prosess her.

Området som i dag er vernet som Ålfotbreen landskapsvernområde har betydelige naturverdier og er vernet med følgende formål:

- Å bevare et unikt, vakkert og kontrastrikt naturlandskap med de vestligste og mest oseanisk påvirkede isbreene i Norge.
- Å bevare de storslåtte og særpregede devonske landskapsformene uten større tekniske inngrep, samt hele bredden av naturtyper i overgangen fra høyfjell og bre til elver og vann, skogkledde daler og fjordlier med varmekjær løvskog.
- Å bevare det biologiske mangfoldet og kulturlandskapet som finnes i området.

Det er vurdert at deler av dagens landskapsvernområde kvalifiserer til en endring til nasjonalpark, der som kandidatområdet blant annet avgrenses mot vassdragsregulering og veisystemer. De videre prosessene skal

blant annet belyse om en endring i verneform vil kunne gi en bedre bevaring av naturverdiene enn hva som gis i dagens landskapsvernområde.

Statsforvalteren har ansvar for å utrede verneforslag på oppdrag fra Miljødirektoratet. Alle verneprosesser krever ressurser til saksbehandling i forvaltningen. Dette skyldes bl.a. at det er nødvendig med grundige prosesser for å ha en god involvering av alle som blir berørt av vern. Saksbehandlingsreglene følger av naturmangfoldloven, som utfyller de vanlige reglene som ellers følger av forvaltningsloven for det offentlige saksbehandling. Sakene krever ressurser selv om det er lite konflikter knyttet til dem. Statsforvalter må derfor tidvis gjøre prioriteringer mellom hvilke saker som skal behandles først.

Ålfotbreen landskapsvernområde er vernet som landskapsvernområde og naturen har derfor en god beskyttelse i dag. Arbeidet med eventuell omgjøring til nasjonalpark små derfor sees i sammenheng med bruk av ressurser ved å etablere nye verneområder på areal som har store verneverdier, men som ikke er vernet. Miljødirektoratet har bedt Statsforvalteren om at det i 2025 prioriteres ressurser til sistnevnte type verneprosesser, dersom det er nødvendig å prioritere mellom ulike vernesaker. Jeg mener dette er en riktig prioritering. Ikke minst som følge av at vi i Meld 35 (2023–2024) har satt oss et mål om bevaring av minst 30 prosent av våre landarealer innen 2030.

SPØRSMÅL NR. 1547**Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 14. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Statsforvalter i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er Norges største statsforvalterembetet. Statsforvalteren måtte gå av etter rettsikkerhetsskandalen der 1 000 saker var ubesvarte heilt tilbake fra 2019. Sårbare grupper står no i fare i klage- og saksbehandlingskø.

Kva gjer statsråden sikre at statsforvaltarne i Norge, Kongens representant i distrikta, har ressursar så vi kan unngå slik at rettsikkerheitsbrot i framtida?

GRUNNGJEVING:

Statsforvaltarane har ei viktig rolle med å ivareta rettstryggleiken til innbyggjarane i Norge, men skal dei kunne utføre sitt oppdrag så må det vere ressursar til å utføre oppdraget. Statsforvaltern i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus måtte gå av fordi det var store mengder saker som ikkje var handsama i regionen.

Svar:

Det er svært viktig at pasientklager vert handsama raskt, både av omsyn til klagaren sjølv og for å bidra til tryggleik for pasientar og kvalitet i helse- og omsorgstenesta. Det er derfor sett i verk fleire konkrete tiltak for å betra

rammevilkåra for statsforvaltarane, samstundes som rettstryggleiken og føremålet med tilsyn vert vareteke.

I 2024 fekk Helsedirektoratet eit oppdrag (TB-2024-38) om å vurdera mellom anna «Helsedirektoratet skal vurdere status, saksbehandlingsrutiner og -praksis hos statsforvalterne knyttet til tvangsmedisineringstak, med tanke på hvorvidt embetenes arbeid på dette området harmonerer». Departementet arbeider no med oppfølginga av rapporten etaten leverte.

I 2024 fekk Statsforvaltaren i Vestland ei tilleggsløyving på 5 mill. kroner for å dekkje ekstrakostnader knytt til at Statsforvaltaren var setjestatsforvaltar i den såkalla Spydebergsaka. Dette for å hindra at den spesielle og svært krevjande saka skulle gå ut over sakshandsamingstidene i andre saker.

Til den konkrete situasjonen hos Statsforvaltaren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, har Helse- og omsorgsdepartementet og Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet oppfølging av embetet om aktuelle tiltak, i samråd med Statens helsetilsyn og Helsedirektoratet.

Eg vektlegg elles å avgrensa oppgåvemengda til statsforvaltarane, slik at dei kan vareta lovpålagde oppgåver på ein forsvarleg måte. Eg arbeider også for ein meir berekraftig ressursituasjon for statsforvaltarane på sikt.

SPØRSMÅL NR. 1548**Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 14. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hvordan forholder justisministeren seg til den store forskjellen i saksmengde pr. påtalejurist i de ulike politidistriktene i Norge, og hva vil justisministeren gjøre for å bedre situasjonen i Agder?

BEGRUNNELSE:

Agder politidistrikt har en av de laveste dekningene av påtalejurister i hele landet og den høyeste saksmengden

pr. jurist. Mangel på kapasitet gjør at politiet henlegger et stort antall saker uten etterforskning. I løpet av et år behandlet Agder politiet rundt 20 000 straffesaker. Ca. 5 000 av disse er blant de prioriterte sakene, som er drap, grov vold, voldtekt, ran, vold i nære relasjoner, overgrep mot barn, Ungdom under 18 år og økonomisk kriminalitet. De øvrige 15 000 sakene har politiet knapt tid til å gjøre noe med. Agder politidistrikt har pt. 4 500 saker som ikke er avgjort. Politiet, tillitsvalgte, statsadvokat og sorenskriver i Agder tingrett deler politiets bekymring og uttrykker sterk

bekymring. Sorenskriveren er oppgitt over at det ikke tas grep fra sentralt hold.

Situasjonen er alarmerende og gir innbyggerne i Agder dårligere rettssikkerhet og fører til stress og sykemeldinger blant de ansatte.

Svar:

Regjeringen har i denne regjeringsperioden prioritert politiet og påtalemyndigheten i politiet gjennom tildelte midler og synliggjort ressursene til påtalemyndigheten i politiet med et eget budsjettkapittel i statsbudsjettet. Budsjettet til påtalemyndigheten ble sist styrket med 40 millioner for 2025 og antall påtalejurister i politiet var ved starten av 2024 på et historisk høyt nivå.

Det er Politidirektoratet som har ansvaret for å fordele midler mellom politidistrikter og andre enheter i politiet i tråd med føringene som er gitt av Stortinget og departementet. Politimesteren i hvert distrikt har ansvar for å disponere tildelte midler innenfor politidistriktets budsjett, og prioritere etter lokale forhold og behov.

For regjeringen er det viktig å legge til rette for kvalitet og rettssikkerhet i etterforskingen av straffesakene. Den høyere påtalemyndighets fagledelse av påtalemy-

ndigheten i politiet er av sentral betydning. Fagledelsen skal bidra til kompetanseheving, normering og kontroll slik at resultatene i politiet blir bedre. I 2024 ble Den høyere påtalemyndigheten styrket med 43 millioner kroner til dette formålet og satsingen er videreført for 2025.

I forlengelsen av regjeringens satsing på styrket fagledelse av politiets straffesaksarbeid, så er Riksadvokatembetet og Politidirektoratet i gang med en felles plan for styrket samarbeid med tiltak for bedre måloppnåelse i straffesaksarbeidet. Planen skal sikre samhandling mellom etatene uavhengig om innsatsfaktorene tilhører Politidirektoratet (bl.a. resursfordeling og bemanning) eller Riksadvokatembetets fagledelse (bl.a. kvalitetssikring og kontroll). Antallet påtalejurister i de ulike politidistrikter kan være en av flere innsatsfaktorer som det kan være aktuelt at etatene vurderer for å få til bedre måloppnåelse. Det samme kan være bedre beslutningstøtte og opplæring til påtalejurister.

Mye godt arbeid er i gang for å bedre måloppnåelsen i straffesaksarbeidet. Jeg vil derfor være tilbakeholden med å involvere meg i den konkrete bemanningen på de ulike ansvarsområder i de enkelte politidistrikt.

SPØRSMÅL NR. 1549

Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland

Besvart 17. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kva vil regjeringa gjera for å sikra låge og stabile straumprisar til små og mellomstore bedrifter med variabel/sesongavhengig straumforbruk eller forbruk under ein million KWh årleg?

GRUNNGJEVING:

Ap har kome med eit forslag til fast pris for hushaldingar og hytter. Privatpersonar har hatt straumstønad sidan hausten 2021, i tillegg til landbruk og gartneri. Dei største industribedriftene har ofte langsiktige fastprisavtalar. Men kva med dei små- og mellomstore bedriftene. Bedrifter som ofte har små marginar, bedrifter som ofte ikkje har svære organisasjonar i ryggen eller investorar som kan skyta inn midlar. Bedrifter der kanskje kvar krone tel.

Desse har blitt hardt råka sidan 2021, og dei uforutsigbare og høge straumprisane har gjort at nokre har fått kroken på døra. Andre held ut så godt dei kan. Veldig mange av desse bedriftene kjem ikkje innanfor dei eksisterande fastprisavtalane i dag. Nokre av dei fordi dei er sesongbaserte, andre fordi dei ikkje kan garantera for stort nok volum. Senterpartiet har sagt at næringslivet og organisasjonslivet må vera med på Norgespris-forslaget til regjeringa. Dette har me ikkje blitt møtt på. Eg hadde håpa til siste slutt at Ap ville inkludera næringslivet og organisasjonslivet då forslaget om Norgespris blei sendt på høyring. Bekymringa for straumkostnadane for dei som står utanfor Ap sin Norgespris er store og mange.

Svar:

Regjeringen har som mål å sikre rikelig og rimelig tilgang på kraft for norske bedrifter og husholdninger. Regjerin-

gen har derfor tatt en rekke grep for å sørge for mer kraft i årene framover: Vi fortsetter havvindsatsingen og utbyggingen av Sørlige Nordsjø II vil styrke kraftbalansen med 6-7 TWh, vi har gjenopptatt konsesjonsbehandlingen av vindkraftsaker etter at Solberg-regjeringen satte all konsesjonsbehandling av vindkraft på vent, kommunene er gitt større innflytelse og sitter igjen med mer av verdiskapingen fra vindkraft, vi har styrket energimyndighetene, det er lagt fram en handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet, og vi har forskriftsfestet krav om tilstrekkelig modenhet før prosjekter får reservere kapasitet i strømmettet eller settes i kapasitetskø.

Strømprisene er nå på lavere nivåer enn i begynnelsen av vår regjeringsperiode, selv om vi hadde enkelttimer med svært høy pris også i 2024. Strømprisene har falt jevnt siden energikrisen. I 2024 var snittprisen for strøm 58 øre per kWh i Sør-Norge (NO2) og 27 øre per kWh i Nord-Norge (NO4).

Regjeringen etablerte i 2023 et rammeverk som gir næringslivet bedre muligheter til å tegne gode fastprisavtaler. Kontraktsunntaket innebærer at grunnlaget for grunnrenteskatten for kraft solgt gjennom slike fastprisavtaler baseres på inntekten kraftprodusentene faktisk har, og ikke spotprisene.

Selv om bedrifter har prissikringsmuligheter i form av fastprisavtaler i dag og prisen har falt siden energikrisen, forstår jeg godt at det kan være krevende å navigere i strømmarkedet. Næringsministeren og jeg vil derfor ta initiativ overfor de største næringsorganisasjonene til en dialog om hvordan vi sammen kan hjelpe små og mellomstore bedrifter med å gjøre gode strømvalg – både valg av strømvavtaler og mulige energiltak. Bransjeorganisasjonene kan spille en rolle her, i tillegg til myndighetsapparatet.

En eventuell strømstønad i form av Norgespris til næringslivet og organisasjonslivet som representantene foreslår ville skape flere utfordringer. Blant annet vil det kunne gi statsstøtterettslige utfordringer, spesielt dersom ordningen skal kunne differensieres mellom små og store næringskunder. En Norgespris for alt strømforbruk vil også ha store budsjettmessige kostnader. Samtidig har næringslivet i langt større grad enn husholdninger mulighet til å tilpasse seg i situasjoner hvor priser på råvarer og andre innsatsfaktorer, som strøm, går opp og ned.

Jeg vil fortsette arbeidet for å legge til rette for rimelige og stabile priser for alle norske strømkunder, men holder fast ved at forslag om Norgespris kun skal være et tilbud for å trygge husholdningene.

SPØRSMÅL NR. 1550

Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Har statsråden en oversikt over hvor mange syriske flyktninger i Norge som har vendt tilbake til Syria siden 8. desember?

BEGRUNNELSE:

Tall fra FNs høykommissær for flyktninger viser at siden 8. desember har flere enn 300 000 flyktninger har vendt tilbake til Syria.

Svar:

Sikkerhetssituasjonen i Syria er fortsatt uavklart, og det meldes om flere hundre sivile drept i kamper mellom nåværende myndigheter og tilhengere av tidligere president Assad de siste dagene. Utreiseplikten til landet er fremdeles suspendert, noe som betyr at borgere av Syria

med endelig avslag og uten ny sak til behandling fortsatt ikke er pliktige til å returnere til Syria.

Til tross for den usikre situasjonen i landet, melder UNHCR at over 300 000 syrere har returnert til hjemlandet siden Assads fall i desember 2024, de fleste fra Syrias naboland. Dersom syrere som har opphold i Norge ønsker å vende hjem, kan de få støtte til dette fra Utlendingsdirektoratet (UDI) gjennom ordningen for tilbakevending. Syrere som har en søknad om beskyttelse til behandling, eller som har fått avslag på søknaden om beskyttelse, kan søke UDI om assistert retur.

UDI har så langt bistått én person med retur til Syria. En del syrere har henvendt seg til norske myndigheter med spørsmål om retur og UDI forventer flere returer til Syria i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 1551**Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 17. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Det har over år vært en stor prisvekst innenfor ferge drift i landet, både på de statlige og de fylkeskommunale sambandene. Her mener jeg det må gjøres grep for å sikre gode tjenester nært folk og bedre fergetilbud.

Hva mener statsråden er årsakene til prisveksten, og hvilke konkrete grep mener statsråden vi bør iverksette for å få kontroll på kostnadsveksten?

BEGRUNNELSE:

Som følge av at Senterparti/AP-regjeringen innførte gratis ferge, har man fjernet en konkurranseulempa for folk og næringsliv langs kysten. Det er et gode som det er viktig å bevare på vegne av kystfolket og næringslivet som nå har fått reduserte kostnader og bedre forutsetninger for gode liv og vekst. Samtidig har det vært en stor prisvekst innenfor mange områder, og man ser en stadig aldrende materiellpark innen ferge drift og et kostnadsbilde som drastisk øker, uten at det tilsynelatende tas grep for å imøtekomme denne utfordringen. Man har behov for flere avganger og økt kapasitet på fergene langs kysten.

Svar:

Regjeringens ferjesatsing har gitt reduserte reisekostnader for både privatpersoner og næringstransport i store deler av landet. Regjeringen har lagt til rette for gratis ferje på samband med under 100 000 passasjer årlig, samt til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet. I tillegg har regjeringen lagt til rette for reduserte takster på øvrige samband. Fylkeskommunene har blitt kompensert for dette gjennom økte overføringer over rammetilskuddet.

Hele samferdselssektoren har opplevd prisvekst de senere årene. Det har bakgrunn i utviklingen i råvarepriser og den geopolitiske situasjonen, med særlig stor prisvekst i 2022. På ferjeområdet er det flere forhold som sammen utgjør årsaken til at prisveksten på dette området har vært spesielt stor.

Ferjekontrakter reguleres vanligvis av en kostnadsindeks utviklet i samarbeid mellom innkjøpere av ferje- og båttjenester og næringen for å regulere kontraktene på en måte som samsvarer med reell prisutvikling i næringen. Statistisk sentralbyrå publiserer kvartalsvis kostnadsindeks for innenriks sjøfart, «delindeks ferjer», ofte også referert til som nærsjøindeksen. Statens vegvesen vurderer at indeksen er god til å forklare den underliggende

kostnadsutviklingen i ferjedriften på et overordnet nivå. Indeksen er bygget opp av ulike komponenter, hvor rente, drivstoff og mannskap fremstår som de sterkeste driverne de senere årene.

Jeg vil også trekke frem forhold som bare delvis fanges opp av indeksen. Ifølge Statens vegvesen kan økt pris ved fornyelse av driftskontrakter skyldes flere faktorer. Sambandenes driftskontrakter har lang varighet, gjerne over en periode på ti år. Operatører vil «priskorrigere» sine tilbud for å ta høyde for prisutviklingen som har vært siden forrige utlysning, og som ikke fullt ut fanges opp av indeksen. I tillegg peker Statens vegvesen på utfordringer ved kapasitet på verft, investering i nye fartøy og ombygging av fartøy. Bl.a. kjøpes mye av utstyret til fartøy i utenlandsk valuta, og kan derfor gi kostnadsøkninger som heller ikke fanges opp av indeksen. Sammen med endringer i tilbudet ved overgang til ny kontrakt (eksempelvis endring i frekvens eller bruk av mer miljøvennlig teknologi), takstreduksjoner og endring av hviletidsbestemmelser for mannskap utgjør dette en viktig årsak til prisvekst.

Regjeringen er kjent med at fylkeskommunene er i en krevende økonomisk situasjon med økt kostnadsvekst. Ferjesektoren har, på lik linje med en rekke andre tjenesteområder, opplevd sterk prisvekst. Regjeringen har gjentatte ganger økt de frie inntektene til kommunesektoren. Fylkeskommunene må selv vurdere hvordan de frie midlene de mottar skal brukes og hvordan ferjetilbudet utformes. Etter at statsbudsjettet for 2025 ble lagt frem, tilsa ny informasjon at tallgrunnlaget som lå til grunn ikke var tilstrekkelig. Regjeringen fremmet derfor en tilleggsproposisjon med ytterligere økning av fylkeskommunenes frie inntekter. Denne økningen var en varig endring.

SPØRSMÅL NR. 1552**Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 17. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil fiskeri- og havministeren vurdere å inkludere tang- og tarehøstere i sjømannsfradraget, og hvilke konkrete tiltak kan departementet iverksette for å sikre likebehandling av denne yrkesgruppen sammenlignet med andre sjøfolk?

BEGRUNNELSE:

Tang- og tarehøsting representerer en voksende, bærekraftig næring langs norskekysten. De som arbeider i denne næringen tilbringer betydelig tid til sjøs (over 130 dager årlig) under krevende arbeidsforhold, sammenlignbart med tradisjonelt fiskeri. Til tross for dette er tang- og tarehøstere ikke eksplisitt inkludert i sjømannsfradraget, noe som skaper en urettferdig forskjellsbehandling mellom ulike grupper som arbeider på sjøen.

Tang- og tarehøstere oppfyller ofte hovedkriteriene for sjømannsfradraget ved å arbeide minimum 130 dager i året om bord på fartøy, under forhold som er sammenlignbare med tradisjonelt fiskeri. Tang- og tarehøsting representerer en fremtidsrettet og miljøvennlig næring som bidrar til bærekraftig ressursutnyttelse og lokal verdiskaping langs kysten. Å anerkjenne høstere gjennom å inkludere dem i ordningen med sjømannsfradrag, vil styrke næringen. Dagens praksis diskriminerer mellom ulike grupper sjøfolk basert på faktorer som fartøystørrelse og registreringsstatus, snarere enn arbeidets faktiske natur og utfordringer. Inkludering i sjømannsfradraget vil gjøre det mer attraktivt å velge yrket, noe som kan sikre fremtidig kompetanse i en voksende næring.

Jeg ber om en avklaring på hvordan departementet ser på denne ulikheten, og hvilken tidsramme som kan forventes for eventuelle regelverksendringer.

Svar:

Ved ekspedisjon 11. mars 2025 er spørsmålet oversendt fra fiskeri- og havministeren til finansministeren, som ansvarlig for skattespørsmål.

Det særskilte fradraget for sjøfolk kan gis til sjøfolk som har sin hovedbeskjeftigelse til sjøs på «skip i fart» i minimum 130 dager i inntektsåret. Sjøfolk som oppfyller vilkårene for sjøfolkfradrag, har krav på et eget fradrag på 30 prosent av inntekten. Fradraget har en øvre grense på 83 000 kroner i 2025

Sjøfolkfradraget ble innført i forbindelse med omlegging av skattereglene for sjøfolk i 1991. Hensikten var å

videreføre skattenivået for dem som var omfattet av den tidligere beskatningsmåten for sjøfolk. Avgrensningen av hvilke skip som kan anses som «skip i fart», har derfor i hovedsak ligget fast i skatteregelverket. Skip som ikke er omfattet, er blant annet skip under 100 brutto register tonn, skip som vesentlig går i fart på norske innsjøer og elver, skip i stasjonær virksomhet og havnetrafikk, lystfartøy, representasjonsfartøy, skyssfartøy, fiske- og fangstfartøy, og fartøy i petroleumsvirksomheten for så vidt angår undersøkelse, leteboring, utvinning, utnyttelse og rørledningstransport.

Jeg mener at det ikke er grunnlag for å foreslå endringer i hvem som skal få det særskilte fradraget for sjøfolk. I dag er det mange grupper av arbeidstakere som kan ha lange fravær fra hjemmet uten at det gir rett til et særskilt fradrag. Det gjeldende fradraget for sjøfolk gir en forskjellsbehandling av sjøfolk og andre yrkesgrupper, men har en historisk begrunnelse. Men dersom sjøfolkfradraget utvides til nye grupper, vil det øke denne forskjellsbehandlingen. Det vil også være vanskelig å trekke grensen for hvem som skal ha rett til fradraget.

SPØRSMÅL NR. 1553**Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 14. mars 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland****Spørsmål:**

USA har den siste tiden kuttet massivt i klimaforskning verden over. Dette kan få store konsekvenser for langvarige tidsserier. Mye av Norges viktigste klimaforskning skjer på Svalbard.

Hvilke konsekvenser får forskningskuttene i USA for forskningen på Svalbard, og vil statsråden ta grep for å sikre forskningen?

BEGRUNNELSE:

Norske myndigheter har over tid vært sensitive overfor russisk og kinesisk tilstedeværelse på Svalbard. Dette er viktig for å sikre suvereniteten over området. Den samme årvåkenheten har midlertid manglet overfor den tredje stormakten, USA. Etter innsettelsen av Trump-administrasjonen har det blitt klart for alle at USA ikke er en aktør vi kan stole på, heller ikke på forskningssiden. Langvarige tidsserier er svært viktig for å lage gode klimamodeller. Brudd i tidsserier er derfor svært skadelig med tanke på verdens klimaforskning.

Å holde forskningen på Svalbard åpen og forsterke båndene til Canada og Norden er nødvendig utfra ett demokratiperspektiv.

Vi kan ikke kompensere for alt tap av data, men det er viktigere enn noen gang å bevare åpen og troverdig informasjon fra alle deler av Arktis.

Norge har et spesielt ansvar i det europeiske Arktis for å opprettholde de lange tidsseriene. De er viktigere enn noen gang, både fra et forskningsperspektiv og fra et demokratisk perspektiv.

Svar:

Jeg vil takke stortingsrepresentant Haltbrekken for spørsmålet. USA er en ledende kunnskapsnasjon, som har spilt en avgjørende rolle for forskningen i hele verden i mange tiår. Målt med publisering er USA også verdens største nasjon innen polarforskning. Amerikanernes modeller og data er vesentlige for globale forskningsprosjekter og forskning i Norge. Dagens situasjon i amerikansk akademia er uoversiktlig og usikker. Det er bekymringsfullt at det er usikkerhet om store, viktige datasett som amerikanske forskere har ansvar for.

Når det gjelder forskningssamarbeid tilknyttet Svalbard er USA et av de landene norske forskere har mest sampublisering med i tillegg til flere land i Europa, Norden og Canada. USA har imidlertid få forskerdøgn på

Svalbard så sampubliseringer gjelder ofte komparative studier hvor amerikanske forskere bidrar med data fra f.eks. Alaska og Norge med data fra Svalbard. Situasjonen for klima- og miljøforskning og tilgang på data i USA er foreløpig uoversiktlig, men vi kan på sikt se en reduksjon i forskningssamarbeidet med USA.

Jeg har dialog både med forskningsmiljøer i Norge og med kollegaer i andre land om dette. Jeg har allerede gjennomført et møte med utvalgte toppledere fra forskningssektoren for å få bedre oversikt over hvordan ulike innstramminger og tiltak som nå skjer i USA, påvirker forskningen både i Norge og i verden. I tillegg har jeg invitert mine nordiske kolleger for å diskutere hvordan vi skal møte utfordringene. Jeg vurderer fortløpende hvordan vi skal håndtere denne situasjonen, og jeg vil også fortsette å ha møter med sektoren.

Vi følger bl.a. nøye med på håndtering av datasett og tidsserier. Det er også viktig at institusjonene selv skaffer seg oversikt i samarbeid med sine fagnettverk internasjonalt. Vi må sørge for at vi videreutvikler og styrker samarbeid med andre av våre samarbeidsland på prioriterte områder, og at vi ivaretar data og tidsserier. I EU er det også igangsatt en kartlegging av hvordan situasjonen påvirker samarbeid med USA og amerikanske forskere. Norge vil gi innspill til kartleggingen og jeg vil følge opp med mine nordiske og europeiske kolleger.

SPØRSMÅL NR. 1554**Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 18. mars 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvor store verdier ville staten gått glipp av dersom dette nedsalget hadde blitt gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Høyre og FrP foreslo i regjering at staten Norge skulle selge ned sine eierandeler i Kongsberg Gruppen fra 50 til 34 %. Dette klarte heldigvis Senterpartiet med flere å stoppe gjennom tydelig motstand mot daværende regjerings planer om salg av Norge.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 30. oktober 2024 på spørsmål nr. 190 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Per Martin Sandtrøen om samme tema.

Siden mitt forrige svar har aksjekursen i Kongsberg Gruppen ASA steget ytterligere. Gitt en rekke forutsetninger anslås statens realiserte og urealiserte avkastning til anslagsvis 41 mrd. kroner (nominelle verdier) lavere om statens eierandel i Kongsberg Gruppen ASA hadde blitt redusert til 34 pst. ved årsslutt 2014.

Jeg har i svaret lagt til grunn perioden 31. desember 2014 til 10. mars 2025. Anslaget hensyntar utviklingen i Kongsberg Gruppens aksjekurs i perioden, utbetalte utbytter, kompensasjon til staten for innløste aksjer i forbindelse med selskapets tilbakekjøpsprogram, samt statens deltakelse i oppkjøpet av Rolls-Royce Commercial Marine i 2018. Anslaget hensyntar bl.a. ikke alternativ avkastning på salgsproveny mottatt i 2014, mulig rabatt eller premie som kan påregnes ved et ev. salg av en aksjepost på denne størrelsen eller omkostninger i forbindelse med et nedsalg. Hadde man hensyntatt forholdende over, og ev. andre forutsetninger, kunne anslaget blitt både høyere og lavere.

SPØRSMÅL NR. 1555**Innlevert 10. mars 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 20. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvordan vil forsvarsministeren sørge for at produksjonskapasiteten av luftvern i Kongsberg Defence & Aerospace utnyttes fullt ut i en tid med enorm etterspørsel etter luftvern i NATO og Ukraina, og hvordan vil forsvarsministeren bidra til at komponenter fra underleverandører (long lead items) til NASAMS kan settes i bestilling tidligere enn det som er dagens praksis?

BEGRUNNELSE:

“Vi har fortsatt evne til å øke luftvernproduksjonen,” sier Eirik Lie, administrerende direktør i Kongsberg Defence & Aerospace, til TV 2 06.03.25.

Svar:

Regjeringen har allerede iverksatt flere tiltak for å sørge for å utnytte og utvikle kapasiteten i norsk forsvarsindustri. I 2024 la regjeringen frem en egen luftvernproposisjon, samt fremmet NASMAS-prosjekter, inkludert for komponenter med lang ledetid, i investerings- og budsjettproposisjonen.

Samtlige utredningsoppdrag (kategori 1-prosjekter) knyttet til anskaffelse av luftvern i tråd med gjeldende langtidsplan er nå gitt til underliggende etat. Forsvaret ble i desember gitt i oppdrag å planlegge ytterligere investeringer i luftvern, herunder også å vurdere tiltak for å forhåndsbestille komponenter med lang ledetid for å forser styrkingen av bakkebasert luftvern. Vurderinger med forslag til prosjekter for fremskyndet anskaffelse av komponenter med lang ledetid vil bli fremmet departe-

mentet snarlig. Departementet vil raskt ta stilling til foreslåtte tiltak. Videre er Forsvaret gitt fullmakt til å opprette og igangsette investeringsprosjekter under terskelverdien (kategori 2-prosjekter). Forsvaret kan dermed selv opprette prosjekter under terskelverdi i den hensikt å utnytte KDA's kapasitet for å sikre rask anskaffelse av luftvern til Forsvaret.

Forsvaret er også gitt i oppdrag å etablere et program for Integrated Air and Missile Defence, hvor KDA

trekkes inn i arbeidet med å utvikle konsepter og løsninger. Målsettingen er at Forsvaret, sammen med KDA, raskere skal komme frem til løsninger som Forsvaret trenger. Dette innebærer også løsninger som KDA kan selge til andre land.

Sammen med eventuelle nye donasjoner av luftvernmateriell til Ukraina og mulig samarbeid med andre nasjoner, vil dette gi flere og raskere anskaffelser av luftvernmateriell fra KDA.

SPØRSMÅL NR. 1556

Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 14. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren forlenge miljølokket over E18 på Strand til 150 meter?

BEGRUNNELSE:

I Budstikka 01.03.25 uttaler medlem av kommunestyret og formannskapet i Bærum, Reidar Kleppe fra Arbeiderpartiet, at Arbeiderpartiet vil forlenge miljølokket over E18 på Strand til 150 meter.

Svar:

Det er Bærum kommune som er planmyndighet. Jeg er gjort kjent med at kommunestyret i Bærum den 5. mars

2025 vedtok forslaget om et innkortet betonglokk ved Strand fra 200 til 50 meter. Statens vegvesen har opplyst at løsningen oppfyller hensikten med å koble sammen området nord og sør for E18 for gående og syklende, samtidig som det gir betydelige økonomiske, klima- og anleggsmessige besparelser sammenliknet med tidligere regulert løsning.

Statens vegvesen har videre opplyst at grunnen til innkorting av lokket er krav om løsninger som reduserer kostnadene til prosjektet E18 Lysaker – Ramstadsletta iht. behandlingen i Stortinget (jf. Prop. 38 S (2019-2020) og Innst. 393 S (2029-2020)), nasjonale mål om reduksjon av klimagassutslipp med 55 pst. innen år 2030 og ønske om reduserte anleggsulemper.

SPØRSMÅL NR. 1557

Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 14. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Med bakgrunn i avslaget på stiftelsen Rettferds avslag på søknad om tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak for 2025, kan statsråden på generelt grunnlag definere hva hen

vurderer for å være materielt sett nok til å sies at denne «plikten» har et faktisk innhold for brukerne av offentlige tjenester, herunder eventuelle tiltak for å presisere hva som forventes av offentlig forvaltning og hjelpeapparat?

BEGRUNNELSE:

I et avslag på søknad fra Stiftelsen Rettferd om tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak for 2025, begrunner Sivilrettsforvaltningen avslaget blant annet med at juridisk bistand i NAV-saker i utgangspunktet skal avhjelpes gjennom forvaltningens veiledningsplikt. Dette er en begrunnelse som brukes i svært mange sammenhenger, men ikke er dekkende for virkeligheten. Ordet «plikt» har i realiteten liten eller ingen materiell betydning.

NOU 2019:5 peker på at veiledningsplikten må avveies mot ressursbruk, noe som i praksis fører til at veiledning ikke blir prioritert. Dette skaper et system hvor de som har størst behov for hjelp, ofte står uten reell bistand. Allerede i 2008 konkluderte Difi i en rapport med at veiledningsplikten i mange tilfeller ikke fungerer, både på grunn av manglende kompetanse og kapasitet i forvaltningen.

For de mest sårbare gruppene, slik som personer som for eksempel ikke behersker norsk godt nok eller har psykisk uhelse, er veiledningsplikten i dag nærmest ubrukelig og har vært det lenge.

Når Sivilrettsforvaltningen argumenterer for at behovet for juridisk bistand i NAV-saker skal dekkes av forvaltningens veiledningsplikt, blir dette et argument som i realiteten fratar mennesker retten til nødvendig juridisk bistand.

Svar:

Stortinget har for 2025 bevilget omtrent 80,9 millioner kroner til tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak, jf. Prop. 1 S (2024-2025) kap. 470, post 72 og Innst. 6 S (2024-2025). Tilskuddene tildeles gjennom utlysning og søknad etter forskrift 10. desember 2020 nr. 2676 om tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak. Formålet med ordningen er å legge til rette for kostnadseffektive rettshjelpstilbud rettet mot særlig utsatte grupper og mennesker i en spesielt vanskelig situasjon, som opplever at terskelen for å oppsøke ordinær juridisk bistand er høy, jf. forskriften § 1. De årlige bevilgningene dekker ikke det totale beløpet de ulike tiltakene søker om. Etter forskriften § 8 tildeler Statens sivilrettsforvaltning tilskudd etter en skjønnsmessig vurdering av i hvilken grad formålet som det er søkt om tilskudd til, bidrar til å oppfylle formålet med tilskuddsordningen. Statens sivilrettsforvaltnings vedtak om tildeling av tilskudd kan påklages, og Justis- og beredskapsdepartementet er klageinstans, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

Spørsmålsstiller opplyser om at Stiftelsen Rettferd har søkt om tilskudd og fått avslag på søknaden. Dette er ikke noe jeg uttaler meg om her. En eventuell klage over et avslag på en søknad om tilskudd vil bli behandlet av departementet på vanlig måte.

Jeg forstår imidlertid spørsmålet slik at det også gjelder hva forvaltningens veiledningsplikt innebærer

på et mer generelt grunnlag. Etter forvaltningsloven § 11 har et forvaltningsorgan en alminnelig veiledningsplikt innenfor sitt saksområde. Forvaltningsorganet skal av eget tiltak vurdere partenes behov for veiledning i en konkret sak. Etter forespørsel fra en part, skal forvaltningsorganet blant annet gi veiledning om hvilke regler som gjelder på det aktuelle saksområdet, saksbehandlingen og hvilke faktiske omstendigheter som særlig kan få betydning for utfallet av saken. Plikten til å gi veiledning om disse spørsmålene gjelder generelt for alle forvaltningsorganer, og jeg er ikke enig med representanten i at plikten ikke er reell. Det er riktig at det følger av forvaltningsloven § 11 første ledd tredje punktum at omfanget av veiledning må tilpasses det enkelte forvaltningsorganets situasjon og kapasitet. I denne vurderingen skal det imidlertid også legges vekt på sakens karakter og viktighet og behovene til den som ber om veiledning. I den grad det er nødvendig å foreta prioriteringer mellom ulike oppgaver, kan dette ikke medføre at forvaltningen generelt lar være å gi veiledning, eller at veiledningsplikten nedprioriteres på en slik måte at det særlig går ut over sårbare grupper, for eksempel personer som ikke behersker norsk eller som av ulike grunner ikke er i stand til å skaffe seg informasjon gjennom ulike digitale løsninger som generell veiledning på nettsider, selvbetjeningsløsning og chat-verktøy. Dette følger både av gjeldende rett og av Forvaltningslovutvalgets forslag i NOU 2019: 5. Under høringen av utvalgets forslag påpekte flere høringsinstanser at det bør fremkomme tydeligere av loven at den enkeltes behov for veiledning står sentralt i vurderingen av hvor omfattende veiledning som må gis. Dette er spørsmål departementet vil vurdere nærmere i forslaget til ny forvaltningslov som legges frem for Stortinget før påske.

SPØRSMÅL NR. 1558**Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 14. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er status for fremdriften i gjennomføringen av stortingsvedtak nr. 766?

BEGRUNNELSE:

Det vises til representantforslag fra Fremskrittspartiet om endring av lov om foreldelse av fordringer, jf. Dokument 8:75 S (2023-2024), Innst. 418 S (2023-2024). Stortinget fattet enstemmig følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå lovendringer for å sikre at foreldelsesfristen ikke begynner å løpe så lenge et krav er gjenstand for klagebehandling i forvaltningen eller gjenstand for klagebehandling hos privat motpart.»

Spørsmålsstiller vil med dette be om en tilbakemelding på fremdriften i gjennomføringen av vedtaket.

Svar:

Stortingets anmodningsvedtak nr. 766 ble fattet 12. juni 2024 og har sin bakgrunn i et representantforslag fra Fremskrittspartiet om endring av lov om foreldelse av fordringer, jf. Dokument 8:75 S (2023-2024) og Innst. 418 S (2023-2024). Stortinget fattet enstemmig følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå lovendringer for å sikre at foreldelsesfristen ikke begynner å løpe så lenge et krav er gjenstand for klagebehandling i forvaltningen eller gjenstand for klagebehandling hos privat motpart.»

Vedtaket er for tiden til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet, som vil følge opp vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1559**Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 14. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til svar på spørsmål 15:1317 hvor statsråden peker på at det forelå en grundig utredning i forkant av anbudet på FOT-rutene. Arbeiderpartiet i Finnmark ved daværende Fylkesråd Agnete Masternes pekte i sitt høringssvar til utredningen på at "Lavt trafikkgrunnlag vanskelig motargumenteres, så fylkesråden er positiv til forslagene". Hun sa videre at "[...] Utredningen har sett lokale forhold på en god måte".

Er statsråden enig i det, og i ettertid, mener statsråden omleggingen av FOT-rutene i Finnmark var rett å gjøre?

Svar:

Som representanten er inne på, redegjorde jeg i mitt svar på spørsmål 1317 for de grundige transportfaglige utredninger og vurderinger som ligger til grunn for utformin-

gen av kravene i det gjeldende FOT-rutetilbudet. FOT-kravene er førende for hva som kan forventes av leveranse på FOT-rutene, og det er operatørene som velger hvordan de vil levere tjenesten innenfor de fastsatte kravene. For kontraktene med oppstart 1. april 2024 ble det ikke gjort store endringer i FOT-kravene for Finnmark. Endringene var i hovedsak å ta inn Kirkenes-Tromsø i FOT-ordningen og endre enkelte forbindelseskrav til korrespondansekrav. Widerøe vant konkurransen om å bli operatør på FOT-rutene i Finnmark og fastsatte det endelige ruteprogrammet i henhold til disse kravene.

For kontraktene med oppstart 1. april 2024 er vi nå ved slutten av første driftsår. Jeg mener det er for tidlig å foreta en endelig evaluering av rutetilbudet midt i kontraktperioden blant annet med henvisning til de endringene Widerøe skal gjennomføre med virkning 1. april 2025 på ruter med kapasitetsutfordringer. Evaluering av rutetilbudet vil bli en del av arbeidet med å forberede

konkurransegrunnlaget før neste kontraktsperiode for FOT-rutene i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 1560

Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 17. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om status for ny skatteavtale mellom Norge og USA og om det fra norsk eller amerikansk side er foretatt en gjennomgang av skatteavtalen etter at den nye administrasjonen i USA har overtatt.

Hvis det ikke har vært en slik gjennomgang, vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå skatteavtalen for å sikre at det ikke gjennomføres diskriminering av amerikanere i Norge?

BEGRUNNELSE:

I en såkalt Presidential Action fra Det Hvide Hus den 20. januar i år, ble det annonsert at USA skal undersøke om andre land ikke overholder skatteavtaler med USA eller har innført diskriminerende tiltak mot amerikanske skattytere.

For amerikanske statsborgere som flytter til Norge med pensjon etter amerikanske pensjonsregler, såkalt IRA, har norske skattemyndigheter hatt en annen holdning enn den amerikanske. Fra norsk side er det tilfeller hvor pensjonen er blitt skattlagt som kapital i Norge. Dette innebærer at Norge for skatteformål ikke aksepterer den amerikanske pensjonsordningen, og skattyteren vil da i så fall få ulik klassifisering i USA og Norge; pensjonsbeskatning i USA og kapitalbeskatning i Norge. Konsekvensen er dobbeltbeskatning og diskriminering i strid med skatteavtalen mellom Norge og USA, som nettopp skal motvirke dobbeltbeskatning og diskriminering.

Svar:

Statusen for ny skatteavtale mellom Norge og USA er at denne fortsatt er under forhandling.

Jeg nevner for øvrig at gjeldende skatteavtale mellom Norge og USA allerede har en bestemmelse som forbyr diskriminering av borgere bosatt i den andre staten.

Jeg viser ellers til svarbrev av 12. september 2024 fra daværende finansminister Trygve Slagsvold Vedum, der det opplyses om følgende:

«Jeg kan opplyse om at Norge og USA forhandler om en ny skatteavtale. Det har tatt tid å ferdigstille dette arbeidet, blant annet på grunn av arbeidet med reformer i det amerikanske skattesystemet og store internasjonale prosesser på skatteområdet de siste årene. Det gjelder blant annet G20/OECDs Base Erosion and Profit Shifting Project (BEPS) og topilarprosjektet. Dette har resultert i oppdatering av en rekke norske skatteavtaler og innføring av en global minimumsskatt (suppleringsskatten). Jeg viser ellers til at USA de siste årene har ratifisert svært få skatteavtaler.

Som representanten indikerer, kan det være behov for å reforhandle eldre skatteavtaler. Dette vil typisk være tilfellet hvis skatteavtalen innholdsmessig ikke er oppdatert etter viktige endringer i landenes skatteregler og skattepolitikk eller ved endringer i internasjonalt rammeverk.»

SPØRSMÅL NR. 1561**Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 20. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I forbindelse med behandlingen av stortingsmelding om vindkraft på land (Innst. 101 S (2020-2021)), gikk Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og Miljøpartiet de grønne inn for at regjeringen skulle utarbeide en helhetlig energi- og klimaplan og fremme for Stortinget. Siden den gang har både energikommisjonen og klimautvalget 2050 anbefalt det samme.

Hvorfor har ikke regjeringen satt i gang arbeidet med en slik plan, som alle våre naboland har, og fremmet den for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

For å nå Norge og EUs felles klimamål må det gjennomføres omfattende energieffektivisering og bygges ut betydelige mengder fornybar energiproduksjon. NVE gjennomførte i 2023 en vurdering av hvor mye kraft som trengs for å nærme seg Norske klimamålseneringer. Nivået ligger langt over det NVE planlegger for og det de styrer etter. Allerede i dag melder NVE om at elektrifiseringsprosjekter både i industrien og av sokkelen stopper opp på grunn av mangel på nett og kraftproduksjon. Tatt i betraktning at ledetiden på kraftledningsprosjekter og ny kraftproduksjon kan være 10 til 20 år, der en betydelig del av tiden går med til forvaltningens saksbehandling, blir det ikke mulig å nå Norges klima- og industrimål om det ikke planlegges for og arbeides for energieffektivisering, ny kraftproduksjon og nytt nett allerede nå. Norges naboland har en slik klima og energiplan som styringsverktøy. I Norge plages vi av at det ikke foreligger en helhetlig tilnærming til energi og klimapolitikken, slik elektrifisering av Melkøya har vist oss. Når Norge gjør det lønnsomt for oljeselskaper å elektrifisere, men ikke har lagt til rette for energieffektivisering og ny kraftproduksjon for å dekke behovet, blir resultatet enten at det oppstår kraftunderskudd eller at klimakuttene ikke gjennomføres. Begge deler er uakseptabelt. Siden det legges opp fra EUs side at kvotepliktig sektor skal gå mot null utslipp rundt 2040, vil det være kritisk for norsk industri om det ikke planlegges tilstrekkelig kraft til å dekke karbonfangst og elektrifisering av eksisterende fossile forbruk.

Svar:

Regjeringen har siden den tiltrådte vært opptatt av å gjennomføre tiltak som kan styrke den norske kraftbalansen. I denne perioden er det lagt til rette for mer kraftproduks-

jon, styrket overføringsnett og innsatsen på energieffektivisering er økt betydelig. Videre vil jeg vise til at regjeringen allerede i april 2022 la fram en Tilleggsmelding til Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid - langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser, der vi forankret videre arbeid med utviklingen av det norske kraftsystemet. Siden dette har regjeringen redegjort for Stortinget om oppfølging av kraftsituasjonen 2021-2022 i Prop. 1 S (2022-2023) og rapportert på oppfølgingen av Energikommisjonen til Stortinget i Prop. 1 S (2024-2025).

Parallelt med dette har regjeringen sikret mer ressurser til arbeidet med vurderinger og analyser av utviklingen i kraftsystemet framover, gjennom å øke bevilningene til ressurser og analyser i NVE. Kraftsystemet går gjennom store endringer, og ulike mål i energi, nærings- og klimapolitikken må i større grad ses i sammenheng. Derfor ga regjeringen NVE høsten 2023 nye oppgaver, der direktoratet årlig skal rapportere om tilstanden i kraftsystemet, og gjennomføre regelmessige analyser av den helhetlige utviklingen i det norske kraftsystemet. De nye oppgavene skal bidra til økt informasjon om tilstanden i den norske kraftforsyningen på kort sikt, og legge til rette for bedre kunnskap om mulighetsrommet i kraftforsyningen på lengre sikt i lys av ulike utviklingstrekk og målsettinger på klima-, nærings- og energiområdet.

I 2024 la NVE fram forenklede analyser av hvordan blant annet kraftbalansen påvirkes av ulike klimatiltak og elektrifisering i samfunnet, ved bruk av Miljødirektoratets rapport på klimatiltak. Miljødirektoratets og NVEs arbeid, sammen med regjeringens årlige klimastatus og plan gir et viktig kunnskapsgrunnlag for et helhetlig arbeid med energi- og klimapolitikk.

SPØRSMÅL NR. 1562**Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 19. mars 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Enkelte har foreslått å endre normen for lærertetthet til å gjelde på kommunenivå, noe som vil innebære et lavere behov for lærerårsverk enn om normen fortsetter på skolenivå.

Hvor mange færre lærerårsverk vil det være behov for dersom lærernormen fortsetter med samme krav til forholdstall mellom lærerårsverk og antall elever som i dag, men at kravet endres til å gjelde på kommunenivå og ikke lenger på skolenivå?

BEGRUNNELSE:

Da KrF høsten 2017 fikk gjennomslag i budsjettforhandlingene med Solberg-regjeringen for å innføre en minstenorm for lærertetthet på skolenivå, ble det i Stortingets vedtak lagt til grunn at kompensasjonen til den enkelte kommune ble beregnet med utgangspunkt i behovet for lærerårsverk på hver enkelt skole for å oppfylle normen. Det ble videre lagt til grunn at kommunene hadde brukt det øremerkede tilskuddet som ble bevilget i perioden 2015-2018, til flere lærerårsverk. Da tilskuddet ble innlemmet i kommunerammen i 2020, ble det overført om lag 1,3 mrd. kroner til kommunene, i tillegg til at det ble satt av 400 mill. kroner av veksten i de frie inntektene til kommune begrunnet med tidlig innsats i skolen og oppfylling av lærernormen.

Enkelte har tatt til orde for at minstenormen for lærertetthet bør endres til å gjelde på kommunenivå og ikke som et krav hver enkelt skole må oppfylle, som i dag. Blant annet har KS sitt eget landsting gjort et vedtak i 2024 om at KS ønsker seg en lærernorm på kommunenivå.

Å endre kravet til lærertetthet til å gjelde på kommunenivå, vil innebære et lavere behov for lærerårsverk enn om normen fortsetter på skolenivå. Dette skyldes at små skoler med få elever ofte har god lærertetthet og ligger godt over normkravet som nå gjelder på skolenivå. Dersom kravet blir endret til å gjelde som et gjennomsnitt på kommunenivå, vil disse små skolene med god lærertetthet dekke over behovet for økt lærertetthet på større skoler med flere elever. Konsekvensen vil være at mange kommuner vil trenge færre lærere enn i dag for å oppfylle et normkrav på kommunenivå og dermed samlet sett bety en svekkelse av lærertettheten slik den er i dag.

Rammetilskuddet fra staten kan kommunene fritt disponere, men må holde seg innenfor de begrensningene som lov- og regelverk legger. Forskrift til opplæringsloven om minstenorm for lærertetthet er en slik begrensning.

Dagens krav er at kommunene er forpliktet til å fordele økonomiske ressurser til hver enkelt skole i kommunen basert på de kravene til lærertetthet som ligger i normen. Dersom forskriften for lærertetthet endres til å gjelde på kommunenivå, betyr dette altså reduserte krav til hva kommunen må fordele i grunnressurs til skolesektoren i kommunen.

Svar:

Regjeringen har som mål å gjøre undervisningen mer praktisk og variert, slik at flere elever er motiverte og opplever mestring. Evalueringen av lærernormen viser at lærerne mener lærertetthet er en viktig forutsetning for god klasseledelse, muligheten til å gi tilpasset opplæring og å ha rom for å etablere gode relasjoner med elevene.

Verken Kunnskapsdepartementet eller Utdanningsdirektoratet har beregninger av hvor mange færre lærerårsverk det vil være behov for dersom lærernormen har samme krav til forholdstall mellom lærerårsverk og antall elever som i dag, men er på kommunenivå i stedet for på skolenivå.

I september 2024 la DFØ frem rapporten DFØ-rapport 2024:11 Hvordan styrer staten kommunene? En vurdering av normer og krav som binder personellressurser i kommunene. DFØ hadde dialog med Kunnskapsdepartementet undervis i arbeidet, og i rapporten skriver de blant annet:

«DFØ har ikke funnet en god måte å beregne hvor mange årsverk som eventuelt kan frigjøres dersom normen flyttes fra skolenivå til kommunenivå, og som tar hensyn til beregningssmetodene som ble brukt ved innføring av normen da kommunene ble kompensert for kravet. Dette skyldes at lærerressurser på skoler som allerede (over)oppfylte lærertetthetsnormen før normen ble innført ikke var en del av kompensasjonsregnestykket ved innføringen, mens de i et anslag av «overskudd» i lærerårsverk i dag blir inkludert. Det beste anslaget vi har er derfor basert på merkostnadene ved dagens krav og sammenlignet med situasjonen før innføringen av normen. Ved innføringen av normen i 2018 beregnet Utdanningsdirektoratet blant annet merbehovet for årsverk på både skolenivå og kommunenivå. Beregningen viste at merbehovet på kommunenivå utgjorde 62 prosent av merbehovet på skolenivå. Det mest hensiktsmessige anslaget på de økonomiske virkningene av å sette normen på kommunenivå vurderes derfor per i dag å være 38 prosent av den beregnede merkostnaden».

Jeg vil understreke at det er usikkerhet knyttet til om DFØs anslag treffer godt. Årsverksberegningene som ble gjort ved innføringen av lærernormen var basert på tall for elev- og lærertimer skoleårene 2014-2015 og 2017-

2018. I mange kommuner har det skjedd endringer både i skolestruktur og elevtall siden den gang.

SPØRSMÅL NR. 1563

Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 17. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å endre regelverket for pleiepenger, slik at foreldre til sterkt funksjonshemmede barn over 18 år kan få pleiepenger dersom omsorgsvilkårene forblir uendret og det ikke er innvilget økt kommunal støtte i form av avlastning eller BPA?

BEGRUNNELSE:

Foreldre til sterkt funksjonshemmede barn står overfor store omsorgsoppgaver som ofte fortsetter uendret etter at barnet fyller 18 år. Likevel mister mange av disse familiene retten til pleiepenger, til tross for at omsorgsbehovet er det samme. Dette skyldes dagens regelverk, som i praksis innebærer at pleiepenger kun kan innvilges dersom den utviklingshemmede har en livstruende eller svært alvorlig sykdom, uavhengig av det reelle tilsyns- og pleiebehovet.

Mange av disse barna blir boende hjemme i lang tid på grunn av manglende kapasitet i kommunale omsorgsboliger, samtidig som det ofte er begrensede muligheter for økt avlastning eller brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Som følge av dette faller foreldrene mellom flere støtteordninger, noe som fører til en betydelig økonomisk og sosial belastning.

Svar:

Retten til pleiepenger ble utvidet i 2017. Blant annet ble øvre grense for alderen til barnet som trenger kontinuerlig tilsyn og pleie økt fra 12 til 18 år. Ordningen har sammenheng med foreldreansvar og forsørgerplikt. Det er gjort et snevert unntak fra den øvre aldersgrensen for utviklingshemmede som har behov for tilsyn og pleie pga. en livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade.

Når voksne trenger ulike typer helse- og omsorgstjenester, er det et offentlig ansvar å sørge for at de får dette. Det er i første rekke kommunen som skal sikre at personer med omsorgsbehov blir ivaretatt, i form av bl.a. hjem-

mesykepleie, brukerstyrt personlig assistanse (BPA), bolig med tilhørende tjenester, kommunal omsorgsstønning til private omsorgspersoner eller annet. Hvilke tjenester den enkelte mottar, skal styres av vedkommendes behov.

I begrunnelsen for spørsmålet viser du til at mange funksjonshemmede blir boende i foreldrehjemmet lenge som følge av bl.a. manglende kapasitet i kommunale omsorgsboliger, samtidig som det ofte er begrensede muligheter for økt avlastning eller BPA. Jeg vil derfor understreke at kommunen har plikt til å yte de nødvendige tjenestene til sine innbyggere også når den som har omsorgsbehovet bor sammen med familien sin.

Vi har en ansvarsfordeling mellom stat og kommune, og statlige stønadsordninger må kunne ha som utgangspunkt at kommunene oppfyller sitt ansvar. Jeg mener det er en dårlig løsning å innføre statlige ytelser som skal ha som formål å betale private for å gjøre oppgaver kommunen har plikt til å gjøre. Jeg har derfor ingen planer om å gjøre denne typen endringer i folketryktdloven.

SPØRSMÅL NR. 1564**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein****Besvart 18. mars 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Hvordan reagerer den norske regjeringen overfor den syriske overgangsregjeringen i forbindelse med voldsbølgen mot særlig alawitter og kristne, og hvilke «prosjekt» er det Norge nylig har bevilget 55 mill. kroner i støtte til i Syria?

BEGRUNNELSE:

Verden får nå uhyrlige rapporter fra Syria, om at medlemmer av den alawittiske og kristne minoriteten i landet regelrett blir slaktet ned. Regjeringens sikkerhetsstyrker er anklaget for drapene på sivile. Britiske, amerikanske og tyske myndigheter har fordømt de grusomme drapene på sivile. Utenriksministeren besøkte i januar Syrias nye ytterliggående sunnimuslimske ledelse, og bevilget ifølge NRK nylig 55 mill. kroner til «prosjekter» i Syria.

Svar:

Syria er i en kritisk fase. De alvorlige voldsepisodene og drapene på sivile i de vestlige områdene av landet er dramatiske og dypt bekymringsverdige. De skyldige må stilles til ansvar. Det er et viktig signal at Syrias interim-president al-Sharaa har satt ned en komité for sosial fred og en komité som skal etterforske de dramatiske hendelsene.

De nye syriske myndighetene har en svært krevende jobb foran seg. Regjeringen støtter deres uttalte

ambisjoner om et fredelig og fritt Syria der alle syrere er respektert og inkludert, og der grunnleggende rettigheter ivaretas for alle. Å sikre beskyttelse av sivile og styrke den nasjonale sikkerheten er avgjørende for en fredelig og inkluderende politisk overgang.

Samtidig som vi lytter til myndighetenes budskap, følger vi nøye med på utviklingen i landet. Overgangsregjeringen måles på hva de faktisk gjør. Fra norsk side har vi gitt tydelig uttrykk for forventningene vi og det internasjonale samfunn har til dem, og dette ble formidlet senest i Brussel denne uken da statssekretær Kravik hadde et møte med Syrias utenriksminister i forbindelse med den årlige Syria-konferansen som EU arrangerer.

Forventningene er høye og utfordringene enorme, men risikoen ved å la være å støtte Syria i denne kritiske fasen vil være enda større, både for det syriske folket, nabolandene, Europa og for Norge. Norge har alltid tatt til orde for dialog, og dette er nå mer nødvendig enn noen gang for å kunne bidra til en positiv utvikling for den syriske befolkningen. Det er viktig å huske at dersom de nye myndighetene ikke lykkes, vil alternativet kunne være ytterligere krig, destabilisering, menneskelige lidelser og flyktningestrømmer.

I forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet i desember 2024 ble det bevilget 55 millioner kroner ekstra i humanitær bistand til Syria. Disse pengene gikk til ulike FN-organisasjoner og det internasjonale Røde Kors til deres arbeid med å dekke den syriske sivilbefolkningens akutte behov.

SPØRSMÅL NR. 1565**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 19. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hvordan ser statsråden på skytterbevegelsens behov for å finne egnede framtidsretta arenaer for å øve i fremtiden, og mener statsråden et slikt behov kan løses gjennom samarbeid med staten for å ivareta behovet til Politiet og Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

I Indre Østfold planlegger skytterentusiaster å bygge en enestående innendørs skytehall. Denne vil eliminere utfordringer knyttet til støy og ammunisjon på avveie i natur. De siste årene har skytterbaner blitt lagt ned i rekord-

fart, både fordi støy blir et stadig større problem og fordi at kostandene knyttet til miljøkrav blir for store.

Selv om skytebanene ofte eies av private og frivillige i skytterbevegelsen brukes de også av det offentlige. Politiet er blant de statlige etatene som er helt avhengig av muligheten til å trene ved disse banene. Ved Løvenskioldbanen i Bærum driver politiet daglig øvelsesskyting. Dette behovet vil ikke bli mindre. Løvenskioldbanen er likevel en av de banene som er utsatt for massivt press fra omgivelsene, og mange tror den vil være stengt i løpet av få år.

Både Forsvaret og Politiet har bekreftet at de er svært interessert i å bruke en innendørs skytehall i Indre Østfold, dersom den blir bygd.

Finansiering er et nøkkelord for om hallen blir realisert. Skytterbevegelsen har neppe kapital til å reise en slik hall på egen kjøp. En er derfor avhengig av ekstern finansiering, blant annet gjennom bindende avtaler med for eksempel Politi og Forsvar, som har bekreftet både at det er behov for og at de vil bruke anlegget.

Svar:

Kultur- og likestillingsdepartementet gir tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet i kommunene. Denne ordningen finansieres fra spillemidlene til idrettsformål, som er en del av overskuddet fra Norsk Tipping AS. I 2024 ble det tildelt nesten 2 milliarder kroner, til nær 2 000 søkere, fra disse midlene. Det er det høyeste beløpet noen regjering har gitt til hverdagsanlegg i kommunene. Av dette ble det tildelt om lag 50 millioner kroner, til 78 søknader på skyteanlegg, hvorav 26 innendørs anlegg.

Skytterbevegelsen, herunder Norges Sportsskytterforbund, Norges Skiskytterforbund og Sammenslutninger organisert under Norges Jeger- og Fiskerforbund og det Frivillige Skyttervesen kan, i tillegg til kommuner og fylkeskommuner, søke om tilskudd fra spillemidlene til bygging av anlegg for sine aktiviteter. Eventuelt samarbeid med politi eller forsvar vil være opp til den enkelte anleggseier.

SPØRSMÅL NR. 1566

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 17. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Når vil regjeringen oversende lovforslaget om lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner til Stortinget for behandling?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets behandling av Opptrapplingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner ble et flertall på Stortinget enig om å be Regjeringen utrede forslag til lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner og sende et lovforslag på høring innen våren 2025.

Norske kommuner har et svært ulikt forebyggingsarbeid mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, og barn som utsettes for vold eller seksuelle overgrep får svært ulik oppfølging og behandling avhengig av hvor i landet de bor. Likevel er ikke norske kommuner forpliktet ved lov til å ha en handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Riksrevisjonen fant i 2022 at kommuner uten en slik handlingsplan i mindre grad har skriftlige rutiner for å avdekke og varsle om vold og for å samordne tjenestene. Kommuner uten handlingsplaner har også i

mindre grad kompetansetiltak for de ansatte. Myndighetene har siden 2007 oppfordret kommunene til å ha slike planer, men ikke lovpålagt dette.

Svar:

Vold i nære relasjoner er et komplekst problemområde som forutsetter en bred tilnærming og krever tverrfaglig innsats. Kommunene har ansvaret for mange av de tjenestene som er sentrale i bekjempelsen av vold og overgrep.

Lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner er et tema som har vært diskutert i lang tid. Handlingsplaner kan være effektive verktøy for å sikre godt samarbeid mellom kommunale og statlige tjenester. Målet med en handlingsplan er å systematisere og samordne kommunenes arbeid, samt å sikre at de berørte får et tilrettelagt og helhetlig tilbud.

Slik representanten påpeker har skiftende regjeringer gjennom årene oppfordret kommunene til å utvikle kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. Det er også iverksatt tiltak som skal bidra til at kommunene utarbeider slike planer. Blant annet har Nasjonalt kunnskapssenter om vold og

traumatisk stress (NKVTS) laget en nettbasert veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. De regionale ressursentrene om vold og traumatisk stress (RVTSene) tilbyr kommunene bistand i utviklingen av planene.

Selv om kommunene ikke er lovpålagt å ha kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner, har mange kommuner likevel utarbeidet slike planer. KO-STRATallene fra 2023 viser at 68 prosent av kommunene rapporterte at de hadde kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner.

Det er ikke tidligere fra regjeringens side foretatt en grundig utredning av lovfesting av kommunale han-

dlingsplaner mot vold i nære relasjoner. For å følge opp Stortingets anmodningsvedtak fra mai 2024 er det ned-satt en tverrdepartemental arbeidsgruppe med oppdrag å utrede lovfesting av kommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner. I tillegg til å utrede mulighetene for lovfesting av kommunale handlingsplaner, skal arbeidsgruppen også vurdere andre tiltak som kan bidra til at kommunene utvikler slike planer.

Den tverrdepartementale arbeidsgruppen skal etter planen ferdigstille sin rapport med anbefalinger i løpet av våren 2025. Deretter vil regjeringen ta stilling til hvordan arbeidet skal tas videre.

SPØRSMÅL NR. 1567

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 20. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente å få til behandling hvordan digitalmarkedsdirektivet - (EU) 2019/790 - skal gjennomføres i Norge?

BEGRUNNELSE:

Digitaliseringsdirektivet ble vedtatt av EU 17. april 2019, og Kultur- og likestillingsdepartementet sendte 22. november 2023 et høringsnotat med forslag til gjennomføring i åndsverkloven mv. på alminnelig høring, med frist 15. mars 2024. På bakgrunn av høringen vil det deretter bli fremmet en Prop. LS til Stortinget.

For vært kulturliv er det svært viktig at dette direktivet raskt får sin avklaring på Stortinget og at vedtak blir gjort. En norsk utredning gjort for Kulturdepartementet på musikkfeltet, viser at totalomsetningen for det skapende og utøvende leddet innenfor musikkområdet, ble redusert med 7 % i den digitale æraen sett i forhold til omsetning på musikkfeltet i analog periode. Dette får blant annet konsekvenser for mangfoldet i innholdet som gjøres tilgjengelig samt rekrutteringen til feltet. I tillegg reduseres altså inntektene. Det antas at det som ble dokumentert gjeldende for musikkfeltet, også er relevant for andre rettighetshavere for eksempel innenfor audiovisuell sektor.

Det er i hovedsak én måte å sikre posisjonen til det skapende og utøvende leddet i næringskjeden for kulturell produksjon på; ved å øke inntektene. Det kan enten

skje ved at flere handlinger anses vederlagspliktige eller at splitten i vederlaget endres til fordel for de skapende.

I DSM-direktivet er dette imøtekommet ved at plattformene anses å være ansvarlige for tilgjengeliggjøring av innhold (art. 17) og ved at det skal betales et rimelig vederlag (art. 18). Det ligger altså til rette for at disse rettighetshaverne kan sikres ved gjennomføringen av det nye direktivet.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at flere av bestemmelsene i digitalmarkedsdirektivet innebærer en styrking av rettighetshavernes rettigheter. Dette gjelder blant annet artikkel 17, som klargjør det opphavsrettslige ansvaret for tilbydere av tjenester som tilgjengeliggjør brukeropplasset innhold. Jeg forstår godt at opphavere og andre rettighetshavere ønsker en rask gjennomføring av direktivet i norsk rett. Samtidig er gjennomføringen av direktiver på opphavsrettsområdet alltid et omfattende og komplisert arbeid. Åndsverkloven skal ivareta hensynet til både rettighetshavere, brukere og samfunnets interesser.

Både digitalmarkedsdirektivet (EU) 2019/790 og nett- og videresendingsdirektivet (EU) 2019/789 har til formål å løse opphavsrettslige utfordringer i lys av grensekryssende bruk og ny teknologi. Et forslag til gjennomføring av begge direktivene i åndsverkloven ble sendt på høring i november 2023. Departementet mottok i høringen ca. 80 høringssvar med realitetsmerknader, totalt

rundt 600 sider. Det store engasjementet og de ulike synspunktene i høringen, viser også at det er nødvendig med en grundig behandling for å sikre en god balanse i loven.

På bakgrunn av høringen arbeider nå mitt departement med å utarbeide en lov- og samtykkeproposisjon (Prop. LS). Jeg tar sikte på å fremme proposisjonen høsten 2025.

SPØRSMÅL NR. 1568

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 19. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvorfor må rettighetshaverne på norsk sokkel og deres leverandører følge helikopterselskapenes selvpålagte krav?

BEGRUNNELSE:

Tidligere svarte statsråden på mitt spørsmål om rederienes valg av underleverandører på norsk sokkel at han syntes det var i "rettighetshavernes og deres leverandørers egen kommersielle interesse at det er god og sunn konkurranse om oppdrag."

Offshore Norge ga nylig ut en veiledning til retningslinjen 074 "Helidekkmanual" for fartøyer med helikopterdekk som skal operere på norsk sokkel. I veiledningen kan man lese at helikopterselskapene selv inspiserer helikopterdekk og, alternativt, outsourcer inspeksjonen til to av helikopterselskapenes egne underleverandører og Equinor.

I forbindelse med forarbeidet med veiledningen rettet Rederiforbundet kritikk mot Offshore Norge og helikopterselskapene at de ved dette "lager et lukket marked for inspeksjonstjenester både for helikopterdekk og drivstoffanlegg" og at i "dette markedet ser en bort fra all vanlig praksis, og har lukket døren for andre selskaper." Rederiforbundet skrev videre at "de som taper på mangelen på konkurranse er eierne av helikopterdekkene og drivstoffanlegg." Offshore Norge svarte at de ikke var uenige i kritikken, men at oljeselskapene måtte følge helikopterselskapenes selvpålagte krav.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til en veiledning til retningslinjen 074 "Helidekkmanual" for fartøyer med helikopterdekk som skal operere på norsk kontinentalsokkel. I utarbeidelsen av dette svaret har jeg vært i kontakt med Samferdselsdepartementet som for-

valter regelverket for helikopterselskapenes bruk av offshore helikopterdekk.

Luftfartstilsynet er ansvarlig etat i denne sammenheng, og helikopterselskapets bruk av offshore helikopterdekk er regulert gjennom forskrift om luftfart med helikopter – bruk av offshore helikopterdekk av 14. mai 2019 nr. 604. Forskriften gjelder bare direkte helikopteroperatørene, men forskriftens krav er også gjort gjeldende for dem som har ansvar for selve helikopterdekkene offshore – for rettighetshaver i norsk petroleumsvirksomhet gjennom at Havindustritilsynet gjennom forskrift om utforming og utrustning av innretninger med mer i petroleumsvirksomheten av 29. april 2010 nr. 634 har vist til Luftfartstilsynets forskrift.

Luftfartstilsynet opplyser til Samferdselsdepartementet at veiledningen til retningslinje 074 «Helidekkmanual» er utgitt av Offshore Norge og som sådan ikke utgjør myndighetspålagte krav. Veiledninger og standarder utviklet av bransjen selv, er et internt forhold for bransjen, som Luftfartstilsynet i utgangspunktet ikke har noe forhold til innholdet i (selv om det noen steder i Luftfartstilsynets veiledninger henvises til disse). Fra et myndighetsregulatorisk ståsted er det derfor ikke helt treffende å fastslå at rettighetshaverne på norsk kontinentalsokkel og deres leverandører må følge helikopterselskapenes selvpålagte krav. Etter gjeldende forskrifter skal helikopteroperatøren, og rettighetshaverne i petroleumsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel, gjøre enkelte undersøkelser og godkjenninger knyttet til de helikopterdekkene de benytter. Hvordan bransjen ellers fastsetter interne krav eller retningslinjer som kommer på toppen av de myndighetspålagte kravene, er utenfor myndighetenes ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 1569**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen****Besvart 17. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor langt har regjeringen kommet med arbeidet om å følge opp Stortingets vedtak, eller blir det fortsatt vurdert å bygge kryssningsspor langs eksisterende trase mellom Stokke og Sandefjord?

BEGRUNNELSE:

Ved behandling av Nasjonal transportplan 2025-2036 fattet Stortinget følgende vedtak:

Vedtak 832

“Stortinget ber regjeringen starte opp prosjektet dobbeltspor Stokke–Torp–Sandefjord på Vestfoldbanen i første seksårsperiode av Nasjonal transportplan 2025–2036.”

Svar:

Regjeringens arbeid med å følge opp Stortingets behandling av NTP, er beskrevet i Prop.1 S 2024-2025, vedtak 836.

Om oppfølgingen av Stokke-Torp-Sandefjord sier vedtaket:

«Innenfor Statens vegvesens og Jernbanedirektoratets prosjektporteføljer vil noen prosjekter ha særskilt prioritet. Dette gjelder prosjektene som er prioritert og angitt med oppstart i første seksårsperiode i Nasjonal transportplan 2025–2036, samt prosjektene E10 Nappstraumen–Å, rv. 15 Strynefjellet (inkl. arm til Geiranger) og Stokke–Torp– Sandefjord på Vestfoldbanen i tråd med Stortingets anmodningsvedtak. Målet er å starte opp disse prosjektene i første seksårsperiode. For prosjektet Stokke–Torp–Sandefjord er det behov for å jobbe videre med å optimalisere infrastrukturløsningen som vil gi to tog i timen i grunnrute til Skien, med sikte på å redusere kostnadene og bedre den samfunnsøkonomiske lønnsomheten».

Regjeringen har siden fulgt opp vedtaket i tildelingsbrevet til Jernbanedirektoratet for 2025, der tilbudsforbedringen som skal gi to tog i timen til Skien er innlemmet i porteføljen med tilbudsforbedringer som er prioritert i planens første seksårsperiode. Fremdriften for videre planlegging og prioritering av oppstart vurderes gjennom sektorens porteføljeprioritering og de årlige budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1570**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 14. mars 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden si seg fornøyd med kartleggingen av internatskolene eiet og drevet av Misjonssambandet, som konkluderer med at myndighetene ikke har noe ansvar for skjebnene til misjonærbarna som er kommet frem for alvor det siste året, eller vil statsråden bidra til at misjonærbarna får en verdig avslutning på uretten de har vært utsatt for?

BEGRUNNELSE:

I mer enn 60 år har Misjonssambandet drevet skoler i utlandet og mange av elevene ved disse skolene har bodd på internat. Støttegruppen «Sendt bort» tok kontakt med

meg i fjor og fortalte om grove overgrep som fant sted på disse internatskolene. Jeg fikk høre om grov omsorgssvikt og dårlig oppfølging av elevene, mens foreldrene drev misjonsarbeid i andre deler av landet eller i andre land. Etter at jeg fikk løftet denne saken i Stortinget bestilte daværende barne- og familieminister Kjersti Toppe en kartlegging av statens ansvar for oppfølging av disse skolene. Skolene har mottatt statsstøtte og mitt ønske var at en slik kartlegging skulle komme til bunns i omfanget av tilskudd og tilsyn ved disse skolene.

Nylig kom endelig Kunnskapsdepartementet med resultatet av kartleggingen. Oppsummert konkluderer kartleggingen med at staten kun har funnet dokumentasjon på tre tilsyn i en 40 års periode og at de få tilsynene som har vært ikke har avdekket kritikkverdige forhold

med skolene som har fått støtte. Men mer interessant er funnet om at også drift av internater (innlosjering av barn) har mottatt statsstøtte, uten at internatene i tilknytning til skolene har vært under tilsyn. Det begrunnes i at det er skolene som har mottatt statsstøtten og ikke internatene, noe kartleggingen har vist er feil. Kartleggingen understreker at man ikke skal se bort fra at statlige midler har blitt brukt til å finansiere noen av internatene. Dette er helt nytt. Det lille som har kommet frem viser med andre ord at staten ukritisk har støttet en ordning om å sende barna bort fra sine foreldre.

Misjonssambandet har innrømmet omsorgssvikt og etablert en erstatningsordning for de som opplevde omsorgssvikt i relasjon til disse skolene. Jeg har selv hatt samtaler med tidligere misjonærbarn som forteller om en tapt barndom. Noen av disse sliter selv i dag med å leve gode liv med den bagasjen de bærer på. Omsorgssvikt har forekommet og at det er sannsynlig at staten har finansiert denne organiseringen rundt og ikke har hatt oversikten over hva pengene har gått til, er alvorlig.

Kartleggingen gir ikke mye informasjon og lar det henge i luften om staten burde ha visst om overgrep og om staten tar på seg ansvaret for finansieringen av institusjonene som stod bak omsorgssvikten.

Svar:

Historiene til misjonærbarna har gjort inntrykk på meg. Jeg tok i februar fjor initiativ til å få kartlagt hva som har vært statens rolle og få fakta på bordet. Målet med undersøkelsene, som nå er sluttført, har vært å finne ut om det er gjennomført statlige tilsyn med internatskoler drevet av Misjonssambandet, og om det er gitt statlige tilskudd til skolene. Jeg hadde nylig et møte med støttegruppen Sendt bort, og presenterte resultatene av kartleggingen for dem.

Under kartleggingen er det ikke funnet varsler, eller annen informasjon, som tilsier at staten var kjent med de kritikkverdige forhold som har kommet frem i ettertid. Undersøkelsene viser at det er gjennomført noe statlig tilsyn og oppfølging med de norske private utenlandsskolene i perioden fra 1970 og frem til 2010, da det siste internatet ble lagt ned. Denne oppfølgingen har rettet seg mot skoledriften – ikke internatdriften. Dette fordi internatene har vært et frivillig tilbud, og ikke en del av den statlig godkjente skolevirksomheten. Internatskolene har i de periodene de har hatt godkjenning, hatt krav på og mottatt tilskudd etter datidens regler i privatskoleloven. På grunnlag av kartleggingen kan det legges til grunn at statlige tilskudd til enkelte av skolene er benyttet til å finansiere deler av internatdriften som har vært tilknyttet disse skolene. Det er siden 2007 presisert tydelig i regelverket at statstilskudd og skolepenger ikke kan benyttes til finansiering av internat.

Selv om skolene har vært offentlig godkjent og mottatt statlig tilskudd, vil jeg understreke at det er den enkelte skole og dens eiere som har vært ansvarlig for forholdene både ved skolene og de tidligere internatene. Jeg er kjent med at det er inngått avtaler om handlingsplaner for misjonærbarn mellom Sendt bort og flere misjonsorganisasjoner. Disse handlingsplanene omfatter også søknadsbaserte ordninger om individuell økonomisk oppreisning for tidligere misjonærbarn. Jeg vil berømme Sendt bort for organisasjonens arbeid med å få på plass disse avtalene. Jeg anerkjenner også at misjonsorganisasjonene har beklaget og tatt sitt ansvar. Jeg har en klar forventning om at misjonsorganisasjonene også i det følgende har dialog med støttegruppen og bidrar til at tidligere misjonærbarn som har fått belastninger etter en oppvekst på internater i utlandet, følges opp på en god måte.

Sendt bort har bedt om at det gjennomføres en kartlegging av statens rolle også i forhold til godkjente private internatskoler i utlandet eid av de andre misjonsorganisasjoner enn Misjonssambandet. Dette kan sees på som en oppfølging av den kartleggingen som er foretatt knyttet til Misjonssambandets skoler. Jeg vil derfor etterkomme dette ønsket fra støttegruppen, og sette i gang en kartlegging av om det er gjennomført statlige tilsyn med og gitt statlige tilskudd til de aktuelle skolene.

SPØRSMÅL NR. 1571**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 20. mars 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mange russiske sjøfolk som har fått dispensasjon fra nasjonalitetskravet, etter Russlands fullskalainvasjon av Ukraina fra 22. februar 2022, brutt ned til antall per år, og når disse utløper?

BEGRUNNELSE:

Mandag 10. mars kolliderte et skip ført av en russisk kaptein med et tankskip utenfor kysten av Storbritannia. Det er foreløpig ikke mistanke om at det ligger noe kriminelt bak kollisjonen, men kapteinen er arrestert siktet for uaktsomt drap. Den norske handelsflåten er bemannet av mannskaper fra en rekke nasjoner. Blant de utenlandske kapteinene er russere den største gruppen. Det har blitt gitt dispensasjoner til russiske kapteiner mens Russlands angrepskrig mot Ukraina har pågått. I lys av den geopolitiske situasjonen, der Russland driver storkrig mot Ukraina, og Norge ikke har noe sikkerhetspolitisk samarbeid med Russland, vil omfanget av dispensasjoner til russiske kapteiner på norske skip åpne for spørsmål rundt de sikkerhetspolitiske vurderingene.

NRK har tidligere avdekket at minst 50 russiske skip i ti år har hatt mulighet til å samle informasjon i det skjulte. PST har også slått fast at russiske fartøy er blitt brukt, og vil bli brukt, til spionasje i norske havner og fjorder. Mens russiske fartøy har begrensninger på hvilke havner de kan legge til i Norge, finnes ikke disse begrensningene på norske skip med russisk mannskap.

Svar:

Sjøfartsdirektoratet utsteder sertifikater til norske sjøfolk og påtegninger av utenlandske sertifikater på norskflaggede skip. Påtegningene baserer seg på bilaterale avtaler mellom sjøfartsadministrasjoner om gjensidig godkjenning av sertifikater. Sjøfartsdirektoratet har videre opplyst at det ikke utstedes påtegninger med førerrettigheter uten at det er gitt dispensasjon fra nasjonalitetskravet.

Sjøfartsdirektoratet har opplyst at det er utstedt påtegninger til 875 russiske sjøfolk etter 22. februar 2022, som fortsatt er gyldige. Av disse er det 134 kapteiner som har fått dispensasjon, hvor 32 er gitt i 2022, 46 i 2023 og 56 i 2024. Disse utløper i 2025 (16), 2026 (26), 2027 (28), 2028 (44) og 2029 (20). Regjeringen vedtok 18. november 2024 å endre forvaltningspraksis slik at russiske statsborgere fremover ikke lengre vil få utstedt tillatelse til å være kaptein på norskflaggede skip. Direktoratet har også opplyst at russiske kapteiner er tredje største gruppe målt i antall dispensasjoner, etter Filippinene og India.

I lys av den skjerpede sikkerhetspolitiske situasjonen vi står overfor, er det viktigere enn noen gang å ivareta maritim sikkerhet og beredskap. Regjeringen jobber kontinuerlig for å tette sårbarheter som kan ha en betydning både for våre nasjonale sikkerhetsinteresser og for våre kritiske samfunnsfunksjoner. Vi gjør fortløpende vurderinger av hvilke tiltak som er nødvendige for å ivareta maritim sikkerhet og beredskap.

SPØRSMÅL NR. 1572**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 18. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Korleis arbeider regjeringa vidare med utlokaliseringa av statlege arbeidsplassar, og markerer statsministeren sitt ordval ei retningsendring med tanke på kvar statlege arbeidsplassar framover er tenkt lokalisert?

GRUNNGJEVING:

Senterparti- Arbeiderpartiregjeringa hadde eit tydeleg mål om at dei statlege arbeidsplassane skulle vere spreidd og ha ei god fordeling ut over landet og i dei ulike landsdelane. Den regjeringa arbeidde aktivt med utflytting av statleg verksemd, gjennomførte utlokalisering av stilling-

ar og la føringar for ytterlegare utlokalisering i åra som kjem. I debatten i Stortinget i samband med omdanninga til ei rein Arbeiderparti-regjering løfta statsministaren fram utflytting av arbeidsplassar som eit tema, men brukte då formuleringar som viste til mål om utlokalisering frå Oslo sentrum til bydelane i Oslo. Det er i så fall noko ganske anna enn det Senterpartiet og Arbeiderpartiet arbeidde saman om i regjering.

Svar:

Arbeiderparti-regjeringen har egne retningslinjer for den statlige lokaliseringspolitikken (1). Disse er de samme som representanten arbeidet etter, da han var statsråd.

Formålet med retningslinjene er en fordeling av statlige arbeidsplasser som medvirker til å utvikle robuste arbeidsmarkeder i alle deler av landet. I retningslinjene heter det blant annet at nye og omlokaliserte statlige virksomheter i hovedsak skal bli lokaliserte utenfor Oslo og sentrale kommuner i Oslo-området. Det heter også at utredninger om strukturendringer i statlige virksomheter skal inneholde en vurdering av mulig utflytting fra Oslo og sentrale kommuner i Oslo-området.

I retningslinjene for lokalisering står det også at dersom statlige virksomheter av nødvendige grunner må legges til Oslo skal virksomheten søkes lokalisert i «Goruddalen eller i tilsvarende område der verksemda vil gi størst bidrag til utviklinga i Oslo og sentrale kommunar i Oslo-området».

Denne politikken blir videreført av Arbeiderparti-regjeringen. Regjeringen vil med andre ord arbeide for å lokalisere statlige arbeidsplasser i hele landet, inkludert til Goruddalen og tilsvarende områder i Oslo.

Representanten viser til innholdet i Arbeiderparti-regjeringens politiske prioriteringer og følgende punkt under overskriften For å bekjempe forskjeller og skape større muligheter i by og land, vil regjeringen:

Bidra til entreprenørskap og næringsutvikling i levekårsutsatte områder og vurdere hvordan vi kan flytte statlige arbeidsplasser som skal være basert i Oslo fra sentrum til Goruddalen, Søndre Nordstrand og andre deler av Oslo.

Flytting av statlige virksomheter fra sentrum til andre deler av Oslo, vil først og fremst bli aktuelt ved utløp av leieforhold. Flytting innad i samme kommune omfattes for øvrig ikke av retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 1573

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 20. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Normprisrapporteringa viser seg å medføre ei særleg ulempe for mindre aktørar i havbruksnæringa.

Korleis arbeider regjeringa med forenkling av systemet, og når kan en eventuelt forvente å sjå resultatet av dette arbeidet?

GRUNNGJEVING:

Sjølv om dei minste oppdrettarane er forskåna for grunnrenteskatt, blir dei likevel ramma av mykje meirarbeid knytt til normprisrapporteringa. Fleire små og mellomstore oppdrettarar melder om at dei opplever at prisfastsettingssystemet er unødvendig byråkratisk, noko som både er ressurskrevjande og kostnadsdrivande for den enkelte aktør. Regjeringa bør gripe fatt i problemet raskt. Det er både i statens og næringa si interesse at ein lukkast med forenkling og mindre byråkrati, og dermed unngår

unødvendige kostnader. Det er derfor ei forventning at regjeringa held eit høgt tempo slik at ein kjem i mål med dette arbeidet innan kort tid.

Svar:

Prisrådet for havbruk kan setje skatteavrekningsprisar (normprisar) til bruk for fastsetjinga av grunnrenteinntekta i grunnrenteskatten på havbruk. Normprisane skal svare til marknadsverdien på merdkanten. Ved verdsettinga «skal det blant annet tas hensyn til oppnådde og noterte priser for laks, ørret og regnbueørret, med nødvendig justering for kvalitetsforskjeller og transportkostnader mv. til aktuelle markeder, leveringstid, betalingstid og vilkår for øvrig, oppnådde og noterte priser for solgt produkt med nødvendig justering for bearbeiding mv. og eventuelle andre sammenlignbare priser eller verdsettinger», jf. forskrift til skatteloven § 19-5-2.

For at prisrådet skal ha det naudsynte grunnlaget for å kunne fastsetje prisar, må dei grunnrenteskattelikte rapportere opplysningar om sal m.m. til prisrådet, jf. forskrifta § 19-5-9. For at grunnlaget skal vera robust, pliktar alle dei grunnrenteskattelikte aktørane å rapportere til prisrådet, uavhengig av om dei kjem under botnfrådraget eller ikkje. Opplysningane kan mellom anna krevjast i eit prisoppgåveskjema, fastsett av departementet. Det fyrste prisoppgåveskjemaet krev manuell rapportering, og departementet skjønner at selskapa kan ha opplevd rapporteringa som byrdefull. Det er derfor gledeleg at prisrådet nyleg har gjort kjent at dei er klare for å ta imot opplysningane automatisk. Departementet har heile vegen vore klare på at prisrådet og sekretariatet i Fiskeridirektoratet har arbeidd med ei løysing for automatisk rapportering.

Regjeringa innførte grunnrenteskatt på havbruk med verknad frå 2023 for å sikre fellesskapet og lokalsamfunna langs kysten ein større del av dei ekstraordinære verdiane som vert skapt i oppdrettsnæringa. Grunnrenta i havbruk oppstår i sjøfasen i produksjonskjeda. Bruttoinntekta vert difor sett til marknadsverdien på fisken idet den vert henta opp frå merdane. Prisane skal svare til kva fisken kan seljast for mellom uavhengige partar i ein fri marknad. Dei fleste uavhengige sal skjer seinare i verdikjeda, til dømes etter slakt og omarbeiding. Det kan

difor vere krevjande for den enkelte oppdrettar å berekne riktig pris på merdkanten.

Med ulike skattesatsar for alminneleg inntekt (22 pst.) og grunnrenteinntekt (22 pst. + 25 pst.) er det intensiv og risiko for tilpassingar som kan redusere grunnrenteinntekta, både på kostnads- og inntektssida. Med normprisar unngår ein at selskap set ein kunstig låg pris på fisken ved merdkanten, og på den måten reduserer grunnrenteskatten. Det er særleg dei store, integrerte selskapa som har høve til å flytte overskot frå ein del av konsernet til ein annan. Normprisar motverkar slik flytting av overskot. Difor er normprisar hovudregelen i alle grunnrenteskattane. Petroleumsprisrådet set normprisar for olje, medan normprisane i grunnrenteskattane for vasskraft og landbasert vindkraft er spotmarknadsprisar på Nord Pool. Når prisrådet ikkje set normprisar for oppdrettsnæringa, må dei grunnrenteskattelikte sjølve setje marknadsverdien på merdkanten.

Eg meiner at skatteavrekningsprisar sett av eit uavhengig prisråd er eit viktig verkemiddel for å sikre ein rett og rettferdig grunnrenteskatt. Det vil bidra til å redusere kontrollbehovet i Skatteetaten betydeleg. Når prisrådet kjem godt i gang, meiner eg det også vil vere ein fordel for selskapa, ved at det gjer skattefastsetjinga enklare og reduserer risikoen for langvarige tvistar og rettssaker.

SPØRSMÅL NR. 1574

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 26. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren vurdere tiltak som kan sikre at det blir et tilgjengelig sanitærtilbud på Trollstigen og Gudbrandsjuvet i årets sesong, og at de turistene som besøker disse ikoniske stedene har et minimum av servicetilbud?

BEGRUNNELSE:

Trollstigen er Nasjonal turistveg og en av våre mest kjente turistdestinasjoner og blir normalt besøkt av rundt 1 million personer årlig. De siste årene har dessverre besøkstallene vært mye lavere som følge av ras, stengt vei og pandemi, i tillegg til at selve besøkssenteret ble truffet av et snøskred i 2022. Dette har selvfølgelig påvirket driften av besøkssenteret på Trollstigplatået svært negativt og gjort det umulig å holde åpent i lange perioder. Betydelig

nedgang i omsetning har også stor økonomisk betydning. Utfordringene med lave besøkstall gjelder tilsvarende for Gudbrandsjuvet, der det også er en driftsavtale med Statens vegvesen. Selv om selve Trollstigveien er stengt, vil det komme en del turister fra andre siden (Valldal), og det vil derfor være behov for et minimum av servicetilbud, ikke minst tilgang på toaletter og et fungerende sanitærtilbud. Med sterk nedgang i besøkstallene, vil det ikke være regningssvarende å holde dette åpent på kommersielt grunnlag. Det vil derfor være hensiktsmessig om samferdselsdepartementet går i dialog med de som har driftsansvaret for besøkssenter, sanitæranlegg og kafe og kommer frem til en ordning som gjør det mulig å ha et minimum av tilbud frem til turisttrafikken normaliserer seg igjen.

Svar:

Statens vegvesen utvikler 18 utvalgte vegstrekninger gjennom norsk natur. Hensikten med satsingen er å gjøre Norge attraktivt som reisemål. Ved å gi vegfarende turister opplevelser som frister til opphold og flere besøk legges det til rette for næringsutvikling og bosetting i distriktene.

Utviklingen av Nasjonale turistveger omfatter opprusting og kvalitetsheving av 10 særskilte attraksjoner som er fyrtårn i det norske reiselivsproduktet. Noen av disse har bygg med utrustning for å tilberede mat, serveringsareal inne og ute, salg av kioskvarer og suvenirer, offentlige toalett m.m. Oppdraget for drift av serviceanleggene på Trollstigen ble i 2024 tildelt Trollstigen Drift AS av Statens vegvesen etter en konkurranse hvor forretningside, bærekraftsmål, samarbeid og driftsopplegg ble vektlagt.

Anlegget på Trollstigen består av et servicebygg med kafe, kiosk/suvenirbutikk, møblert utenomhusareal, offentlig toaletttilbud, stier og utsiktspunkt og parkering for besøkende og vegfarende. Driften av anlegget omfatter drift og vedlikehold av disse funksjonene, samt daglig renhold. Det offentlige toalettet skal i utgangspunktet åpnes for besøkende når vegen åpnes for trafikk i ca. midten av mai måned og stenges ca. midten av oktober.

Trollstigen Drift AS har drevet anlegget på Trollstigen både før og etter ny kontrakt ble inngått i 2024. De siste årene har driften vært svært utfordrende som følge

av ras og stengt veg. Trollstigen ligger langs fv. 63 som driftes av Møre og Romsdal fylkeskommune, mens Statens vegvesen er ansvarlig for Nasjonale turistveger og eier servicebygg med tilhørende installasjoner på Trollstigen serviceanlegg. Det er driver som etter kontrakten har driveplikt og det totale økonomiske ansvaret for å holde anlegget åpent fra midten av mai. Trollstigen Drift AS har tydelig signalisert at de ikke kan holde toalettene åpne i hele perioden, dvs. i perioden fra 15. mai til Trollstigen åpner 14. juli, på de vilkår som nå foreligger. Vegen vil være åpen fra Valldalsiden, så det vil være behov for toaletter på Trollstigplatået.

Lokalt og regionalt reiseliv har uttrykt viktigheten av at det er åpne toaletter ved Trollstigen også i perioden før Trollstigen åpner 14. juli. Jeg har vært i kontakt med Statens vegvesen om saken. Statens vegvesen opplyser at de nå arbeider med å finne en løsning som vil sikre at turistene som kommer til Trollstigplatået før 14. juli, i tillegg til å oppleve vakker norsk natur, også vil ha mulighet til å benytte toalettene.

På Gudbrandsjuvet er det registrert noe lavere besøkstall for sommersesongen 2024, men her driftes de utvendige toalettene gjennom Møre og Romsdal fylkeskommune sin driftskontrakt for fv. 63. Toaletttilbudet ved Gudbrandsjuvet er dermed ikke direkte sammenliknbart med Trollstigen.

SPØRSMÅL NR. 1575

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 21. mars 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

USA stanset leveranser av etterretninger til Ukraina, inklusive satellittbilder og -data som er avgjørende for Ukrainas forsvarskamp mot Russland. Nye meldinger tilsier at USA igjen gir Ukraina etterretninger og satellittdata, men det er uansett skapt usikkerhet om leveransene. KSAT og andre deler av norsk romindustri er verdensledende på nedlasting og formidling av satellittbilder og -data.

Vil statsråden ta initiativ til at norsk romindustri kan bidra med sikre leveranser av satellittdata for å understøtte Ukrainas forsvarskamp?

BEGRUNNELSE:

USA bruker nå leveranser av våpen og etterretningsdata uforutsigbart og vekselvis som støtte til og pressmiddel mot Ukraina. Det gjør Ukrainas og Europas inklusive Norges situasjon enda vanskeligere og farligere enn før. Regjeringen har meget fortjenestefullt sammen med Stortinget økt pengestøtten til Ukraina gjennom Nansenprogrammet kraftig. KSAT bekrefter uformelt, slik vi forstår det, at de og andre deler av norsk romindustri, kan bidra med langsiktig stabile leveranser av satellittbilder og -data som dels kan erstatte USAs leveranser til Ukraina hvis disse igjen skulle bli stoppet. Å utnytte denne muligheten maksimalt og raskt framstår som en god anvendelse av Nansen-midler, norsk teknologi og kompetanse for å

støtte Ukrainas akutte behov og Norges og Europas langsiktige samarbeid og sikkerhet.

Svar:

Jeg deler representantens syn på at Norge skal bidra med midler, kompetanse og teknologi for å støtte Ukrainas akutte behov. Norges militære og sivile støtte til Ukraina gjennom Nansen-programmet er innrettet mot nettopp slike tiltak. Den tverrpolitiske enigheten i mars om å øke årets støtte til Ukraina med 50 milliarder kroner vil bidra til å styrke viktige norske bidrag til Ukraina. Det økte bidraget skal gå til tiltak rettet ut av Norge.

Europeiske land må gjøre mer for at Ukraina skal lykkes med å stå imot Russlands aggresjon, avskrekke fremtidige angrep og gjenoppbygge landet. Dette gjelder uavhengig av nivået på USAs videre militære, sivile og humanitære støtte til Ukraina. Det er positivt at det rapporteres at USA gjenopptok deling av etterretning og militær støtte til Ukraina etter møtet mellom ukrainske og amerikanske myndighetsrepresentanter i Saudi-Arabia 11. mars.

Når det gjelder eventuelle konkrete bidrag fra norsk industri til Ukraina, vil forsvarsministeren og jeg konsultere Stortingets egnede organer om dette – i tråd med rammene som er etablert for Nansen-programmet.

SPØRSMÅL NR. 1576

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 18. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvordan vil justisministeren følge opp KVVU og EKS-anbefalingen for styrking av politiets helikopterberedskap?

BEGRUNNELSE:

Totalberedskapsmeldingen slår fast at helikopterberedskapen i hele landet må styrkes, og kapittel 4 fremhever at den sikkerhetspolitiske situasjonen tilsier et særlig behov for økt responskapasitet, særlig i nord. Meldingen peker på at sivil helikopterberedskap er en kritisk kapasitet i totalberedskapen, og at samordning med andre aktører er avgjørende for en effektiv respons i kriser.

Dagens trusselbilde er mer komplekst enn på lenge. Norge står overfor sammensatte trusler, hybride angrep og en sikkerhetspolitisk situasjon som krever økt beredskap. Kriminalitetsbildet utvikler seg parallelt, med økende grensekryssende kriminalitet, organiserte trusselaktører og et forsterket behov for rask politimobilitet. Politiets evne til å respondere hurtig over store avstander er avgjørende for å opprettholde beredskap, forebygge alvorlige hendelser og håndtere nasjonale kriser.

Det er gjennomført en konseptvalgutredning (KVVU), «Politiets luftkapasiteter i hele landet», med ekstern kvalitetssikring (EKS), som har resultert i en anbefaling for hvordan politiets helikopterkapasitet bør videreutvikles for å bli landsdekkende.

Svar:

Konseptvalgutredning (KVVU) og ekstern kvalitetssikring (KS1) har kommet med anbefalt konsept for politiets luftkapasiteter. Ved behandling av KVVU og KS1 ble det besluttet å gjennomføre en prosjektavklaringsfase i den hensikt å redusere usikkerhet rundt konseptet. I prosjektavklaringsfasen skal det blant annet ses på muligheter for trinnsvis gjennomføring av konseptet som både hensyntar samfunnsøkonomisk nytte og best samlet beredskap. Videre skal det gjøres en nærmere analyse av rekkefølge og lokalisering av eventuelle baser. Når prosjektavklaringsfasen er gjennomført vil regjeringen vurdere anbefalingene. Hvorvidt eller i hvilken grad regjeringen ønsker å gjennomføre et av konseptene er slik sett ikke endelig besluttet. Behovet for å styrke politiets luftkapasiteter må også vurderes opp mot øvrige behov i politiet og i justis-sektoren.

SPØRSMÅL NR. 1577**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 20. mars 2025 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Kan statsministeren redegjøre for omfanget av kinesiske el-busser på norske veier, disse bussenes rolle i evakueringsplaner ved krise eller krig og hvordan denne politikken kan være i tråd med målene i totalberedskapsmeldingen som skal gjøre Norge mindre sårbar, når realiteten er at dette øker sårbarheten?

BEGRUNNELSE:

Vi står i den mest krevende sikkerhetspolitiske situasjonen siden 2. verdenskrig. Regjeringen fremhever behovet for å forbedre beredskapen kraftig, da fremstår det svært bekymringsfullt at Norge blir mer sårbar når det satses på kinesiske elbusser. Gjennom flere medieoppslag med sikkerhetsekspertene har det kommet frem at kinesiske el-busser som inngår i evakueringsplaner ved krise eller krig, blant annet i Oslo, kan fjernstyres fra Kina. Nasjonal sikkerhet skal ikke ha vært et kriterium da Oslo bestilte nye kinesiske el-busser.

Teknisk Ukeblad har fortalt at 790 nye kinesiske busser er bestilt til norske byer, det utgjør rundt 90 prosent av de nye bussene som skal komme til Norge de neste årene.

Det fremstår utrolig naivt at kinesiske busser er en del av beredskapen i hovedstaden og andre store befolkningsområder. Fremskrittspartiet mener det kun bør kjøpes inn busser fra land Norge har et sikkerhetspolitisk samarbeid med.

Svar:

Per 16. mars 2025 bestod den norske bussparken av 10 571 store busser (M3-over 8 seter). 8 119 av disse går på diesel, 627 på gass, mens 1 599 er elektriske. Andelen elektriske busser har steget kraftig de siste årene fra nær sagt null ved inngangen til 2020-tallet. Antallet dieselbusser har gått ned. Tallene viser likevel at nesten åtte av ti av de store bussene i Norge er dieseldrevne. 1844 av bussene i Norge er av kinesisk merke. I Oslo kommune er det totalt 4 065 busser. Av disse er 849 elektriske, og 703 er av kinesisk merke.

Vi har sett en rask teknologiutvikling som har ført til en betydelig økning i tilbudet av elbusser. Elektrifisering av transportsektoren er et sentralt tiltak for å kutte klimagassutslipp i tråd med våre forpliktelser under Paris-avtalen. I Meld St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 etablerte regjeringen Solberg et måltall

om at bybusser skal være nullutslippsbusser eller gå på biogass i 2025. Meldingen ble fremmet av daværende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen.

Kina er en stor aktør når det gjelder nullutslippskjøretøy, og det er dermed påregnelig at vi vil se flere kinesiske kjøretøy i Norge i takt med at vi når de tverrpolitiske målene om elektrifisering av transportsektoren.

Som omtalt i totalberedskapsmeldingen, fører Norge en interessebasert politikk i alle spørsmål som berører Kina. Vi samarbeider og har dialog med Kina på flere områder, ut fra en tilnærming som er basert på våre interesser og våre verdier. Samtidig utviser vi økt forsiktighet overfor Kina, av hensyn til nasjonal sikkerhet. På visse sensitive områder skal samarbeid unngås.

Kommunesektoren har en rekke oppgaver på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet. Alle kommuner i Norge skal i henhold til forskrift om kommunal beredskapsplikt være forberedt på å håndtere uønskede hendelser. Dette inkluderer å ha planer for evakuering basert på kommunens egne helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser. Det er den enkelte kommune som må vurdere og holde oversikt over hvilke busser som eventuelt skal inngå i kommunens beredskapsplaner. Jeg forventer at kommunesektoren fortløpende iverksetter nødvendige tiltak for å opprettholde evnen til evakuering i henhold til beredskapsplikten, og tar beredskapshensyn når de anskaffer busser som skal inngå i kommunens beredskapsplaner. Det er viktig at kommunesektoren iverksetter relevante risikoreduserende tiltak, herunder gjør grundige verdikjedevurderinger og unngår å gjøre seg for avhengige av leverandører fra land som vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med. Samferdselsdepartementet har utarbeidet retningslinjer for hvordan virksomheter i transportsektoren skal håndtere økonomisk aktivitet med utenlandske aktører som kan utgjøre en risiko for nasjonale sikkerhetsinteresser.

Kommunesektorens ansvar er understreket i totalberedskapsmeldingen. Den teknologiske utviklingen og kompleksiteten i trusselbildet krever et stadig mer årvåkent og mer motstandsdyktig sivil samfunn. I meldingen fremhever derfor regjeringen at blant annet kommuner i større grad må ta inn over seg at sikkerhet og beredskap er noe vi alle må ta ansvar for og bidra til.

SPØRSMÅL NR. 1578**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Eivind Drivenes****Besvart 20. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Søppel er ett stort samfunnsproblem, både på land og under vann. Under vann så ser vi ikke søppelet. I vann må dykkere ta søppelet på land, gjerne med dugnad. Det arbeidet er dyrt og tidkrevende. Søgne dykkerklubb er aktive både med fiskeredskaper og søppel som ligger skjult. Økonomisk er det lite forutsigbart, og krever mye arbeid med søknader mm. Til nå i år har klubben forskuttert ca. 50 000.- for avfallet. Dette før de vet om de får tilskudd i år.

Kan ministeren sikre en mer økonomisk forutsigbar og enklere søknadsprosesser?

BEGRUNNELSE:

Slik som søknadsordningen er nå så søkes det i starten av året om midler til å gjøre rydde jobben, svar blir gitt ca. påske.

Rapporteringen skal være inne i november. Dette gjør att i flere måneder så har de ikke sikkerhet for at de får dekket kostnadene de har med å fjerne søppel fra havbunnen.

Dykkerklubbene må også betale til renovatør for det avfallet de leverer, tidligere krevde avfall selskapene fortløpende refusjon fra tilskuddsgiver. Dette skaper likviditetsproblemer i klubbene og lager mer byråkrati.

For aktiviteten i klubbene er det viktig at de klarer å hole aktiviteten oppe gjennom hele året, ikke bare den tiden det er tilskudd periode, ca. 6 mnd.

Det her til nå vært ca. nok midler men siden aktiviteten er økende flere plasser i landet så ser klubbene at det ikke vil være avsett nok midler i statsbudsjettet til att alle kan få full refusjon for kostnadene, dette skaper uro i dugnadsarbeidet.

Svar:

Marin forsøpling er et stort miljøproblem. Norge er en aktiv pådriver i arbeidet mot plastforurensning internasjonalt og nasjonalt, og regjeringen jobber også målrettet for en mer bærekraftig verdikjede for plast. Arbeidet med opprydding er viktig, og frivillige gjør en betydningsfull innsats.

Bevilgningen til tilskuddsordningen for tiltak mot marin forsøpling fastsettes i Stortingets årlige budsjetvedtak. Det er Miljødirektoratet som forvalter ordningen. Søknadsskjemaet åpner tidlig i januar, og vedtak gjøres som regel i midten av mars. Tilskuddsordningen for 2025 er på 27,4 millioner kroner hvorav 15 millioner kroner er en tilsagnsfullmakt som gjør det mulig å gi tilsagn til aktører om å motta midler i senere budsjettår. Dagens søknadsprosess sikrer at Miljødirektoratet får gjort en felles gjennomgang av alle søknadene, og dermed kan gjøre en helhetlig, god vurdering av tildelinger i tråd med forskriften for ordningen og økonomiregelverket i staten. Dette bidrar til forutsigbarhet, likebehandling og størst mulig effekt av de statlige pengene som brukes til opprydding av marin forsøpling.

SPØRSMÅL NR. 1579**Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 18. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kva for dato opnar politistasjonen på Sørumsand, og korleis vil statsråden sikre at midlane som er løyva for å bemanne politistasjonen vert nytta til auka lokalt nærvær av politiet og førebygging i lokalmiljøet, i tråd med Hurdal-splattformen?

GRUNNGJEVING:

I Hurdalsplattformen heiter det at regjeringa vil «styrkje politiets tenestestader med førebyggjande einingar, fleire oppgåver og ressursar. Sikre ei minimumsbemanning per tenestested og at tenestene er tilgjengelege alle kvardagar, heile året.»

Politiet fekk i statsbudsjettet for 2025 til saman 63 millionar kroner for å dekke heilårseffekten av ti nye tenestestadar med ei bemanning på fem årsverk kvar stad, herunder Sørumsand. Trass i at det fleire gonger har vore varsla at opning av stasjonen var nært foreståande, så er stasjonen i skrivande stund framleis ikkje opna. I lokalmiljøet etterspør ein og forventar ei rask opning av stasjonen, då opning av stasjonen allereie er langt på overtid. Det er for øvrig viktig at midlane som er løyva for å bemanne politistasjonen vert nytta til ei reell styrking av det lokale politiet, gjennom auka nærvær av politiet og førebygging i lokalmiljøet. Dei fem årsverka må nyttast til å jobbe frå Sørumsand og i lokalmiljøet der, for å sørge for at politiet i det daglege er tilgjengeleg og tett på lokalmiljøet gjennom førebyggjande arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1580

Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou

Besvart 19. mars 2025 av utviklingsminister Åsmund Aukrust

Spørsmål:

Kan statsråden gi en vurdering av Norges samarbeid med regimet i Rwanda, som bidrar til å undergrave Kongos suverenitet ved å være direkte involvert i konflikten i Øst-Kongo, og vil regjeringen innføre sanksjoner og avslutte bistandsstøtte til Rwanda?

BEGRUNNELSE:

Minister Olivier Jean Patrick Nduhungirehe skal ha motatt brev med akkreditiver fra Ms. Tone Tinnes. På Rwandas regjeringens hjemmesider blir det referert til at samtalene handlet om tettere samarbeid mellom Rwanda og Norge.

Flere av Norges allierte har sanksjonert eller har avsluttet sitt samarbeid med rwandiske myndigheter på grunn av deres rolle i krigen i Øst-Kongo. Rwanda er blitt identifisert som en sentral aktør i konflikten, blant annet gjennom sin støtte til M23. Det rwandiske regimet bidrar til destabilisering og menneskerettighetsbrudd i regionen.

Svar:

Politiet planlegg å opne den nye tenestestaden på Sørumsand i april og er i dialog med kommunen for å avtale konkret dato.

Politiet har fått midlar til etablering og drift av denne og alle dei andre nye tenestestadene. Sjølv om tenestestaden på Sørumsand ikkje er opna enno, blir midlane nytta til auka lokalt nærvær og førebygging i området. Dette skjer mellom anna gjennom at politiet har etablert ein såkalla kommunepatrulje i samråd med Lillestrøm kommune. Dette er patruljeressursar som er sett av til eit avgrensa geografisk område. I tillegg til ordinær patruljering og respons, kan ein kommunepatrulje også drive anna politiarbeid i kommunen, som førebygging og tryggleiksskapande arbeid. På denne måten er politiet fast synleg til stades og har lokal tilknytning til Sørumsand allereie før tenestestaden er opna.

Svar:

Regjeringen er svært bekymret over opptrappingen i konflikten i Øst-Kongo og de lidelsene som sivilbefolkningen blir utsatt for som følge av kamphandlingene. Vi er også bekymret for at konflikten skal eskalere ytterligere til en regional konflikt. Det pågår viktig arbeid i regionen for å få partene tilbake til forhandlingsbordet. Både Angola, East African Community (EAC), Southern African Development Community (SADC) og Den afrikanske union er involvert i dette arbeidet. Norge støtter opp om de afrikanske fredsprosessene.

Det er et hovedanliggende for regjeringen å forsvare folkeretten uansett hvem som bryter den. Derfor har Norge vært tydelig i sin fordømmelse av M23s offensiver og Rwandas støtte til M23. Vi har understreket at DR Kongos suverenitet og territoriale integritet må respekteres, og at rwandiske soldater på kongolesisk jord er et brudd på FN-pakten. Vi bruker de arenaer vi har, både internasjonalt og i bilaterale møter med Rwanda, for å fremme dette budskapet.

Frys av bistandssamarbeidet er noe som vi, i likhet med andre likesinnede land, vurderer fortløpende. Så langt har Storbritannia, Tyskland og Canada besluttet å fryse deler av sin bistand.

For Norges vedkommende er bistandssamarbeidet med Rwanda svært begrenset. Det ble i 2024 utbetalt 21,3 millioner kroner i øremerket bistand til Rwanda. Mesteparten av denne støtten gikk til helse, utdanning og

utvikling av godt styresett. For 2025 er det planlagt innsats for 16,6 millioner kroner, til institusjonssamarbeid innenfor helse, utdanning og godt styresett. Støtten blir kanalisert gjennom norske aktører.

SPØRSMÅL NR. 1581

Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 18. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva ble den økonomiske kostnaden for sammenslåingen av Spordrift og Bane Nor knyttet til konsulentbruk og hva er resultatet av sammenslåingen så langt?

BEGRUNNELSE:

I Desember 2022 besluttet regjeringen å slå sammen Bane NOR og Spordrift AS. 13. mars 2023 var eierskapet av Spordrift AS overført fra Samferdselsdepartementet til Bane NOR SF som et heleid datterselskap og skulle bli en divisjon i Bane Nor. I følge Samferdselsministeren skulle en slik sammenslåing sørge for færre forsinkelser og innstillinger, i tillegg til en mer enhetlig styring. I 2022 utgjorde antall ansatte i Bane Nor om lag 1300 ansatte. Alle vet at det er krevende prosesser å slå sammen store selskaper, særlig etter så kort tid der det allerede var brukt mye energi på å sette nye strukturer og kulturer. Det er ikke uvanlig at det blir benyttet ekstern hjelp i form av konsulenter i slike prosesser, dette har naturligvis en kostnad isolert sett. Men det har også en kostnad for alle ansatte som setter mye av sin ordinære jobb på vent for å håndtere sammenslåing av så store selskaper. Det kunne vært interessant å få en oppdatering på hvordan dette har gått med tanke på de økonomiske kostnader knyttet til sammenslåingen og ikke minst resultatoppnåelsen så langt.

Svar:

Drift og vedlikehold av jernbaneinfrastrukturen er kritisk kjernekompetanse som Bane NOR bør ha direkte kontroll over. Regjeringen Støre har derfor tilbakeført Spordrift AS til Bane NOR for å sikre helhetlig kontroll over tilstanden på jernbaneinfrastrukturen. Etter sammenslåingen er det nå én aktør som har full kontroll på tilstand og gjennomføring av kjerneoppgavene innenfor drift og vedlikehold.

Bane NOR orienterer om at de har bokført kostnader til innleid konsulentbistand knyttet til sammenslåin-

gen for til sammen 85 mill. kroner i 2023 og 2024. Sammenslåingen har gitt noen engangseffekter på innsparing hovedsakelig innenfor administrative områder, men betydelige lavere enn kostnadene ved å gjennomføre fusjonen. Resultater av sammenslåingen skal i hovedsak realiseres i det langsiktige forbedringsarbeidet til Bane NOR. Foretaket har etablert et program for å realisere de langsiktige gevinstene. Programmet skal også bidra til det transportpolitiske målet om mer for pengene gjennom økt produktivitet innenfor drift og vedlikehold, og bedre driftsstabilitet. Gjennom programmet skal Bane NOR bl.a. optimalisere og systematisere prosesser for planlegging, gjennomføring og predikering av vedlikeholdsarbeid. Ifølge Bane NOR er oppnådde gevinster i programmet 79 mill. kroner per januar 2025.

SPØRSMÅL NR. 1582**Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 20. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke tog skal benyttes på Trønderbanen når den etter planen blir elektrifisert i 2030?

BEGRUNNELSE:

Som svar på skriftlige spørsmål Dokument nr. 15:1130 (2024-2025), viser statsråden til at regjeringen ikke har tenkt å bestille nye fjern tog til Rørosbanen, slik Stortinget har bedt om, og heller ønsker å bruke regiontog som i dag er i drift på Trønderbanen på Rørosbanen når Trønderbanen er elektrifisert, tidligst i 2030. Spørsmålet blir da hvilke tog som er tenkt brukt på Trønderbanen når den er elektrifisert, og hvor vidt det er gått til anskaffelse av nye tog til Trønderbanen.

Svar:

I Trøndelag opplever vi sterk vekst i antall togpassasjerer, og regjeringen ønsker å utvikle togtilbudet videre for å fortsette den gode trenden. Arbeidet med tilbudsforbedringer på Trønderbanen er godt i gang. Frekvensen mellom Melhus og Stjørdal doubles fra ett til to tog i timen i grunnrute. Det gjør også frekvensen til Steinkjer i en ut-

videt rushperiode i begge retninger. Frem mot 2030 vil regjeringen elektrifisere strekningen, noe som betyr langt lavere klimagassutslipp.

Jernbanedirektoratet vurderer hvilke togtyper som er best egnet for å realisere tilbudsforbedringene og gjøre det enda mer attraktivt å velge toget. Det er planlagt med en omdisponering til Trøndelag av de moderne elektriske regiontogkjøretøyene som i dag brukes på Østlandet og i bergensområdet (Type 74 eller 75). Disse kjøretøyene er fra samme togfamilie (FLIRT) som Type 76 som i dag går på Trønderbanen. Disse har blitt godt mottatt av de reisende i regionen og operatøren, og fungerer bra på den eksisterende infrastrukturen. Noen av disse togsettene kan frigjøres når vi får nye lokal- og regiontog fra 2026 og fremover.

Jernbanedirektoratets videre analyse vil se hen til hvilke behov for tilpasninger av infrastruktur og kjøretøy som oppstår, og hvordan bruk av forskjellige togtyper slår ut i driften av togtilbudet på strekningen. Vurderingene vil oppdateres jevnlig i forbindelse med Jernbanedirektoratets årlige revisjoner av togmateriellplanen. Togtilbudet i Trøndelag skal bli betydelig mer attraktivt som følge av tiltakene regjeringen gjennomfører fremover.

SPØRSMÅL NR. 1583**Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 19. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til tidligere spørsmål nr. 1461 og ber om svar på spørsmålet om statsråden vil vurdere en lemping i regelverket, slik at man fremover kan frakte med seg en dieseltank på samme last der det i dag kreves dispensasjoner til frakt av anleggsmaskiner og skogsmaskiner?

Svar:

Jeg viser til svaret på spørsmål 1461. Jeg vil presisere at regelverket i dag gir adgang til å gi dispensasjon til å trans-

portere utstyr tilhørende maskinen, som for eksempel en dieseltank, sammen med en skogsmaskin/anleggsmaskin dersom det kun er nødvendig med dispensasjon på grunn av transportens dimensjoner.

Dersom det er nødvendig med dispensasjon på grunn av transportens vekt, er det etter dagens regelverk som hovedregel ikke anledning til å transportere en dieseltank sammen med maskinen. Det er imidlertid en svært snever adgang i regelverket til å gjøre unntak i enkelttilfeller. Vilkåret er i så fall at det foreligger særskilte hensyn som begrunner et unntak.

Statens vegvesen vurderer nå i samarbeid med næringen om det er muligheter for lempinger i regelverket, slik at det med visse begrensninger blir mulig å transportere utstyr som tilhører maskinen (herunder en dieseltank) sammen med maskinen også når det er nødvendig med dispensasjon grunnet transportens vektor.

Sentrale momenter i vurderingen vil være handlingsrommet innenfor EØS-avtalen og hvordan dette kan reguleres uten å gå på bekostning av blant annet bruens bæreevne. Reglene må som vist til i mitt tidligere svar også være hensiktsmessige og enkle å forholde seg til for både transportører og kontrollmyndighetene.

SPØRSMÅL NR. 1584

Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 20. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Det er få som nå tror en vil nå målene for nullutslipp for tunge kjøretøy som regjeringen har satt.

Hva vil samferdselsministeren gjøre for å nå målene for salg av nullutslipps tunge kjøretøy i 2030?

BEGRUNNELSE:

Viser til NLF sin konjunktur undersøkelse: Den viktigste grunnen for at bedriftene vil vurdere å anskaffe lastebiler med annet drivstoff enn diesel, er at kundene/opdragsgiverne krever det. Deretter kommer at bedriftene selv ønsker å tilby klima vennlig transport, med 21 %. Denne andelen har imidlertid gått ned fra 34 % i 2022-undersøkelsen. Kun 16 % mener det vil bli en konkurransefordel, og kun 3 % mener det vil bli lønnsomt.

Undersøkelsen viser også at av de som har planer om å anskaffe nye lastebiler i 2025, planlegges 23 % å være nullutslipps lastebiler. Det er flere som planlegger å bytte til biogass (13 %) enn til batterielektrisk (10 %). Dette indikerer et potensial for enda høyere andel dersom de økonomiske og praktiske forholdene blir lagt bedre til rette.

Registreringsstatistikken fra Statens vegvesen viser at det er en gradvis økning i antall nullutslippslastebiler de siste årene (10 % gass og 12 % elektrisk i 2024). Men mange av disse kjøretøyene er varebiler på mellom 4,25 tonn og 7,5 tonn. Enova har hittil gitt støtte til 588 tunge kjøretøy inkl. de 66 som fikk støtte nå i februar. Kun 48 av disse er hittil registrert. Selv om alle disse støttede, men uregistrerte kjøretøyene ble registrert i dag, ville ikke andelen økt til mer enn ca. 21 %. Det må altså tas grep for at de som ikke avviser kjøp av nullutslippsteknologi, faktisk skal skaffe seg slike lastebiler, og ytterligere grep som kan motivere de resterende 57 % av lastebilbedriftene til å anskaffe slike kjøretøy for å nå målene for salg av nullutslipps tunge kjøretøy i 2030.

Svar:

Regjeringen jobber for å nå det langsiktige målet til stortingsflertallet om at nye tunge kjøretøy skal være nullutslipp eller bruke biogass i 2030. I Nasjonal transportplan 2025–2036 har regjeringen beskrevet hvordan vi skal bidra til å oppfylle Norges klima- og miljømål. Transportsektoren står for rundt en tredel av Norges klimagassutslipp. Regjeringen vil i planperioden rette innsatsen mot segmentene i transportsektoren som er forventet å ha store gjenstående utslipp etter 2030. For veitransporten står de tunge kjøretøyene for de største utslippene fremover. Regjeringen vil gjennomføre en pakke med tiltak for å bidra til å redusere utslippene fra disse kjøretøyene.

Det viktigste tiltaket i NTP for å redusere utslippene fra tungbilene er å øke innsatsen for å tilrettelegge for lading. Regjeringen har prioritert 3,7 mrd. kr til en tungbilkpakke som forsterker innsatser for tungbillading innenfor Statens vegvesens område, og til utbygging og drift av døgnhvile- og rasteplasser. Regjeringen fulgte opp planen i statsbudsjettet for 2025. I budsjettet for 2025 er bevilgningen til Enova økt med 1,7 mrd. kr. 1,2 mrd. kr av dette er rettet mot tungtransport og Enova støtter både nullutslippskjøretøy og ladeinfrastruktur.

For å bidra til elektrifisering vil regjeringen fortsette dagens praksis med at alle tunge nullutslippskjøretøy er fritatt for bompenger i alle bompenganeanlegg, selv om det er åpnet for å kunne fastsette en takst på inntil 50 pst. også for disse kjøretøyene. Regjeringen vil ikke åpne for bompengebetaling for tunge nullutslippskjøretøy i en periode frem til 2030. Nå utredes også muligheten for reduserte takster for store nullutslippskjøretøy på ferje. Regjeringen vil også vurdere å gi tunge nullutslippskjøretøy tilgang til kollektivfeltene, der det er tilgjengelig kapasitet og vurdert som trafikksikkert. Et forslag fra Statens vegvesen om dette er på høring.

Regjeringen gjør med andre ord mye for å støtte opp under omstilling til nullutslipp for tunge kjøretøy.

SPØRSMÅL NR. 1585

Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 20. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden bekrefte at det i lånesøknaden settes av tilstrekkelige midler for å innfri kravene fra foretaksmøtet, både bygningsmessig rehabilitering og oppgradering/modernisering av sykehusbygget på Tynset, herunder tilstrekkelig døgnkapasitet, vil statsråden bekrefte at det i moderniseringen av Tynset sykehus i hovedsak planlegges med enkeltrom, og vil statsråden sikre at rehabilitering og oppgradering/modernisering av sykehusbygget på Tynset prioriteres i tid?

BEGRUNNELSE:

Foretaksmøtet ba 7. mars 2024 «om at styrkingen av tilbudet ved Tynset sykehus blir ivare tatt gjennom videre konseptfasearbeid. Gjennom dette arbeidet må det sørges for nødvendig rehabilitering av sykehusanlegget for å ivareta de bygningsmessige behovene, slik at en styrking av tilbudet ved sykehuset muliggjøres også på lengere sikt.». Dette er også fulgt opp i utredningsmandatet.

En av rapportene som ligger til grunn for arbeidet er fra Norconsult, hvor det er synliggjort et behov for ombygging av Tynset sykehus senest i 2028 på grunn av alderen til de eldste delene av sykehuset. Dette er noe av bakgrunnen for at foretaksmøtet var så tydelig på at rehabiliteringen av Tynset sykehus skal muliggjøre en styrking av tilbudet også på lengere sikt.

Konseptfasearbeidet på Tynset er nå avsluttet og det legges til grunn en rokadeplan (3B) som skisserer en samling av funksjoner innen somatikk og psykiatri til en kostnad på 174 millioner kroner. I rapporten beskrives som «uavklart og/eller svakhet» at det er «usikkerhet rundt døgnkapasitet i løsningen.» Videre er det «uavklart balanse mellom én-sengs og flersengsrom.»

Videre er det ikke tatt høyde for nødvendig oppgradering av eksisterende bygningsmasse når den «tekniske levetiden» til den eldste delen av sykehuset løper ut i 2028. Oppgraderingene på Tynset trenger ikke vente på byggingen av Mjøssykehuset. Dette arbeidet kan med andre ord startes opp raskt. Det er imidlertid ikke beskrevet når re-

habilitering og oppgradering/modernisering av sykehusanlegget på Tynset skal gjennomføres i konseptfasearbeidet. Konseptfasearbeidet på Tynset synes med andre ord ikke å ivareta alle de forhold som foretaksmøtet og det etterfølgende utredningsmandatet ba om.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF har ansvar for å følge opp krav i foretaksmøtet. Det regionale helseforetaket har også ansvar for å planlegge sine utbyggingsprosjekter. For prosjekter over 500 mill. kroner kan de regionale helseforetakene søke om lån etter endt konseptfase for prosjekter som er faglig og økonomisk bærekraftige. Jeg er kjent med styret for Helse Sør-Øst RHF etter planen skal behandle konseptfasen og dermed lånesøknad for prosjektet Videreutvikling av sykehuset Innlandet HF i sitt møte 10. april i år.

Helse Sør-Øst RHF er bedt om innspill i anledning spørsmålet fra representanten Vedum. Det regionale helseforetaket har svart følgende:

«I tråd med vedtak i foretaksmøtet i Helse Sør-Øst RHF 7. mars 2024 har konseptfasen for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF inkludert en utredning av hvordan en styrking av tilbudet ved SI Tynset kan ivaretas, og hvilken nødvendig rehabilitering som må til for å ivareta bygningsmessige behov slik at styrking av tilbudet ved sykehuset muliggjøres også på lengre sikt.

For å ivareta foretaksmøtetets vedtak har prosjektet vurdert åtte ulike alternative løsningsforslag på Tynset. Som bakgrunn for vurderingen av de ulike alternativene er byggenes tilstandsgrad inkludert, hvor SI Tynset samlet har den beste tekniske tilstandsgraden av sykehusene i Sykehuset Innlandet HF. Videre er alternativene vurdert i tett samarbeid med ledere, tillitsvalgte og verneombud ved SI Tynset.

I det anbefalte konseptet er det beskrevet nødvendige investeringer for å styrke tilbudet på Tynset gjennom økning av elektivt volum i generell kirurgi, samtidig som volumet i elektiv ortopedi beholdes. Det er også beskrevet hva som kreves av oppgradering og modernisering av sykehusbygget for å oppnå god pasientflyt, logistikk og effektivitet noe som er vurdert til

å legge til rette for en styrking av tilbudet på sikt. Særlig gjelder dette akuttmottak, sengeposter, arealer for psykisk helsevern og administrasjon. Sykehuset Innlandet HF har vurdert at tiltakene kan gi en driftsgevinst på om lag 5 millioner kroner årlig.

For å ivareta tilstrekkelig døgnkapasitet benytter de regionale helseforetakene felles modell for framskrivning av kapasitet. I konseptfasen for videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF er det gjennomført oppdatert framskriving frem mot 2040, hvor SI Tynset er framskrevet med et behov for 37 somatiske senger. Det er vurdert at det anbefalte konseptet gir en kapasitet i tråd med framskrivingen.

Som del av forprosjektet skal løsningen bearbejdes og detaljeres. Fordeling og balanse mellom enerom og flersengsrom vil være en del av dette arbeidet.

I Sykehuset Innlandet HF's prosjektoppdatererte økonomiske langtidsplan 2025-2028 er det planlagt investert totalt 2,4 milliarder kroner over tid i gjenværende bygg i sykehusstrukturen utover de investeringene som er inkludert i prosjektet videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF. Dette omfatter sykehusene på Lillehammer, Elverum og Tynset.

Helse Sør-Øst RHF planlegger å sende lånesøknad etter styrebehandling 10. april 2025, og vil planlegge for oppstart forprosjekt i 2026. Detaljering av løsninger og fremdriftsplan for utbygging vil være en del av forprosjektfasen.»

SPØRSMÅL NR. 1586

Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 19. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Mener statsråden at rensekraav ikke oppfylles hvis en kommune vedtar en reguleringsplan der byggingen skal skje ETTER at et nytt renseanlegg som er under bygging er ferdig?

BEGRUNNELSE:

Viser til mine gjentatte skriftlige spørsmål, også replikkutveksling i Stortinget mellom statsråden og undertegnende. Statsråden velger å unnlate å svare på kjernen i problemstillingen. Uavhengig om man synes rensekraavene er rimelige eller ikke så må en selvfølgelig forholde seg til gjeldene lov og regelverk. Eksemplene undertegnende har benyttet fra Fredrikstad gjelder planer som skal iverksettes ETTER at et nytt renseanlegg er på plass og det vil da oppfylle rensekraavene.

Svar:

Reguleringsplaner avklarer hvordan et område skal bygges ut. De kan vise tomteinndeling, vegløsninger og grønnstruktur, og ha bestemmelser om grad av utnyttning, byggehøyder m.m. Gjennomføring av planene er ikke tidsbestemt, men kan være avhengig av tillatelser etter annet lovverk, blant annet forurensningsloven og konsesjonslover. Kommunene kan for eksempel ikke gi tillatelse til deling av eiendom eller oppføring av bygning før bor-

tledning av avløpsvann er sikret i tråd med forurensningsloven. Dette innebærer at renseanlegget må ha kapasitet og drives i tråd med tillatelse etter forurensningsloven.

Arealplanlegging tar tid, og jeg mener at det ikke er noe i veien for at kommunene kan vedta reguleringsplaner som er i tråd med kommuneplanens arealdel i påvente av at renseanlegget for avløpsvann oppgraderes. Gjennomføring av planene vil imidlertid ikke kunne skje før bebyggelsen kan knyttes til et avløpsanlegg som har kapasitet og drives etter forurensningsloven. Dette følger av § 27-2 i byggesaksdelen i plan- og bygningsloven.

SPØRSMÅL NR. 1587**Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 21. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Sparebanker betaler formuesskatt. Etter min forståelse svarer med dagens regelverk sparebanken som sådan for denne skatten.

Hvordan vil statsråden vurdere en løsning der formuesskatten for sparebanker bæres av grunnfondet alene og ikke av banken som sådan, og hvordan kan en slik løsning forestås rent praktisk?

BEGRUNNELSE:

Mange sparebanker har i dag to typer kapital, henholdsvis grunnfondskapital og eierandelskapital. Formuesskatt for eierandelskapitalen svares det for på eiers hånd. Formuesskatt for grunnfondet svarer imidlertid banken for. Det kan argumenteres for at dette representerer en ubalanse, der grunnfondet i prinsippet ikke belastes hele den formuesskatt den avstedkommer, mens eierandelskapitalen belastes ekstra ved at den ikke bare belastes formuesskatt for seg selv på eiers hånd, men også belastes en del av formuesskatten for grunnfondet gjennom bankens formuesskatteplikt. Jeg erkjenner at det finnes mange momenter som her bør tas med i vurderingen, og ønsker derfor åpent å høre finansministerens vurderinger rundt problemstillingen. Det er på det rene at en eventuell endring av kapitalstrukturen i sparebankene som følge av sparebankutvalgets forslag kan innebære at egenkapitalbevisene stilles noe svakere enn i dag mtp. forventet avkastning, og en justering av hvordan formuesskatten belastes de ulike kapitalklassene i sparebankene kan virke i motsatt retning og slik sett potensielt bidra til en bedre balanse.

Svar:

Formuesskattesatsen (samlet til stat og kommune) for personlige skattytere er for 2025 1 pst. for formuer under 20,7 mill. kroner og 1,1 pst. for formuer over 20,7 mill. kroner.

Også visse upersonlige skattytere, herunder sparebanker og andre selveiende finansieringsforetak, har som hovedregel formuesskatteplikt til staten. Disse er imidlertid fritatt for formuesskatt til kommunene. Formuesskattesatsen for slike skattepliktige, upersonlige skattytere for 2025 er 0,3 pst.

Når det er utstedt egenkapitalbevis i sparebanker, skattlegges disse på andelshavers (eiers) hånd etter tilsva-

rende regler som gjelder for formuesskatt på børsnoterte aksjer.

Med skattereformen av 1992 ble formuesskatten opphevet for aksjeselskaper mv. Det ble pekt på at formuesskatt for selskap ikke tjener utjevningsformål, fordi det er aksjonærene som må sies å eie formuen i selskapet. Hvis en illegger formuesskatt både på selskapet og på den personlige eieren, vil samlet skatt på formue som eies via selskap bli høyere enn på formue som eies direkte. Det ble videre påpekt at disse hensynene ikke gjør seg gjeldende for sammenslutningsformer som ikke har noen egentlige eiere til foretakets formue (selveiende). Dette er bakgrunnen for at sparebanker fortsatt betaler noe formuesskatt.

For sparebanker med eierandelskapital, der egenkapitalbevisene beskattes på eiernes hånd, skal eierandelskapitalen ikke inngå i formuesskattegrunnlaget for sparebanken. Det er derfor ikke slik at eierandelskapitalen i sparebanker belastes dobbelt formuesskatt. Samtidig er det slik at for den del av formuen som beskattes av sparebankene selv (selveid kapital), er satsen betydelig lavere enn for personlige skattytere.

Grunnfondet er en del av egenkapitalen i sparebanker. Det er sparebanken som sådan som er subjekt for formuesskatten, grunnfondet er ikke et skattesubjekt.

Avkastningen på egenkapitalbevisene påvirkes av alle inntekter og utgifter i sparebanken, og slik sett vil deler av formuesskatten på grunnfondet indirekte også bæres av eierne av egenkapitalbevisene. Dersom eierne av egenkapitalbevis ikke indirekte skulle belastes noe av formuesskatten for grunnfondet, måtte dette i så fall skje gjennom særlige regler om fordeling av inntekter og utgifter mellom de to kapitalklassene i sparebanker. Hvorvidt dette er mulig å få til på en hensiktsmessig måte, vil kreve en nærmere og mer omfattende vurdering.

SPØRSMÅL NR. 1588**Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud****Besvart 20. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Sparebankutvalget vurderte fire ulike modeller for fremtidig kapitalstruktur i sparebanker. Av disse ble modell 3 anbefalt av utvalget, mens Finans Norge i sitt høringssvar har antydnet at modell 2 er et bedre alternativ.

Kan statsråden redegjøre for hvilke fordeler og ulemper hver av disse modellene har generelt og for sparebankene spesielt?

BEGRUNNELSE:

I sin utredning vurderer sparebankutvalget modell 2 i avsnitt 15.2.3 og modell 3 i avsnitt 15.2.4. Utvalget selv anbefaler modell 3. Finans Norge kommer imidlertid i et fylldig høringssvar med flere innvendinger mot denne modellen. Et sted skriver Finans Norge følgende:

“Finans Norge anser, og kun som en subsidiær vurdering, at alternativet der dagens kapitalstruktur videreføres – mens prioritetsrekkefølgen endres – utgjør en enklere og mer transparent og fleksibel løsning enn utvalgets foretrukne eierandelsmodell”.

Dette tilsvarer etter hva jeg kan skjønne, sparebankutvalgets modell 2. Sparebankutvalget skriver om sin modell 2 at “en slik løsning tilfredsstiller kravet om at eierandelskapitalen må ta tap i samme utstrekning som andre egenkapitalklasser”, noe som også må innebære at den svarer på EBAs innvending mot egenkapitalbeviset. I arbeidet med å finne en løsning som svarer på ulike kryssende hensyn på en best mulig måte, mener jeg derfor det vil være naturlig at finansministeren gjør en grundig vurdering av modell 2, som potensielt synes å kunne representere et akseptabelt utfall for flere aktører.

Svar:

Sparebankutvalget har i NOU 2024: 22 vurdert fire alternative modeller for kapitalstrukturen i norske sparebanker:

- 1) Begrensninger i adgangen til å dele ut utbytte med hensikt å bygge opp utjevningsfondet.
- 2) Endring i prioritetsrekkefølgen innenfor gjeldende regelverks- og kapitalstruktur.
- 3) Endring i prioritetsrekkefølgen kombinert med forenklinger i regelverket og kapitalstrukturen. Dette alternativet blir heretter omtalt som «eierandelsmodellen».
- 4) Omdanning av grunnfondskapitalen til eierandelskapital slik at banken består av 100 pst. eierandelskapital.

Det fremgår av avsnitt 15.2.1 Sparebankutvalgets utredning at utvalget har lagt følgende kriterier til grunn i vurderingen av de ulike alternativene:

«• Regelverket må sikre at egenkapitalen i norske sparebanker oppfyller kravene til ren kjernekapital i henhold til CRR.

• Regelverket bør så langt mulig bestå av oversiktlige regler som gir klarhet om rettsforholdene.

• Regelverket bør legge til rette for forutsigbarhet ved gjennomføring av strukturendringer, kapitalinnhentinger mv., og det må være basert på likebehandling mellom eierandelskapital og grunnfondskapital.»

Sparebankutvalgets vurdering er, med visse forbehold knyttet til modell 1, at alle de fire modellene vil kunne sikre at egenkapitalen i norske sparebanker oppfyller kravene til ren kjernekapital i henhold til kapitalkravsforordningen (CRR). Sparebankutvalgets nærmere vurdering av de fire alternativene fremgår av avsnitt 15.2.2 (begrensninger i adgangen til å dele ut utbytte), avsnitt 15.2.3 (endringer i prioritetsrekkefølgen), avsnitt 15.2.4 (eierandelsmodellen), og avsnitt 15.2.5 (ren egenkapitalbevisbank som alternativ til aksjebank).

Når det gjelder «modell 2» (kun endringer i prioritetsrekkefølgen), skriver Sparebankutvalget:

«Selv om en endring i reglene for tapsdekning og prioritet vil gjøre at regelverket tilfredsstiller kravene i CRR, er det likevel flere ulemper ved løsningen. Etter utvalgets syn fjerner ikke en endring av prioritetsrekkefølgen de utfordringene man har sett i gjeldende regelverk når det kommer til likebehandling av to kapitalklasser som i sin form har ulik struktur, se kapittel 10. I tillegg fremstår en slik løsning som mindre intuitiv, ved at det for en av kapitalklassene skilles mellom vedtektsfestet kapital og annen kapital, mens det for den andre kapitalklassen i praksis ikke er et slikt skille. Det vises i denne sammenheng også til kompleksiteten som følger av at 'eierbrøken' bestemmes av størrelsen på ulike fond til enhver tid, og ikke kan avledes av hhv. vedtektsfestet grunnfondskapital og vedtektsfestet eierandelskapital. For å unngå unødig kompleksitet, bør fordelte og ufordelte egenkapitalposter ha en klar funksjon. Det har de i dag, men behovet for enkelte av dagens egenkapitalposter faller etter utvalgets syn bort dersom kapitalklassene skal ha lik prioritet.

Dersom det er ønskelig å løse CRR-problematikken ved å gjøre endringer i prioritetsrekkefølgen, mener utvalget at man samtidig bør sørge for at grunnfondskapitalen og eierandelskapitalen struktureres likt. Lik struktur på de to kapitalklassene vil etter utvalgets syn gi et vesentlig enklere regelverk og bidra til at flere av problemstillingene knyttet til dagens regelverk bortfaller. Utvalgets forslag til en slik løsning omtales nærmere i punkt 15.2.4 under navnet 'eierandelsmodellen'»

I Sparebankutvalgets begrunnelse for at utvalget foretrekker modell 3 (eierandelsmodellen), fremgår det at utvalget har vært opptatt av å finne en modell som ikke bare sikrer at egenkapitalen oppfyller kravene i CRR, men som også ivaretar de øvrige kriteriene som utvalget har vært opptatt av. Utvalget skriver i avsnitt 15.2.4.1:

«Utvalgets vurdering er at mange av problemstillingene som oppstår i ulike sammenhenger etter dagens regelverk (se kapittel 10), har sammenheng med at eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen har ulik oppbygging. Mens eierandelskapitalen omfatter vedtektsfestet eierandelskapital, overkursfond og utjevningsfond, er det for grunnfondskapitalen i utgangspunktet kun én post for både innskutt og opptjent egenkapital (dvs. grunnfondet), dog slik at grunnfondskapitalens andel av overkurs skal føres til et eget fond (kompensasjonsfond). I tillegg kan bankene ha et gavefond som del av grunnfondskapitalen.

Det er først og fremst reglene om at tapsdekning i egenkapitalbevisbanker ikke nødvendigvis skjer forholdsmessig mellom

eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen som er problematisk i forhold til CRR. Samtidig bidrar ulik struktur for eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen til å komplisere regelverket, og gjør at det kan oppstå uklarheter og misforståelser om anvendelsen av reglene i finansforetaksloven mv. Utvalget foreslår derfor at grunnfondskapitalen struktureres tilsvarende som eierandelskapitalen med pari passu tapsabsorbering og prioritet. Dermed blir strukturen enklere og mer sammenlignbar med strukturen i et aksjeselskap/allmennaksjeselskap. En slik modell vil gjøre at man unngår mange av problemstillingene som er oppstått som følge av uklarheter i regelverket.»

Departementet må i den videre oppfølgingen av Sparebankutvalgets utredning gjøre en selvstendig vurdering av kapitalstrukturen i sparebanker. I denne vurderingen vil departementet også ta i betraktning alle høringssinnspillene som er kommet inn. Jeg kan ikke foregripe utfallet av departementets vurdering av utvalgets modeller.

SPØRSMÅL NR. 1589

Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud

Besvart 21. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Sparebankene vil kunne bli direkte berørt av korrespondansen som har pågått mellom Finanstilsynet og EBA om egenkapitalbeviset. Likevel er det i hovedsak ikke gitt innsyn i denne eller i hvilket faktagrunnlag eller forutsetninger som EBA har lagt til grunn i sine vurderinger av egenkapitalbeviset.

Vil statsråden ta initiativ til at en større del av korrespondansen offentliggjøres?

BEGRUNNELSE:

I Norge har vi en sterk tradisjon for offentlighet. Dette er en sentral del av vår samfunnsmodell og av borgernes og sivilsamfunnets mulighet til å bli hørt og inkludert i beslutningsprosesser på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Dessverre er ikke disse tradisjonene like sterke i EU, og man ser ofte at manglende vilje til å gi innsyn fra ulike EU-institusjoner kan virke uvant, uforståelig eller endog provoserende for norske aktører, som har erfaring med og forventning om å få innsyn i grunnlaget for beslutninger som berører dem. De norske sparebankene vil kunne påvirkes sterkt av den korrespondansen som har pågått mellom EBA og Finanstilsynet om egenkapitalbeviset og opp-

lever å ha en berettiget forventning om innsyn i denne korrespondansen. Korrespondansen vil også kunne være nyttig for Stortingets arbeid med problemstillingen.

Svar:

Jeg er kjent med at Finanstilsynet vurderer en anmodning fra Finans Norge og Sparebankforeningen om å gi mer innsyn i korrespondansen mellom Finanstilsynet og EBA. Systemet i forvaltningsloven innebærer at Finansdepartementet etter gjeldende finanstilsynslov er klageinstans dersom Finanstilsynets vurdering av anmodningen skulle bli påklaget, jf. offentleglova § 32 og forvaltningsloven § 28. Jeg går derfor ikke nå inn i en konkret vurdering av den aktuelle korrespondansen.

På generelt grunnlag ser jeg det som positivt dersom det kan offentliggjøres mer informasjon om de vurderingene EBA har gjort av norske egenkapitalbevis. Samtidig må Norge ivareta sine folkerettslige forpliktelser, herunder reglene om taushetsplikt mellom tilsynsorganer som EBA og nasjonale tilsynsmyndigheter. Reglene følger av forordning (EU) 1093/2010 (EBA-forordningen). EBA-forordningen gjelder som norsk lov etter lov om EØS-finanstilsyn § 1. Regler om taushetsplikt følger bl.a. av EBA-forordningen artikkel 70. Bakgrunnen for taush-

etspliktreglene etter EBA-forordningen ligner bl.a. på de hensynene som ligger bak offentliglova § 14 (om dokumenter som er utarbeidet for egen saksforberedelse) og offentliglova § 15 (om dokumenter som er innhentet utenfra for den interne saksforberedelsen).

Uavhengig av alle andre forhold, vil jeg for øvrig understreke at Finansdepartementet vil gjøre en selvsten-

dig vurdering av om egenkapitalbeviset oppfyller kravene til ren kjernekapital i kapitalkravsforordningen. Denne vurderingen vil primært bygge på en vurdering av selve forordningen, slik også Sparebankutvalget har gjort i sin utredning. Departementet legger til grunn for dette arbeidet at vi ønsker å bevare egenkapitalbeviset som et velfungerende kapitalinstrument for norske sparebanker.

SPØRSMÅL NR. 1590

Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 19. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan energiministeren oppklare om regjeringen har muligheten til å prioritere forsvarsselskaper som Nammo foran i kraftkøen, hvis ja, hvorfor har ikke regjeringen gjort det, og vil energiministeren nå sørge for at Nammo får prioritet i nettkøen?

BEGRUNNELSE:

Vi befinner oss nå i en svært urolig sikkerhetspolitisk verden der en storstilt opprustning er nødvendig for å sikre både Norge og våre allierte. I den forbindelse manes det til økt produksjon av forsvarsmateriell. Samtidig er det ikke til å komme fra at kraftsituasjonen i Norge vanskeliggjør produksjonsøkning og kapasitetsutvidelser.

Et eksempel er Nammos behov for kraft, der de er helt avhengig av økt tilgang for å kunne innfri de økte behovene. Ved dagens køsystem vil de ikke få tilgang på kraften før om 5 til 10 år. Utfordringene står i kø for raufossbedriften da de ikke oppfyller de nødvendige kravene for å søke om mer kraft og at regjeringen heller ikke per nå har mulighet til å gi forrang.

Parallelt med dette har regjeringen inngått en kontrakt med Nammo om å tidoble produksjonen av artillerigranater som følge av krigen i Ukraina. Da må de også få den kraften som trengs. Statssekretær Eivind Vad Petersson har tidligere uttalt at garanterer at Nammo skal få den kraften de trenger, mens energiministeren for to år siden sa at regjeringen hele tiden har hatt muligheten til å gå inn og prioritere kraft til forsvarsindustrien. Samtidig sier Aasland at regjeringen nå jobber med hvordan nettilknytning kan prioriteres.

Svar:

Nammo er i gang med å bygge ut en ny fabrikk på Raufoss og har allerede fått reservert kapasitet i Elvias regionalnett til denne. Jeg er kjent med at Nammo tok kontakt med Elvia i fjor høst om kapasitet til en ytterligere utvidelse av produksjonskapasiteten. Det er viktig at Nammo jobber godt sammen med nettselskapet og utforsker mulige løsninger som gjør at de kan få nettilgang når de trenger den. Hvis normal tilknytningsprosess ikke fører fram og alle andre muligheter er prøvd, vil regjeringen sørge for at Nammo kan få nødvendig nettkapasitet i tide.

Nettselskapene har tilknytningsplikt og alle som etterspør nettilknytning skal få det. Dersom det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett, skal nettselskapene uten ugrunnet opphold utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige investeringer i nettet for å kunne gi tilknytning. Energiloven med forskrifter åpner i dag ikke for at nasjonale sikkerhetshensyn kan vektlegges i vurderingene av hvem som skal prioriteres i tilknytningskøen for strømmettet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen fordrer at vi framover har et hjemelsgrunnlag med tydelige og forutsigbare rammer for hvordan nettilknytning til forsvarsindustrien og andre kritiske samfunnsfunksjoner med betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser kan prioriteres. Energidepartementet samarbeider med Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet om hvordan en slik ordning bør utformes, praktiseres, og hjemles.

SPØRSMÅL NR. 1591**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 19. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

UNN skal leggie ned døgnplassar innanfor psykiatri på Storslett, Storsteinnes og Silsand. Dette er alvorleg for lokalsamfunna og pasientane. Det er viktig å oppretthalde DPS-plassane i distrikta for å sikra eit tilbod over heile landet. Det er ikkje tida for å kutte i tilbodet, tvert i mot.

Kan statsråden gjere greie for korleis nedlegginga av desse DPS-plassane er i tråd med regjeringas opptrappingsplan for psykisk helse 2022-2033 og kva statsråden vil gjøre for å sikre desse plassane?

Svar:

Jeg har nylig besvart flere spørsmål knyttet til omstillingene i psykisk helsevern i Helse Nord, og viser derfor også til svar på spørsmål 1365 fra representanten Per-Willy Amundsen, svar på spørsmål 2 fra representanten Marian Hussein i Stortingets spørretime 21. februar og svar på spørsmål nr. 1541 fra representanten Sandra Borch. Som det framgår av disse svarene, har jeg fått informasjon fra Helse Nord RHF om omstillingene.

Psykisk helse og rusbehandling er høyt prioriterte områder for regjeringen. I tråd med Opptrappingsplan psykisk helse har de regionale helseforetakene fått i oppdrag å styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) slik at pasientene får rask og likeverdig tilgang til riktig behandling og helhetlige pasientforløp. Pasienter med alvorlige og sammensatte lidelser er en av gruppene som skal prioriteres. De regionale helseforetakene skal også følge opp resultatmål i Opptrappingsplanen om å «Hindre nedbygging av sengeplasser og sikre at døgnkapasitet i psykisk helsevern er på et nivå som møter behovet for å ivareta barn, unge og voksne med alvorlig psykisk lidelse som har behov for døgnbehandling». Resultatmålet vil måles på regionnivå, ikke på lokalt nivå. Bakgrunnen er at vi må ta høyde for omstillinger for å oppnå bedre utredning og behandling for pasientene og samtidig sikre bærekraft og best mulig utnyttelse av felles ressurser. Dette gjelder særlig framtidig tilgang til helsepersonell.

Lokalisering og dimensjonering av tjenestene er de regionale helseforetakenes ansvar og jeg forutsetter at de gjør gode vurderinger av dette. Helse Nord RHF har informert om at omstillingene ved Storslett, Storsteinnes og Silsand ikke vil svekke den samlede døgnkapasiteten i regionen eller ved Universitetssykehuset Nord-Norge, men bidra til å styrke tilbudet til pasientene med de mest alvorlige og sammensatte lidelsene. Helseregionen frem-

hever at en viktig del av omstillingen også er at de desentraliserte tjenestene til pasienter med psykiske lidelser skal styrkes. Ifølge Helse Nord RHF skal polikliniske og ambulante tilbud ved DPSene gjøres mer robuste og fleksible, og Universitetssykehuset Nord-Norge skal samarbeide med kommunene for å søke om samhandlingsmidler for oppbygging av alternative tilbud. Styrking av de desentraliserte tjenestene skal ifølge helseregionen bidra til å skape et tjenestetilbud som kan gi flere pasienter tilgang til spesialisert helsehjelp, samt bidra til å skape et tjenestetilbud som kan være mer utadrettet, oppsøkende, proaktivt og forebyggende. Helse Nord RHF opplyser også om at det fortsatt vil være døgntilbud ved DPS-ene i regionen, men dette vil over tid samles på noen færre lokasjoner.

Helse Nord RHF viser også til rapporten Funksjons- og oppgavedeling Psykisk helsevern og TSB, fra arbeidsgruppe 2 i Helse Nord, som utredet alternativer for funksjons- og oppgavedeling innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling i regionen, samt prosessene som regionen har hatt i etterkant.

SPØRSMÅL NR. 1592**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 20. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Sparebankane har ei unik rolle i den norske banksektoren og bidreg til å sikre finansiering til folk og næringsliv også i område der dei største bankane er mindre til stades. Senterpartiet i regjering var oppteken av å styrkje sparebankane, ikkje minst gjennom å sikre dei like konkurransevilkår som dei større bankane.

Kva ynskjer finansministeren å gjere for å styrkje sparebankane frametter?

GRUNNGJEVING:

Noreg har ein mangfaldig banksektor med ein stor norsk bank, store filialar av utanlandske bankar, små nisjebankar og ikkje minst ein stor og i seg sjølv diversifisert sparebanksektor. Alle dei ulike kategoriane bankar har ei viktig rolle å spele i det som i sum er ein velfungerande banksektor som har tent og tener Noreg godt. Sparebankane er kanskje den delen av norsk banksektor som særmerker Noreg mest samanlikna med andre land. Sparebankane spelar ei heilt grunnleggjande rolle for å legge til rette for livskraftige lokalsamfunn i heile Noreg, og er såleis noko av det som gjer Noreg til Noreg. Som i andre land, er dei største bankane i Noreg ofte mindre opptekne av små marknader i distrikta enn dei store marknadene i dei største byane. For å sikre busetting, livskraft og verdiskaping, og gode banktenester og finansiering for folk og næringsliv i heile Noreg, treng vi sparebankane. Norske sparebankar har gjennomgåande sterk lokal forankring og god lokalkunnskap. Gjennom kunnskap og erfaring er dei ofte i stand til å gje skreddarsydd finansiering til lokalt næringsliv, og undersøkingar indikerer at slike bankar både kan gje større lån og lån med betre vilkår enn andre bankar til prosjekt i sine nærområde. Det at bankane er mindre i storleik og meir fokusert også på mindre kundar, kan gje ein meirverdi for samfunnet i stort. Sparebankane bidreg også til lokalsamfunn i heile Noreg, i bygd og by, med støtte til ulike samfunnsnyttige føremål. Slik sett bidreg dei til å skape sosiale møteplassar og til å skape trygge og tette lokalsamfunn i heile Noreg.

Svar:

Bankane er svært viktige for finansieringa av hushalda og næringslivet i Noreg. Det gjeld både for bustadlånskundar og små og store verksemdar. Banklån har over tid vore den klart viktigaste kjelda til kreditt for verksemdene. Sparebankane er ein stor og sentral del av det norske bank-

systemet, og har i tillegg over lang tid vore ein betydeleg bidragsytar til allmennyttige føremål. Eg er oppteken av gode rammevilkår for sparebankane, slik at dei kan oppretthalde og vidareutvikle sin posisjon i samfunnet.

Eg meiner at norske bankkundar er tente med ei mangfaldig tilbodsside beståande av bankar med ulike produkt, forretningsmodellar og strategiar. Det gjeld no, og vil gjelde i framtida. Lokale og regionale sparebankar, norske bankar og utanlandske bankar fyller ulike roller, i tillegg til å konkurrere med kvarandre i dei fleste segment. Utanlandske bankar har hatt ein tendens til å redusere utlånsvolumet i Noreg og prioritere sitt heimlandsmarknad i dårlege tider. På den andre sida kan utanlandske bankar vere viktige for å oppretthalde kreditttilbodet dersom det går dårleg i norsk økonomi. Slik sett er det positivt med eit mangfaldig bankmarknad, med både små og store norske bankar og utanlandske bankar.

Regjeringa legg stor vekt på å bidra til likast mogleg regulering for norske og utanlandske bankar i Noreg, og for små og store bankar. Sparebankane sin marknadsdel har auka dei siste åra, òg i møte med tøff konkurranse frå utanlandske aktørar. For norske styresmakter har det vore viktig å raskt innføre endringar i den europeiske kapitalkravsforordninga (CRR3), som inneheld den nye standardmetoden for kredittrisiko. Den nye metoden gjev lågare krav særleg for dei sikraste bustadlåna, der den såkalla risikovekta vert redusert frå 35 til 20 prosent. Eg er glad for at det no er klart at desse endringane i kapitalkrava, som er viktige for mange av dei mindre sparebankane i Noreg, trer i kraft 1. april i år. Frå før gjeld norske kapitalkrav retta mot systemrisiko i stor mon også for utanlandske bankar, slik at bankane i stort møter likeins krav for verksemda i Noreg, anten dei har løyve frå norske eller utanlandske myndigheiter.

NOU 2024: 22 frå sparebankutvalet var på høyring til 3. februar 2025, og det har kome inn 55 høyringsinnspel med ulike merknader til utvalet sine forslag. Finansdepartementet vurderer no korleis forslaga bør følgjast opp, og som eit ledd i det vurderer departementet alle høyringsinnspela som har kome inn.

Norske sparebankar er lønsame og solide og har eit godt utgangspunkt. Eg er i oppfølginga av NOU-en oppteken av å leggje til rette for solide og lønsame sparebankar òg i framtida, samtidig som vi ivaretek den viktige samfunnsfunksjonen deira.

SPØRSMÅL NR. 1593**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 21. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Medan ni av ti nye norske bussar er kinesiske, ifylgje Teknisk Ukeblad, forhindrar svensk regelverk kjøp av bussar frå Kina.

Vil samferdsleministeren endre norsk regelverk slik at det vert like strengt som det svenske?

GRUNNGJEVING:

Kina har ein annan måte å operere på enn det vi er van med, også når det gjeld det som elles er vanleg kommersiell verksemd. Det er reist spørsmål ved om Kina kan ha høve til å slå av kinesiskproduserte bussar som måtte vere kjøpt inn av m.a. norske fylkeskommunar eller dei-
ra underleverandørar. I så fall vil det kunne føre til trafik-
kaos i lang tid. Viss det vert kjøpt inn mange kinesisk-
produserte bussar vil det kunne utgjere ein reell trugsel
mot samfunnstryggleiken i Noreg. I Sverige har ein også
vore oppteken av at arbeidarene sine rettar ikkje vert
ivaretekne ved tilverkinga av bussane i Kina. Dette er eit
problem i seg sjølv ut frå omsynet til dei arbeidarene det
gjeld og menneskerettane, men betyr også at dei kinesis-
ke produsentane ikkje tevlar på same vilkår som t.d. eu-
ropeiske produsentar. Vidare er også omsynet til klima
og miljø sjølve rasjonalet for at norske fylkeskommunar
kjøper inn elektriske bussar i staden for velutprøvde die-
selvariantar, og då vert det jo litt merkeleg om regelverket
ikkje tek omsyn til at det inneber store klimautslepp og
potensielt miljødeleggingar å importere bussar frå den
andre sida av jorda der det er lang transportveg og truleg
er dårleg miljø- og klimastandardar på produksjonen. I
sum finst det fleire grunnar og breitt grunnlag for å kunne
innføre tiltak som gjer at kinesiskproduserte bussar ikkje
vil rulle på norske vegar i det omfanget det no ser ut til
at vi risikerer. Likevel er det inntrykket mitt at samferd-
sleministeren sit på hendene sine og ikkje føretar seg
noko i dette som er ei viktig problemstilling ut frå norsk
samfunnstryggleik, men også av omsyn til arbeidarrettar,
rettferdig handelspraksis, klima og miljø.

Svar:

Det er viktig at offentlege innkjøp ikkje bidreg til eller ny-
ttar leverandørar i leverandørkjeda som bryt grunnlegg-
jande menneskerettar. Innkjøpsregelverket pålegg difor
offentlege oppdragsgjevarar å ha eigne rutinar for å fremje
respekt for grunnleggjande menneskerettar ved dei innk-
jøpa der det er ein risiko for brot på slike rettar. Oppdrag-

sgjevar er meint å følgje opp rutinane i dei enkelte innk-
jøpa. Offentlege oppdragsgjevarar kan difor gjennom sine
innkjøpsprossar bidra til å hindre brot på grunnlegg-
jande menneskerettar.

Regjeringa har i Meldt. St. 9 (2024–2025) Total-
beredskapsmeldingen varsla at den vil klargjere mo-
glegheita for å stille krav til tryggleik og beredskap i
offentlege innkjøp for å ivareta beredskapsomsyn og na-
sjonale tryggleiksinteresser. Regjeringa vil òg bidra til god
retteleing om tryggleik og beredskap i offentlege innkjøp,
som mellom anna identifiserer kategoriar av innkjøp der
det er særleg viktig å stille krav til tryggleik og beredskap.

Regjeringa fører ein interessebasert politikk i alle
spørsmål som gjeld Kina, og vi skal samarbeide og ha dia-
log med Kina på fleire område. Vår tilnærming overfor
Kina er basert på våre interesser og verdiar. Samstundes
skal vi av omsyn til nasjonal tryggleik utvise forsiktighet
overfor Kina. På visse sensitive område skal samarbeid
unngåast. Vi skal redusere risiko og vår avhengnad av ki-
nesiske aktørar.

Anskaffelsesutvalget har i dei to utgreiingane NOU
2023: 26 og NOU 2024: 9 Ny lov om offentlege anskaffels-
er føreslått endringar i regelverket om offentlege innkjøp.
Blant forslaga er å gjere det meir tydeleg at ein kan å ta
omsyn til tryggleik og beredskap i offentlege innkjøp. Reg-
jeringa arbeider med følgje opp forslaga frå utvalet.

SPØRSMÅL NR. 1594**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 21. mars 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvor mye olje har blitt samlet inn hittil, og hvor lenge ser regjeringen for seg at en ryddeaksjon må foregå for å rydde opp alt sølet fra Equinor?

BEGRUNNELSE:

Nyttårsaften ble om lag 75 000 liter olje sluppet ut i Nordsjøen fra Equinors Njord A-plattformen. Oljesølet har truffet kysten i Trøndelag og deler av Nordland, og mange personer er mobilisert til å bidra i opprydding av oljesølet. Kysten av Trøndelag og Helgeland er område med store naturverdier og ifølge Miljødirektoratet er oljesølet en stor trussel mot sårbart fugle- og dyreliv.

Svar:

Som ansvarlig statsråd for beredskap mot akutt forurensning ser jeg alvorlig på alle tilfeller av akutt forurensning som kan true natur og miljøverdier i våre kyst- og havområder. Tidligere hendelser med akutt forurensning viser at oljeutslipp kan få betydelige miljøkonsekvenser, og at oppryddingen kan være svært kostbar.

Min vurdering er at vi har et godt system for håndtering av akutt forurensning i Norge. I henhold til forurensningsloven har ansvarlig forurensner plikt til å sette i gang tiltak dersom det oppstår en situasjon med akutt forurensning eller fare for akutt forurensning. Tiltakene skal hindre eller stanse forurensningen, og fjerne eller begrense skader og ulemper som forurensningen fører med seg. Kystverket er forurensningsmyndighet, og fører tilsyn med håndtering av alle tilfeller av akutt forurensning. Som tilsynsmyndighet kan Kystverket i enkeltvedtak gi pålegg om å utføre tiltak eller gjennomføre undersøkelser. Dersom ansvarlig forurensner ikke gjennomfører tiltak selv, kan Kystverket iverksette tiltak på forurensers vegne og lede aksjonen mot akutt forurensning. Kostnaden for slike tiltak kan staten vanligvis kreve refundert av den ansvarlige. Kystverket har videre ansvar for den statlige beredskapen mot akutt forurensning, og rår over betydelige beredskapsressurser som kan benyttes ved behov.

Jeg kan bekrefte at det skjedde et større oljeutslipp fra Equinor Energy AS' plattform Njord A i Norskehavet nordvest for Kristiansund 31. desember 2024. Equinor varslet Havindustritilsynet om utslippet, og Havindustritilsynet videresendte varselet til Kystverket 1. januar 2025. Av varselet fremgikk det at det hadde skjedd et akutt utslipp til sjøen av blanding av vann og råolje, og at utslippet

skyldtes utfordringer i separasjonsprosessen på plattformen. Dette førte til forhøyet innhold av olje i produsert vann. Samlet utslippsmengde med blanding av vann og råolje ble estimert til 150 m³. Equinor iverksatte tiltak for å stanse og håndtere utslippet. Beredskapsfartøy ble mobilisert, men det ble ikke observert oljeforurensning på sjøen, og det ble derfor ikke iverksatt tiltak for å samle opp olje. Equinor har senere opplyst at utslippet var mellom 70 og 75 m³ ren råolje.

Kystverket mottok melding om observasjoner av oljeklumper på Frøya 12. februar. Det ble senere observert oljeklumper flere steder langs kysten av Trøndelag, blant annet på Hitra, Flatanger og Nærøysund. Det er også funnet oljeklumper lenger nord, blant annet på Vega. Det ble utført beregninger av sannsynlig drivbane for utslippet fra Njord A, og disse indikerte at oljeklumpene kunne stamme fra dette utslippet. Kystverket fikk deretter gjennomført analyser ved SINTEF av oljeklumpene, og disse bekreftet at oljen stammet fra Njord A.

Da det ble klart at Equinor var ansvarlig forurensner for oljeklumpene som ble funnet langs kysten av Trøndelag, påla Kystverket Equinor å gjennomføre tiltak mot den akutte forurensningen for å minimere miljøkonsekvensene. Kystverket har deretter ført tilsyn med Equinors håndtering av hendelsen, og kan ved behov stille ytterligere krav til tiltak som skal gjennomføres. For å sikre at det prioriteres riktig, og at de riktige miljøhensynene er vurdert, får Kystverket råd fra rådgivende gruppe. Den består av representanter fra Miljødirektoratet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Folkehelseinstituttet, Mattilsynet og Polarinstituttet.

Equinors aksjon mot akutt forurensning gjennomføres som en kombinasjon av kartlegging av forekomst av olje og fjerning av oljeklumper. Kystverkets vurdering er at aksjonen vil være langvarig. Det berørte området er stort, og har mange verneområder. Området består av tusenvis av øyer og grunne farvann, er utsatt for vind og bølger og er derfor utfordrende å kartlegge. Det gjennomføres befaringer til fots og med droner, og det benyttes fartøy for å transportere blant annet personell, utstyr og oppsamlet oljeforurensning. All innsats, både kartlegging og opprensning, skal ta hensyn til områdenes miljøårbarhet og -verdi. Dette innebærer at hekkeområder for sjøfugl har hatt høy prioritet, med særlig vekt på områder med tidlig ferdselsforbud. I disse områdene kan et høyt antall personer og mye utstyr i felt i seg selv utgjøre en belastning på naturen, og det gjøres derfor fortløpende vurderinger av innsatsens omfang.

Både private og offentlige personell- og materiellressurser har deltatt i aksjonen. Fra privat side benyttes personell og materiell fra Norsk Oljevernforening For Operatørselskap (NOFO) og deres avtaleparter. Fra det offentliges side bidrar personell fra de interkommunale utvalgene for akutt forurensning (IUA) i Midt-Norge, Namdalen og Nordmøre samt Kystverkets innsatsstyrker. Videre benyttes materiell fra Kystverkets depoter og fartøyer tilhørende Kystvakten. Equinor innhenter miljøfaglig støtte fra Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) og Akvaplan-Niva. I tillegg er Statens Naturoppsyn (SNO), som er en del av Miljødirektoratet, ute i felt.

Hittil er det samlet opp i størrelsesorden 4 000 liter råolje. Kystverket peker på at foreliggende kunnskap om egenskapene til råoljen fra Njord A tilsier at en del

av komponentene i oljen har fordampet og blitt naturlig dispergert i vannmassene før oljen traff land. Det er ikke gjort større funn av oljeklumper i de høyest prioriterte og mest sårbare områdene, og det er frem til nå ikke gjort observasjoner av oljeskadet vilt.

Kystverket opplyser om at Equinor nå har avsluttet tiltakene i områdene nord for Frøya. I områdene rundt Frøya har innsatsen blitt intensivert, da beregning av oljeutslippets drivbane og observasjoner tilsier at det er stor sannsynlighet for funn av råolje innenfor disse områdene. Per i dag er det ikke mulig å anslå hvor lenge aksjonen vil vare, men jeg vil understreke at den vil pågå så lenge det er nødvendig. Når aksjonen er avsluttet, vil det bli gjennomført miljøundersøkelser for å vurdere eventuelle skader på økosystemet og behov for ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1595

Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 21. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvor mye av Statskog sine områder har blitt vernet av midler i statsbudsjettene satt av til skogvern siden 2005, og hva har dette kostet staten?

Svar:

Fra og med 2005 er totalt ca. 1346 kvadratkilometer vernet på Statskog SFs arealer som en del av arbeidet for økt skogvern. Dette er arealer hvor Statskog SF er grunneier, og som omfatter både skog og andre marktyper.

For vern av arealene nevnt over er det hittil utbetalt ca. 551 millioner kroner i erstatning til Statskog SF. Erstatninger til andre rettighetshavere på Statskog SFs grunn er ikke inkludert i beløpet. Erstatningsprosesser er ikke avsluttet for alle vernede områder, og det ventes flere erstatningsutbetalinger til Statskog SF. Deler av tallgrunnlaget er av eldre dato og ligger i datasystemer som ikke er i bruk i dag, det er derfor noe usikkerhet knyttet til eldre utbetalinger.

SPØRSMÅL NR. 1596**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 21. mars 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Vil regjeringa legge fram sak om juridisk definisjon og ein registreringsløysing for ideelle tilbydarar slik at Stortinget kan behandle dette i denne stortingssesjonen?

GRUNNGJEVING:

Det er over eit år sidan Avkommersialiseringsutvalet (NOU 2024:1) fremma sin delrapport som tilrådde registrering og definisjon av ideelle tilbydarar på velferdsområdet, og kom med konkrete forslag på både juridisk definisjon og registreringsløysing om dette. Høyringa var avslutta i mai 2024. På Senterpartiets innspelsmøte i Stortinget om ideell sektors sin plass i helse- og omsorgssektoren 13.2.25, var det ei unison tilbakemelding frå tilbydarar og organisasjonar på feltet om at det hastar med å få dette på plass, og at regjeringa no må sørge for oppfølging av desse to forslaga i NOUen. Det er avgjerande etter mi vurdering at dette ikkje blir liggande over valet, men at Stortinget får denne saka til handsaming slik at den behandlast før sommaren. Denne saka er ikkje med i oversikta over planlagte saker frå regjeringa denne våren.

Svar:

For regjeringen er det viktig å støtte opp om og styrke ideell sektor. De ideelle organisasjonene har lange tradisjoner som leverandører av velferdstjenester i Norge og utgjør et viktig supplement til offentlig drift i velferdstjenestene.

Regjeringen følger derfor opp forslagene i NOU 2024:1 om at en rettslig definisjon av ideelle velferdsaktører bør fastsettes i en egen lov om registrering av ideelle velferdsaktører, og at det bør etableres et register for ideelle velferdsleverandører. Begge forslag vil være viktige bidrag for å gi ideelle organisasjoner gode rammevilkår og forutsigbar drift.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2025 har Stortinget fattet følgende anmodningsvedtak, jf. Prop. 1 S (2024-2025):

Vedtak nr. 86:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av innværende stortingssesjon fremme forslag om en registreringsordning for ideelle velferdsaktører.»

Vedtak nr. 87:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til ny lov om registrering av ideelle velferdsaktører, som også inkluderer en

juridisk definisjon av ideelle velferdsaktører. Lovproposisjonen fremmes for Stortinget i løpet av innværende stortingssesjon.»

Støstad-utvalget (NOU 2024:1) var ikke et lovutvalg, og det var derfor ikke i utvalgets mandat å fremme et helhetlig lovforslag. Utover selve forslaget til en juridisk definisjon har utvalget omtalt problemstillinger og temaer som bør reguleres i en ny lov. Utvalget understreker selv at drøftingene av en registreringsløsning er på et overordnet nivå, og vil kreve nærmere utredning for å bli konkretisert som et lovforslag med økonomiske og administrative konsekvenser. Det innebærer at vi må gjennomføre et grundig arbeid med lovforslaget og registerløsningen, inkludert offentlig høring av lovforslaget med tilstrekkelig frist.

Regjeringen vil prioritere dette arbeidet i tråd med Stortingets anmodningsvedtak. I arbeidet vil vi vektlegge involvering av de ideelle aktørene, noe som vil skje innenfor rammene av den nye samarbeidsavtalen mellom regjeringen, KS og ideelle organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1597**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 19. mars 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Forslaget om å legge ned fem skoler i Oslo bekymrer. Lokalsamfunn mister sin nærscole, berørte elever får lenger reisevei og nærliggende skoler vil oppleve sterkere press på arealer og skolemiljø, som kan gå utover læring og trivsel. Oslo sliter alt med mangel på plass og utearealer. En ny kartlegging fra NINA viser at presset på uteareal er enormt i storbyene.

Hvordan vurderer statsråden de alvorlige konsekvensene av å legge ned disse skolene, som dårligere skolemiljø, læring og tilgang på utearealer?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsetaten foreslår å avvikle fem skoler i Oslo. Etaten begrunner forslaget med synkende elevtall. Det er Trosterud skole, Maridalen skole, Sørkedalen skole, Nordpolen skole og Møllergata skole som kan bli nedlagt dersom forslaget vedtas. Lokalsamfunn vil miste sin nærscole og elever må belage seg på lenger reisevei dersom forslaget blir en realitet. Konsekvensene innebærer at berørte elever blir overført til eksisterende skoler og endringene i skolestrukturen vil innebære at gjenværende skoler får et større press på sine arealer både utendørs og innendørs. En nasjonal kartlegging av utearealer i norske grunnskoler viser at om lag halvparten av landets elever har for liten skolegård, og at utfordringen er størst i byene. Dette forslaget kan forverre presset på arealer i Oslo.

For eksempel har elevene på Sagene skole kun 11 kvadratmeter med skolegård hver, mens anbefalingen fra Helsedirektoratet er at hver elev skal ha 50 kvadratmeter med uteareal. I etatens forslag til nedleggelse av Nordpolen skole er planen å overføre berørte elever til nettopp Sagene skole som sliter med arealmangel.

Forslaget fra Utdanningsetaten vil gjøre denne situasjonen verre. En slik utvikling vil også være i strid med anbefalingen om mer areal til lek fra evalueringen av seksårsreformen. Evalueringen av seksårsreformen slo fast at det var mangel på areal til frilek, og en viktig anbefaling fra evalueringen er å legge til rette for mer areal til dette formålet, også innendørs. Å følge opp denne anbefalingen vanskeliggjør seg i større grad dersom skolenedleggelsene vedtas.

Svar:

Jeg kjent med forslaget fra Utdanningsetaten i Oslo om å gjøre endringer i Oslos skolestruktur fra mediene. Forsla-

gene skal på høring og en ny skolebehovsplan skal vedtas politisk i Oslo i desember 2025.

Opplæringsloven inneholder ikke regler om skolestruktur. Kommunene og fylkeskommunene står fritt til å opprette og legge ned skoler, og til å bestemme hvor skolene skal ligge. Det er mange hensyn som skal balanseres mot hverandre når lokale politikere må vurdere endringer i skolestrukturen. Dette dreier seg blant annet om kvaliteten på elevenes læringsmiljø både faglig og sosialt, belastning for elevene som følge av for eksempel lengre reisevei, mulighetene for å rekruttere kvalifiserte lærere og kostnadseffektivitet. Bygg og utearealer er også blant det som må vurderes.

Ut fra prinsippet om kommunalt selvstyre mener jeg det er riktig at det er lokale folkevalgte i kommunene og fylkeskommunene som skal finne gode løsninger på skolestrukturen til det beste for sine innbyggere. Jeg mener ikke det er hensiktsmessig at staten vilkårlig skal overstyre beslutninger fattet av lokale folkevalgte. For regjeringen er det viktig å bidra med gode rammer og en forutsigbar økonomi, slik at de kan gi innbyggerne de tjenestene de har krav på.

Jeg vil vise til at regjeringen har innført en rentekompensasjonsordning på 8 milliarder kroner for kommuner som vil investere i læringsarenaer, utstyr og inventar i skolene – bl.a. til oppgradering eller nyetablering av skolens utearealer, eller tilrettelegging av naturområder i skolenes nærområde. Vi har også opprettet en tilskuddsordning til kommunene som skal bidra til at skolene får nødvendig utstyr til å gjøre skolehverdagen mer praktisk, variert og aktiv. Målgruppen for begge ordningene er 5.–10. trinn, men tiltakene kan også komme elever på andre trinn til gode.

SPØRSMÅL NR. 1598**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 19. mars 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Det er varsla dialog og mogleg endring for skular godkjent innunder Privatskulelova kap. 6A.

Kva er status for prosessen og når kan vi vente ei konklusjon, korleis er dialogen, og kor kan statsråden sjå føre seg at dei ulike skulane kan innplasserast i staden for kap. 6A i Privatskulelova?

GRUNNGJEVING:

Visar til Prop. 1 S (2024-2025):

“Kunnskapsdepartementet har sett i gang ein prosess med å greie ut moglege alternative lovplasseringar og rammeføresetnader for skular godkjende etter kap. 6A. Denne utgreiinga vil bli gjennomført i dialog med skulane og organisasjonane deira. Eit av formåla med prosessen er å skape meir føreseielegheit for dei skulane som i dag er omfatta av privatskulelova kap. 6A.”

Svar:

Privatskuleloven kapittel 6A Diverse skolar som gir yrkesretta opplæring regulerer i dag 28 skoler. Flertallet av disse (21 skoler) er bibelskoler. Utover dette er det enkelte skoler innen kunst (fire skoler), musikk og dans (to skoler), samt Norsk Yrkesdykkerskole. Kapittel 6A er primært plassert i privatskuleloven av tekniske og historiske årsaker. Etter loven skal skolene ha læreplaner på nivå over grunnskolen. Det er opp til den enkelte skole å definere sitt eget faglige og/eller verdimessige grunnlag, og det er ikke krav om at opplæringen skal være «jamgod» med offentlig videregående opplæring – slik kravet er for videregående skoler godkjent etter privatskuleloven. Opplæring ved kapittel 6A-skoler gir derfor ingen formell kompetanse i opplæringslovens forstand, dvs. i form av studiekompetanse eller yrkeskompetanse.

I statsbudsjettet for 2023 vedtok Stortinget etter forslag fra regjeringen å redusere tilskuddsandelen til skoler godkjent etter privatskuleloven kapittel 6A fra 75 pst. til 65 pst. av et tilskuddsgrunnlag fra skoleåret 2023-2024. Dette ble fulgt opp med nødvendige regelendringer, jf. Prop. 80 L (2022-2023) kapittel 4. Under høringen av forslagene til lovendringer, uttrykte enkelte av skolene interesse for en prosess der det utredes mulige alternative lovplasseringer, som fagskuleloven og folkehøgskuleloven. Et av formålene med den prosessen som ble varslet i Prop. 1 S (2024-2025) er å skape mer forutsigbarhet for skolene.

Departementet hadde våren 2024 et innledende dialogmøte med de organisasjonene som representerer kapittel 6A-skolene og deltagere fra enkelte av skolene. For å få et best mulig vurderingsgrunnlag ba departementet i brev av 28. juni 2024 om skolenes egne vurderinger av mulige alternative lovplasseringer. Konkret ba vi om at hver av skolene gir en foreløpig vurdering av hvilken annen utdanningslov som ev. kan være et alternativ for skolen ut fra dens faglige profil og egenart både nåværende og på sikt. Flertallet av skolene svarte på dette brevet innen fristen 1. oktober 2024.

På bakgrunn av blant annet den rapporteringen som er mottatt fra skolene, utreder jeg nå videre oppfølging, herunder spørsmål knyttet til kvalifiserings-/søknadsprosesser og finansiering ved ev. overganger til annet lovverk. Jeg vil fortsatt involvere skolenes organisasjoner i dette arbeidet. Først når disse utredningene har kommet lenger, vil jeg kunne si noe mer om konkret om videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1599**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 19. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvor mange mandater ville Nordland mistet dersom Frp fikk gjennomslag for at fordelingen av mandater mellom valgdistriktene ved neste valg kun ble gjennomført basert på innbyggertall?

BEGRUNNELSE:

I dag har Nordland og andre fylker med stort areal økt representasjon på Stortinget. Det er viktig for å sørge for at alle deler av Norge sikres god representasjon på Stortinget. Frp vil svekke dette prinsippet. I utkast til nytt parti-program skriver Frp at de «vil at enhver avgitt stemme ved stortingsvalg skal telle likt.». Formuleringen må forstås som at Frp mener det kun er antallet innbyggere i et valgdistrikt som skal ligge til grunn for mandatberegningen. I dag beregnes mandatfordelingen på grunnlag av valgdistriktenes innbyggertall og areal.

Svar:

Reglene om hvordan mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene står i Grunnloven § 57.

Valgloven § 11-3 legger ansvaret for å foreta beregningen på departementet.

Departementet fastsatte våren 2024 mandatfordelingen som vil gjelde for stortingsvalget i 2025 på bakgrunn av grunnlagsdata som ble hentet inn fra Statistisk sentralbyrå og Kartverket.

Endringer i innbyggertall vil kunne ha betydning for hvordan endringer i reglene for mandatfordelingen vil slå ut. Det er ikke mulig å si sikkert hvordan en endring i fremtiden vil slå ut. Det vil likevel være naturlig å vente at de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert i en mandatfordeling som tar hensyn til areal i tillegg til innbyggertall, er de som vil tape mest dersom dette endres.

Valglovutvalget har i sin utredning NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg – ny valglov foretatt en grundig vurdering av reglene om mandatfordeling. Utvalget diskuterte ulike modeller, herunder at mandatene kun fordeles på bakgrunn av innbyggertall. I tabell 5.5. er konsekvensene av tre ulike modeller fremstilt. Dette viser hvordan en ordning med arealfaktor på 1,8 vil slå ut sammenliknet med en ordning som kun tar hensyn til innbyggertall. Beregningen er gjort på bakgrunn av innbyggertall fra andre kvartal 2019.

Beregningen viser at Nordland valgdistrikt er et av de valgdistriktene som vil tape dersom mandatfordelingen ikke lenger skulle ta hensyn til areal. Det samme gjelder Hedmark, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Troms og Finnmark. Finnmark mister tre mandater på en slik endring, og de øvrige valgdistriktene mister alle ett mandat hver. Dette er de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert når man tar hensyn til areal.

De valgdistriktene som ville få flere mandater dersom mandatene kun ble fordelt utfra innbyggertall, er Akershus, Oslo, Vestfold, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag. Akershus og Oslo ville i denne beregningen hver få to mandater mer, mens resten av valgdistriktene ville få ett mandat mer.

SPØRSMÅL NR. 1600**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 19. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvor mange mandater ville Oppland mistet dersom Frp fikk gjennomslag for at fordelingen av mandater mellom

valgdistriktene ved neste valg kun ble gjennomført basert på innbyggertall?

BEGRUNNELSE:

I dag har Oppland og andre fylker med stort areal økt representasjon på Stortinget. Det er viktig for å sørge for at alle deler av Norge sikres god representasjon på Stortinget. Frp vil svekke dette prinsippet. I utkast til nytt parti-program skriver Frp at de «vil at enhver avgitt stemme ved stortingsvalg skal telle likt.». Formuleringen må forstås som at Frp mener det kun er antallet innbyggere i et valgdistrikt som skal ligge til grunn for mandatberegningen. I dag beregnes mandatfordelingen på grunnlag av valgdistriktenes innbyggertall og areal.

Svar:

Reglene om hvordan mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene står i Grunnloven § 57.

Valgloven § 11-3 legger ansvaret for å foreta beregningen på departementet.

Departementet fastsatte våren 2024 mandatfordelingen som vil gjelde for stortingsvalget i 2025 på bakgrunn av grunnlagsdata som ble hentet inn fra Statistisk sentralbyrå og Kartverket.

Endringer i innbyggertall vil kunne ha betydning for hvordan endringer i reglene for mandatfordelingen vil slå ut. Det er ikke mulig å si sikkert hvordan en endring i fremtiden vil slå ut. Det vil likevel være naturlig å vente at de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert i en mandatfordeling som tar hensyn til areal i tillegg til innbyggertall, er de som vil tape mest dersom dette endres.

Valglovutvalget har i sin utredning NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg – ny valglov foretatt en grundig vurdering av reglene om mandatfordeling. Utvalget diskuterte ulike modeller, herunder at mandatene kun fordeles på bakgrunn av innbyggertall. I tabell 5.5. er konsekvensene av tre ulike modeller fremstilt. Dette viser hvordan en ordning med arealfaktor på 1,8 vil slå ut sammenliknet med en ordning som kun tar hensyn til innbyggertall. Beregningen er gjort på bakgrunn av innbyggertall fra andre kvartal 2019.

I denne beregningen vil ikke Oppland valgdistrikt miste mandater dersom hensynet til areal ble tatt bort. Om dette også vil være tilfelle i fremtiden vil avhenge av utvikling i innbyggertall.

Beregningen til valglovutvalget viser at følgende valgdistrikt ville miste mandater dersom det ikke ble tatt hensyn til areal: Hedmark, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark. Finnmark mister tre mandater på en slik endring, de øvrige valgdistriktene mister alle ett mandat hver. Dette er de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert når man tar hensyn til areal.

De valgdistriktene som ville få flere mandater dersom mandatene kun ble fordelt utfra innbyggertall, er Akershus, Oslo, Vestfold, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag. Akershus og Oslo ville i denne beregningen hver få to mandater mer, mens resten av valgdistriktene ville få ett mandat mer.

SPØRSMÅL NR. 1601

Innlevert 5. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 24. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I svaret på Dokument nr. 15:1386 (2024–2025) fremstår det som om få har meldt seg ut av NHN. I realiteten er flere hundre butikker ikke lenger tilkoblet NHN grunnet prisøkningen. Synsam, Brilleland og Interoptik har trukket seg ut eller latt være å koble seg opp. At to optikerkjeder har trukket seg ut, er korrekt, men gir ikke et sannferdig bilde av hvor mange optikere som ikke lenger kan samhandle digitalt med annet helsepersonell.

Hvordan vil statsråden sikre at optikerbransjen har en økonomisk bærekraftig NHN-tilknytning?

BEGRUNNELSE:

Norsk Helsenett er avgjørende for at optikere skal kunne samhandle digitalt med annet helsepersonell, herunder øyeleger og fastleger. Prisøkningen har ført til at flere optikerkjeder har valgt å trekke seg ut eller ikke koble seg opp, noe som skaper utfordringer for pasientbehandlingen. Når flere hundre optiske butikker nå står uten NHN-tilknytning, er det grunn til bekymring for konsekvensene dette vil ha på lang sikt.

Optikerbransjen spiller en viktig rolle i øyehelsetjenesten, og et høyt kostnadsnivå på NHN-tilknytning kan føre til redusert tilgjengelighet for pasienter, forsin-

kelser i oppfølging av øyehelse, og økt press på fastleger og spesialisthelsetjenesten. Det er derfor viktig at regjeringen vurderer tiltak for å sikre at optikere fortsatt har en økonomisk bærekraftig tilkobling til NHN, slik at samhandlingen i helsevesenet ikke svekkes.

Svar:

Ifølge Norsk helsenett SF har de to optikerkjedene, som har sagt opp medlemskapet i helsenettet, til sammen drøyt 100 egeneide butikker. Norsk helsenett SF har også opplyst at den ene av kjedene er i kontakt med foretaket om å opprettholde tjenester for noen av butikkene. Kjeder som har 10 eller flere lokalisasjoner betaler 1 888 kro-

ner per måned per lokalisasjon for medlemskap i helsenettet i 2025. Til sammenligning betaler virksomheter som er plassert i kategorien små virksomheter 1 202 kroner per måned for medlemskapet.

Jeg viser til at Norsk helsenett SF hvert år skal vurdere og gi anbefalinger om eventuelle endringer i prismodellene som grunnlag for justeringer i den forskriftsfestede betalingen som fastsettes av departementet. Norsk helsenett SF bruker tilbakemeldinger fra medlemmene i arbeidet med å vurdere ytterligere forbedringer i prismodellene, og departementet har oppfordret optikerbransjen til å fortsette dialogen direkte med Norsk helsenett SF.

SPØRSMÅL NR. 1602

Innlevert 7. mars 2025 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 24. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Handlingsplanen for universell utforming har sitt siste funksjonsår i 2025.

Hva er regjeringens plan for å legge fram en ny handlingsplan for universell utforming, og vil den være på plass i tide før dagens handlingsplan utløper 31. desember 2025?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Regjeringens egen omtale skal «regjeringens handlingsplan for universell utforming 2021–2025 bidra til et bærekraftig og likestilt samfunn gjennom utforming av fysiske og tekniske omgivelser. Handlingsplanen omfatter blant annet tiltak innen arealplanlegging, infrastruktur, bygg, transport og digitalisering i tillegg til utvikling av universelle løsninger på nye områder.»

Samfunnet vårt er svært langt unna å være universelt utformet. Funksjonshindrede stenges ute fra viktige deler av livet, hver eneste dag, fordi de fysiske forutsetningene ikke er som de må være for at alle skal få delta på lik linje. Det handler om tilgang til arbeid, tilgang til skoler og alle de steder og funksjoner som alle skal ha naturlig tilgang til.

I tillegg har vi en befolkning som stadig blir eldre. Universell utforming er helt avgjørende for at så mange som mulig skal kunne bo hjemme, delta i samfunnet og

klare seg mest mulig selv. Tiden for å få fart i dette arbeidet er nå.

Dette er et grunnleggende samfunnshensyn, det er svært viktig for likestilling og utvikling. Derfor må den norske regjeringen ha en fungerende plan, som viser hvordan den universelle utformingen skal drives fram. Vi er allerede inne i 2025, derfor er det viktig å få vite når regjeringen planlegger å legge fram oppfølgingen av dagens handlingsplan.

Svar:

Regjeringens mål er et samfunn der alle kan delta. Universell utforming er en nødvendig samfunnskvalitet som bidrar til bærekraft, likestilling og bedre fysiske og digitale omgivelser for alle.

Som representanten skriver, løper dagens handlingsplan ut i 2025. Regjeringen tar sikte på å forlenge handlingsplanens virketid for å sikre at det viktige arbeidet ikke stopper. Vi vil samtidig vurdere innretning for en ny handlingsplan, og koordineringen av det videre arbeidet for et universelt utformet samfunn.

SPØRSMÅL NR. 1603**Innlevert 11. mars 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 24. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I Energidepartementets tildelingsbrev til NVE har energiministeren prioriterer både tiltak for raskere konsesjonsbehandling og særlig prioritering av konsesjonsbehandling av anlegg som bidrar med betydelig produksjon eller fleksibilitet i kraftsystemet. Ministeren har derimot ikke bedt NVE planlegge for å nå Norges klima- og industrimål.

Hvorfor har ikke ministeren bedt NVE planlegge for det, og legge disse til grunn i sin konsesjonsbehandling av kraftproduksjon og nett, og i sin rådgivning og i sin rådgivning overfor departementet?

BEGRUNNELSE:

NVE gjorde i «Scenarier for kraftmarkedet 2024» en analyse av hva som skal til for å nå klima og industrimål. Funnene er gjengitt i Energidepartementets budsjettproposisjon (s. 178). Analysen fastslår at det er betydelig økt kraftbehov (ca. 20 TWh i 2030) utover NVEs basisscenario dersom klima og industrimål skal være i nærheten av å kunne nås. Likevel legger NVE opp til å både planlegge for, drive myndighetsutøvelse og rådgivning til departementet ut fra eget basisscenario, som innebærer at norske klima- og industrimål ikke nås. Allerede i dag melder NVE om at elektrifiseringsprosjekter både i industrien og av sokkelen stopper opp på grunn av mangel på nett og kraftproduksjon. Tatt i betraktning at ledetiden på kraftledningsprosjekter og ny kraftproduksjon kan være 10 til 20 år, der en betydelig del av tiden går med til forvaltningens saksbehandling, blir det ikke mulig å nå Norges klima- og industrimål om det ikke planlegges for og arbeides for energieffektivisering, ny kraftproduksjon og nytt nett allerede nå. Siden det legges opp fra EUs side at kvotepliktig sektor skal gå mot null utslipp rundt 2040, vil det være kritisk for norsk industri om det ikke planlegges tilstrekkelig kraft til å dekke karbonfangst og elektrifisering av eksisterende fossile forbruk. Gjennom sin praksis, ødelegger NVE for at det skal være mulig å nå regjeringens eget omstillingsmål og industrimål. Gjennom å ikke be i tildelingsbrevet om at NVE planlegger for, driver myndighetsutøvelse og rådgir departementet for å nå klima- og industrimålene, gjør Energiministeren seg medskyldig i at norske klima- og industrimål ikke kan nås. Det må Energiministeren rede gjøre for hvorfor han mener er riktig, men alle helst gjøre noe med, gjennom supplerende tildelingsbrev.

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentantens oppfatning om at forvaltningen av kraftsystemet må sees i sammenheng med klima- og næringspolitikken. Denne regjeringen har derfor lagt vekt på å føre en helhetlig energipolitikk som ser på både utfordringer og tiltak i lys av målene i energi-, klima- og næringspolitikken. Målene krever at vi styrker kraftsystemet, og i denne perioden har vi derfor lagt til rette for mer kraftproduksjon, styrket overføringsnett og innsatsen på energieffektivisering er økt betydelig.

Jeg mener tildelingsbrevet til NVE på en god måte viser både bredden og helheten i de utfordringene som vi må jobbe videre med for å videreutvikle kraftsystemet. NVEs hovedmål 2 i tildelingsbrevet er å fremme en samfunnsøkonomisk effektiv produksjon, overføring og bruk av energi. Under dette hovedmålet er konsesjonsbehandling beskrevet. Behandling av anlegg som særlig bidrar med betydelig produksjon eller fleksibilitet i kraftsystemet mener jeg er avgjørende for både klimaomstilling og ny industriutvikling.

Jeg viser også til at jeg i tildelingsbrevet for 2025 helt konkret har presisert at NVE skal utarbeide regelmessige analyser av kraft- og effektbalansen i lys av utviklingstrekk og målsettinger på klima-, nærings- og energiområdet. I 2024 la NVE fram forenklete analyser av hvordan blant annet kraftbalansen påvirkes av ulike klimatiltak og elektrifisering i samfunnet, ved bruk av Miljødirektoratets rapport om klimatiltak. Miljødirektoratets og NVEs arbeid, sammen med regjeringens årlige klimastatus og plan gir et viktig kunnskapsgrunnlag for et helhetlig arbeid med energi- og klimapolitikk. NVE tar sikte på å legge fram nye scenarioanalyser høsten 2025.

SPØRSMÅL NR. 1604**Innlevert 12. mars 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 25. mars 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Jeg viser til svar på mitt skriftlig spørsmål nr. 1469, og kan jeg be statsråden om en nærmere redegjørelse for utviklingen i sjøberedskap i Oslofjorden fra 2021 mht. antall årsverk, bemanning på politibåtene, hvilke tider av døgnet det eventuelt ikke er patruljerende politibåter på sjøen, og tillegg hvilke andre styrkinger som er gjort for å avbøte den ubrukelige båten som må returneres til leverandøren, og hva som er årsaken til alle feil og mangler på denne?

BEGRUNNELSE:

I 2024 opplevde Norge en dramatisk økning i antall drukningsulykker, spesielt mange druknet fra fritidsbåt og under bading, og totalt druknet 20% flere enn i 2023. For første gang i nyere tid har flere personer omkommet i drukningsulykker i løpet av ett år enn i veitrafikken. På mitt spørsmål om operativ status for politibåten som skal gi økt sjøberedskap i Asker og Bærum, etter Stortingets budsjettvedtak i 2021, svarer statsråden at den nye politibåten kun tidvis har vært i operativ drift grunnet diverse feil og mangler og at den skal leveres tilbake til leverandør. Samtidig viser statsråden til eksisterende samarbeidsavtaler med andre maritime kapasiteter inkl. Rednings-selskapet, men opplyser ikke om bevilgningene til disse er styrket for å kompensere manglende drift på politibåtene. Det er også interessant å få en forklaring på årsaken til at den nyinnkjøpte båten ikke er operativ og må returneres til leverandør.

Svar:

Det er tre politidistrikter med politibåter i Oslofjorden. Politidirektoratet opplyser at bemanningen og beredskapen i disse tre distriktene har vært relativ jevn siden 2021. Ingen av disse har tilgjengelig båtberedskap hele døgnet.

Oslo politidistrikt fikk i desember 2022 en ny båt for å styrke tjenesten til sjøs. Den nye båten har kun tidvis vært i operativ drift grunnet diverse feil og mangler og skal leveres tilbake til leverandør. Jeg er kjent med at enkelte av problemene har vært av teknisk karakter. Politidirektoratet opplyser at avsnittet for sjøtjeneste i Oslo politidistrikt har en bemanningsordning som dekker omtrent to tredjedeler av døgnet. I perioder med få utfordringer på sjøen brukes mannskapene til patruljetjeneste på land, men de kan rykke ut med båt ved behov. I følge Politidirektora-

tet har ikke Oslo politidistrikt opplevd alvorlig bortfall av beredskap på sjøen på grunn av utfordringer med ny båt.

Når det gjelder beredskapen til sjøs, har politiet flere båter av andre modeller i bruk for å patruljere og respondere på hendelser til sjøs. Politiet har også gjennomført geografiske omdisponeringer av politibåter for å sikre at ressursene er optimalt plassert der de trengs mest. I tillegg har de samarbeidsavtaler med maritime kapasiteter i andre nødetater, Forsvaret og Redningsselskapet.

Jeg viser også til Nasjonal handlingsplan for sjøsikkerhet som er utarbeidet i et samarbeid mellom Kystverket, Sjøfartsdirektoratet, Fiskeridirektoratet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og politiet. Handlingsplanen er et bidrag i arbeidet med å øke sikkerheten til både fritidsbåtbrukere og arbeidstakere på sjøen.

SPØRSMÅL NR. 1605**Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 21. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til at Statens vegvesen selv skriver på sine nettsider at Gjennomføringsplanen for 2022-2027 skulle oppdateres i februar 2025.

Er dette gjort, og kommer det i tillegg en prioritering fra Statens vegvesen over prosjekter i egen portefølje i år?

Svar:

Statens vegvesen utarbeider gjennomføringsplaner på bakgrunn av rammer og føringer etter Stortingets behandling av Nasjonal transportplan (NTP) og oppdateres årlig.

Statens vegvesen arbeider nå med en gjennomføringsplan for perioden 2025–2030, på bakgrunn av Stor-

tingets behandling av Meld. St. 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036, jf. Innst. 439 S (2023–2024). Statens vegvesen opplyser til meg at de legger opp til at gjennomføringsplanen vil bli offentliggjort innen utløpet av mars.

I Nasjonal transportplan 2025–2036 er opplegget med porteføljestyring, som ble introdusert i Nasjonal transportplan 2022–2033, videreført. Som det fremgår av NTP, innebærer opplegget med porteføljestyring at transportvirksomhetene innenfor rammene av Nasjonal transportplan 2025–2036 skal anbefale prosjektenes omfang og rekkefølge. Statens vegvesen opplyser at de legger opp til at første forslag til prioritering av prosjektene i planporteføljen i inneværende NTP vil foreligge i mai 2025, og at denne vil være offentlig.

SPØRSMÅL NR. 1606**Innlevert 13. mars 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 24. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at forslaget som ble presentert av gruppen Ny fremtid for Nationaltheatret blir sendt statsbygg for kvalitetssikring?

BEGRUNNELSE:

Nationaltheatret i Oslo forfaller. En arbeidsgruppe bestående av ildsjeler som Eilif Holte og Ellen Horn, samt arkitektkontoret LPO, har tatt initiativ til et nytt forslag for Nationaltheatret. I stedet for å bruke ti milliarder kroner på et helt nytt nasjonalteater på Tullinløkka før det gamle rehabiliteres – en prosess som vil ta minst 18 år – foreslår arbeidsgruppen et påbygg på 2 500 kvadratmeter i samme klassiske stil som teateret opprinnelig ble bygget i.

Ifølge arbeidsgruppen kan tilbygget stå ferdig allerede i 2030 til en kostnad på 4,1 milliarder kroner – godt under halvparten av løsningen som involverer Tullinløkka. Jeg håper statsråden vil sørge for at arbeidsgruppens

forslag blir sendt til Statsbygg for kvalitetssikring, slik at vi kan få vurdert dette gode og langt rimeligere alternativet, som også bør være i tråd med ønske til Støre-regjeringens forrige finansminister.

Svar:

Saken om Nationaltheatret skaper stor interesse, og det lanseres mange ulike ideer. Jeg er glad for at det er engasjement og debatt rundt fremtiden for Nationaltheatret vårt. Som kultur- og likestillingsminister er jeg opptatt av å finne en god løsning. Det innebærer å ta godt vare på den historiske bygningen, men like viktig er det å finne en god løsning for teaterdriften i fremtiden. Vi må finne en god løsning, og derfor jobber vi grundig med å utrede og kvalitetssikre.

Et av formålene med kvalitetssikringer er å sikre at det er mulig å sammenlikne ulike løsninger og sammenlikne nyttevirkningen og kostnadene ved ulike alternativ. Dette

trenger vi for å kunne ta riktig avgjørelse. Kvalitetssikringen skal bl.a. gi en selvstendig vurdering av kostnader og gjennomføringstid, både av Tullinløkkaløsningen og av løsninger basert på at midlertidig hovedscene og permanente biscener lokaliseres et annet sted.

I forbindelse med den pågående kvalitetssikringen, har departementet gitt Statsbygg i oppdrag å skaffe oppdatert informasjon om mulige lokaler eller tomter for midlertidig hovedscene og permanente biscener. Statsbygg har i den forbindelse satt i gang en markedsundersøkelse.

Jeg er kjent med idéen til gruppen som representanten viser til, og gruppen har tidligere presentert den for

embetsverket i departementet. Gruppen er kjent med at det er Statsbygg og ekstern kvalitetssikrer som er adressat for innspill i den pågående prosessen, og at de har mulighet å gi informasjon om sin idé til dem. Departementet har i sin kontakt med gruppen oppfordret til at informasjonen oversendes Statsbygg så raskt som mulig, selv om det gjenstår noe bearbeidelse av forslaget. Gruppen har fått beskjed om hvilken informasjon det er behov for dersom idéen skal kunne vurderes. Dersom gruppen følger opp dette, vil det være mulig å gjøre en overordnet vurdering med informasjon om virkninger og usikkerhet til beslutningsunderlaget om Nationaltheatret.

SPØRSMÅL NR. 1607

Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 24. mars 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Er det en annen grunn enn at Senterpartiet er gått ut av regjering for at regjeringen nå plutselig ønsker økte topplederlønninger i staten, og hvorfor mener finansministeren og Arbeiderpartiregjeringen at de best betale embetsmennene trenger en lønnsøkning på 104 000 kroner på ett år?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet har i regjering vært opptatt av å holde lederlønningene i staten nede. Derfor har vi gått imot å øke lønnstaket. Isteden har vi fryst det på nivået det lå på da Senterpartiet og Ap gikk inn i regjering i 2021. Dette har ført til at lønningene på toppledernivå i staten reelt sett har sunket. Når andre lønnsgrupper har fått lønnsøkning og pensjonister og andre grupper som lever av statlige ytelser også har fått regulert sine ytelser oppover, har dette totalt sett bidratt til at lønnsforskjellene i staten har gått ned. Forskjellen mellom de som er høyest lønnet i staten og de som er avhengige av statlige ytelser også er redusert. Da Senterpartiet satt i regjering, kom det forslag om økt lønnstak for toppledere i staten, noe det ikke ble tilslutning til i regjering.

I Nettavisen kan man lese at øverste leder i NAV nå har en årslønn på 2 104 000 kroner i 2025. Dette er 5,2 % høyere enn det som har vært makstak i statens lederlønnssystem over flere år.

Svar:

Jeg er som digitaliserings- og forvaltningsminister ansvarlig for den sektorovergripende arbeidsgiverpolitikken i staten, herunder retningslinjene for statens lederlønnssystem (SLS) der det omtalte lønnstaket er regulert. Jeg har derfor fått spørsmålet oversendt fra finansministeren.

Ledere på SLS er virksomhetsledere og andre toppledere i statlige virksomheter som Forsvaret, Nav, Politiet, tilsyn, direktorater og departementene. Disse har særskilte arbeidskontrakter og omfattes ikke av hovedtariffavtalene i staten. Totalt er det omtrent 250 personer på SLS og gjennomsnittslønnen for disse var 1 687 858 per 31.12.2024. Det er gitt retningslinjer av mitt departement for disse arbeidskontraktene, men det er det enkelte departement som fastsetter lønn for sine respektive ledere på grunnlag av en vurdering av mål- og resultatoppnåelse foregående år.

Øverste lønnsnivå for ledere på statens lederlønnssystem har vært to millioner kroner siden 2015, selv om det i retningslinjene har stått at «intervallenes bunn og topp fastsettes og reguleres ..., normalt årlig.» I 2019 fikk daværende politidirektør fastsatt en lønn tilsvarende taket på 2 millioner kroner. Per 31.12.2023 hadde seks ledere en lønn tilsvarende dette taket.

For å sikre en rettferdig og helhetlig lønnspolitik, viderefører Regjeringen lønnstaket. Det bidrar til en jevn inntektsfordeling og en lønnskultur som gjør at det ikke er stor forskjell mellom høyeste og laveste inntekt. Det har

vært riktig fordi dette har bidratt til en rettferdig fordeling, men jeg har nå funnet det rimelig at også disse lederne skal ha en lønnsutvikling.

For at lederlønnssystemet skal ha den nødvendige legitimitet, kan ikke lønnstaket stå uendret for alltid. Siden lønnstaket ble innført, har kostnadsveksten vært på over 30 prosent. Verdien av taket er altså over 30 prosent lavere nå, enn det var for ti år siden. En justering etter ti år mener jeg ikke er urimelig. Heller tvert imot, det er nødvendig for å fortsette å ha legitimitet til selve taket og for at staten skal være konkurransedyktig i kampen om riktig arbeidskraft. Selv etter justeringen, er verdien fortsatt vesentlig lavere enn det var da taket først ble satt.

Vi trenger gode ledere i staten. Jeg er opptatt av at lønns- og arbeidsvilkårene for lederne i staten skal gjøre det attraktivt å være leder. Staten skal ikke være lønnsledende, men vi må være konkurransedyktig. Samtidig skal ikke ledernes lønnsutvikling føre til økte forskjeller. Derfor er justeringen satt til rammen av frontfaget, på 5,2 prosent. Mitt departement har sendt et brev til alle departementene om at lederlønningene generelt, både samlet og i alle sektorer, skal holde seg innenfor den samme rammen. Det er viktig at også toppledernes lønnsutvikling holdes innenfor den frontfagmodellen som gagnar oss på så mange måter.

SPØRSMÅL NR. 1608

Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 24. mars 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden fortelje konkret om korleis KUD fører tilsyn med fylkeskommunenes forvaltning av desentralisert ordning for tilskot til kulturbygg, og har tilsyna avdekket døme på feil bruk av ordninga?

Svar:

Desentralisert ordning for tilskot til kulturbygg er forankra i overordna retningslinjer sett av Kultur- og likestillingsdepartementet, og ordninga vert forvalta av fylkeskommunane. Ifølgje desse retningslinjene skal tilskot bidra til eigna lokale, bygningar og utearenaer som gjev rom for ulike kulturelle verksemd. Fylkeskommunane kan fastsetje nærare vilkår for søknader om tilskot og har fridom til å nytta midlane til det beste for den enkelte region.

Det er fylkeskommunane som har plikt til å sjå til at ordninga vert forvalta og verkar etter hensiktene, og i tråd med retningslinjene. Departementet mottok årleg og går gjennom detaljert rapportering på bruk av midlane frå fylkeskommunane. Tala i rapportane er stadfesta av fylkesrevisjonen.

Det er ikkje funne grunnlag for å påpeike feil bruk av ordninga gjennom rapporteringa. Det hender at søkjarar eller fylkeskommunar er i dialog med departementet om tolking av retningslinjene når det gjeld enkeltprosjekt, men dette skjer sjeldan og mi erfaring er at fylkeskommunane forvaltar ordninga godt.

I ein ny rapport, bestilt av departementet, har Oslo Economics gjort ein gjennomgang av ordninga og dei konkluderer med at ho bidreg til å finansiera eit stort tal prosjekt, og oppnår føremålet om å leggje til rette for ulike kulturelle verksemd. Departementet har nett mottoke rapporten og vil i tida som kjem sjå nærare på vurderingane og anbefalingane for vidare utvikling av ordninga som ligg der.

SPØRSMÅL NR. 1609**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 24. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hva er regjeringens plan for å styrke Cyberforsvaret på Jørstadmoen i tråd med forpliktelsene i langtidsplanen, og hvordan vil statsråden gå frem for å flytte stillinger fra Kolsås til Jørstadmoen for å sikre en stedlig ledelse med ansvar for å videreutvikle kompetansemiljøet på Jørstadmoen?

BEGRUNNELSE:

Digitale trusler mot Norge og det norske forsvaret øker i omfang, og blir stadig mer avanserte. Dagens sikkerhetsspolitiske situasjon understreker betydningen av Cyberforsvarets oppdrag om å beskytte Forsvarets IKT-systemer og etablere og opprettholde Forsvarets handlingsrom i cyberdomenet.

I Langtidsplanen for Forsvarssektoren (Innst. 426 S (2023–2024)) står det beskrevet at alle Cyberforsvarets mindre lokasjoner skal videreføres, og at hovedlokasjonen på Jørstadmoen skal videreutvikles. Som en del av EBA-satsningen i langtidsplanen annonserte tidligere forsvarsminister Bjørn Arild Gram at det vil komme et nytt bygg som skal tilrettelegge for videre vekst på Jørstadmoen.

Som en del av forsvarsløftet er det viktig å styrke fagmiljøet på Jørstadmoen innen informasjons- og datasikkerhet. Forsvarets IKT skal bygges videre opp, noe som bl.a. framgår av Langtidsplanen for Forsvaret. I dette arbeidet er det hensiktsmessig å samlokalisere en stedlig ledelse på Jørstadmoen. Ledelsen i Cyberforsvaret er lokalisert på Jørstadmoen ved Lillehammer, mens mye av oppbyggingen av arbeidsplasser skjer i Oslo-området. Dette skjer gjennom en stille sentralisering der stillinger lyses ut med arbeidssted på Lillehammer, men hvor det også står skrevet i annonsen at « annet arbeidssted kan vurderes som personlig ordning for kvalifiserte søkere».

Svar:

Langtidsplanen for Forsvaret slår fast at Cyberforsvarets hovedsete skal videreføres på Jørstadmoen, og at lokasjonen skal videreutvikles i tiden fremover. Dette ligger også til grunn for regjeringens politikk.

Forsvarsløftet vil også innebære en generell styrking av Cyberforsvaret, som også vil komme miljøet på Jørstadmoen til gode. De konkrete planene for dette vil inngå i Forsvarets gjennomføringsplan, som Forsvarssjefen nå er

i ferd med å ferdigstille før den skal forelegges for departementet.

Satsninger på Jørstadmoen i tiden fremover vil for eksempel være styrking av evnen til defensive cyberoperasjoner gjennom Cyberforsvarets Sikkerhetssenter og mobile enheter i Cyberforsvarets CIS regimentet. Forsvarets Høyskole (FHS) ved Cyberingeniørskolen og Hærens samband ved Spesialistskolen på Jørstadmoen vil fremover dekke et økende kompetansebehov i hele Forsvaret, og dermed kunne bidra til styrke miljøet på Jørstadmoen.

Det er altså en klar politisk ambisjon om å utvikle Jørstadmoen videre. Det er samtidig avgjørende for å nå målene i forsvarspolitikken at Forsvarssjefen har tilstrekkelig handlingsrom til å fatte avgjørelser om operativ organisering, intern fordeling av årsverk og hvilken kompetanse som skal rekrutteres på de enkelte områdene. Forsvaret opplyser om at det i dag ikke foreligger konkrete planer om å flytte dagens IKT-driftsmiljø fra Kolsås til Lillehammer.

SPØRSMÅL NR. 1610**Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 24. mars 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Mener statsråden at den frie tilgangen til sosiale medier og andre nettsider, gjennom digitale enheter utdelt av skolen, er i tråd med målsetninger om å få ned mobbetallene, i tråd med at skolen skal være fri for reklame, jf. Opplæringslova §27-1, og i til det beste for å skape klasseromsmiljø preget av konsentrasjon og læring, og hvilke tiltak vil statsråden treffe for å sikre at slike nettsider blir blokkert fra disse enhetene?

BEGRUNNELSE:

Ferske tall fra Utdanningsdirektoratet viser at over halvparten av landets ungdomsskoleelever bruker skjerm i et flertall av skoletimene. Samtidig vet vi at den såkalte en-til-en-dekninga i 1. til 4. trinn er på 85%, mens den for resten av grunnskolen er på 98%, ifølge tall fra GIS. Det er altså stort tilgjengelighet på skjerm i norske klasserom.

Klassekampen forteller 14. mars i år om at nettverket Vev for ansvarlig digitalisering har testa flere elevers digitale enheter forskjellige steder i Norge. Der har de blant funnet at alle Metas netjtjenester og Reddit åpent tilgjengelig.

Rødt er glad for at mobilen kastes ut av klasserommene i både barneskolen, ungdomsskolen og videregående skole. Mobiltelefoner er forstyrrende og avledende for både elever og lærere, og de fungerer kun som et hinder for læring.

Likevel er ikke mobilens utvisning fra klasserommet nok. Sosiale medier og andre underholdningsnettsteder er ikke bundet til mobiltelefonen. De flyter nå i stor grad over til elevenes nettbrett og laptop og bidrar til å distrahere elevene og ødelegge for læringa.

Ikke minst er selskaper som Meta, Youtube, X og Reddit enorme, verdensomspennende medier som tjener seg rike på å tilpasse og presse fram reklame på brukerne sine. Tilgangen til slike nettsteder i klasserommene er i direkte konflikt med opplæringslovens paragraf 27-1 som forbyr reklame i skolen.

Mobbing øker i alle former, også på nett. I sosiale medier foregår mobbinga døgnet rundt, og det fører til at barna aldri får fri fra presset fra medelever og andre. På tjenester som Jodel og Reddit kan også brukerne være anonyme, noe som utløser enda mer og grovere mobbing. Når slike sosiale medier er åpent tilgjengelig i skolen, legger det ikke bare til rette for ytterligere hets og utestenging, men det fører også til at mobbinga kan skje åpent i klasserommene uten at lærerne kan oppdage det og gripe inn.

Svar:

Altfor lenge har digitale verktøy blitt innført i skolen, uten å være bevisst nok på også de uheldige sidene det kan ha for elevenes læring og trygghet i skolehverdagen.

Regjeringen vil ha en mobilisering rundt læring og konsentrasjon i skolen. Elevene skal møte tydelige krav og klare forventninger. Elevene skal lære seg grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning som er avgjørende for videre læring i skolen, og for resten av livet. Derfor styrker vi blant annet lesesatsingen, skolebibliotekene og gir tilskudd til flere trykte lærebøker.

Barn og unge skal være trygge på skolen. Det er uholdbart at elever langt ned i barneskolen får opp vold, pornografi og selvskading på skole-iPaden. Vi vet også at mange elever blir forstyrret av annet innhold som spill og sosiale medier i undervisningen. Jeg mener at slikt innhold ikke har noe på skolens digitale enheter å gjøre.

Sosiale medier påvirker elevenes læring og psykiske helse. Elever som sliter med dårlig psykisk helse og dårlig konsentrasjon er mindre mottakelige for læring. Elever skal ha et trygt og godt skolemiljø. Da kan de ikke bli utsatt for skadelig innhold som vold eller pornografi på internett når de er på skolen. Mobbing og utestenging på sosiale medier påvirker også læringsmiljøet og er like alvorlig som annen mobbing.

Som Skjermbrukutvalget blant annet peker på kan det å ha lett tilgang på digitale distraksjoner, for eksempel via skolens digitale enheter, føre til at barn og unge får problemer med å regulere egen skjermbruk. Da får de ikke fullt utbytte av undervisningen. Digitale distraksjoner virker distraherende både for dem som gjør det, og for dem som er rundt.

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Utdanningsdirektoratet kommet med tydelige anbefalinger om at elever i barneskolen kun skal ha tilgang til utvalgt innhold på sine enheter. I ungdomsskolen og videregående bør kommunene bruke oppdaterte filtre for å stenge ute skadelig innhold. Med slike filtre kan kommunene også stenge ute nettsider som virker distraherende, slik som dataspill eller sosiale medier. Dette har en del kommuner, blant annet Oslo, allerede gjort. Vi forventer at resten av kommunene følger opp, og setter tydelige rammer for hva elevene skal ha tilgang til på skolens enheter.

Jeg vil vurdere nasjonale retningslinjer for sosiale medier på skolens verktøy om kommunene ikke følger opp dette, eller selv ber om slike nasjonale retningslinjer.

Når skolene vurderer hvilke ressurser som skal benyttes skal de ta utgangspunkt i hva som er best for læring, ikke hva som er best for å fremme leverandørenes kommersielle interesser eller det ungdommene synes er moro. Lærere og skoleeiere bør ha handlingsrom til å velge læringsressurser ut fra hva som gir mest læring og utvikling for elevene.

Jeg forventer og har tillit til at lokale skolemyndigheter tar gode valg når de gjør innkjøp av teknologi til klasserommet. Fra statlig hold støtter vi dette arbeidet med blant annet veiledning og vi utreder hvordan staten best kan støtte skoleeierne i arbeidet med å ivareta regelverket rundt læremidler.

Jeg vil også minne om at barn og elever er beskyttet mot reklame både gjennom markedsføringsloven og opplæringsloven. Reglene i opplæringsloven skal sikre et mer målrettet vern for elevene i skolen. Reglene gir lokale skolemyndigheter et ekstra ansvar for å sørge for at elevene ikke blir utsatt for reklame som er egnet til å skape kommersielt press, eller som i stor grad kan påvirke holdninger, atferd og verdier. Lokale skolemyndigheter må forsikre seg om at både fysiske læremidler og apper og lignende på elevers nettbrett og skole-PC er i tråd med regelverket. I Stortingsmeldingen om en mer praktisk skole på 5.-10 trinn (Meld. St. 34 (2023–2024)) har vi varslet at

vi vil utvikle og oppdatere veiledere og regelverket om reklame og kommersielt og skadelig innhold i skolen som svarer på utfordringene som følger av den teknologiske utviklingen.

Jeg mener også generelt at barn ikke har noe på sosiale medier å gjøre. Regjeringen ønsker derfor å innføre aldersgrense for bruk av sosiale medier. I første omgang ønsker vi å innføre en aldersgrense på 15 år for når barn selv kan samtykke til at sosiale medier behandler personopplysningene deres. Så sikter vi mot å lovregulere en absolutt aldersgrense for sosiale medier og arbeider videre med hvordan det kan gjøres.

Vi har også varslet strengere regler for innhold som retter seg mot barn og unge.

De store teknologiselskapene må gjøre mer for å beskytte ungene våre. Dette er en kamp foreldre står i, og taper, hver eneste dag. Vi må hjelpe dem og ha tydelige forventninger til at sosiale medier-plattformene tar et større ansvar enn i dag. Dette er noen av verdens aller største selskaper med mye makt, ressurser og avansert teknologi. Da må vi kunne forvente at de finner gode løsninger.

Alle disse grepene er viktige for å verne barn mot skadelig innhold, kommersiell utnytting, overvåking og misbruk av personopplysninger.

SPØRSMÅL NR. 1611

Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 21. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

EU-kommisjonen har foreslått forenklinger i regelverket om bærekraftsrapportering fra selskaper.

Vil finansministeren sikre at norske selskaper får de samme forenklingene, og fra samme tidspunkt, som selskaper i EU?

BEGRUNNELSE:

Nye direktivregler om bærekraftsrapportering (CSRD) ble vedtatt i EU i 2022. De nye reglene innføres trinnvis i EU fra regnskapsåret 2024 og Stortinget vedtok i april 2024 lovendringer som gjennomfører direktivendringene. Lovendringene ble satt i kraft 1. november 2024. Som ledd i arbeidet med forenklinger for næringslivet, la EU-kommisjonen 26. februar frem forslag til forenklinger i reglene om bærekraftsrapportering. Kommisjonen har bl.a. fore-

slått at langt færre foretak omfattes av reglene og at overgangsreglene i CSRD endres for å pause innføringen av rapporteringskravene for foretakene som skal rapportere for første gang for regnskapsåret 2025 og 2026.

Svar:

Finansdepartementet fastsatte 11. oktober 2024 overgangsregler om trinnvis innføring av de nye reglene om bærekraftsrapportering i regnskapsloven. Overgangsreglene er i tråd med det som gjelder i EU, det vil si reglene i direktivet om selskapers bærekraftsrapportering (CSRD). Etter overgangsreglene skal store foretak av allmenn interesse med over 500 ansatte utarbeide bærekraftsrapportering etter de nye reglene fra og med regnskapsåret 2024 (rapportering fra 2025). Andre store foretak skal rapportere fra og med regnskapsåret 2025 (rapportering

fra 2026), mens noterte små og mellomstore foretak som hovedregel skal rapportere fra og med regnskapsåret 2026 (rapportering fra 2027).

EU-kommisjonen la 26. februar 2025 frem en pakke med forslag om forenklinger for næringslivet, omtalt som Omnibus I, som bl.a. består av to direktivforslag:

- Et direktiv som bl.a. utsetter innføringen av rapporteringsplikt for foretak som skal rapportere for første gang fra regnskapsårene 2025 og 2026, med to år til henholdsvis regnskapsårene 2027 og 2028.
- Et direktiv som bl.a. snevrer inn virkeområdet for krav til bærekraftsrapportering, slik at de kun gjelder store foretak med over 1 000 ansatte. EU-kommisjonen anslår at om lag 80 pst. færre foretak vil omfattes enn etter gjeldende regler.

Jeg forventer at Kommisjonens forslag om å utsette innføringen av de nye reglene om bærekraftsrapportering vil kunne bli vedtatt av Rådet og Parlamentet i løpet av kort tid. Det er viktig at norske foretak kan forholde seg

til samme regelverk som foretak i EU. Dersom dette forslaget blir vedtatt i EU, tar jeg derfor sikte på å endre våre overgangsregler slik at norske foretak får samme utsettelse som foretak i EU. Mange foretak kan likevel ønske å gi relevante opplysninger om bærekraftsforhold i årsberetningen for regnskapsåret 2025. For å legge til rette for sammenlignbar rapportering fra norske foretak planlegger Finansdepartementet å oversette EU-standarder for frivillig bærekraftsrapportering til norsk i løpet av våren 2025.

Det er usikkert når Kommisjonens forslag om endringer i virkeområdet for krav til bærekraftsrapportering vil bli behandlet og eventuelt vedtatt i EU, og hvilke endringer Rådet og Parlamentet vil gjøre. Regjeringen vil vurdere hvordan eventuelle endringer i virkeområdet for krav til bærekraftsrapportering bør gjennomføres i Norge etter at det er oppnådd enighet i EU. Jeg tar i denne saken utgangspunkt i at norske foretak til enhver tid bør stå overfor de samme kravene som foretak i EU.

SPØRSMÅL NR. 1612

Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 25. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helse- og omsorgsministeren gripe inn og følge opp enigheten med Senterpartiet i regjering om en mest mulig desentralisert sykehusstruktur på Helgeland og ikke tillate en funksjonsfordeling som gir pasienter lengre reisevei enn nødvendig til indremedisinske tilbud?

BEGRUNNELSE:

Styret i Helse Nord RHF behandlet i dag en styresak om oppfølging av foretaksmøtet i juli 2024 om at tjenestetilbudet i Helgelandssykehuset skal baseres på en modell med ett sykehus på fire lokalisasjoner, der lokalisasjonene Mo i Rana og Sandnessjøen begge er akuttstusykehus. Styret vedtok ingen endring i opptaksområdene for generell kirurgi. Innen indremedisinske tilstander overkjørte styret viljen til Helgelandssykehuset HF og foreslår en urovekkende ny funksjonsfordeling der Vefsn kommune skal tilhøre Mo i Rana og Grane og Hattfjeldal kommune skal tilhøre Sandnessjøen. Dette innebærer at Vefsn får en delt løsning og innbyggerne inntil 20 minutter lengre kjørevei til akuttstusykehus enn det nærmeste for indreme-

disinske tilstander. Vedtaket vil bety at pasientgrunnlaget for Mo i Rana øker med 40 % og Sandnessjøen med 10 %. Det er skuffende om helseministeren godkjenner en slik funksjonsdeling ved å ikke gripe inn, som vil bety fortsatt uro og aksept for at politiske vedtak ikke blir fulgt opp, og at helseforetakene får kjøre sitt løp ut fra ikke-faglige argumenter som ikke er til pasienter eller lokalsamfunnet beste.

Spørsmålsstiller viser til at dette vedtaket skjer på samme dag som nye Narvik sykehus offisielt åpnes. Å bevare Narvik som akuttstusykehus var en annen viktig sak som Sp og AP til slutt ble enige om i regjering. For Senterpartiet er det like viktig å sikre en desentralisert akuttberedskap på Helgeland, og forventer at helseministeren nå griper inn gjennom et foretaksmøte.

Svar:

Jeg godkjente i foretaksmøtet i Helse Nord RHF 3. juli i fjor at modellen med to akuttstusykehus ved Helgelandssykehuset HF skulle videreføres. Vedtaket i foretaksmøtet i Helse Nord RHF 3. juli 2024 var som følger:

«Foretaksmøtet godkjenner at tjenestetilbudet i Helgelandsykehuset HF skal basere seg på en modell med ett sykehus, der lokalisasjonene Mo i Rana og Sandnessjøen er akuttstusykhus. Funksjons- og oppgavedelingen ut over somatiske akutfunksjoner, inkludert tilbudene ved lokalisasjonene i Mosjøen og DMS i Brønnøysund, besluttet av Helse Nord RHF i samarbeid med Helgelandsykehuset HF. Det skal være tilstedeværelse fra ledelsen ved alle lokalisasjoner.

Foretaksmøtet legger til grunn videreføring av fødeavdeling i både Sandnessjøen og Mo i Rana, i tråd med føringene i Nasjonal helse- og samhandlingsplan.»

I tråd med vedtaket har Helse Nord RHF og Helgelandsykehuset HF vurdert funksjons- og oppgavedelingen i helseforetaket. Som representanten viser til vedtok styret i Helgelandsykehuset HF at opptaksområdet for befolkningen i Vefsn kommune skulle legges til Sandnessjøen sykehus. Samtidig ble det vedtatt at i en overgangsperiode må en delt løsning aksepteres. Overgangsperioden ble ikke definert.

Sykehusstrukturen på Helgeland har nå vært diskutert i flere tiår. Et flertall i styret i Helse Nord RHF, ink-

ludert ansatte-representantene, konkluderte i styremøte 14. mars med at det var viktig å lande et endelig vedtak av hensyn til forutsigbarhet for både pasienter, ansatte og befolkning.

Styret i Helse Nord RHF vedtok på denne bakgrunn i styremøtet 14. mars at opptaksområdet for lokalisasjonen i Mo i Rana utvides med Vefsn kommune for indremedisinske tilstander, og at opptaksområdet for lokalisasjonen i Sandnessjøen utvides med kommunene Grane og Hattfjelldal for de samme tilstandene.

Jeg mener at vedtaket i styremøtet i Helse Nord RHF 14. mars er viktig for at helseregionen og Helgelandsykehuset HF skal komme videre med å utvikle tilbudet for fremtiden og få en bærekraftig drift innenfor de økonomiske rammene som Stortinget bevilger. Jeg legger til grunn at ledelsen ved Helgelandsykehuset HF skal ha sitt hovedarbeidssted i Sandnessjøen, og at det skal være bærekraftig drift både i Sandnessjøen og Mo i Rana som er langsiktig og legger til rette for gode fagmiljøer. Dette er også krav stilt i foretaksmøtet.

SPØRSMÅL NR. 1613

Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 24. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Helse Sør-Øst RHF er i gang med anskaffelse innenfor tverrfaglig spesialisert rehabilitering. Helse Sør-Øst meldte 7. mars at de er forsinket, og at nye kontrakter vil bli inngått i oktober 2025, med oppstart 1. januar 2026. Dagens avtale utløper 31. desember 2025. Både arbeidsgiverorganisasjonene og pasientorganisasjoner er bekymret, og mener at dagens avtaler må prolongeres til 30. juni 2026.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre både de ansatte på virksomhetene og pasientene i lys av den nye framdriftsplanen?

BEGRUNNELSE:

Anbudsutlysningen på spesialisert rehabilitering i Helse Sør-Øst RHF vil innebære en reduksjon i kjøp av tjenester fra private og ideelle virksomheter. I tillegg legger anbudet opp til en stor omlegging av tjenestetilbudet. Flere aktører må derfor være innstilt på til dels store omorganiseringer, og i verste fall avvikling av driften.

Utsettelse av anbudsprosessen med inngåelsen av nye kontrakter så tett opp mot oppstart, medfører stor uforutsigbarhet. Virksomhetene sitter med ansvar for ansatte og øvrige forpliktelser.

I tillegg vil omleggingen av rehabiliteringstilbudet som HSØ legger opp til innebærer store endringer for pasientene, fastleger og andre henvisende instanser. Det er nødvendig med en lengre tidsperioden enn 2-3 måneder for å komme ut med informasjon om nye tilbud, for å sikre at pasienter får nødvendig rehabilitering.

I tilsvarende anbudsprosess i Helse Midt RHF vil kontraktinngåelsene ifølge framdriftsplanen være før påske. Helse Midt har nylig prolongert eksisterende avtalene ut 2025, for å gi virksomhetene den nødvendige tid til å omstille seg og til å etablere nye tilbud.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med spørsmålet bedt Helse Sør-Øst RHF om en orientering om den aktuelle saken. Helse Sør-Øst RHF har opplyst at

de er forsinket i anskaffelsen av spesialiserte rehabiliteringstjenester, og at tidspunktet for tildeling er endret fra mars 2025 til september-oktober 2025. Hovedårsaken til denne forsinkelsen er at det er mottatt mange og omfattende tilbud, og at gjennomføring av konkurransen er mer krevende enn først antatt. De opplyser at dette blant annet har sammenheng med at det er store endringer innen rehabiliteringsfeltet fra dagens avtaler som ble inngått i 2015. Det vil gjennomføres minst én forhandlingsrunde mer enn opprinnelig planlagt. I tillegg vil Helse Sør-Øst RHF ta med læringspunkter fra den pågående anskaffelsen innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling som er under evaluering.

Helse Sør-Øst RHF er tydelig på at en tildeling kort tid før avtaleoppstart ikke er gunstig, og de har derfor besluttet å tilby dagens avtaleparter å prolongere de nåværende avtalene til 30. juni 2026. Dette mener Helse Sør-Øst RHF at vil gi avtalepartene en forutsigbarhet i overgangen fra gamle til nye avtaler. Leverandørene vil med dette ha tid til å tilpasse behandlingstilbudene og driften til nye avtaler. Denne løsningen vil samtidig bidra til en bedre trygghet for pasientene.

Helse Sør-Øst RHF la ut en pressemelding om dette den 19. mars d.å.: <https://www.helse-sorost.no/nyheter/forlengelse-av-rehabavtaler/>

SPØRSMÅL NR. 1614

Innlevert 14. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 19. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Turistnæringen vokser, og mange selskaper tilbyr guidede opplevelsesturer der små grupper transporteres med private biler eller minibusser. Flere av disse opplever nå krav om drosjeløyve, noe som medfører unødvendig byråkrati og økte kostnader.

Siden disse selskapene ikke driver ordinær persontransport eller konkurrerer med taxinæringen, vil statsråden presisere regelverket for å unnta reiselivsbedrifter fra dette byråkratiet?

BEGRUNNELSE:

Mange reiselivsbedrifter tilbyr spesialtilpassede opplevelsesturer der små grupper transporteres av sin egen guide i private kjøretøy. Disse turene er en viktig del av turistnæringen, spesielt i områder med fjorder, fjell og andre naturopplevelser. Imidlertid rapporterer flere aktører at de nå pålegges å skaffe drosjeløyve for å frakte sine gjester, til tross for at de ikke driver ordinær persontransport eller konkurrerer med taxiselskaper. Dette medfører både unødvendig byråkrati og økte kostnader for en næring som allerede møter mange reguleringskrav. For mange små bedrifter kan slike krav bli en betydelig belastning, noe som kan redusere konkurransekraften og tilbudet til turister. For å sikre en mer smidig regulering av reiselivsnæringen, bør regelverket presiseres slik at slike transporttjenester kan unntas fra krav om drosjeløyve.

Svar:

Aktører som tilbyr transport med personbil med inntil 9 seter, vil være omfattet av kravet om drosjeløyve etter yrkestransportloven § 9 første ledd, dersom de driver transport mot vederlag og med mål om fortjeneste. Kravet om drosjeløyve omfatter også reiselivsbedrifter hvor en guide transporterer små grupper med turister i foretakets kjøretøy.

Den 1. september 2024 trådte endring i rammene for løyveplikt etter yrkestransportloven § 9 første ledd i kraft. Endringen innebærer at bare den som driver transport mot vederlag med «mål om fortjeneste» er omfattet av kravet til drosjeløyve. Dette betyr blant annet at mye av transporten i regi av frivilligheten ikke lenger vil være løyvepliktig. Såkalt Inn på tunet-virksomhet og småskala turistvirksomhet er imidlertid fortsatt omfattet av kravet til drosjeløyve. Disse typene virksomhet tilbyr i utgangspunktet ikke tjenester i det tradisjonelle drosjemarkedet, men bare transport til kunder som deltar på særlige aktiviteter i regi av virksomhetene. I den grad disse virksomhetene ikke tilbyr tjenester i drosjemarkedet, vil en del av kravene som gjelder for å drive drosjevirksomhet ikke være nødvendige. På den bakgrunn foreslo Drosjeutvalget i delutredning I, NOU 2023:22, å gjeninnføre den tidligere ordningen hvor løyvemyndigheten kan gi dispensasjon fra kravet om løyve. I tillegg foreslo utvalget å gi løyvemyndigheten hjemmel til å gi dispensasjon fra de enkelte løyvekravene. Dette ble fulgt opp av departementet, og

endringer i yrkestransportforskriften § 48 e ble fastsatt og trådte i kraft 1. september 2024.

Etter yrkestransportforskriften § 48 e kan løyvemyndigheten gi den som driver løyvepliktig persontransport med motorvogn registrert for inntil 9 personer, dispensasjon fra kravet om drosjeløyve. Bestemmelsen setter klare vilkår for å innvilge dispensasjon, men innebærer at den som får dispensasjonen ikke må oppfylle alle kravene som normalt følger med å ha drosjeløyve. Det følger av yrkestransportforskriften § 48 e første ledd siste punktum at den som får løyvefritak likevel skal oppfylle visse krav, slik at dispensasjonen i realiteten innebærer fritak fra kravene om fagkompetanse, sentraltilknytning og krav etter yrkestransportforskriften § 48 om taksameter og merking av motorvognen. Løyvemyndigheten kan gi slik dispensasjon for inntil fem motorvogner.

Yrkestransportforskriften § 48 e sier videre at løyvemyndigheten «kan» gi dispensasjon fra kravet om drosjeløyve eller de enkelte løyvekravene. Det er dermed opp til løyvemyndighetens skjønn om de vil gi slik dispensasjon eller ikke. Det innebærer også at dispensasjonspraksis kan variere fra fylke til fylke, som en konsekvens av at det

kan være ulike forhold i fylkene som gjør at vurderingene om å gi dispensasjon er ulike.

Jeg viser videre til at for tilfeller der løyvemyndigheten ikke gir dispensasjon fra kravet om drosjeløyve, er det nylig innført en bestemmelse i yrkestransportforskriften § 52 f bokstav c) som gir løyvemyndigheten adgang til å gi dispensasjon fra sentraltilknytningsplikten for blant annet aktører som driver småskala reiselivsbedrifter. Denne bestemmelsen trådte ikraft 1. mars 2025.

Selv om reiselivsaktørene i utgangspunktet ikke ønsker å drive regulær drosjevirkksomhet, vil virksomheten enkelte steder komme i konkurranse med aktører i drosjenæringen. Uten reiselivsaktørene ville noe av transporten de driver kunne vært utført av aktører med drosjeløyve. På denne bakgrunn mener jeg det er rimelig at spørsmål knyttet til dispensasjon blir avgjort av løyvemyndigheten lokalt.

Jeg mener på denne bakgrunn at aktører i såkalte småskala reiselivsbedrifter er godt ivaretatt med løyvemyndighetens adgang til å gi dispensasjon fra kravet om drosjeløyve, og eventuelt fra kravet om sentraltilknytningsplikt når fritak fra kravet om drosjeløyve ikke gis.

SPØRSMÅL NR. 1615

Innlevert 15. mars 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 20. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan jeg få en oversikt over fordelingen mellom VTO og VTA-S og den geografiske fordelingen av plasser i begge tiltakstyper - sett opp mot innbyggertallet i de enkelte fylker?

BEGRUNNELSE:

Jeg besøkte nylig Bjørnafjorden ASVO som er en av mange viktige arbeidsplasser for de som trenger varig tilrettelagt arbeidsplass. Slike plasser har Stortinget ved flere anledninger økt tallet på og så melder slike bedrifter stadig tilbake at midlene i liten grad går til nye VTA plasser, men VTO som NAV tildeler som er ment til en annen gruppe. Jeg ønsker derfor en oversikt over fordelingen mellom VTO og VTA-S samt fylkesvisfordeling sett opp mot innbyggertallet.

Svar:

Arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid (VTA) er inndelt i to varianter – varig tilrettelagt arbeid i forhåndsgodkjent (skjermet) virksomhet (VTA-F) og varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet (VTA-O). Begge variantene av VTA er finansiert over samme post i statsbudsjettet (kap. 634 post 77) og regulert i samme kapittel i forskrift om arbeidsmarkedstiltak (kap. 14). Målgruppen er formelt sett den samme, men det er vanlig å anta at deltakerne i ordinær virksomhet har noe høyere funksjonsevne enn deltakerne i forhåndsgodkjent virksomhet. Samtidig må det understrekes at alle VTA-deltakere tilhører en svært utsatt gruppe, og det er et vilkår for å få tilbud om plass at andre arbeidsmarkedstiltak er vurdert og funnet uaktuelle.

Av historiske årsaker har VTA-plassene vært skjevt fordelt mellom fylkene. Oslo har klart færrest plasser i forhold til antall innbyggere (1,1 plasser per 1 000 innbyggere). Agder ligger på topp av denne statistikken med

4,0 plasser per 1 000 innbyggere. En fullstendig oversikt er lagt ved, se tabell 1.

Siden 2019 har Arbeids- og velferdsdirektoratet forsøkt å oppnå en likere fordeling. Arbeids- og velferdsdirektoratet har i den forbindelse brukt en modell som tar utgangspunkt i antall uføretrygdde under 40 år i hvert fylke, ikke antall innbyggere. Årsaken er at andelen uføretrygdde i befolkningen ikke er jevnt fordelt, men varierer mellom fylkene. Videre legger direktoratet til grunn at relativt unge uføretrygdde (under 40 år) er mer aktuelle for en plass i VTA enn de eldre uføretrygdde. Jeg har lagt

ved en tabell som viser fordelingen av plasser i forhold til antall unge uføretrygdde (tabell 2 i statistikkvedlegget).

Ansvar for å fordele ressurser mellom VTA-F og VTA-O er delegert til Arbeids- og velferdsetaten. Beslutningen tas vanligvis på fylkesnivå i etaten, og fordelingen mellom de to tiltaksvariantene varierer på bakgrunn av lokale forhold. Trøndelag skiller seg ut med den klart høyeste andelen VTA-deltakere ansatt i ordinære virksomheter, 41,3 pst. Troms har den laveste andelen med 19,4 pst. i ordinær virksomhet. For landet som helhet er andelen 29 pst. For nærmere informasjon, se statistikkvedlegget tabell 3.

Vedlegg: statistikk

Tabell 1: VTA-plasser per 1000 innbyggere. Fordelt per fylke.

Tabellen viser antall plasser i VTA i forhåndsgodkjent virksomhet (VTA-F), ordinær virksomhet (VTA-O) og VTA samlet (VTA), samt antall plasser per 1000 innbyggere i hvert av landets fylker. Tall for 31.12.2024

	Innbyggere	VTA	VTA-F	VTA-O	VTA per1000innb	VTA-F per 1000 innb.	VTA-O per 1000 innb.
Hele landet	5594340	13 935	9 888	4 047	2,49	1,77	0,72
Oslo	724290	805	632	173	1,11	0,87	0,24
Roqaland	504496	1 092	790	302	2,16	1,57	0,60
Møre og Romsdal	272413	621	457	164	2,28	1,68	0,60
Nordland	243582	911	642	269	3,74	2,64	1,10
Østfold	314407	922	717	205	2,93	2,28	0,65
Akershus	740680	1 384	971	413	1,87	1,31	0,56
Buskerud	271248	705	475	230	2,60	1,75	0,85
Innlandet	377556	1 051	812	239	2,78	2,15	0,63
Vestfold	258071	661	530	131	2,56	2,05	0,51
Telemark	177863	624	419	205	3,51	2,36	1,15
Agder	322188	1 295	799	496	4,02	2,48	1,54
Vestland	655210	1 500	1 071	429	2,29	1,63	0,65
Trøndelag	486815	1 516	890	626	3,11	1,83	1,29
Troms	170479	578	466	112	3,39	2,73	0,66
Finnmark	75042	266	213	53	3,54	2,84	0,71

Kilde: SSB I Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 2: VTA-plasser per 100 uføretrygdede under 40 år. Fordelt per fylke.

Tabellen viser antall plasser i VTA (per 31.12.24), antall uføretrygdede under 40 år i hvert fylke (per 31.1.25) og antall VTA-plasser per 100 innbyggere under 40 år som er uføretrygdet.

	VT A-plasser	Uføre under 40 år	VTA-plasser per 100 uføre under 40 år
Hele landet	13 935	66087	21,1
Oslo	805	5379	15,0
Roqaland	1 092	5512	19,8
Møre og Romsdal	621	2897	21,4
Nordland	911	3169	28,7
Østfold	922	4632	19,9
Akershus	1 384	6177	22,4
Buskerud	705	3647	19,3
Innlandet	1 051	5575	18,9
Vestfold	661	3771	17,5
Telemark	624	2708	23,0
Aqder	1 295	5313	24,4
Vestland	1 500	6972	21,5
Trøndelaq	1 516	6845	22,1
Troms	578	1902	30,4
Finnmark	266	967	27,5

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Tabell 3: VTA-plasser-Antall og andel i forhåndsgodkjent og ordinær virksomhet. Per fylke.

Tabellen viser antall og andelen plasser i VTA i forhåndsgodkjent virksomhet (VTA-F) og ordinær virksomhet (VTA-0) fordelt på alle landets fylker. Tall for 31.12.2024.

	VTA	VTA-F	VTA-0	Prosent i VTA-F	Prosent i VTA-0
Hele landet	13 935	9 888	4 047	71,0	29,0
Oslo	805	632	173	78,5	21,5
Roqaland	1 092	790	302	72,3	27,7
Møre og Romsdal	621	457	164	73,6	26,4
Nordland	911	642	269	70,5	29,5
Østfold	922	717	205	77,8	22,2
Akershus	1 384	971	413	70,2	29,8
Buskerud	705	475	230	67,4	32,6
Innlandet	1 051	812	239	77,3	22,7
Vestfold	661	530	131	80,2	19,8
Telemark	624	419	205	67,1	32,9
Aqder	1 295	799	496	61,7	38,3
Vestland	1 500	1 071	429	71,4	28,6
Trøndelag	1 516	890	626	58,7	41,3
Troms	578	466	112	80,6	19,4
Finnmark	266	213	53	80,1	19,9

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

SPØRSMÅL NR. 1616

Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 21. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Tilgang på kompetanse og kvalifisert arbeidskraft er ein av dei mest kritiske faktorane for norsk konkurransekraft. Korleis følger statsråden opp vedtaket gjort av Stortinget tidligare i år om snarast mulig å få ned saksbehandlingstida for høgkompetent arbeidskraft frå tredjeland betydeleg, og vil statsråden vurdere å etablere eit hurtigspor for arbeidsinnvandrarar med fagutdanning tilsvarande dansk praksis gjennom SIRI (Styrelsen for International Rekruttering og Integration) med formål om å styrke norsk konkurransekraft?

GRUNNGJEVING:

I møte med aktørar i næringslivet, har spørsmålsstillar fått tilbakemeldingar på at aktørar som bistår bedrifter med å skaffe faglært arbeidskraft, så og seie har slutta å rekruttere faglært personell frå land utanfor EU/EØS, fordi UDI sine rutiner for sakshandsaming og svært lange sakshandsamingstid gjer det altfor uføreseieleg for norske bedrifter, og økonomisk risikabelt for jobbsøkarar å investere i ein visumsøknad. Ventetida er ofte på meir enn eitt år, og det er høg risiko for negative vedtak trass i at næringslivet er avhengig av kompetansen og det er vanskelig eller umulig å

oppdrive tilsvarende kompetanse i Noreg eller EU/EØS. Dette gjer også at fagarbeidarar som sveisarar, elektrikarar, industri- og bilmekanikarar og teknikarar heller veljer å reise til andre land, fordi kompetansen deira er ettertrakta og etterspurt i Europa og verda for øvrig. Det rammar kanskje spesielt bedrifter i Distrikts-Norge, som ofte har størst utfordringar med å tiltrekke seg kompetanse som er knapp og vanskeleg tilgjengeleg.

Noreg skil seg på dette området vesentlig i både praksis, ventetider og regelverk frå Danmark og andre av våre naboland, der ein har oppretta «hurtigspor» for arbeidsinnvandring for fagarbeidarar som det er mangel på i eige land, og generelt sørger for ei smidig og rask saksandsaming.

Spørsmålsstillar vil samtidig be om ein status for oppfølginga av vedtak i Stortinget i samband med behandling av Dokument 8:3 S (2024–2025) der Stortinget ba regjeringa snarast mulig kome med forslag som får ned saksbehandlingstida for arbeidstillatelsar for høgkompetent arbeidskraft frå tredjeland betydeleg, og synte til Oslo kommune sitt pilotprosjekt Kompetansespor som ein mulig modell.

Svar:

Stortingets anmodningsvedtak nr. 1616 (2024-2025) ble fattet 13. februar 2025 i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 6 (2024-2025) gründermeldingen. Anmodningsvedtaket er til behandling i Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og jeg vil komme tilbake til Stortinget raskest mulig og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.

Jeg vil likevel gjøre oppmerksom på at det er bred politisk enighet om at arbeidsinnvandring fra tredjeland skal være behovsstyrt. Rekruttering av arbeidskraft fra tredjeland skal ikke fortrenge innenlandsk arbeidskraft, og behovet for arbeidskraft må balanseres mot hensynet til en kontrollert og bærekraftig innvandring. Det er lagt til rette for at arbeidsgivere kan rekruttere nødvendig fagkompetanse fra tredjeland.

For å kunne få oppholdstillatelse som faglært arbeidstaker, må søkeren dokumentere at han eller hun har en fagutdanning som er relevant for stillingen i Norge, og som minimum tilsvarer en treårig yrkesfaglig utdanning på nivå med norsk videregående skole. Søknader om oppholdstillatelse skal behandles i tråd med gjeldende regelverk og rammer gitt av Stortinget og departementene. I det årlige tildelingsbrev til UDI er det stilt krav om at søknader om oppholdstillatelse som faglært skal behandles så raskt som mulig og normalt innen 30 dager.

Median saksbehandlingstid for faglærte som har fått innvilget oppholdstillatelse hittil i år er på 44 dager. Søknader til arbeidsgivere som rekrutterer flere om gangen og har en høy andel innvilgelser over tid, håndteres

normalt innenfor 10-15 dager. UDI anslår at dette kan gjelde en firedel av førstegangssøknadene.

De siste årene har UDI avdekket et stort antall søknader hvor det fremlegges falske utdanningsdokumenter eller falske arbeidstilbud. I flere av sakene må UDI foreta ekstra undersøkelser for å kontrollere om opplysningene og dokumentene i søknadene er riktige og ekte. Det kan være utfordrende å få kontrollert utdanningsdokumenter som gjelder arbeid på yrkesfaglig nivå, og det kan variere hvor lang tid det tar å gjennomføre ekstra undersøkelser. Som det fremgår av informasjonen på UDIs nettsider tar det lenger tid å behandle søknader som gjelder arbeid som kokk, bilmekaniker, snekker, maler, murer og frisør. Søknader der det er fremlagt utdanningsdokumenter utstedt i Bangladesh, Filippinene, India, Iran, Kina, Kosovo, Nepal, Pakistan, Tyrkia og Vietnam kan ta betydelig lenger tid å behandle. Median saksbehandlingstid for søknader hvor det er mistanke om falske dokumenter og hvor det må foretas ekstra undersøkelser er per i dag på 244 dager.

Jeg forstår at lang saksbehandlingstid er en stor ulempe for næringslivet, og det er et mål å korte ned saksbehandlingstiden. Samtidig er det viktig at UDI foretar nødvendige kontroller, slik at oppholdstillatelse som gir rett til familieinnvandring og permanent opphold, bare innvilges til søkere som oppfyller vilkårene for tillatelsen.

Når det gjelder forslaget om å vurdere et hurtigspor for arbeidsinnvandrere med fagutdanning tilsvarende dansk praksis gjennom SIRI (Styrelsen for International Rekruttering og Integration), legger jeg til grunn at representanten sikter til den danske fast track-ordningen. I denne ordningen kan arbeidstakere fra tredjeland som har fått tilbud om arbeid hos forhåndsgodkjente virksomheter, få oppholdstillatelse innen 30 dager. For å kunne bli forhåndsgodkjent må virksomhetene oppfylle en rekke vilkår og delta i et veiledningsmøte. Forhåndsgodkjenningen gjelder i fire år og SIRI skal føre fortløpende kontroll med at virksomhetene etterlever vilkårene for forhåndsgodkjenningen. Etablering av en slik forhåndsgodkjenningsordning i Norge ble vurdert under Regjeringen Solberg, men ble da ansett for å være for ressurskrevende å administrere.

I Norge har vi heller valgt å ha en faglærtekvote der 6 000 oppholdstillatelser i året kan innvilges etter en forenklet prosedyre uten krav til en individuell arbeidsmarkedsvurdering av om den aktuelle stillingen kan besettes av innenlandsk arbeidskraft. Søknader om oppholdstillatelse fra faglærte er prioritert og skal normalt behandles innen 30 dager, dvs. innenfor den samme tiden som søknader i den danske fast track-ordningen.

Pilotprosjektet i Oslo, kalt Kompetansespooret, gjelder hele brukerreisen for en arbeidsinnvandrer, altså prosessen fra jobbtilbud, via tillatelse fra UDI, innregistrering av bosted i folkeregisteret, oppretting av norsk bankkonto og utbetaling av lønn. Prosjektet omfatter dermed mye mer enn saksbehandlingstiden i utlendingsforvaltningen.

Jeg vil følge med på hvilke erfaringer som blir gjort i prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1617

Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 24. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Når kan en forvente at forsømt vedlikehold, som har medført alvorlige bruksbegrensninger på Sola Flystasjon, blir prioritert?

BEGRUNNELSE:

På svar på tidligere spørsmål angående Sola Flystasjon kan en få inntrykk av at statsråden mener situasjonen ikke er av en slik art at den medfører begrensninger av særlig betydning og at Avinor ikke har foretatt beslutninger som rammer bruken av Sola Flystasjon. Jeg siterer her fra brev sendt fra Avinor til forsaret 12. desember 2024.

«Avinor har tidligere gitt Forsvaret anledning til å anvende taksebanene til sin aktivitet på egen operativ og økonomisk risiko. Endring i vurdering knytter seg til hvorvidt en kan gi tillatelse til aktivitet på stengte områder. Gitt tilstanden på banesystemet, og den risiko avvikling av sivil trafikk ved lufthavnen utsettes for, aksepterer ikke Avinor at aktivitet på stengt infrastruktur videreføres uten at det konkretiseres en forpliktende plan for rehabilitering av anleggene, samt at ansvar for konsekvenser av eventuelle hendelser også konkretiseres, tydeliggjøres og adresseres.»

Svar:

Forsvaret er kjent med utfordringene på Sola flyplass. Jeg vil forsikre meg om at Forsvaret går i videre dialog med Avinor om håndtering av saken, og at Forsvaret tar med seg utfordringsbildet på Sola i de videre vurderinger og prioriteringer i forsvarssektoren.

Langtidsplanen for Forsvaret inneholder en betydelig satsning på vedlikehold og fornyelse av EBA, som inkluderer fornyelse og utvidelse av luftoperative eiendom-, bygg- og anleggskapasiteter for Luftforsvaret. Dette innbefatter tiltak på Sola flystasjon for om lag 500 mill. kroner. I tillegg kan det komme finansiering fra NATO fellesfinansiering av infrastruktur (NSIP).

Vedlikeholdsprosjekter på flystasjonene prioriteres av Forsvaret, basert på en helhetlig vurdering av operative og beredskapsmessige behov i daglige operasjoner og operativt planverk, deriblant tilrettelegging for allierte mottak. I Forsvarssjefens nåværende vurdering og prioritering ligger Sola inne med midler i andre halvdel av langtidsplanperioden. Jeg har tillit til forsvarssjefens vurdering av hvilke tiltak som er riktig å prioritere, basert på fagmilitære vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1618

Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 24. mars 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Hva er årsaken til at regjeringen ikke har forsterket virkemiddelbruken for å øke opptaket av CO₂ i skog så langt i denne regjeringsperioden, og hva planlegger Land-

bruks- og matministeren å gjøre for å stimulere til økte opptak av CO₂ i skog?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens klimastatus og -plan viser at Regjeringen ikke har planer om å forsterke virkemiddelbruken for å øke opptakene av CO₂ i forvaltet skog i 2025. Dette til tross for at det ble gitt tydelige signaler i Hurdalsplattformen om en satsing på slike tiltak.

Norge har gode muligheter øke opptaket av CO₂ i skog gjennom målrettede skogbrukstiltak. Tiltak for å øke CO₂-opptaket i skog har en langt lavere enhetskostnad enn de fleste tiltak for å oppnå utslippsreduksjoner, og er også vesentlig rimeligere enn industriell karbonfangst og -lagring. I den forrige klimameldingen (Meld. St. 13 (2020-2021)) ble en del av disse tiltakene pekt ut som særlig aktuelle. Disse tiltakene hadde et samlet opptakspotensiale på ca. 6,5-8 millioner tonn CO₂ årlig mot 2100, men er i liten grad gjennomført.

Svar:

Jeg støtter representanten Hallelands syn på viktigheten av klimatiltak i skog for å øke opptaket av CO₂. Skog og skogbruk spiller en viktig rolle i klimapolitikken, både i form av opptak i skog og gjennom bruk av treprodukter som en del av det grønne skifte. Regjeringen har gjennom hele regjeringsperioden videreført ordningene med tilskudd til tettere planting etter hogst, gjødsling av skog og skogplanteforedling. Tilskuddet til planteforedling er på et nivå slik at potensialet for foredlingsgevinst vil bli realisert. Bevilgningen til de to øvrige ordningene ligger på et nivå som svarer til forventet aktivitetsnivå fra skogeierne side.

Regjeringen vil legge fram en ny klimamelding denne våren, der skog- og arealbrukssektoren inngår.

SPØRSMÅL NR. 1619

Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 24. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil FMA i forbindelse med utlysning av anbud på rammeavtaler for å dekke Forsvarets behov for arktiske stridsrasjoner stille krav om at de frysetørkede måltidene produseres i Norge, og ikke bare at stridsrasjonene pakkes i Norge?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har det vært en rekke mediasaker om at Forsvaret vraker lokale og regionale leverandører av alt fra ullsokker og kartanker, til stridsrasjoner, brød og poteter, til fordel for leverandører lenger unna eller utenlands. For å endre på dette og i stedet styrke totalforsvaret vedtok et enstemmig Storting i Forsvarsforliket at:

«Forsvaret skal øke sin involvering med små og mellomstore leverandører der det er hensiktsmessig, for i større grad å benytte lokale og regionale tilbydere etter et nærhetsprinsipp. Lokalt næringsliv er en sentral del av totalberedskapen, og selvforsyning vil være avgjørende for at Forsvaret skal fungere også i krise og krig. Sivile verdikjeder bør være så nært de operative miljøene som mulig. Matforsyning er en viktig del av beredskapen.

Komiteen registrerer at igangsatte oppdrag til Forsvaret på dette området skal bidra til å legge til rette for raske og kosteffektive leveranser til forsvarssektoren samtidig som det søkes å

oppnå positive ringvirkninger mellom næringslivet og Forsvarets tilstedeværelse i de operative områdene.

Komiteen ber om at forsvarssektoren gjør nødvendige justeringer i relevante reglement, avtaler og rutiner for å ivareta dette.

Komiteen viser til at FLO i flere anskaffelser viser til det ordinære regelverket for offentlige anskaffelser, hvor nærhet og beredskapsmessige konsekvenser ikke inngår som vurderingsgrunnlag.»

På denne bakgrunn fattet Stortinget i tillegg følgende vedtak i Forsvarsforliket:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Forsvaret utnytter handlingsrommet lover og reglement åpner for, slik at Forsvaret i større grad benytter lokale og regionale tilbydere.»

Når Forsvaret snart skal velge leverandør av arktiske stridsrasjoner, er det vesentlig å få svar på om Forsvarsmateriell har stilt krav om at de frysetørkede måltidene faktisk produseres i Norge, med størst mulig grad av lokale og regionale råvareleverandører, eller om det i stedet bare er stilt krav om stridsrasjonene pakkes i Norge.

Sistnevnte vil i så fall bety at Forsvaret ikke understøtter nasjonal produksjon av innholdet i stridsrasjonene, men i stedet basere seg på import av dette.

Svar:

Stortinget vedtok i behandling av langtidsplanen for Forsvaret å be regjeringen om å: «sikre at Forsvaret utnytter handlingsrommet lover og reglement åpner for, slik at Forsvaret i større grad benytter lokale og regionale tilbydere».

Dette følges opp gjennom de konkrete anskaffelsene som gjøres i sektoren. Forsvaret og Forsvarsmateria-

teriell har fått delegert ansvar for å vurdere behov for samt å fremforhandle og inngå avtaler. Forsvarsmateriell overtok ansvaret for driftsanskaffelser fra Forsvaret 1. oktober 2024 og følger opp anskaffelsesprosessen knyttet til stridsrasjoner, herunder oppfølging av Stortingets vedtak. Jeg er trygg på at Stortingets intensjoner følges opp i disse prosessene.

SPØRSMÅL NR. 1620

Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 20. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Viser til Dokument nr. 15:981 (2024-2025) og statsrådens svar.

Vil regjeringen vurdere konkrete støtteordninger, strategiske anbud eller andre tiltak for å sikre at vi ikke mister denne kritiske produksjonskapasiteten som Palla Pharma her i Norge og slik at vi kan være bedre rustet ved fremtidige kriser?

BEGRUNNELSE:

Som svar på mitt skriftlige spørsmål i Dokument nr. 15:981 (2024-2025) viser statsråden til at tiltak for helseberedskap må fungere også i hverdagen, og at aktører må være bærekraftige og konkurransedyktige for å kunne bidra. Likevel gjenstår spørsmålet; Er det ikke statens ansvar å sikre at kritisk infrastruktur, som nasjonal legemiddelproduksjon, ikke svekkes av markedskrefter alene? Når vi ser hvordan avhengigheten av globale verdikjeder har skapt utfordringer under pandemier og andre kriser, vil det være interessant å høre om hvordan regjeringen konkret vil sikre at vi opprettholder og utvikler den kompetansen og produksjonskapasiteten som blant annet Palla Pharma i Kragerø representerer, slik at vi ikke mister en sentral brikke i norsk legemiddelberedskap. Palla Pharma er i dag Norges eneste aktør med kapasitet og kompetanse til å produsere livsviktige tabletter, men står i en økonomisk utfordrende situasjon på grunn av prisdumping fra internasjonale aktører. For at de skal kunne opprettholde sin produksjonskapasitet og bidra til norsk beredskap, er det behov for statlig støtte i størrelsesorden 5–20 millioner kroner per år i en overgangsperiode på 1–2 år. Dette vil sikre at Norge beholder kompetansen og kapasiteten til å

produsere essensielle medisiner og reduserer vår avhengighet av utenlandske produsenter. I 1987 valgte Stortinget å redde Kongsberg Våpenfabrikk fordi det ble sett som en nasjonal sikkerhetsprioritet. Den samme beredskapstankegangen bør bli anvendt på legemiddelproduksjon.

Svar:

Legemiddelproduksjon er komplekst og ressurs-krevende. Erfaringene fra pandemien viste hvor vanskelig det er å endre produksjons-prosesser og øke produksjonskapasitet for legemidler for etablerte legemiddelprodusenter. Derfor må helseberedskapen basere seg på aktører som fungerer også utenfor kriser. Som forklart i mitt svar i Dokument nr. 15:981 (2024-2025) må det skilles mellom tiltak for helseberedskap og tiltak for næringsutvikling. For at tiltak skal ha betydning for helseberedskapen må de også fungere i hverdagen, utenfor en krise. Aktører må være bærekraftige, lønnsomme og konkurransedyktige fra et næringspolitisk perspektiv for å kunne bidra i helseberedskapen.

Videreutvikling av bruk og potensial i forhandling og innkjøp av legemidler er et viktig tiltak i Meld. St. 5 (2023-2024) En motstandsdyktig helseberedskap. Direktoratet for medisinske produkter er gitt en forsterket rolle innenfor nasjonale forhandlinger og innkjøp og det overordnede ansvaret for forsyningssikkerhet. Norge har gode erfaringer med bruken av MEAT-kriterier i legemiddelanskaffelser som tillater å vektlegge flere kriterier enn pris i anbud, herunder blant annet forsyningssikkerhet og miljø.

Norge har et betydelig virkemiddelapparat for næringsutvikling. Virkemiddelapparatet tilbyr en rekke

ordninger og programmer som lån, tilskudd, garantier og ulike kompetansetiltak, for å hjelpe med FoU, etablering, vekst, skalering og eksport. Forvaltningen av statlig støtte er lagt til virksomheter og etater underlagt Nærings-

og fiskeridepartementet og Kunnskaps-departementet. Helsenæringen mottar en betydelig andel av den støtten som gis. Statlige støtteordninger og eierskap ligger til Næringsministeren å besvare.

SPØRSMÅL NR. 1621

Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 19. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Ved behandlingen av Kommuneproposisjonen 2025 ble følgende anmodningsvedtak vedtatt; «Stortinget ber regjeringen utrede endringer i regelverket slik at det blir mulig for kommunene å sette ulike skattesatser for sekundær-, fritids- og primærboliger».

Kan statsråden orientere om fremdriften på dette arbeidet?

«Stortinget ber regjeringen utrede endringer i regelverket slik at det blir mulig for kommunene å sette ulike skattesatser for sekundær-, fritids- og primærboliger.»

Vedtaket blei gjort ved behandlinga av Prop. 102 S (2023–2024) Kommuneproposisjonen for 2025, jf. Innst. 440 S (2023–2024). Regjeringa vil vurdere korleis vedtaket skal følgjast opp og vil kome tilbake til Stortinget om saka.»

Jeg følger opp anmodningsvedtaket i tråd med omtalen i Prop. 1 S (2024–2025) for Finansdepartementet.

BEGRUNNELSE:

Ved behandlingen av Kommuneproposisjonen 2025 ble følgende anmodningsvedtak vedtatt; «Stortinget ber regjeringen utrede endringer i regelverket slik at det blir mulig for kommunene å sette ulike skattesatser for sekundær-, fritids- og primærboliger». Dette anmodningsvedtaket er derimot ikke nevnt i Prop. 1 S (2024–2025) og under kapittel 3 om regjeringens arbeid med oppfølgingen av anmodningsvedtak. Det vil derfor være nyttig å høre om statsråden vet noe mer om fremdriften på departementet sin oppfølging av vedtaket.

Svar:

Spørsmålet ble 17. mars 2025 oversendt fra kommunal- og distriktsministeren til finansministeren, som ansvarlig for eiendomsskattespørsmål.

Ettersom finansministeren er konstitusjonelt ansvarlig for skattespørsmål, herunder eiendomsskatten, følges anmodningsvedtak nr. 812 om differensierte satser i eiendomsskatten opp av finansministeren.

I Prop. 1 S (2024–2025) for Finansdepartementet er oppfølgingen av anmodningsvedtaket omtalt under punkt 3.1:

«Eigedomsskatt – differensierte satsar

Vedtak nr. 812, 19. juni 2024

SPØRSMÅL NR. 1622**Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 24. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for at Norsk e-Fuel får tilgang på nok kraft på Helgeland og på den måten bidrar til en viktig industrietablering i regionen?

BEGRUNNELSE:

Bærekraftig flydrivstoff (SAF) er en viktig løsning for at luftfarten skal redusere sine utslipp. Samtidig ønsker Forsvaret at Norge kommer i gang med produksjon av eSAF for å bedre forsyningssikkerhet.

Norsk e-Fuel anses av europeiske faginstanser som et av Europas mest modne SAF-prosjekter, med Norwegian på eiersiden, og eksempelvis Boeing på kundesiden. Vi ser også at Norsk e-Fuel nå satser i Sverige og Finland, mens det i Norge er kjent at sentralnettet på Helgeland trenger å bli oppgradert for å kunne tilrettelegge med de mengdene kraft som trengs for å realisere produksjon.

Usikkerhet knyttet til kraftinfrastruktur skaper betydelige utfordringer for prosjektet, og Arbeiderparti-ordføreren i Vefsn kommune har påpekt at hvis ikke tempoet for utbedring og forsterking av nettet på Helgeland øker kraftig, er det risiko for at Norge blir nedprioritert en viktig industrietablering.

Tidsperspektivet er avgjørende, og på denne bakgrunn er det nyttig å få klarhet i hva regjeringen gjør for å bidra til at industrietableringen kan realiseres.

Svar:

Det er nettselskapene som har ansvaret for å bygge ut nok kapasitet i nettet og for å håndtere forespørsler om nettkapasitet. Nettselskapene har tilknytningsplikt. Deres det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning i eksisterende nett skal nettselskapene uten ugrunnet opphold utrede, omsøke og gjennomføre nødvendige investeringer i nettet for å kunne gi tilknytning. Det er viktig at aktører som har behov for nettilknytning eller økt uttak tar kontakt med nettselskapet sitt tidlig, slik at nettselskapet kan gjøre det de kan for å sikre tilstrekkelig kapasitet i tide.

Jeg er glad for at vi har vekst i norsk industri og næringsvirksomhet. Mye nytt og økt forbruk har fått reservere nettkapasitet, men det er også mange modne aktører som står i tilknytningskø. For regjeringen er det derfor en prioritert oppgave at det skal gå raskere å forsterke nettet og at nettet skal utnyttes effektivt. Energidepartementet har nylig vedtatt forskriftendringer om at nettselskapene

skal vurdere om prosjekter er tilstrekkelig modne før de får reservere nettkapasitet eller plass i kapasitetskø. Prosjektene må også vise tilstrekkelig framdrift for å få beholde reservasjonen eller kjøplassen. Formålet er å legge til rette for at det er prosjekter som faktisk gjennomføres som skal få kapasitet i nettet. Det er prosjekter som gjennomføres som skaper verdier og arbeidsplasser.

Samtidig må det gå raskere å forsterke nettet og vi har tatt flere grep for å få ned tidsbruken i konsesjonsbehandlingen. Under denne regjeringen er det blant annet gjennomført en historisk styrking av energimyndighetene, herunder betydelig økt saksbehandlingskapasitet i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og satsing på NVEs arbeid med digitalisering. NVE melder også at om lag halvparten av nesten 300 nettsaker som ble avgjort i 2024, ble behandlet gjennom det etablerte hurtigsporet hvor normal saksbehandlingstid er innen tre måneder. Den fulle gevinsten av satsingen vil komme gradvis, men allerede i 2024 er køen på nettsaker redusert.

Statnett skriver i Systemutviklingsplan 2023 at Helgeland er et av de områdene der det er særlig viktig med fremdrift. Statnett leverte en konseptvalgutredning (KVU) for Helgeland til departementet i høst. Statnett anbefaler et konsept som innebærer at kapasiteten til uttak forsterkes i flere transmisjonsnettstasjoner på Helgeland. Departementet må avgi en prosessledende uttalelse før Statnett kan melde og omsøke tiltak i KVUen. Dette er imidlertid ikke til hinder for at Statnett fortsetter med videreutviklingen av tiltak foretaket vurderer som tidskritiske, i parallell med at departementet vurderer KVUen. Linea, som er regionalnettselskapet i regionen, planlegger også flere forsterkninger av regionalnettet.

Det vil alltid ta tid å planlegge, myndighetsbehandle og bygge store nettanlegg, men min oppfatning er at Statnett og Linea er godt i gang med utredning av tiltak, at de koordinerer nettutviklingen godt, og at de har god dialog med aktører som planlegger nytt industriforbruk på Helgeland.

SPØRSMÅL NR. 1623**Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 21. mars 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for ei snarleg avgjerd i klagesaka på Miljødirektoratet si vraking av Kvåsfossen i Agder som eitt av fire autoriserte Besøkssenter for Villaks i Noreg, og vil statsråden sørge for at utpeikinga av kva som skal vere det autoriserte besøkssenteret på Sørlandet skjer på eit objektivt og rettferdig grunnlag ut frå kriteria som er sette og den dokumentasjonen som er sendt inn frå Kvåsfossen i klagesaka?

GRUNNGJEVING:

Nasjonalt Villakssenter Kvåsfossen i Agder er eitt av fire nasjonale villakssenter etablert etter vedtak i Stortinget i 2018, med Stiftelsen Nasjonalt villakssenter som nasjonal overbygging. Kvåsfossen er i dag det best besøkte formidlingssenteret for villaks i Norge med ca. 10 000 årlige besøkande og svært høg faglig kvalitet. Det er investert til saman godt over 30 millionar i anlegget, som blir drive i privat regi.

I den nyleg gjennomførte prosessen med autorisering av inntil fire Besøkssenter for Villaks i Noreg, valde Miljødirektoratet eit anna villakssenter i Agder som er langt mindre utbygd enn Kvåsfossen, har langt lågare besøkstal, mindre personalressursar og fagkompetanse og som i lange periodar har vore stengt.

Avgjerda om å vrake Kvåsfossen er no anka inn til Klima- og miljødepartementet, med støtte frå mellom anna Agder fylkeskommune og Statsforvaltaren i Agder.

Kvåsfossen Villakssenter står no i ein svært vanskeleg situasjon, og det er viktig å få rydda opp i denne saka raskast råd.

Undertegna og Venstre håper det kjem ei snarleg avgjerd i klagesaka frå departementet, der ein vurderer dei aktuelle villakssentera på ein objektiv og rettferdig måte ut frå dei kriteria som er sett for å bli autorisert som besøkssenter for villaks.

Svar:

Besøkssentre for natur får midler over Miljødirektoratets budsjett kap. 1420 post 85. For å sikre kvalitet på Norges besøkssentre er det etablert en ordning for autorisasjon, slik at kun autoriserte sentre kan søke om grunntilskudd fra denne posten. Autorisasjonen skal sikre kvaliteten på informasjonsarbeidet og formalisere samarbeidet med sentrene. Det er utarbeidet et sett med retningslinjer og krav til autorisasjon og reautorisasjon.

Med bakgrunn i merknader fra energi- og miljøkomiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti i Innst. 9 S (2017-2018) ble det i Prop. 1 S (2018-2019) foreslått etablering av et nasjonalt villakssenter. Nasjonalt villakssenter ble opprettet av staten ved Miljødirektoratet i 2019 i tråd med disse foringene. Nasjonalt villakssenter har fått øremerkede midler fra besøkssenterordningen uten å være autorisert. Stiftelsen har hatt fire enheter, herunder Namsos, Kvåsfossen, Lærdal og Tana.

For å sikre tilstrekkelig kvalitet på besøkssentre også for villaks og for å følge opp regjeringens arbeid med reduksjon i antall øremerkede tilskuddsmottakere, ble det igangsatt en prosess for å autorisere besøkssentre for villaks. Autoriseringsprosessen ble varslet i Prop. 1 S (2023-2024):

«I 2024 blir det lyst ut autorisasjon av fire besøkssenter for villaks, på lik linje med andre autoriserte besøkssenter, som vil gjelde fra og med 2025. Autorisasjonane vil bli lyste ut på vanleg måte, og dei fire villakssentera til Nasjonalt villakssenter og andre senter kan søkje på utlysinga. Autorisasjonsordninga sikrar kvalitet og effektiv bruk av statlege midlar. Omlegginga er òg i samsvar med arbeidet til regjeringa med reduksjon i talet på namngjevne tilskotsmottakarar. Det blir vist til omtale og grunngjeving for dette arbeidet i Prop. 1 S Gul bok (2022–2023)».

Stortinget hadde ikke merknader til dette ved behandlingen av Prop. 1 S (2023-2024). Som en oppfølging av denne prosessen, ble det i mai 2024 utlyst autorisasjon av fire besøkssentre for villaks. Søknadsfristen var 10. september.

Vedtak om autorisasjon for region sør ble fattet av Miljødirektoratet. Senteret som ble autorisert var Mandalselva. Kvåsfossen villakssenter har klaget på avslaget om autorisasjon som besøkssenter villaks. Miljødirektoratet mener at det ikke er grunn til å endre vedtaket og saken er oversendt Klima- og miljødepartementet for klagebehandling i oversendelsesbrev av 13. februar 2025. Jeg kan forsikre om at vi arbeider for en snarlig avgjørelse i klagesaken og at vi er opptatt av god fremdrift. Samtidig skal vi sikre gode og grundige vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1624**Innlevert 16. mars 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 21. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Regjeringen Støre planlegger å innføre 3 direktiver, deriblant bygningsenergidirektivet av 2018 versjonen, snarlig. Det er nærliggende at regjeringen da også legger opp til nyeste versjon av direktivet, 2023/24, snarlig.

Kan statsråden avklare om regjeringen planlegger å innføre den siste versjonen av bygningsenergidirektivet snarlig, om regjeringen jobber for unntak og tilpasninger fra direktivet, eller om regjeringen ønsker å implementere direktivet uten tilpasninger?

BEGRUNNELSE:

Bygningsenergidirektivet av 2018 som regjeringen planlegger å innføre er allerede utdatert, da EU har laget en ny versjon. Det er interessant å få vite hva planen for regjeringen er framover.

Svar:

Norske myndigheter har ikke tatt stilling til om og når bygningsenergidirektivet av 2024 skal tas inn i EØS-avtalen. Energidepartementet arbeider med å vurdere regelverkets innhold, hva dette vil innebære for Norge og eventuelle behov for EØS-tilpasninger.

SPØRSMÅL NR. 1625**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 24. mars 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Flere kjernekraftmeldinger i forskjellige kommuner er levert inn, uten at meldingene er sendt på lovpålagt høring eller videre behandlet. Dette gjelder blant annet i kommunene Aure/Heim, Vardø og Øygarden. Saksbehandlingstiden virker å være særs raus på disse temaene.

Kan statsråden avklare hvorfor saksbehandlingstiden på kjernekraftrelaterte saker er så omfattende, samt informere om hvilken tidsplan og hvilken behandling som foreligger for videre behandling av disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Statsråden virker ikke å ha noe som helst hastverk med å avklare kjernekraftsaker, det er interessant å vite hvorfor man har så ekstremt god tid her.

Svar:

Energidepartementet har mottatt tre meldinger fra Norsk Kjernekraft AS, med forslag til utredningsprogram for etablering av kjernekraftverk. Den først mottatte mel-

dingen, som gjaldt prosjektet i Aure og Heim kommuner, ble sendt på offentlig høring den 21. mai 2024. Høringsfristen ble satt til 21. november 2024. Samtidig som meldingen for prosjektet i Aure og Heim kommuner var på offentlig høring, mottok departementet to nye meldinger fra Norsk Kjernekraft AS, i henholdsvis Vardø kommune og Øygarden kommune. Selskapet har også varslet at det i løpet av året vil bli oversendt ytterligere meldinger til departementet. Energidepartementet vil avvente behandlingen av de to siste meldingene, og eventuelle nye meldinger, inntil man har tilstrekkelig erfaring fra saksbehandlingen av prosjektet på Aure og Heim.

Kjernekraft er en utfordrende og kompleks energikilde som reiser en rekke problemstillinger av både energipolitisk og sikkerhetsmessig karakter. Norges erfaring med atomanlegg er begrenset til forskningsreaktorene på Kjeller og Halden. Kjernekraft har aldri vært en del av den norske kraftforsyningen, og energimyndighetene har aldri behandlet konkrete saker om kjernekraft i Norge. Erfaringsgrunnlaget for denne type kraftproduksjon er dermed svært begrenset. Sett i lys av de brede og viktige samfunnsmessige hensyn som gjør seg gjeldende, er det derfor

nødvendig å bruke noe tid for å gjennomføre en forsvarlig behandling. Dette innebærer blant annet at saksbehandlingen må samordnes mellom ulike sektormyndigheter med særskilte ansvarsområder, for å sikre en helhetlig ivaretagelse av alle nødvendige hensyn.

Det pågår nå et arbeid mellom ansvarlige departementer for å fastsette hvilke krav og rammer som skal gjelde for denne type konsekvensutredninger. Det er viktig at

arbeidet skjer på en grundig måte, men uten at det brukes mer tid enn nødvendig.

Arbeidet med å fastsette et utredningsprogram er pågående, og det er vanskelig å anslå et konkret tidspunkt for når dette vil foreligge. Når et utredningsprogram er fastsatt, vil dette bli oversendt til Norsk Kjernekraft AS, som deretter eventuelt igangsetter nødvendige utredninger i henhold til programmet.

SPØRSMÅL NR. 1626

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 21. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilken garanti har Norge for at USA forsyner oss med reservedeler og annen støtte som trengs for å holde F-35 operativt?

BEGRUNNELSE:

Daværende forsvarsminister Bjørn Arild Gram bekreftet i svar på spørsmål fra Rødt (Dokument nr. 15:2337 (2023–2024) at alle reservedeler til F-35, også de som er lagret i Norge, er USAs eiendom inntil de monteres på norske fly. Han bekreftet videre at det er det amerikanskledede Lightning Sustainment Center (LSC) som fordeler hvilken base i hvilket land som skal få hvilken reservedel, og at LSC kan sende dem ut av Norge.

Gram opplyste videre at «(...) Norge og de andre brukernasjonene har krav på deletilgang når det er behov, uavhengig av hvor delen er lokalisert.»

Spørsmålsstiller vil vite hva dette kravet konkret består i, om alle brukernasjoner har samme krav, hvor kravet er avtafestet og hvem som definerer tidspunkt og omfanget av Norges behov.

Svar:

Forsyningssystemet til F-35 kampflyene heter Global Sustainment Solution (GSS) og er et globalt nettverk av lagre, produksjons- og reparasjonsfasiliteter for F-35 spesifikke reservedeler og komponenter.

GSS og mekanismene det opererer etter er regulert gjennom partnerskapsavtalen (Memorandum of Understanding concerning Production, Sustainment, and Follow-on Development of the Joint Strike Fighter (PSFD

MOU)). PSFD MoUen er politisk bindende avtale for partnene.

Konkret er det PSFD MoUen som gir oss garantien for at Norge får tilgang til de reservedeler og annen støtte som trengs for å holde F-35 operativt. I MoUens målsetning fastslås det at avtalen skal sikre partnerne forsyningssikkerhet for kampflysystemet gjennom hele levetiden. Avtalen fastslår at amerikanske myndigheter er ansvarlig for å kontrahere og forsyne brukerne med nødvendige forsyninger, herunder reservedeler og de vil opprettholde de samme forpliktelser mot partnerlandene bilateralt, selv om USA skulle trekke seg ut av avtalen.

Jeg er derfor av den oppfatning at Norge har en svært god avtale som forplikter USA til å levere reservedeler og annen støtte som trengs for å holde F-35 operativt i hele flyenes levetid.

SPØRSMÅL NR. 1627

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand
Besvart 20. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan jeg be om en tabell med anslag på trend-BNP for fastlands-Norge (mill. kroner), strukturelt oljekorrigert budsjettunderskudd (mill. kroner) og budsjettimpuls for 2022, 2023, 2024 og 2025?

Svar:

Tabellen nedenfor viser anslag på trend-BNP for Fastlands-Norge, strukturelt oljekorrigert underskudd og

endring i strukturelt oljekorrigert underskudd som andel av trend-BNP Fastlands-Norge (budsjettimpuls) basert på anslagene i Meld. St. 1 (2024-2025) Nasjonalbudsjettet 2025. For 2025 er tallene oppdatert med Saldert budsjett 2025.

Nysaldert budsjett for 2024 er ikke inkludert i tallene for 2024. Økt støtte til Ukraina på 50 mrd. kroner i innværende år er heller ikke hensyntatt. Regjeringen kommer tilbake med oppdaterte budsjettall i Revidert nasjonalbudsjett 2025.

Tabell Anslag på Trend-BNP Fastland-Norge, Strukturelt oljekorrigert underskudd og budsjettimpuls ifm. statsbudsjettet 2025. 2022-2025

	Trend-BNP Fastlands-Norge. Mill. kroner	Strukturelt oljekorrigert under- skudd. Mill. kroner	Budsjettimpuls. Prosentpoeng
2022	3 614 837	329 836	-1,0
2023	3 815 502	367 626	0,5
2024	4 019 080	416 523	0,7
2025*	4 218 028	492 265	1,3

SPØRSMÅL NR. 1628

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes
Besvart 20. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hva er statsrådets vurdering av norsk forsvarsindustris muligheter til å bli tildelt kontrakter under EUs nye låneordning for forsvarsinvesteringer som Kommisjonen har foreslått, og hvordan jobber regjeringen for å sikre at industrien vår får slik adgang?

BEGRUNNELSE:

Kommisjonspresident von der Leyen presenterte 4. mars en forsvarspakke som blant annet inneholder en låneordning på 150 mrd. euro som medlemslandene kan bruke for å finansiere forsvarsinvesteringer. Ifølge presseoppslag i blant annet Financial Times, ønsker Tyskland

at ikke-medlemsland som Norge, Storbritannia, Sveits og Tyrkia skal kunne få oppdrag finansiert av ordningen, mens Frankrike ønsker at ordningen kun skal gå til kjøp fra EUs medlemsland.

Svar:

Representanten viser til den nye låneordningen for forsvarsinvesteringer som ble presentert som et utkast fra EU-kommisjonen 5. mars 2025. Forslaget om en låneordning på 150 mill. euro skal gjøre det mulig for medlemsland å ta opp lån fra EU for å gjennomføre nasjonale forsvarsinvesteringer. Formålet er å støtte de landene som ikke ellers har tilgang på tilsvarende lånefinansiering.

Regjeringen vurderer norsk forsvarsindustri som en integrert del av den europeiske forsvarsindustrielle teknologibasen (EDTIB). Gjennom EØS-avtalen er norsk industri sikret lik markedsadgang som industri fra medlemsland i EU. Regjeringens utgangspunkt er at norsk

industri bør likebehandles med annen europeisk forsvarsindustri. Regjeringen følger utviklingen innen forsvarssamarbeid i EU nøye og vil som vanlig kommunisere norske interesser og behov i dialogen med EU-kommisjonen og EUs medlemsland.

SPØRSMÅL NR. 1629

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 21. mars 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan jeg be om en oversikt over hvilke belønningsordninger for lavt sykefravær som er i bruk i statens virksomheter og i norske kommuner, og om statsrådets vurdering av fordelene og ulempene med slike ordninger?

BEGRUNNELSE:

Jeg er kjent med at flere kommuner vurderer ulike belønningsordninger for lavt sykefravær. I desember 2024 åpnet Kommunenes Sentralforbund (KS) for bonuser til ansatte med lavt sykefravær. Nå i mars har det skapt oppstandelse at Klepp kommune har sendt et spørreskjema til flere av sine ansatte for å høre hva de mener om ulike belønningsordninger for lavt fravær. Blant disse er ikke bare bonuser og gavekort, men også en ordning med å få «strøket» fraværsdager dersom man jobber dem inn ved en seinere anledning.

Jeg er sterkt bekymret for at slike ordninger i praksis vil fungere som kamuflerte sykelønnskutt, der ansatte som er syke blir straffet økonomisk for det. Særlig stiller jeg meg spørrende til en ordning der sykefraværsdager kan «strykes» hvis de jobbes inn på seinere tidspunkt. Etterlyser derfor en oversikt over i hvilken grad slike ordninger brukes i dag i staten og i Kommune-Norge, samt statsrådets vurdering av dem.

Svar:

Regjeringen er opptatt av et trygt og inkluderende arbeidsliv der flest mulig kan delta, og hvor sykefraværet holdes på et lavest mulig nivå. Høyt sykefravær fører til store kostnader både for samfunnet, arbeidsgivere og den enkelte arbeidstaker. For samfunnet kan dette bety økte utgifter til trygdeordninger og redusert produktivitet, for arbeidsgivere innebærer det tapte arbeidsressurser og økte

vikarutgifter, og for arbeidstakere kan det føre til økonomisk usikkerhet og svekket tilknytning til arbeidslivet.

Den nylig inngåtte avtalen om redusert sykefravær og frafall fra arbeidslivet (IA-avtalen) for 2025-2028 understreker at arbeidsplassen er hovedarenaen for IA-arbeidet, og at et godt lokalt partssamarbeid er en forutsetning for å lykkes i målet om å redusere sykefraværet. Avtalen legger blant annet vekt på å forsterke den forebyggende arbeidsmiljøinnsatsen, bedre sykefraværsoppfølgingen, forsterke innsatsen på den enkelte arbeidsplass og øke kunnskapen om sykefravær og virkningsfulle tiltak for å få ned fraværet.

Det er positivt at virksomheter, sammen med ansatte, jobber systematisk for å få ned fraværet og finner løsninger de er enige om. Det er viktig at ordninger som tar i bruk økonomiske incentiver med sikte på å redusere sykefraværet, respekterer arbeidstakernes rettigheter, inkludert retten til egenmelding. Vi må ha et system der man ikke føler seg presset til å gå på jobb når man burde vært hjemme.

Jeg er ikke kjent med at noen statlige virksomheter har «belønningsordninger» for lavt sykefravær.

SPØRSMÅL NR. 1630**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 24. mars 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvor mange ledere i statens lederlønnssystem vil i 2025 motta ei lønn som ligger over henholdsvis 1,9 millioner kroner, 2 millioner kroner og 2 057 177 kroner?

Svar:

Det foreligger kun tall for lønnen til ledere på SLS per 31. desember 2024. På dette tidspunktet var det 36 ledere

med en lønn over 1,9 millioner kroner. Av disse hadde 18 ledere en lønn over 2 millioner kroner og av disse igjen hadde 12 ledere en lønn over 2 057 177 kroner. Dette er tall etter at lønnstaket ble justert.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1607 om grunnen til økningen i topplederlønningene i staten. Der framkommer det at det fortsatt er et lønnstak på SLS, og at dette er hevet i tråd med veksten i frontfagsrammen.

SPØRSMÅL NR. 1631**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 24. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å sikre tilgang på toalettfasiliteter for yrkessjåfører om vinteren?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at yrkessjåfører får gode og verdige forhold for personlig hygiene, og adgang til nødvendige toaletter langs veiene. Derfor er det et problem at toalettanlegg langs både riksveier og fylkesveier stenges utenom turistsesongen. Denne vinteren er f. eks. 77 % av toalettanleggene langs veiene i Finnmark stengt. Vi hører fra yrkessjåførene at beskjeden fra veieier, altså vegvesenet eller fylkeskommunene, er at de toalettene som ikke er frostsikret blir stengt. Spørsmålet er derfor hvorfor det ikke gjøres noe for å frostsikre toalettanleggene, når dette problemet oppstår år etter år. Det er et problem som rammer en samfunnskritisk bransje. Yrkesgruppen fortjener å kunne forvente adgang til et toalett i løpet av arbeidstiden. Jeg lurer på hva regjeringen gjør for å sikre adgang til toalettanlegg vinterstid for yrkessjåførene.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2025–2036 (NTP) har regjeringen presentert en tungbilpakke der regjeringen legger opp

til å forsterke innsatsen med totalt 3,7 mrd. kr i tolvårsperioden til utbygging og drift av døgnhvile- og rasteplasser. Regjeringen har et mål om at det skal være minst 80 døgnhvileplasser på riksveinettet innen 2030. I 2025 har regjeringen prioritert midler til å følge opp planen og det er aktuelt for Statens vegvesen å bygge ut flere døgnhvileplasser.

Statens vegvesen vil innen utløpet av mars offentliggjøre sin gjennomføringsplan 2025–2030. Det er en konkretisering av hvordan de vil følge opp NTP de første seks årene, og vil bl.a. vise aktuelle tiltak for å følge opp tungbilsatsingen. Statens vegvesen har allerede kartlagt behovet for beliggenhet av døgnhvileplasser langs riksveinettet for å nå målet om minst 80 døgnhvileplasser på riksveinettet innen 2030.

Tilgang på døgnhvileplasser er både viktig for trafiksikkerheten og tilfredsstillende arbeidsforhold. Døgnhvileplasser skal være åpne og tilgjengelige 24 timer i døgnet hele året og det skal bl.a. være toalettfasiliteter.

Statens vegvesen har også utviklet en rasteplassstrategi for riksveiene, basert på prinsippet om færre, men bedre rasteplasser. Plasseringen av rasteplasser skal vurderes i sammenheng med det totale tilbudet for rast og hvile langs en strekning, inkludert tilbud fra kommersielle aktører. Tilbudet til tungtransportførere på rasteplasser og døgnhvileplasser ses også i sammenheng.

Rasteplassene deles inn i to hovedtyper: hovedrasteplasser og øvrige rasteplasser.

Hovedrasteplasser har toalett og er døgnåpne hele året for alle trafikanter og kjøretøygrupper. Det er lagt til

grunn at det skal være omtrent én times kjøretid mellom hovedrasteplassene. Som en del av strategien og oppfølgingen av tungbilsatsingen i NTP er det et mål at flere rasteplasser skal heves til hovedrasteplasser.

SPØRSMÅL NR. 1632

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 25. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kvinner opplevelse av fødsel og barsel skal endelig kartlegges i en brukerundersøkelse fra Helsedirektoratet. Men flere viktige grupper ekskluderes.

Mener helseministeren at vi vil få et helhetlig bilde av føde- og barselsituasjonen i landet, slik undersøkelsen er planlagt, og er ikke opplevelsen til kvinner som føder på sommeren eller ikke rekker fram til fødeavdelinga relevant?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet skal gjennomføre en undersøkelse om føde- og barselomsorgen i Norge. Undersøkelsen Helsedirektoratet skal gjennomføre, sendes ut til kvinner som har født mellom 1. august 2024 og 28. februar 2025. Det vil si at kvinner som føder på sommeren, i en periode det både praktiseres med sommerstengte fødeavdelinger, og det er redusert bemanning, ikke får deltatt i undersøkelsen. Kvinner som har lengre reisevei til fødested, og føder før de rekker fram, får heller ikke ta del i denne undersøkelsen.

Vi kan den 16. mars lese i NRK at dette vekker reaksjoner fra flere kanter, der både leder av Jordmorforbundet og leder av landsforeningen 1001 dager, er ute med tydelig kritikk av hvilke kvinner som ekskluderes i undersøkelsen.

Ingrid Leiråmo, som selv måtte kjøre alene i 2,5 time til nærmeste sykehus, med en død baby i magen sier til NRK at:

“Det blir jo enorme mørketall. Det vil jo ikke gi en reell undersøkelse i det hele tatt. Det gir jo null rom for forbedring når alt ser kjempebra ut.”

Det har resultert i at flere organisasjoner sammen har sendt et felles brev til Helsedirektoratet og foreslått at undersøkelsen settes på hold, at brukerorganisasjonene involveres i undersøkelsen og at den utvides.

Svar:

Regjeringen har lagt fram Nasjonal helse- og samhandlingsplan, der svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen er et viktig innsatsområde. Vårt mål er at kvinner skal oppleve et sammenhengende, trygt og helhetlig tilbud gjennom svangerskapet, fødselen og barseltiden. Det er behov for kunnskap om opplevelsen av svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen blant mødre og familier. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor gitt Helsedirektoratet i oppdrag å gjennomføre en brukerundersøkelse. Det er bevilget to millioner kroner til å utvide undersøkelsen slik at den også omfatter svangerskaps- og barselomsorgen i kommunene.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helsedirektoratet om den nevnte brukerundersøkelsen. Helsedirektoratet opplyser at brukerundersøkelsen som nå pågår, dekker alle kvinner som har født på sykehus i Norge i tidsrommet 1. august 2024 – 28. februar 2025. Totalt inviteres om lag 28 000 kvinner fra hele Norge til å delta. Denne undersøkelsen er dermed mer omfattende enn tidligere undersøkelser. Helsedirektoratet har allerede mottatt svar fra over 40 prosent av de som har mottatt undersøkelsen.

Brukererfaringsundersøkelsen om svangerskap, fødsel og barseltiden ble utviklet og etablert av Nasjonalt kunnskapssenter i helsetjenesten i 2011, med involvering av en referanse-gruppe, som blant annet inkluderte brukere. Undersøkelsen ble gjentatt i 2016 og 2017 for spesialisthelsetjenesten. Direktoratet opplyser at det er hensiktsmessig å videreføre spørreskjemaet for å kunne sammenlikne med tidligere resultater. Som nevnt innledningsvis er målet å se på hele forløpet gjennom svangerskapet, fødsel og barseltiden.

Hensikten med nasjonale, kvantitative brukererfaringsundersøkelser er å finne systematiske tendenser. De er lite egnet til å få kunnskap om ekstraordinære eller individuelle erfaringer som f.eks. transportfødsler

eller der barnet har dødd, enten under fødsel eller i mors mage. Når det gjelder transportfødsler, vil det også være metodisk utfordrende å inkludere denne gruppen da de ikke har vært gjennom hele forløpet som spørreskjemaet dekker.

Helsedirektoratet opplyser videre at det er etisk utfordrende å henvende seg til kvinner hvor barnet er dødfødt eller hvor barnet har dødd i ettertid. Kvinnene er i en sårbar situasjon og vil kunne oppleve det som en ekstra belastning å motta spørreskjema. Undersøkelsen er heller ikke utformet med tanke på å måle erfaringer med dødfødsel eller død i ettertid. I total-populasjonen er det få hendelser med transportfødsler og dødfødsler. Kvalitative metoder som caseundersøkelser eller intervjuer med brukere ville i så fall være nødvendig for å fange opp det særegne med deres opplevelser, og for å kunne se på behov for forbedring.

Helsedirektoratet opplyser avslutningsvis at det er praktiske grunner til at undersøkelsen har den valgte inklusjonsperioden. Undersøkelsen er sendt til kvinner som har født i perioden 1. august 2024 til og med februar 2025 for å unngå metodiske og målemessige utfordringer med å spørre folk om erfaringer langt tilbake i tid. Helsedirektoratet anerkjenner at de ikke får dekket alle problemstillinger i undersøkelsen, og tar med seg erfaringene i videre arbeid.

Resultatene av denne brukerundersøkelsen vil bli publisert i en ny statistikk-løsning på Helsedirektoratets hjemmesider og i en offentlig rapport. Jeg ser fram til å få resultatene fra denne brukerundersøkelsen, slik at tjenesten kan bruke det til forbedring. Jeg er ellers glad for engasjementet i denne saken, og vil derfor be Helsedirektoratet vurdere om det skal gjennomføres en undersøkelse blant kvinner som føder sommeren 2025.

SPØRSMÅL NR. 1633

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 19. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva har statsråden gjort og hva vil han gjøre for å sikre at personer med førerhund får taxi på lik linje med alle andre og som de har rett på?

BEGRUNNELSE:

Mange opplever at de ikke får taxi når de har med seg førerhund selv om de har krav på dette. En tidligere undersøkelse i regi av Norges Blindeforbund viste at 6 av 10 førerhundbrukere i Oslo og Viken har blitt avvist av taxishjåfører. Dette er uakseptabelt og er en diskriminering av personer som er avhengig av førerhund.

Svar:

Førerhunder har i utgangspunktet ubetinget adgang overalt i samfunnet, nettopp fordi de er et nødvendig hjelpemiddel for mange som er synshemmet. Som førerhundbruker kan man ta med seg førerhund på offentlige transportmidler som tog, buss, bane og fly. Førerhund har også lov til å være med i drosje og inn i butikker og restauranter.

Drosje er en del av det offentlig tilgjengelige transporttilbudet. Løyvehavere har gjennom løyveordningen

etter yrkestransportlovgivningen fått rett til å drive persontransport mot vederlag, og med mål om fortjeneste, med personbil utenfor rute.

Likestillings- og diskrimineringsloven § 6 forbyr diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse. Diskriminering er en samlebetegnelse på direkte og indirekte forskjellsbehandling. Med direkte forskjellsbehandling menes at en person behandles dårligere enn andre blir, har blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, på grunn av funksjonsnedsettelse, jf. § 7. Med indirekte forskjellsbehandling menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som vil stille personer dårligere enn andre, på grunn av funksjonsnedsettelse, jf. § 8.

I forlengelsen av dette kan jeg vise til en sak fra Diskrimineringsnemnda som gjaldt en person med synshemming som ikke fikk ta med førerhund på treningssenteret, se DIN-2022-569 [22-87-offentlig-versjon-av-nemndas-vedtak-og-uttalelse.pdf](#). Her kom nemnda til at den synshemmede var indirekte forskjellsbehandlet. Jeg kan ikke se at det noen grunn til at noe annet skal gjelde i en drosje.

Jeg vil presisere at Samferdselsdepartementet ikke har godkjent ordninger som gir drosjeløyvehavere ad-

gang til å kunne reservere seg mot å transportere blinde som er avhengig av førerhund.

Dersom man opplever vegring mot å transportere blinde m/førerhund bør dette tas opp med sentralen den aktuelle drosjen er tilknyttet. Sentraltilknytningsplikt ble innført 1. september 2024 med full virkning fra 1. april 2025, som er tidspunktet overgangsordningen for løyvehavere løper ut. Fra 1. april skal alle løyvehavere være tilknyttet en drosjesentral. Det er videre innført et krav om at drosjesentralene skal ha en klageordning, jf. yrkestransportloven § 9 d første ledd. Vegring mot å ta med

seg blinde med førerhund vil da kunne klages inn direkte til sentralen. Dersom sentralen ikke oppfyller sine plikter etter blant annet § 9 d kan løyvemyndigheten kreve retting, jf. yrkestransportloven § 9 f. Dette betyr at dersom sentralen ikke har en klageordning som fungerer vil dette gi løyvemyndigheten grunnlag til å kreve retting og eventuelt tilbakekall av sentralløyvet om sentralen ikke etterkommer pålegget. Som representanten vet, stemte Fremskrittspartiet mot innføring av sentraltilknytningsplikten, og således også mot kravet om at drosjesentralene skal ha en klageordning.

SPØRSMÅL NR. 1634

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 24. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva har statens inntekter fra mva. vært per år for matvarer, drivstoff og strøm i perioden 2019-2024, og kan det bes om mva-inntekt for hver av varekategoriene for hvert enkelt år i perioden?

Svar:

Det lages ikke anslag for merverdiavgiftsinntekter fra omsetning av enkelte varer og tjenester. Det foreligger heller ikke regnskapstall som viser merverdiavgiftsinntektene fra omsetning av strøm, matvarer og drivstoff til husholdninger. Departementet har derfor ikke tall på merverdi-

avgiftsinntektene fra omsetning av disse varekategoriene for de aktuelle årene som kan sammenlignes.

Merverdiavgiften er en generell avgift på forbruk. Departementet antar at husholdningenes samlede forbruksutgift, og dermed også de samlede merverdiavgiftsinntektene, i liten grad påvirkes av endringer i varepriser. Dersom prisen på en vare går opp, vil husholdningene redusere forbruket av den varen og/eller annet forbruk. Selv om merverdiavgiftsinntektene fra omsetning av en varekategori øker som følge av høye priser, vil det ha liten effekt på merverdiavgiftsinntektene fordi annet avgiftspliktig forbruk går ned.

SPØRSMÅL NR. 1635

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 24. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange mandater ville Telemark mistet dersom Frp fikk gjennomslag for at fordelingen av mandater mellom

valgdistriktene ved neste valg kun ble gjennomført basert på innbyggertall?

BEGRUNNELSE:

I dag har Telemark og andre fylker med stort areal økt representasjon på Stortinget. Det er viktig for å sørge for at alle deler av Norge sikres god representasjon på Stortinget. Frp vil svekke dette prinsippet. I utkast til nytt parti-program skriver Frp at de «vil at enhver avgitt stemme ved stortingsvalg skal telle likt». Formuleringen må forstås som at Frp mener det kun er antallet innbyggere i et valgdistrikt som skal ligge til grunn for mandatberegningen. I dag beregnes mandatfordelingen på grunnlag av valgdistriktenes innbyggertall og areal.

Svar:

Reglene om hvordan mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene står i Grunnloven § 57.

Valgloven § 11-3 legger ansvaret for å foreta beregningen på departementet.

Departementet fastsatte våren 2024 mandatfordelingen som vil gjelde for stortingsvalget i 2025 på bakgrunn av grunnlagsdata som ble hentet inn fra Statistisk sentralbyrå og Kartverket.

Endringer i innbyggertall vil kunne ha betydning for hvordan endringer i reglene for mandatfordelingen vil slå ut. Det er ikke mulig å si sikkert hvordan en endring i fremtiden vil slå ut. Det vil likevel være naturlig å vente at de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert i en mandatfordeling som tar hensyn til areal i tillegg til innbyggertall, er de som vil tape mest dersom dette endres.

Valglovutvalget har i sin utredning NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg – ny valglov foretatt en grundig vurdering av reglene om mandatfordeling. Utvalget diskuterte ulike modeller, herunder at mandatene kun fordeles på bakgrunn av innbyggertall. I tabell 5.5. er konsekvensene av tre ulike modeller fremstilt. Dette viser hvordan en ordning med arealfaktor på 1,8 vil slå ut sammenliknet med en ordning som kun tar hensyn til innbyggertall. Beregningen er gjort på bakgrunn av innbyggertall fra andre kvartal 2019.

I denne beregningen vil ikke Telemark valgdistrikt miste mandater dersom hensynet til areal ble tatt bort. Om dette også vil være tilfelle i fremtiden vil avhenge av utvikling i innbyggertall.

Beregningen til valglovutvalget viser at følgende valgdistrikt ville miste mandater dersom det ikke ble tatt hensyn til areal: Hedmark, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark. Finnmark mister tre mandater på en slik endring, de øvrige valgdistriktene mister alle ett mandat hver. Dette er de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert når man tar hensyn til areal.

De valgdistriktene som ville få flere mandater dersom mandatene kun ble fordelt utfra innbyggertall, er Akershus, Oslo, Vestfold, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag. Akershus og Oslo ville i denne beregningen hver få to mandater mer, mens resten av valgdistriktene ville få ett mandat mer.

SPØRSMÅL NR. 1636

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 25. mars 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hurtigludere er svært viktig for å få fart på det grønne skiftet i tungtransporten. Likevel er effektleddet det som bidrar til at kostnadene ved lading blir veldig høye.

Hva kan statsråden gjøre for å begrense denne ulempen?

BEGRUNNELSE:

Viser til NLF sin konjunkturundersøkelse: Den viktigste årsaken til ikke å investere i nullutslippsskjøretøy oppgis å være dårlige muligheter for lade og fylle.

Særlig gjelder dette lading på egen tomt som er helt avgjørende for lønnsomhet i bruk av batterielektriske lastebiler.

Det viser seg svært vanskelig for mange å få tilgang til strøm på egen tomt, noe som er sterkt konkurransevridende.

Ett annet element er strømkostandene slik de er sammensatt med effektledd som en viktig del av nettleien.

Effektleddet slår svært negativt ut for de som velger å installere hurtiglading. De blir meget hardt rammet av dette som baserer seg på periodens høyeste målte effekt. Det er kommet tilbakemeldinger fra bedrifter som har in-

stallert denne type ladere at de sterkt vurderer å gå tilbake til diesel.

Svar:

Å legge til rette for at nødvendige investeringer i strømmettet gjennomføres er en høyt prioritert oppgave for regjeringen. Det er samtidig viktig at vi sørger for at nettleien ikke blir unødvendig høy i en tid hvor det skal gjennomføres store investeringer i nettet.

Nettselskapenes inntekter er strengt regulert og Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fastsetter årlig en tillatt inntekt for hvert enkelt nettselskap. Innteksreguleringen skal ivareta de økonomiske rammebetingelsene til nettselskapene, samtidig som den skal ivareta nettkundene gjennom å sørge for at størrelsen på nettleien ikke blir høyere enn nødvendig. Det er nettselskapene selv som fastsetter tariffene innenfor tillatt inntekt og de overordnede prinsippene for tariffing bestemt av

myndighetene. Den samlede tariffingen til nettselskapet er gitt av inntektsrammen. Dersom noen skal betale mindre, må andre betale mer.

Representanten problematiserer effektbaserte nettariffer. Formålet med effektbaserte tariffer er todelt. For det første oppnår vi en mer rettferdig fordeling av nettkostnadene mellom kundene ved at man må betale for det man belaster nettet. Samtidig vil nettleien på sikt kunne bli lavere ved at det gis insentiver til å jevne ut strømforbruket slik at kapasiteten i strømmettet utnyttes bedre, og dermed redusere behovet for fremtidige nettinvesteringer. Over tid vil dette gi lavere nettkostnader for strømkundene, mindre naturinngrep og færre konflikter knyttet til nettutbygging.

Avslutningsvis vil jeg understreke at regjeringen gjør mye for å støtte opp under omstilling til nullutslipp for tunge kjøretøy. Samferdselsministeren har gjort rede for det i skriftlig svar på spørsmål nr. 1584.

SPØRSMÅL NR. 1637

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 24. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange mandater ville Finnmark mistet dersom Frp fikk gjennomslag for at fordelingen av mandater mellom valgdistriktene ved neste valg kun ble gjennomført basert på innbyggertall?

BEGRUNNELSE:

I dag har Finnmark og andre fylker med stort areal økt representasjon på Stortinget. Det er viktig for å sørge for at alle deler av Norge sikres god representasjon på Stortinget. Ved stortingsvalget i 2025 mister Finnmark et mandat og sitter igjen med fire mandater. Det ekstra mandatet blir gitt til Akershus valgkrets. Det virker imidlertid ikke å være nok sentralisering for Frp, som vil svekke vår representasjon ytterligere. I utkast til nytt partiprogram skriver Frp at de «vil at enhver avgitt stemme ved stortingsvalg skal telle likt.». Formuleringen må forstås som at Frp mener det kun er antallet innbyggere i et valgdistrikt som skal ligge til grunn for mandatberegningen. I dag beregnes mandatfordelingen på grunnlag av valgdistriktenes innbyggertall og areal.

Svar:

Reglene om hvordan mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene står i Grunnloven § 57.

Valgloven § 11-3 legger ansvaret for å foreta beregningen på departementet.

Departementet fastsatte våren 2024 mandatfordelingen som vil gjelde for stortingsvalget i 2025 på bakgrunn av grunnlagsdata som ble hentet inn fra Statistisk sentralbyrå og Kartverket.

Endringer i innbyggertall vil kunne ha betydning for hvordan endringer i reglene for mandatfordelingen vil slå ut. Det er ikke mulig å si sikkert hvordan en endring i fremtiden vil slå ut. Det vil likevel være naturlig å vente at de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert i en mandatfordeling som tar hensyn til areal i tillegg til innbyggertall, er de som vil tape mest dersom dette endres.

Valglovutvalget har i sin utredning NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg – ny valglov foretatt en grundig vurdering av reglene om mandatfordeling. Utvalget diskuterte ulike modeller, herunder at mandatene kun fordeles på bakgrunn av innbyggertall. I tabell 5.5. er konsekvensene av tre ulike modeller fremstilt. Dette viser hvordan

en ordning med arealfaktor på 1,8 vil slå ut sammenlig-
net med en ordning som kun tar hensyn til innbyggertall.
Beregningen er gjort på bakgrunn av innbyggertall fra
andre kvartal 2019.

Beregningene valglovutvalget gjorde viser at Finn-
mark valgdistrikt er et av de valgdistriktene som vil tape
dersom mandatfordelingen ikke lenger skulle ta hensyn
til areal. Det samme gjelder Hedmark, Sogn og Fjordane,
Nord-Trøndelag, Troms og Nordland. Dette er de valg-

distriktene som er sterkest overrepresentert når man tar
hensyn til areal.

Imidlertid vedtok Stortinget i 2022 en ny bestem-
melse i Grunnloven § 57 som innebærer at ingen valgdis-
trikter skal ha færre enn fire mandater. Så lenge denne
bestemmelsen videreføres vil dermed Finnmark valgdis-
trikt være sikret fortsatt fire mandater uavhengig av om
areal blir vektlagt i mandatfordelingen.

SPØRSMÅL NR. 1638

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 24. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange mandater ville Troms mistet dersom Frp fikk
gjennomslag for at fordelingen av mandater mellom val-
gdistriktene ved neste valg kun ble gjennomført basert på
innbyggertall?

BEGRUNNELSE:

I dag har Troms og andre fylker med stort areal økt rep-
resentasjon på Stortinget. Det er viktig for å sørge for at
alle deler av Norge sikres god representasjon på Stortin-
get. Frp vil svekke dette prinsippet. I utkast til nytt parti-
program skriver Frp at de «vil at enhver avgitt stemme ved
stortingsvalg skal telle likt». Formuleringen må forstås
som at Frp mener det kun er antallet innbyggere i et valg-
distrikt som skal ligge til grunn for mandatberegningen. I
dag beregnes mandatfordelingen på grunnlag av valgdis-
triktenes innbyggertall og areal.

Svar:

Reglene om hvordan mandatene skal fordeles mellom
valgdistriktene står i Grunnloven § 57.

Valgloven § 11-3 legger ansvaret for å foreta bereg-
ningen på departementet.

Departementet fastsatte våren 2024 mandatfor-
delingen som vil gjelde for stortingsvalget i 2025 på bak-
grunn av grunnlagsdata som ble hentet inn fra Statistisk
sentralbyrå og Kartverket.

Endringer i innbyggertall vil kunne ha betydning
for hvordan endringer i reglene for mandatfordelingen vil
slå ut. Det er ikke mulig å si sikkert hvordan en endring i
fremtiden vil slå ut. Det vil likevel være naturlig å vente

at de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert i en
mandatfordeling som tar hensyn til areal i tillegg til inn-
byggertall, er de som vil tape mest dersom dette endres.

Valglovutvalget har i sin utredning NOU 2020: 6
Frie og hemmelige valg – ny valglov foretatt en grundig
vurdering av reglene om mandatfordeling. Utvalget disku-
terte ulike modeller, herunder at mandatene kun fordeles
på bakgrunn av innbyggertall. I tabell 5.5. er konsekven-
sene av tre ulike modeller fremstilt. Dette viser hvordan
en ordning med arealfaktor på 1,8 vil slå ut sammenlig-
net med en ordning som kun tar hensyn til innbyggertall.
Beregningen er gjort på bakgrunn av innbyggertall fra
andre kvartal 2019.

Beregningen viser at Troms valgdistrikt er et av de
valgdistriktene som vil tape dersom mandatfordelingen
ikke lenger skulle ta hensyn til areal. Det samme gjelder
Hedmark, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland
og Finnmark. Finnmark mister tre mandater på en slik
endring, og de øvrige valgdistriktene mister alle ett man-
dat hver. Dette er de valgdistriktene som er sterkest over-
representert når man tar hensyn til areal.

De valgdistriktene som ville få flere mandater
dersom mandatene kun ble fordelt utfra innbyggertall,
er Akershus, Oslo, Vestfold, Rogaland, Hordaland og
Sør-Trøndelag. Akershus og Oslo ville i denne beregnin-
gen hver få to mandater mer, mens resten av valgdistrik-
tene ville få ett mandat mer.

SPØRSMÅL NR. 1639**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 25. mars 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden legge til rette for at Norge kan ta en ledende rolle i utviklingen av tarenæringen som en industri, og vurderer statsråden konkrete tiltak for å styrke verdikjeden fra høsting til produksjon av alginat, i så fall hvilke?

BEGRUNNELSE:

Norge har en unik posisjon i tarenæringen, med tilgang til store mengder bærekraftig stortare langs kysten. Alginat, som utvinnes fra stortare, har et bredt spekter av anvendelser innen helse, matproduksjon og bioteknologi, og den globale etterspørselen er stadig voksende og her ligger det et stort eksportpotensial for norske aktører. Det er flere norske aktører i tarenæringen, som har etablert seg som verdensledende med betydelig markedsandel og lang erfaring med bærekraftig høsting langs vestlandskysten.

Svar:

Regjeringen ønsker å legge til rette for bærekraftig vekst i nye marine næringer, inkludert tang og tare for å bidra til grønn omstilling og økt verdiskaping. Som fiskeri- og havminister er det min rolle å sørge for gode rammevilkår for høsting og produksjon av tang og tare. Dette bidrar til å tilrettelegge for f.eks. alginatproduksjon som utvinnes av stortare.

Regjeringen har gjort flere grep for å tilrettelegge for næringsaktivitet fra høsting til marked.

Fiskeridirektoratet har lagt ned mye arbeid i å tilrettelegge for taretråling langs norskekysten. Per i dag er kyststrekket fra Rogaland til Nordland sør for Vega åpnet for kommersiell taretråling. Det er også gjort et betydelig forskningsarbeid fra Havforskningsinstituttet for å fremskaffe og tilgjengeliggjøre kunnskap om taretrålingens effekter på økosystemet.

Det samlede høstevolumet på kyststrekket som er åpnet for tråling av stortare har ligget relativt stabilt mellom 150 000 og 170 000 tonn de siste 20 årene. Dette har en verdi på i overkant av 1 mrd. kroner årlig.

Taretråling på det åpne kyststrekket reguleres ved en høstesyklus på fem år som gir hvert felt en hviletid på fire år, ved en høsteplan som sikrer at nabofelt ikke høstes påfølgende år og ved forbudsområder. Myndighetene legger til grunn at høstingen av tare langs norskekysten skjer på en bærekraftig måte, både med tanke på gjenvekst, fisk og skalldyr og bunnforhold.

Vi forventer at det vil bli flere aktører som vil høste tare i fremtiden. Det vil derfor bli økt behov for bedre kunnskap om ressursgrunnlaget og hvordan tareskogen påvirkes og restitueres i ulike deler av landet.

Det har de siste ti årene også vært økende interesse for taredyrking i Norge. Dette er en næringsvei med stort potensial og det er tildelt akvakulturtillatelser for makroalger på mer enn 100 lokaliteter, fra Agder i sør til Finnmark i nord. Vi må samtidig konstatere at dyrking av tare fortsatt er på forsknings- og utviklingsstadiet. Det er mye som må løses både knyttet til biologi og utstyrsutvikling, samt produktutvikling og marked.

Regjeringen innlemmet tang- og tarenæringen i fiskeeksportlovens virkeområde 1. juli 2023. Det innebærer at tang og tare er en del av arbeidsområdet til Norges sjømatråd og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF). Dette legger til rette for videre utvikling av tang- og tarenæringen gjennom blant annet markedsføring, kompetansebygging og forskning. Arbeidet finansieres av en avgift som legges på eksportverdien av tang og tare. Som følge av endring i eksportavgiften kan FHF nå utlyse og gjennomføre prosjekter innen tang og tare. Det kan også søkes om midler til relevant forskning, utvikling og innovasjon gjennom det ordinære virkemiddelapparatet, som Norges forskningsråd og Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge kunngjorde høsten 2024 de nye medlemmene til klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters, der 11 klynger fra hele landet ble tatt inn i programmet. Blant disse var Norwegian Seaweed Cluster, som er en klynge for makroalgeindustri. Hensikten med klyngeprogrammet er å styrke evnen til samarbeid og innovasjon blant norske bedrifter, slik at de kan løse utfordringer og skape konkurransefortrinn i fellesskap.

Mattilsynet spiller også en sentral rolle i utviklingen av næringen. Mattilsynet arbeider kontinuerlig med å sikre mattryggheten for tang og tare. Dette inkluderer å samle kunnskap, utvikle regelverk og gi råd til forbrukere og veilede næringen. Havforskningsinstituttet har blant annet på oppdrag fra Mattilsynet utarbeidet flere rapporter som kartlegger innholdet av metaller og jod i ulike arter, for å kunne gi råd til forbruker.

Det er foreløpig utarbeidet lite spesifikt regelverk som regulerer tang og tare, hverken i EU eller gjennom internasjonale standarder i FAO/WHO's standardiseringskomité Codex Alimentarius. Mattilsynet tar en aktiv rolle i regelverksutvikling og har i samarbeid med de andre nordiske land utviklet felles nordisk tilnærming til

risikohåndtering av mattrygghet i tang og tare til bruk i regelverksutvikling i EU og Codex. Dette samarbeidet har vært finansiert av Nordisk Ministerråd.

Mattilsynet har også utarbeidet en veileder om produksjon og omsetning av tang og tare som mat og som gir en oversikt over de viktigste regelverkskravene og annen relevant informasjon. Veilederen er et nyttig verktøy for dem som ønsker å starte med produksjon og omsetning av tang og tare, og inneholder henvisninger til viktige rapporter og forskrifter på området.

Tang- og tarenæringen er en spennende næring som regjeringen mener kan bli viktig for aktivitet og verdiskaping langs kysten. Nye næringsmidler og bruksområder kan gi store muligheter fremover. Mange aktører, både innenfor forskning og kommersielt, jobber godt med høstingsteknikker, oppdrett og ikke minst å optimalisere produksjonsteknikkene. Dette er et viktig arbeid, som regjeringen skal følge opp for å tilrettelegge for en bærekraftig vekst.

SPØRSMÅL NR. 1640

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Per Olav Tyldum

Besvart 24. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Hvor mange mandater ville Nord-Trøndelag mistet dersom Frp fikk gjennomslag for at fordelingen av mandater mellom valgdistriktene ved neste valg kun ble gjennomført basert på innbyggertall?

BEGRUNNELSE:

I dag har Nord-Trøndelag og andre fylker med stort areal økt representasjon på Stortinget. Det er viktig for å sørge for at alle deler av Norge sikres god representasjon på Stortinget. Frp vil svekke dette prinsippet. I utkast til nytt partiprogram skriver Frp at de «vil at enhver avgitt stemme ved stortingsvalg skal telle likt». Formuleringen må forstås som at Frp mener det kun er antallet innbyggere i et valgdistrikt som skal ligge til grunn for mandatberegningen. I dag beregnes mandatfordelingen på grunnlag av valgdistriktenes innbyggertall og areal.

Svar:

Reglene om hvordan mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene står i Grunnloven § 57.

Valgloven § 11-3 legger ansvaret for å foreta beregningen på departementet.

Departementet fastsatte våren 2024 mandatfordelingen som vil gjelde for stortingsvalget i 2025 på bakgrunn av grunnlagsdata som ble hentet inn fra Statistisk sentralbyrå og Kartverket.

Endringer i innbyggertall vil kunne ha betydning for hvordan endringer i reglene for mandatfordelingen vil slå ut. Det er ikke mulig å si sikkert hvordan en endring i

fremtiden vil slå ut. Det vil likevel være naturlig å vente at de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert i en mandatfordeling som tar hensyn til areal i tillegg til innbyggertall, er de som vil tape mest dersom dette endres.

Valglovutvalget har i sin utredning NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg – ny valglov foretatt en grundig vurdering av reglene om mandatfordeling. Utvalget diskuterte ulike modeller, herunder at mandatene kun fordeles på bakgrunn av innbyggertall. I tabell 5.5. er konsekvensene av tre ulike modeller fremstilt. Dette viser hvordan en ordning med arealfaktor på 1,8 vil slå ut sammenlignet med en ordning som kun tar hensyn til innbyggertall. Beregningen er gjort på bakgrunn av innbyggertall fra andre kvartal 2019.

Beregningen viser at Nord-Trøndelag valgdistrikt er et av de valgdistriktene som vil tape dersom mandatfordelingen ikke lenger skulle ta hensyn til areal. Det samme gjelder Hedmark, Sogn og Fjordane, Troms, Nordland og Finnmark. Finnmark mister tre mandater på en slik endring, og de øvrige valgdistriktene mister alle ett mandat hver. Dette er de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert når man tar hensyn til areal.

De valgdistriktene som ville få flere mandater dersom mandatene kun ble fordelt utfra innbyggertall, er Akershus, Oslo, Vestfold, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag. Akershus og Oslo ville i denne beregningen hver få to mandater mer, mens resten av valgdistriktene ville få ett mandat mer.

SPØRSMÅL NR. 1641**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 26. mars 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Ifølge avtalen om statsbudsjett for 2025 mellom Regjeringen og SV skal kjøretøyavgiftene økes fra 1. april. Dette kommer på toppen av flere økninger i engangsavgiften Regjeringen har gjennomført denne perioden. Konsumprisindeksen steg betydelig i februar og avgiftsøkninger vil kunne bidra til å forsterke prisveksten.

Vil regjeringen ta initiativ til å få stoppet økningen i engangsavgift på kjøretøy som er planlagt gjennomført 1. april?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har gjennomført flere økninger i engangsavgiften denne perioden, samt også innført engangsavgift for elbiler. Det er i særlig grad ladbare biler som rammes av avgiftsøkningene, dette gjelder også den planlagte økningen fra 1. april.

I følge svar på tidligere spørsmål fra Fremskrittspartiets Stortingsgruppe om avgiftsøkningers virkninger på inflasjonen, legges det fra Finansdepartementet til grunn

at økninger i avgifter bidrar til å heve inflasjonen i samfunnet. Det er grunn til å tro at den planlagte avgiftsøkningen for kjøretøy fra 1. april, der ladbare biler i gjennomsnitt blir 45 000 kr dyrere, vil bidra til å forsterke inflasjonen i økonomien.

Svar:

I statsbudsjettet for 2025 vedtok Stortinget å øke engangsavgiften for avgiftsgruppe a (personbiler) og avgiftsgruppe b (varebiler) fra 1. april 2025. For personbilene økes CO₂-komponenten ved å senke innslagspunktet fra 70 til 60 g/km og fjerne fradraget for biler med lave utslipp. For varebilene økes satsene i CO₂-komponenten med 10 pst. Det er anslått at endringene vil gi et samlet merproveny på 135 mill. kroner i årsvirkning. Regjeringen har ingen planer om å omgjøre dette vedtaket.

Ifølge Statistisk sentralbyrås tall for konsumprisindeksen sank bilprisene gjennom 2024, og de var i februar 2025 lavere enn 12 måneder tidligere.

SPØRSMÅL NR. 1642**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 24. mars 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvordan stiller forsvarsministeren seg til henvendelsen fra Moelven Byggmodul AS og er det aktuelt å bistå ukrainerne med flyttbare bygg til soldatene på fronten?

BEGRUNNELSE:

Moelven Byggmodul AS har sammen med Ministry of Defence i Ukraina utarbeidet et konsept for flyttbare bygg til soldatene i Ukraina. Byggenes formål er å gi soldatene et sted å sove, spise og byggene skal fungere som oppholdssted for administrative oppgaver og møter. Dette konseptet er et uttrykt behov fra Ukrainske myndigheter både nå som krigen pågår og i all overskuelig fremtid da det kan

forventes å være en anspent sikkerhetssituasjon i landet i mange år. Ukrainske myndigheter har sendt en henvendelse til norske myndigheter v/fmin. om bistand til dette rett før jul. Moelven Byggmodul AS har også tatt opp spørsmålet med Statsministerens kontor uten å få svar. Nansen-programmet dekker som kjent både militære og humanitære forhold og Moelven etterlyser at Norge også bistår med byggmoduler på fronten som kan regnes som forsvarsmateriell.

Svar:

Jeg er kjent med Moelvengasjement for at det skal anskaffes brakker for donasjon til Ukraina finansiert gjen-

nom Nansen-programmet og det omtalte brevet fra det ukrainske forsvarsdepartementet.

Et viktig prinsipp i Nansen-programmet er at ukrainske behov skal ligge til grunn for den norske militære støtten til Ukraina. Dokumenterte og bekreftede ukrainske militære behov tillegges derfor avgjørende vekt når tiltak skal vurderes og besluttet. Regjeringen prioriterer særlig det maritime domenet, luftvern og droner. Norge skal også bidra til utrustning og trening av enn skalerbar militær styrke på størrelse med en brigade i samarbeid med de andre norske og baltiske landene. Videre styrker regjeringen samarbeidet mellom norsk og ukrainsk industri.

Ukraina har ikke løftet frem brakker som et prioritert militært behov for landet, verken i den i bilaterale dialogen mellom ukrainske og norske myndigheter eller i andre internasjonale fora der Ukrainas behov for militær støtte diskuteres og koordineres.

På nåværende tidspunkt er det ikke aktuelt å finansiere anskaffelse av brakker for donasjon til Ukraina gjennom rammen for militær støtte i Nansen-programmet. Jeg viser til pressemeldingen om den økte støtten til Ukraina 6. mars 2025. I denne fremkommer det at økningen i rammen for militær støtte til Ukraina ikke skal benyttes til tiltak i Norge. Dette inkluderer kjøp fra norsk industri.

SPØRSMÅL NR. 1643

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 24. mars 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kor mange mandat vil Sogn og Fjordane miste om Frp får gjennomslag for at fordelinga av mandat berre blir rekna ut frå innbyggjartal?

GRUNNGJEVING:

I dag har Sogn og Fjordane og andre fylke med stort areal auka representasjon på Stortinget ved at både innbyggjartal og areal blir lagt til grunn for utrekninga av mandat frå valdistriktet. Dette er viktig for å sørge for god representasjon av heile Noreg på Stortinget. Frp ønskjer å svekke dette prinsippet, og i utkast til nytt partiprogram skriv dei at dei "vil at enhver avgitt stemme ved stortingsvalg skal telle likt". Dette må vel bety at det berre er innbyggjartalet i eit valdistrikt som skal ligge til grunn for mandattutrekninga.

Svar:

Reglene om hvordan mandatene skal fordeles mellom valgdistriktene står i Grunnloven § 57.

Valgloven § 11-3 legger ansvaret for å foreta beregningen på departementet.

Departementet fastsatte våren 2024 mandatfordelingen som vil gjelde for stortingsvalget i 2025 på bakgrunn av grunnlagsdata som ble hentet inn fra Statistisk sentralbyrå og Kartverket.

Endringer i innbyggertall vil kunne ha betydning for hvordan endringer i reglene for mandatfordelingen vil slå ut. Det er ikke mulig å si sikkert hvordan en endring i fremtiden vil slå ut. Det vil likevel være naturlig å vente at de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert i en mandatfordeling som tar hensyn til areal i tillegg til innbyggertall, er de som vil tape mest dersom dette endres.

Valglovutvalget har i sin utredning NOU 2020: 6 Frie og hemmelige valg – ny valglov foretatt en grundig vurdering av reglene om mandatfordeling. Utvalget diskuterte ulike modeller, herunder at mandatene kun fordeles på bakgrunn av innbyggertall. I tabell 5.5. er konsekvensene av tre ulike modeller fremstilt. Dette viser hvordan en ordning med arealfaktor på 1,8 vil slå ut sammenliknet med en ordning som kun tar hensyn til innbyggertall. Beregningen er gjort på bakgrunn av innbyggertall fra andre kvartal 2019.

Beregningene valglovutvalget gjorde viser at Sogn og Fjordane valgdistrikt er et av de valgdistriktene som vil tape dersom mandatfordelingen ikke lenger skulle ta hensyn til areal. Det samme gjelder Hedmark, Nord-Trøndelag, Troms, Nordland og Finnmark. Dette er de valgdistriktene som er sterkest overrepresentert når man tar hensyn til areal.

Imidlertid vedtok Stortinget i 2022 en ny bestemmelse i Grunnloven § 57 som innebærer at ingen valgdistrikter skal ha færre enn fire mandater. Så lenge denne bestemmelsen videreføres vil Sogn og Fjordane være sik-

ret fortsatt fire mandater uavhengig av om areal blir vektlagt i mandatfordelingen.

SPØRSMÅL NR. 1644

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 25. mars 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kor mange tilsette i Statkraft hadde i 2024 ei inntekt som var høgare enn inntekta til statsministeren?

GRUNNGJEVING:

Dn.no har 17. mars ein sak om utviklinga i antal tilsette og samla lønskostnad i Statkraft. Her kan ein mellom anna lesa:

“På syv år har Statkraft doblet staben og fått seks milliarder i økte lønnsutgifter.”

Statkraft er vårt felles selskap og forvalter store verdier på vegne av det norske fellesskapet.

Det er naturleg at ein i svaret reknar både grunnløn og bonusar inn når ein vurderer inntektene til dei tilsette i selskapet.

Svar:

Det går fram av eigarskapsmeldinga, som det var brei semje om på Stortinget, at staten sitt mål som eigar i Statkraft er høgast mogleg avkastning over tid innanfor berekraftige rammer. Som eigar forventar staten at godtgjersla og andre insentiv i selskapet fremjar selskapet og eigar sitt mål og at godtgjersla til leiande tilsette er konkurransedyktig, men ikkje lønnsleiande og at omsynet til moderasjon vert ivareteke.

Det går òg fram av både selskapslovgjevinga og eigarskapsmeldinga at det skal vere ei klar rollefordeling mellom eigar og styret, og at det er styret som har ansvaret for selskapet si drift. Det inkluderer også ansvaret for å gjere vurderingar av kva som er riktig nivå på godtgjersler, kva openheit selskapet skal ha om godtgjersleordningane sine og om selskapet driv verksemda effektivt.

Løn og andre godtgjersler for tilsette og leiande tilsette i Statkraft er omtala i selskapet sin årsrapport og leiarlønnsrapport. I årsrapporten vert konsernet sine samla lønskostnader oppgitt. Der framgår det og at medianløna for heile selskapet var på rundt 970 000 kroner. Dette talet

inkluderer i tillegg til den ordinære fastløna også pensjonskostnader og eventuelle skifttillegg, overtidstillegg, bonusar, etc.

Selskapet oppgjer ikkje kor mange som har løn over eit visst nivå eller korleis dei tilsette si løn fordeler seg på ulike lønsnivå. Selskapet si rapportering er i samsvar med praksis i norsk næringsliv elles, og det er ikkje vanleg at selskap rapporterer kor mange av dei tilsette som har løn over bestemte nivå.

Allmennaksjeselskap er ved lov pålagt å rapportere detaljert om lønsutbetalingar av leiande tilsette. Dette gjeld ikkje berre ordinær fastløn, men også bonusordningar, pensjonsavtalar og andre element i den samla lønsutbetalinga. Dei same reglane er gjort gjeldande for Statkraft gjennom selskapet sine vedtekter, og det vert kvart år lagt fram ein leiarlønnsrapport for føretaksmøtet. I denne vert det gjeve detaljert oversikt over løna for selskapet si leiing. I leiarlønnsrapporten er også gjennomsnittleg lønsvekst for alle tilsette i Noreg oppgitt. Leiarlønnsrapporten er tilgjengeleg på selskapet sine nettsider. Selskapet opplyser at for dei fleste stillingar i Norge blir lønsnivået fastsett i dei ordinære forhandlingane mellom partane i arbeidslivet, og selskapet legg vekt på å følge tilsvarende prinsipp i andre land.

Kva gjeld utviklinga i talet på tilsette og samla lønskostnad i selskapet elles, vil eg framheve at ulike selskap kan vere inne i ulike fasar, til dømes vekst eller behov for reinvesteringar, som kan påverke utviklinga frå år til år og som gjer at enkelt nøkkeltal eit særskilt år ikkje nødvendigvis gjev et godt bilete av drifta og verdiskapinga i verksemda. I samband med dette viser eg til at verdien av Statkraft dei siste sju åra har auka sterkt.

SPØRSMÅL NR. 1645**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 25. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kvifor vil regjeringa opne for meir genmodifisert mat i Noreg?

GRUNNGJEVING:

Gjennom meir enn 20 år har “gen-mat” direktivet ikkje blitt teke inn i norsk rett. Ein del av bruken av genmodifisert mat handlar om at ein bruker planter som er genmodifisert for å tåle meir sprøytemiddel. Det gjeld mellom anna råvarer som vart nytta i kraftfôr.

Senterpartiet er opptekne av å ha ei føre var haldning til dette og seier på den bakgrunn nei til denne liberaliseringa. No kjem det signal frå regjeringa om at ein har hastverk med å få bruken av denne typen GMO inn som ein del av norsk matproduksjon.

Svar:

Spørsmålet berører flere statsråders ansvarsområde, herunder landbruks- og matministerens, fiskeri- og havbruksministerens, klima- og miljøministerens, utenriksministerens og mitt eget. Spørsmålet er stilt til landbruks- og matministeren, men besvares av meg etter avtale med nevnte statsråd.

EØS-avtalen er en dynamisk folkerettslig avtale som skal oppdateres i takt med at EØS-relevant regelverk vedtas. De eldste rettsaktene om genmodifisert (GM) mat

og fôr har vært på etterslepslisten i over 20 år. Etterslep i gjennomføring av rettsakter svekker Norges forhandlingsposisjon i saker der vi har sterke offensive interesser.

Regelverkspakken om genmodifisert mat og fôr er ikke tatt inn i norsk rett per i dag.

Virksomheter som har ønsket å selge genmodifisert mat og fôr i Norge har helt siden 2005 hatt anledning til å søke om dette etter regelverk under den norske matloven. Mattilsynet har så langt kun mottatt en søknad etter dette regelverket (om godkjenning av en rapsolje til bruk som ingrediens i fiskefôr).

Når det gjelder fôr ba Sjømat Norge, den største interesseorganisasjonen for havbrukssektoren, i 2022 om muligheten til å kunne ta i bruk ikke-spiredyktige genmodifiserte føringredienser godkjent i EU. Formålet bak forespørselen var å forebygge mangel på fôrråvarer og redusere økende fôrkostnader, som følge av den globale mangelen på fôrråvarer frie for genmodifiserte organismer (GMO-frie fôrråvarer). I dag importerer havbruksnæringen opp mot 95 % av fôrråvarene, og GMO-frie råvarer medfører en merkostnad for næringen på 1,8 - 1,9 mrd. kroner per år (ca. 1,8 mill. tonn per år). Landbrukets organisasjoner har fremdeles en restriktiv holdning til GMO og det har ikke vært et ønske om å åpne for genmodifiserte EU-godkjente fôrråvarer til bruk i landbruket. Landbrukssektoren får for øvrig merkostnaden tilknyttet GMO-frie varer dekket av staten, en kostnad som i perioden 2015- 2022 har vært om lag 280 mill. kroner per år.

SPØRSMÅL NR. 1646**Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 4. april 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hvor mange brudd på arbeidstidsbestemmelsene er registrert i alle departementene og ved Statsministerens kontor (ønsker gjerne en tabell med oversikt over hvilke type brudd og årlig utvikling fra og med 2019 til i dag)?

BEGRUNNELSE:

Det hadde vært interessant å se hvordan departementene og SMK overholder regelverket.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Anna Molberg til statsministeren, som han har bedt meg svare på. Presidetskapet har på forespørsel gitt utsatt svarfrist til i dag, 4. april.

Arbeidstiden skal være forsvarlig i departementene, som i alle andre virksomheter. Dette innebærer at arbeidsgivere har et ansvar for å ha oversikt over arbeidstiden og følge opp dette overfor den enkelte arbeidstaker.

Departementene jobber systematisk med å gi opplæring om arbeidstidsbestemmelsene for sine ledere og medarbeidere. Dette skal bidra til å sikre høy bevissthet om og god praktisering av regelverket.

Departementene benytter SAP som lønns- og personalsystem. SAP registrerer mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene og sender varsel både til den medarbeideren varselet gjelder og til nærmeste leder. Slike varsler skal følges opp løpende, i dialog mellom leder og medarbeider. Det er den løpende dialogen mellom lederne og medarbeiderne som er viktigst i god praktisering av bestemmelsene. I tillegg følger departementene opp aggregerte tall for avdelinger og departementet samlet for å kunne drive planmessig og systematisk oppfølging i hele virksomheten. Brudd på arbeidstidsbestemmelsene kan likevel forekomme.

SAP tar utgangspunkt i de generelle grensene som er satt for arbeidstid i arbeidsmiljøloven, når varsler om mulig brudd på arbeidstidsbestemmelsene registreres i systemet. Arbeidsmiljøloven selv gir adgang til å fastsette unntak fra disse generelle arbeidstidsreglene, bl.a. i avtaler med tillitsvalgte. SAP tar følgelig ikke hensyn til arbeidstidsbestemmelsene i hovedtariffavtalene i staten, herunder fleksitidsavtalen, unntak fra arbeidstidsbestemmelsene innvilget av de sentrale partene eller eventuelle lokale særavtaler på arbeidstidsområdet når brudd registreres. Avtaler om unntak fra de generelle arbeidstidsbestemmelsene i forbindelse med utarbeidelsen av statsbudsjettet og gjennomføringen av de sentrale lønnsforhandlingene er eksempler på avtaler som er inngått for medarbeidere i henholdsvis Finansdepartementet og i mitt departement. Dette betyr at et varsel fra SAP ikke nødvendigvis innebærer at det har skjedd et reelt brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Om det er et brudd må vurderes konkret for det enkelte varselet ut fra arbeidstidsreglene som er lovlig fastsatt i den aktuelle virksomheten.

I SAP er helårstall for varsler om mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene i departementene tilgjengelige for perioden 2021 – 2024. For å kunne gi et korrekt svar på hvor mange reelle brudd på arbeidstidsbestemmelsene som foreligger, må departementene gjennomgå og manuelt kontrollere alle varslene for hver enkelt medarbeider, for hver måned og hvert år, i hele perioden. Dette er en svært omfattende og tidkrevende jobb.

Jeg har med bakgrunn i at spørsmålet krever en så omfattende innsats, bedt om at alle departementene gjennomgår og kontrollerer arbeidstidsbrudd i mars måned i henholdsvis 2021 og 2024. Jeg mener dette gir et bilde av omfanget av brudd på arbeidstidsbestemmelsene i departementene. Oversikten er vedlagt.

Vedlegg

Oversikt over registrerte brudd på arbeidstidsbestemmelsene i departementene og ved Statsministerens kontor

Perioder: Mars 2021 og mars 2024

Merknader som gjelder alle departementene

Tabellen under viser reelle brudd på arbeidstidsbestemmelse etter at departementene og SMK har gjennomgått alle varsler fra SAP om brudd på arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Tabellen viser brudd som gjelder medarbeidere som er omfattet av arbeidsbestemmelsene. Medarbeidere i ledende eller særlig uavhengige stillinger er unntatt, jf. arbeidsmiljøloven § 10-12 og inngår ikke tallene. Tabellen tar utgangspunkt i at arbeidsmiljøloven gir adgang til å fastsette unntak fra de generelle arbeidstidsreglene, bl.a. i avtaler med tillitsvalgte. Unntak som følger av slike sentrale eller lokale avtaler er hensyntatt i oversikten. Avtalene det dreier seg om er arbeidstidsbestemmelsene i hovedtariffavtalene i staten, herunder fleksitidsavtalen, unntak fra arbeidstidsbestemmelsene innvilget av de sentrale partene eller eventuelle lokale særavtaler på arbeidstidsområdet. Vi minner om at i mars 2021 var vi fortsatt i Covid-19-pandemien og dette påvirker tallene fra denne måneden. Eventuelle brudd på hviletidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven rapporteres ikke i SAP. Slike brudd er derfor ikke inkludert i oversikten nedenfor.

Særskilte merknader som er knyttet til det enkelte departement er ført som noter til slutt.

Virksomhet	Arbeidstid døgn	Arbeidstid uke	Overtid døgn	Overtid uke	Overtid 4 uker
AID					
Mars '21		5			
Mars '24		2			3
BFD					
Mars '21	2	8		5	10
Mars '24	1	6		2	2
DFD					
Mars '24	8	18		3	5
ED					
Mars '21		3			
Mars '24					
FIN					
Mars '21		4	8	4	8
Mars '24		10			
FD					
Mars '21		6			
Mars '24	3	14		5	1
HOD					
Mars '21		26		7	16
Mars '24	1	4		2	
JD					
Mars '21	9	76		18	33
Mars '24	5	29			
KLD					
Mars '21	14	41		12	10
Mars '24	4	20		3	2
KDD					
Mars '21	16	44		19	19
Mars '24	3	7		3	4
KUD					
Mars '21		10		6	11
Mars '24	3	3		3	7
KD					
Mars '21	7	112			5
Mars '24	5	46			
LMD					
Mars '21	9	13		3	3
Mars '24	6	10		8	8
NFD					
Mars '21		20		84	16

Mars '24	6	29		61	3
SD					
Mars '21	4	22		10	12
Mars '24	1	14		4	4
UD					
Mars '21	39	156	27	14	17
Mars '24	15	75	14	4	4
SMK					
Mars '21					
Mars '24					

Noter:

¹DFD: Departementet ble etablert som egen virksomhet først i 2024, har derfor kun med tall for mars 2024. Det er inngått avtale som omfatter ansatte som arbeider med de sentrale lønnsforhandlingene (Arbeidsgiverpolitisk avdeling).

¹FIN: Det er inngått avtale som omfatter ansatte som arbeider med statsbudsjettet, revidert nasjonalbudsjett og pandemiltak (gjaldt i 2021) eller håndtering av eventuelle ekstraordinære hendelser nasjonalt og internasjonalt i definerte tidsperioder.

¹HOD: Departementet viser til at det under arbeidet med Covid-19-pandemien ble inngått en sentral avtale mellom daværende KMD og hovedsammenslutningene om utvidet overtid for ansatte i departementet.

¹KDD: DFD ble skilt ut av KDD med virkning fra 1. januar 2024. Antall ansatte er derfor vesentlig lavere i mars 2024 enn i mars 2021.

¹NFD har lokal overtidsavtale som medfører at grense for samlet arbeidstid er 16 timer per 24 timer og 69 timer i løpet av 7 dager. Når det kommer til overtid er det 20 timer i løpet av 7 dager; 50 timer i 4 sammenhengende uker og 300 timer innenfor en periode på 52 uker.

¹SMK: I 2021 ble det gitt særskilt godkjenning om avvik fra arbeidstidsbestemmelsene fra de sentrale partene i staten i forbindelse med regjeringens budsjettkonferanse i mars samme år.

SPØRSMÅL NR. 1647

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 25. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Korleis vil statsråden sikre ei hensiktsmessig framdrift for prosjektet E18 Retvet-Vinterbro, i tråd med Nasjonal Transportplan 2025 - 2036 der prosjektet er føresett ferdigstilt i løpet av planperioden, herunder sørge for at Statens vegvesen prioriterer naudsynte midlar til ferdigstilling av grunnverv slik at det kan sendast ekspropriasjonsvarsler innan fristen hausten 2026?

GRUNNGJEVING:

Strekninga Retvet-Vinterbro gjennom Nordre Follo og Ås er den siste gjenstående delstrekninga av E18 mellom Vinterbro og Ørje som ikkje er ferdig utbygd. Strekninga

er prega av stor og aukande trafikk, mange av- og påkøyringar og trafikkfarlege punkt. Både lokalbefolkninga og andre brukarar av vegen har venta i lang tid på ein ny og trafikkssikker veg.

E18 Retvet-Vinterbro er eit av vegprosjekta som Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering prioriterte inn i Statens vegvesen si planportefølje i Nasjonal Transportplan 2025 - 2036. Det inneber at prosjektet er fullfinansiert i planen og er føresett ferdigstilt i løpet av tolvårsperioden. Statens vegvesen har ansvar for å sikre ei hensiktsmessig framdrift i prosjektet, som hindrar at det påløp unødig tidsbruk og kostnader, og som i verste fall gjer at prosjektet ikkje kan ferdigstillast innafor tolvårsperioden. Det kritiske punktet på kort sikt knytt til dette

er å få gjennomført gjenstående grunnnerv. Dersom dette ikkje skjer innafør fristen, vil det kunne medføre betydelege forseinkingar i den vidare prosessen.

Reguleringsplanen for prosjektet vart vedteken i oktober 2016. I eit brev til statsråden frå Ås kommune ved ordførar Bengt Nøst-Klemetsen 4. mars i år, vert det understreka at:

“Vi står overfor en kritisk milepæl, da ekspropriasjonsvarsler må sendes før fristen for å opprettholde ekspropriasjonsretten som i ifølge plan- og bygningsloven må være utløst innen 10 år etter at reguleringsplanen ble vedtatt. Jeg ber derfor om at Samferdselsdepartementet/statsråden gir Statens vegvesen det nødvendige mandatet og de nødvendige midlene til å fullføre grunnnervsprosessen og sikre at prosjektet kan fortsette uten ytterligere forsinkelser.”

I brevet vert det vidare synt til at Statens vegvesen har meldt at grunnnervsprosessen for prosjektet er stansa grunna manglande midlar. Dette framstår særst spesielt, all den tid prosjektet som tidlegare nemnt er del av Statens vegvesen si planportefølje, og at fullføring av grunnnerv utgjer ein relativt liten, men nødvendig kostnad for å sikre at ein unngår forseinkingar og unødvendige kostnader i den seinare prosessen. Dette handlar om

førebuande arbeid, og ikkje om oppstart av sjølve utbyggingsprosjektet, som vil ligge fram i tid.

Svar:

E18 Retvet-Vinterbro ligg i planporteføljen i NTP 2025-2036. Det inneber at det er føresett at ein skal bygge prosjektet ferdig i planperioden. Reguleringsføresegnene til planen gir krav om etablering av ny dyrka mark til erstatning for dyrka mark som går tapt. Dette prosjektet blir kalla «ny jord». På grunn av dette er det tidlegare gitt tilslutning til grunnnerv for dette prosjektet gjennom brev frå Samferdselsdepartementet, og ved løyving av midlar til førebuande arbeid/grunnnerv i 2019. Arbeidet vart stoppa i 2023 som følgje av at Ås kommune sa nei til foreslått bompengoordning.

Eg er kjend med at reguleringsplanen er vedteken i 2016 og at fristen på 10 år for å bruke planen som heimel for ekspropriasjon går ut i oktober 2026. Departementet er i dialog med Statens vegvesen om korleis vi kan handtere dei utfordringane som oppstår på grunn av dette.

SPØRSMÅL NR. 1648

Innlevert 17. mars 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 24. mars 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva har statsråden tenkt å gjøre for å sikre et trygt og forsvarlig ambulansetilbud i Troms, og ønsker statsråden bevare viktige ambulansetilbud i distriktene?

BEGRUNNELSE:

Universitetssykehuset Nord Norge har sagt de skal konsekvensutrede nedleggelse av ambulanse (dagbiler) i Troms, og har satt i gang ROS-analyse i forbindelse med dette arbeidet.

Det har vært en dårlig prosess til nå hvor hverken kommuner, legevakter, tillitsvalgte eller legekantor er kontaktet. De møtene som har vært har vært med kort frist, og uten dokumenter til gjennomlesning i forkant. Det er altså kjørt i gang en udemokratisk prosess, der UNN dikterer, og andre involverte bare må godta de premissene som settes.

UNN er et offentlig foretak, da bør storsamfunnet involveres i prosesser som denne. Det bør ikke kunne gjøres utredninger, eller tas avgjørelser over hodet på de involverte, uten at de tas med i prosessen på en ordentlig måte. Spesielt når det handler om prosesser som påvirker kommuner og folk generelt i et slikt omfang.

Aller verst er dette for de som i tilfeller skulle bli alvorlig syk, og trenger ambulanshjelp. Når UNN ønsker å legge ned dagbilene i Lødingen, Gratangen, Salangen og Kåfjord. Samt legge ned stasjonen på Vannøya og sammenslåing av 2 stasjoner på Sør-Senja. Det advarer flere kraftig om å gjøre, det vil svekke det akutte helsetilbudet i flere kommuner i distriktene i Troms.

Jeg er alvorlig bekymret for situasjonen Troms står i nå når flere av dagbilene foreslås nedlagt, dette vil kunne gå ut over tryggheten til folk i disse områdene.

Svar:

Befolkningen skal ha trygghet for at de får god og forsvarlig helsehjelp. Det er Helse Nord RHF som skal sørge for at befolkningen i regionen tilbys ambulansetjenester. Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Nord RHF om prosessen rundt ambulansetilbudet i Troms.

Helse Nord RHF opplyser at Universitetssykehuset Nord-Norge HF (UNN HF) har gjennomført møte med de kommunene hvor det er foreslått endringer i ambulansesstrukturen, spesielt der det er stasjonert dagambulanser. Formålet med møtet var å informere om de foreslåtte end-

ringene i ambulansesstrukturen, samt å invitere til innspill til en risiko- og sårbarhetsanalyse. Ledelsen i UNN HF har ellers diskutert uenigheter med de berørte kommunene. UNN HF har oversendt data om oppdragsprofil, hyppigheten av samtidighetsutfordringer i det aktuelle området og momenter i risikoanalysen, slik at kommunene kan gi innspill til hva som bør inkluderes. Når helseforetaket og kommunene har blitt enige om hvilke momenter som skal inkluderes, vil det bli utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne analysen vil danne grunnlaget for den endelige beslutningen om tiltaket skal settes i verk.

SPØRSMÅL NR. 1649

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Kjerstin Wøyen Funderud

Besvart 25. mars 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til tidligere spørsmål vedrørende uenigheten mellom Råde kommune og Bane NOR om hvem som har ansvaret for vedlikehold av jernbanebrua ved Burum. I forbindelse med endring av inntektssystemet for kommunene ble veistrekningen Burum – Jonsten av fylkestinget i 1985 vedtatt nedklassifisert fra fylkeskommunal vei til kommunal vei fra 1.1.1986.

Finnes det særskilte avtaler knyttet til jernbanebruene som tilsier at de vanlige retningslinjene ikke gjelder, men at ansvaret for disse i sin helhet overføres til kommunene i forbindelse med nedklassifiseringen?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere spørsmål vedrørende uenigheten mellom Råde kommune og Bane NOR om hvem som har ansvaret for vedlikehold av brukonstruksjonen over jernbanen ved Burum. I statsrådets svar slår han fast at det er den enkelte kommune som veimyndighet for kommunale veier som har ansvar for blant annet drift, vedlikehold og utbedring av disse veiene – inkludert brukonstruksjonen som er del av de kommunale veiene.

I forbindelse med endring av inntektssystemet for kommunene ble veistrekningen Burum – Jonsten av fylkestinget i 1985 vedtatt nedklassifisert fra fylkeskommunal vei til kommunal vei med virkning fra 1. januar 1986.

Statens vegvesen sin håndbok 147 regulerer ansvar for vedlikehold ved slik nedklassifisering; se kapittel A-5.3, femte avsnitt:

«Forvaltning, drift og vedlikehold av verneverdige og andre bruer som tidligere har tilhørt riks- eller fylkesvegnettet, men på grunn av vegomlegging, nedklassifisering o.l. har fått endret vegmyndigheten, er vegvesenets ansvar dersom annet ikke er avtalt.»

Svar:

Det følger av veglova § 9 hvem som er vegmyndighet for hhv riksvei, fylkesveg og kommunale veger. Etter veglova § 20 bærer staten (eller statlig utbyggingsselskap for veg) utgiftene til planlegging, bygging, utbedring, vedlikehold og drift av riksveger. For fylkeskommunal veg bærer fylkeskommunen dette ansvaret og for kommunal veg kommunen.

Det vises til at den aktuelle brua ble nedklassifisert fra fylkesveg til kommunal veg i 1986. Den aktuelle brua er således kommunal veg og det er derfor etter veglovas systematikk kommunens ansvar å ivareta vedlikeholdet.

Jeg finner også grunn til å bemerke at Statens vegvesen sin håndbok 147 «Forvaltning, drift og vedlikehold av bruer», som det vises til i begrunnelsen, ble gjort gjeldende i mai 1997, men utgikk i 2017 i forbindelse med innføring av ny vegnormal N401 «Bruforvaltning fylkesveg». Håndbok 147 var derfor ikke gjeldende i 1986.

Håndbok 147 trakk opp retningslinjer og anbefalinger for bruforvaltning, men gikk ikke foran bestemmelser om ansvar etter veglova. Håndbok 147 Kapittel A-5.3 første ledd viste til hovedregelen om at den myndighet som har ansvar for vegen som går på brua, også har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av brua. Dette sammenfaller med veglovas bestemmelser. Videre fulgte det av kapittel A-5.3 andre avsnitt at «Bruer som bygges på kommunale og private veger over riks- og fylkesveger vil normalt være den kommunale eller private eiers ansvar. Der det er avvik skal dette framgå av skriftlig avtale.»

Det vises i spørsmålet også til kapittel A-5.3 femte ledd som gir anbefalinger for forvaltning, drift og vedlikehold av «verneverdige og andre bruer som tidligere har tilhørt riks- eller fylkesvegnettet, men på grunn av vegomlegging, nedklassifisering o.l. har fått endret vegmyndighet». Dette var en særlig bestemmelse for spesielle bruer (verneverdig) eller bruer som ikke inngikk i det ordinære vegnettet, og kom ikke til anvendelse for bruer generelt.

Jeg viser for øvrig til mine tidligere svar på spørsmål nr. 1360 og nr. 1479 om denne tematikken.

SPØRSMÅL NR. 1650

Innlevert 18. mars 2025 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 24. mars 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Norsk fisk tilhører det norske folk i fellesskap. Likevel deler Norge ut betydelige kvoter til andre land hvert år.

Kan fiskeri- og havministeren presentere en fyllestgjørende tabell som viser prosent av totalkvotene, antall tonn og antatt verdi av alle kvoter og andre rettigheter som Norge gir til andre land for hvert av årene 2013–2025, fordelt på hvert enkelt land og totalt?

BEGRUNNELSE:

Fiskeri- og havministeren bes også inkludere en tabell som viser tilsvarende innrømmelser Norge måtte få fra andre land.

Svar:

Norge er en havnasjon med rike fiskeressurser. De store mengdene fisk i norske farvann har gitt mat, arbeid og inntekt til det norske kystfolk til alle tider. I 2024 eksporterte Norge villfanget fisk og fiskeprodukter for 44,9 milliarder kroner, som var ny rekord.

Omtrent 90 prosent av fiskeressursene vi høster er fra bestander vi deler med andre land – gjennom gjensidige avtaler på ressursforvaltningsområdet. Avtalene sikrer at høsting av ressursene foregår på bærekraftig vis. Avtalene inneholder i varierende omfang forpliktelser i form av kvotebytte, forvaltningstiltak og kontrollsamarbeid. Sentrale overordnede mål som ligger til grunn for Norges posisjoner i forhandlingsprosesser er (1) å fremme en bærekraftig forvaltning av de levende marine ressurser-

ne, (2) sikre Norge en rettferdig del ved kvotefordeling av felles regulerte bestander og ved gjensidige kvotebytte og (3) sikre tilfredsstillende kontroll og håndheving innenfor de forvaltningsregimer der Norge deltar.

Norge inngår ulike typer internasjonale fiskeriavtaler: tosidige avtaler, trepartsavtaler, kyststatsavtaler og avtaler i regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner.

Når det gjelder kvotebytte under de ulike avtalene Norge inngår med andre land på fiskeriområdet, og den samlede verdien av disse avtalene, rapporterer Nærings- og fiskeridepartementet til Stortinget om dette i form av årlige stortingsmeldinger, herunder for den etterlyste perioden 2013–2025. Stortingsmeldingen om avtalene for 2025 og fisket etter avtalene for 2023 og 2024 er berammet for behandling i Stortinget inneværende vårsesjon. Den samlede verdien av kvotene beregnes med norske priser ved førstehåndsomsetning, og verdiene av kvotene for 2025 vil dermed ikke være tilgjengelig på nåværende tidspunkt, men rapporteres til Stortinget i stortingsmeldingen om fiskeriavtaler for 2026 og fisket etter avtalene for 2024 og 2025.

Til slutt vil jeg understreke at Norge ikke ensidig deler ut kvoter uten at det er en form for motytelse i avtalene. Det er et overordnet prinsipp for alle kvotebytteavtalene vi inngår med andre land at disse skal være balanserte. I dette premisset ligger det at avtalene skal være rimelig balanserte, om enn ikke matematisk like fra år til år, da avtalene i det større bildet også bidrar til bærekraftig forvaltning og stabilitet.

